

Jaarstukken 2023

Jaarverslag & Jaarrekening

gemeente
vaals

Inhoudsopgave

Aanbieding jaarstukken 2023	5
Deel 1 Programmaverantwoording	7
Programma Mens & Voorzieningen.....	8
Programma Wonen & Verkeer	13
Programma Werk & Economie	21
Programma Bestuur & Dienstverlening.....	27
Deel 2 financiële verantwoording	31
Financiële resultaten 2023 en financiële positie	32
Leeswijzer bij de financiële verantwoording van de programma's.....	47
Programma Mens & Voorzieningen.....	49
Programma Wonen & Verkeer	53
Programma Werk & Economie	58
Programma Bestuur & Dienstverlening.....	61
Deel 3 Paragrafen.....	67
Paragraaf Bedrijfsvoering	68
Paragraaf Weerstandsvermogen & Risicobeheersing	79
Paragraaf Lokale Heffingen.....	87
Paragraaf Treasury.....	93
Paragraaf Verbonden partijen	98
Overzicht verbonden partijen:.....	99
Paragraaf Grondbeleid.....	117
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	121
Paragraaf Wet open overheid.....	126
Deel 4 Jaarrekening 2023	127
Balans per 31 december 2023.....	128
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	129
Toelichting op de balans	132
Baten en Lasten 2023	150
Toelichting op Baten en Lasten 2023.....	150
Staat van reserves en voorzieningen.....	152
Rechtmatigheidsverantwoording 2023	153
SISA Bijlage Jaarrekening 2023	157
Bijlage taakvelden BBV.....	171
Verplichte beleidsindicatoren BBV.....	182

Aanbieding jaarstukken 2023

Geachte lezer,

Graag bied ik u de jaarstukken 2023 van de gemeente Vaals aan. Een wederom bewogen jaar met veel maatschappelijke ontwikkelingen en internationale crises. Waar COVID naar de achtergrond verdween en de dagelijkse gang van zaken weer terug naar normaal ging, kregen we te maken met oude en nieuwe conflicten elders in de wereld waarvan we de gevolgen bijna dagelijks, hetzij direct of indirect, merken. De prijzen op de energiemarkt lijken weliswaar enigszins gestabiliseerd maar het tekort aan woningen en de hoge prijzen van levensmiddelen blijven actuele thema's. Zo zijn er genoeg factoren die iedere burger, de Vaalse inwoner is daar geen uitzondering op, dagelijks merkt. Eind 2023 gingen we naar de stembus, en hoewel er op het moment van schrijven pas net een regeerakkoord ligt, kunnen we ons opmaken voor beleidsmatige veranderingen. De gevolgen en de gepaarde onzekerheid van het nieuwe akkoord blijft voor nu nog even koffiedik kijken.

In deze jaarstukken legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad, over de uitvoering van het beleid zoals dat middels begroting en andere tussentijdse rapportages en raadsbesluiten is vastgesteld. Wat gelijk in het oog springt is het positieve resultaat op de Specifieke Uitkering voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Onlangs heeft de regering besloten dat het overschot van deze uitkering niet terugggevorderd zal worden. Samen met alle andere posten laat de jaarrekening van 2023 een positief saldo van € 2.242.000 zien. Daarnaast is 2023 het eerste jaar van de rechtmatigheidsverantwoording, die sinds de wetswijziging in 2022 vanaf het boekjaar 2023 bij ons als college ligt. Voorheen lag de verantwoordelijkheid hiervoor bij de externe accountant.

Vooralsnog hebben wij te maken met de voortdurende onzekerheden in het politieke en gemeentelijke landschap en komt het zogenoemde ravijnjaar steeds dichterbij. Het college adviseert om het resultaat van boekjaar 2023 gericht te reserveren en het restant van het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve om onze financiële buffer verder aan te sterken.

Namens het college van B & W wens ik u veel leesplezier.

Met vriendelijke groet,

Jean-Paul Kompier
Wethouder Werk & Economie/Financiën

Deel 1

Programmaverantwoording

Programma Mens & Voorzieningen

Als gemeente willen we meerwaarde bieden voor onze inwoners in de zin van kwaliteit van leven. In de huidige tijd en in deze complexe samenleving is de behoefte aan sociale binding groot. De transitievisie Vaals verbind(t) geeft een aantal uitgangspunten en ontwikkelpaden, die de gewenste ontwikkelingen in het sociaal domein ondersteunen. Eén van de belangrijke uitgangspunten hierbij is, dat de gemeente niet voor de inwoners uitdenkt wat zij nodig hebben, maar dat in samenspraak met haar inwoners onderzoekt. Als gemeente zoeken we deze verbinding met de leefwereld van onze inwoners om van daaruit passende interventies te plegen.

Meerjarige ambitie

Het meerjarig beleid wordt met name afgeleid uit het coalitieakkoord 2022 – 2026 en kent de volgende ambities:

- Stimuleren van **zelfstandigheid en participatie** door in verbinding te zijn met onze inwoners en partners.
- Nadrukkelijk inzetten op **preventie**. Investeren aan de voorkant, aansluiten bij de leefwereld van onze inwoners om het **verschil** te kunnen maken.
- **Inclusieve samenleving** waarin iedereen kan meedoen.
- **Kansrijke start**; wegnemen van gezondheids- en onderwijsachterstanden.

Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Inwoners van Vaals zijn verantwoordelijk voor hun eigen leven.
- Wanneer dit (even) niet gaat, biedt de gemeente een vangnet.
- Het vangnet bestaat zoveel mogelijk uit preventieve, voorliggende voorzieningen die passen bij de leefwereld van de inwoner.
- Wanneer het niet anders kan, wordt een individuele maatwerkvoorziening geïndiceerd.

Speerpunten jaarplan 2023

De ambities hebben in 2023 onder meer invulling gekregen door te werken aan de volgende speerpunten.

WijVaals

Zoals ook in de programmabegroting 2023 is opgenomen, is de ontwikkeling in WijVaals in 2012 gestart. Het afgelopen jaar hebben we binnen het sociaal domein gewerkt aan een uitvoeringsplan waarin ook is opgenomen hoe we invulling willen geven aan de ontwikkelopgave WijVaals. In overleg met het uitvoeringsteam is bepaald op welke elementen we de komende jaren extra gaan inzetten. Daaraan zal het uitvoeringsplan GALA worden verbonden. Achtergrond daarvan is de wens om integraal op thema's te kunnen inzetten, waarbij elementen niet los worden beschouwd. Op basis van de uitvoeringsplannen zijn de doelen voor de komende jaren helder. We werken daarbij niet alleen aan de versterking van de opgebouwde basis (het fundament) maar er zal ook worden ingezet op het ontwikkelen van nieuwe initiatieven die bedoeld zijn voor doelgroepen die we nog onvoldoende bereiken.

Het thema positieve gezondheid is binnen WijVaals omarmt om de mensen weer positief in het leven te zetten, op basis van hun eigen veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt. Door in te zetten op het vermogen van mensen om met hun fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om te gaan, dragen we zorg voor het verbeteren van de levenskwaliteit van de inwoner. Daarbij hebben we ons afgelopen jaar onder andere verdiept in een stukje psychische kwetsbaarheid en trainingen voor de uitvoering met betrekking tot mentale problematiek.

Het team heeft geïnvesteerd in bekwaam worden met stress-sensitief werken. Onderzoeken tonen aan dat, als mensen constante stress ervaren, hun denkvermogen erop achteruit gaat waardoor het niet altijd mogelijk is de juiste keuzes te maken. Dit is bijvoorbeeld het geval voor mensen met financiële problemen. Door het trainen in stress-sensitief werken kunnen professionals beter met inwoners in gesprek, die met dit soort omstandigheden te maken hebben waardoor hulp om wel de juiste stappen te maken wordt geaccepteerd.

Laaggeletterdheid

In het uitvoeringsplan en de verordening jeugd en WMO wordt ingezet op het integraal aanpakken van hardnekkige thema's zoals laaggeletterdheid en het ontbreken van basisvaardigheden. Het blijft een uitdaging om de mensen met taalachterstanden of laaggeletterden te bereiken. In 2023 is ingezet op het behouden van de basis om een integraal plan op te stellen om stapsgewijs in de juiste richting te bewegen. In 2024 zal uitvoering worden gegeven aan dat plan, waarbij laaggeletterdheid en armoedeaanpak van groot belang zijn.

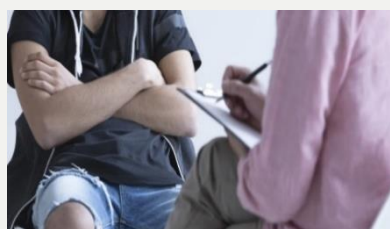

Op dit moment lopen initiatieven, zoals het taalcafé en de klik-en-tik cursussen van de bibliotheek. Daarnaast wordt gewerkt aan de opbouw van een IDO (informatiepunt digitale overheid) waar mensen terecht kunnen voor ondersteuning bij vragen rondom de digitale overheid. Ten aanzien van dat laatste is geconstateerd, dat de toeloop niet naar verwachting is, terwijl duidelijk wel behoefte is aan ondersteuning. Er zal worden onderzocht op welke manier deze initiatieven beter bereikt kunnen worden door inwoners, die ze nodig hebben.

We zien een toename in de toeloop naar de financiële werkplaats en een toename van de mensen, die zich op het inloopspreekuur van de gemeente melden met financiële problematiek. Door aanwezigheid van SZMH (Sociale Zaken Maastricht Heuvelland) op dat inloopspreekuur kunnen financiële vragen vaak snel en laagdrempelig worden weggenomen, of wordt gemakkelijk een vervolgspraak gepland met de financiële werkplaats. Daarnaast vinden ook steeds meer anderstalige inwoners de weg naar met name de financiële werkplaats, hoewel we merken dat er veelal nog een drempel is om daadwerkelijk financiële hulp te accepteren.

Jeugd

De hervormingsagenda jeugd is vastgesteld. Als we de hervormingsagenda naast de lokale aanpak leggen, zijn er veel dingen die we goed en ook beter doen dan andere gemeenten. Zo zien we dat kosten voor begeleiding positief meebewegen met de inzet op onze lokale aanpak. Dat neemt niet weg, dat ook wij lokaal voor grote uitdagingen staan. Ondanks de positieve (financiële) resultaten van de aanpak WijVaals zien we ook weer een toename in de zware jeugdzorg waarbij een relatief kleine groep inwoners voor een grote kostenpost zorgt. Om hierop meer grip te krijgen zal worden onderzocht of momenteel hiaten in het aanbod zijn waardoor bijvoorbeeld sneller naar zware jeugdzorg wordt geschakeld. Waar mogelijk kan dan gekozen worden om daar lokaal op in te zetten. Tevens hebben we met het uitvoeringsplan de juiste volgende stappen gezet om onze aanpak verder te ontwikkelen. In het kader van dat plan wordt via diverse wegen (normaliseren, inzet voorliggende voorziening en schoolmaatschappelijk werk) ingezet op het voorkomen van het verder laten oplopen van de kosten voor jeugdzorg.

Een sterke en efficiënte ketensamenwerking is in dit kader essentieel. Daarbij doelen we bijvoorbeeld op afspraken met huisartsen die vaak voor doorverwijzingen van jeugdigen naar de jeugdzorg zorgen en op afspraken met zorgaanbieders over het tijdig en op het juiste moment afbouwen van professionele hulp.

Onderwijs

Binnen de gemeente Vaals zien we een relatief grote groep leerlingen die met achterstanden op bijvoorbeeld het gebied van taal start met het volgen van basisonderwijs. Met het evalueren van het onderwijsachterstandenbeleid en het VVE-programma hebben we beoogd in te zetten op het zoveel mogelijk wegnemen van die achterstanden (kansgelijkheid). In het geëvalueerde onderwijsachterstandenbeleid is een integrale aanpak ten aanzien van dit thema opgenomen.

Gelden ontvangen via het Nationaal Programma Onderwijs (NPO gelden) zijn ingezet om bijvoorbeeld een start te maken met huiswerkklassen, schoolmaatschappelijk werk en om muziekonderwijs te kunnen aanbieden.

Inburgering

Regionaal loopt de uitvoering van de Wet Inburgering 2021 (Wi 2021) via SZMH (Sociale Zaken Maastricht Heuvelland). De ontwikkelingen in de uitvoering worden één keer per maand besproken met de regiogemeenten.

De taakstelling statushouders voor 2023 was, zoals verwacht, duidelijk hoger dan in 2022 en voorgaande jaren. De hogere taakstelling (2023: 23 personen) betekent voor de gemeente meer huisvesting, meer aanvragen levensonderhoud en meer inburgeringsplichtigen die vallen onder de Wi 2021. Door een toenemende migratiestroom, een achterstand bij de IND (Immigratie- en Naturalisatiedienst), de grootte van de te huisvesten gezinnen en de algemene woningnood in Nederland is een achterstand opgebouwd met betrekking tot de taakstelling. De gemeente heeft eind 2023 17 statushouders geen huisvesting kunnen bieden, waar dat op grond van de taakstelling wel noodzakelijk was.

Alle statushouders tussen 18 en 67 jaar zijn verplicht om in te burgeren onder de Wi 2021. De uitvoering hiervan is namens de gemeente belegd bij SZMH. De statushouders volgen via het Vista College een leerroute gebaseerd op individuele leerbaarheidsniveaus en taalkundigheid, met een groot participatietraject. In de gemeente zelf staat maatschappelijke begeleiding ter beschikking (samen met Vluchtelingenwerk), zodat mensen naast de verplichte inburgering ook een sociaal leven kunnen opbouwen (bijvoorbeeld lid worden van sportverenigingen) en ondersteund kunnen worden bij praktische zaken. De Kredietbank Limburg zorgt hiernaast voor de financiële begeleiding van statushouders. Zo worden statushouders onder de Wi 2021 voor minimaal 6 maanden “financieel ontzorgd”. Dit betekent dat statushouders ondersteuning krijgen bij het handhaven van noodzakelijke financiële transacties, zoals betalen van huur, gezondheidszorg e.d. Vanuit de gemeente is een goed functionerend traject opgericht in samenwerking met de verschillende instanties (zoals SZMH, Vista College, Kredietbank Limburg). De opkomst bij het (verplichte) leertraject van statushouders uit Vaals is vrij hoog in vergelijking met andere gemeenten. De door de gemeente ontvangen financiële middelen (zowel SPUK als gemeentefonds) zijn gebaseerd op de hoogte van de taakstelling. Door de achterstand op de taakstelling van statushouders is ook de budgetruimte, die er voor 2023 was, niet helemaal benut.

Aan de Noot / Hoogbouwflats / Wijkgerichte aanpak

Omschrijving:

Het betreffende gebied omvat de woningen Aan de Noot en de hoogbouwflats Ceres, Moretti en de Lange Akker en de bijbehorende/omliggende openbare ruimte. De woningen zijn alle in eigendom van Krijtland Wonen. De gemeente is natuurlijk eigenaar van het openbaar gebied. Ook het Bloemendalpark wordt als onderdeel van dit project gezien.

Beleidskader:

Prestatie-afspraken Krijtland Wonen en gemeente: gezamenlijke opgave met betrekking tot het verbeteren van de leefkwaliteit van het gebied.

Regiodeal Zuid-Limburg: gemeenten en maatschappelijke partners werken in Zuid-Limburg samen aan het versterken van de 'brede welvaart', omdat delen van de regio te maken hebben met grote sociaaleconomische en gezondheids-achterstanden. Het project Aan de Noot/Hoogbouwflats maakt onderdeel uit van deze deal. Gemeente Vaals, Krijtland Wonen en Zorginstelling Envida gaan samen werken aan het verkleinen dan wel wegwerken van deze achterstanden.

Doel:

Het project behelst een langjarige transitie van het gebied naar een kansrijke, veerkrachtige, sociale, groene en gezonde wijk, waarin bewoners zelf én samen met elkaar welzijn en veiligheid creëren en ervaren, het gezondheidsperspectief is versterkt en waar de zorg dichtbij is. De 3 strategisch samenwerkende partners werken momenteel aan een Transitievisie/-plan, dat in 2024 gereed zal zijn en waarbij de daarin op te nemen ambities als uitgangspunt zullen gelden voor de periode 2024-2035.

Cijfers:

500 woningen in het gebied (eigendom van Krijtland Wonen, gebouwd tussen 1965 en 1974).
 Doorstroom in woningen is relatief hoog, huurprijzen zijn laag.
 Ruim 1.000 bewoners, verscheidenheid aan nationaliteiten en culturen, 42% is ouder dan 60 jaar.
 Onderlinge sociale binding als ook binding met rest van Vaals is laag.
 Meer dan gemiddelde achterstanden op het gebied van de arbeidsmarkt, taal en onderwijs, gezondheid.
 Bovengemiddelde sociale problematiek, verslaving- en overige veiligheidsproblematiek.
 Zorgvraag/-behoefte is groot (ook qua inkomensondersteuning), alle zorggroepen zijn bovengemiddeld aanwezig.
 Toenemende instroom van kwetsbare mensen, vooral vanuit Duitsland en Parkstad.

Via Regiodeal is een rijksbijdrage van € 1 miljoen toegezegd, waarbij de 3 samenwerkende partners minimaal een evenzo groot bedrag aan cofinanciering moeten inleggen, geldend voor de periode 2024-2027. De middelen vanuit de Regiodeal zijn met name bedoeld voor:

- opstellen van een integrale toekomstvisie en uitvoeringsprogramma € 100.000
- versterken van ontmoeting tussen en activeren van bewoners € 100.000
- faciliteren van sport- en bewegingsactiviteiten € 300.000
- realiseren van het concept 10-minutenzorg € 150.000
- inzetten van sociaal wijkbeheer € 150.000
- opzetten/bemensen van een projectorganisatie vanuit de samenwerking in verbinding met de bewoners € 180.000
- onvoorzien € 20.000

Geschatte bijdragen per partner: Gemeente Vaals € 0,75 miljoen, Krijtland Wonen € 2,5 miljoen en Envida € 1,2 miljoen, dus een totale investering (inclusief Regiodeal) in dit gebied ca. € 5,5 miljoen.

De gemeentelijke investeringen zijn voor het grootste deel gedekt in onze begroting en meerjarenramingen. Het betreft inzet van 'reguliere budgetten', zoals diverse projecten in het Sociaal Domein (Ontwikkeling basisvaardigheden, Bevorderen Gezondheid) en Infrastructuur (o.a. verharding paden Bloemendalpark). Niet gedekte kosten, zoals bijvoorbeeld externe expertise/ondersteuning, wordt weliswaar door de gemeente betaald, maar gedekt uit de Regiodeal. De uitgaven beginnen te lopen vanaf 2024.

Gemeentelijke uitgaven 2023 bedroegen € 850 en hadden te maken met het stimuleren van activiteit/bijeenkomsten van en met bewoners.

Voortgang:

Vanaf 2022 zijn wij in gesprek met Krijtland Wonen om te bekijken hoe we een aantal kwetsbare delen van de kern Vaals zowel op sociaal als ook op fysiek gebied in leefbaarheid kunnen versterken. Uit een analyse door extern bureau Republiq is gebleken dat de gebieden Aan de Noot en omgeving, Grenslandhal en directe omgeving en het gebied rondom de grensovergang de meeste aandacht behoeven. Gekozen is om te starten met het gebied Aan de Noot/Hoogbouwflats, omdat hier de meeste vastgoed-eigendom bij 1 partij zit, namelijk Krijtland Wonen. Vervolgens is zorginstelling Envida aangesloten om mee te denken en te bekijken hoe het aanbod van zorg in deze wijk kan bijdragen aan een versterking van de leefkwaliteit. Deze samenwerking is bekrachtigd in een 'Maatschappelijke Alliantie' en de gezamenlijke doelstellingen voor de transitie van het gebied zijn aangedragen als project voor de Regiodeal. Op 1 november 2023 is de deal ondertekend door het Rijk (diverse Ministeries) en de Regio Zuid Limburg en is een bijdrage van € 1 mio voor ons project toegezegd. Inmiddels werken de 3 partners een gezamenlijke toekomstvisie en een uitvoeringsprogramma voor het project uit. Daarbij wordt vooral gekeken naar een programma voor de langere termijn, periode 2024-2035. De Regiodeal strekt zich uit over een kortere termijn 2024-2027. Vanaf 2024 zal het project formeel gaan 'draaien' en zullen er ook investeringen worden verricht.

Programma Wonen & Verkeer

Het doel van het beleidsprogramma Wonen & Verkeer is het zodanig inrichten, reguleren en stimuleren van de leef- en woonomgeving dat mensen zich er prettig en thuis in voelen. Daarbij proberen we het individuele belang, het groepsbelang én het algemeen belang zo optimaal mogelijk met elkaar in evenwicht te brengen. Die afweging kun je als gemeente niet alleen maken, maar moet je samen met belanghebbenden maken. In veel gevallen is sprake van gedeeld eigenaarschap en gedeelde verantwoordelijkheid. Daarbij sluiten we nauw aan bij het participatiefundament dat onder de Transitievisie Vaals Verbind(t) ligt. Een ander leidend uitgangspunt van de transitievisie is het actief zoeken naar verbindingen en raakvlakken tussen ontwikkelingen in het sociaal domein en het ruimtelijk domein.

Meerjarige ambitie

Voor de komende raadsperiode staan de volgende ambities centraal:

- Komen tot een nieuwe **visie op wonen** in onze gemeente. Het huidige woningaanbod kent een forse scheefgroei door een onevenredig hoog percentage (ruim 48%) woningen in het sociale huursegment. De ontbrekende balans hierin moeten we gaan herstellen.
- Onderzoeken of het **gebied Selzerbeek** de komende jaren een transformatie kan ondergaan, waarbij een mix van 'werk en wonen' tot stand komt.
- Samen met **Aken** participeren in een mogelijke opwaardering en herinrichting van het gebied bij de **grensovergang**.
- Zorgen voor een **juiste balans in ons buitengebied** voor wonen, ondernemen en recreëren.
- **Stimuleren** van natuur-inclusieve, kleinschalige, lokale en duurzame landbouw. Tevens meer ruimte bieden bij de invulling van vrijkomende agrarische bebouwing.
- De **energietransitie** wordt vormgegeven in verbinding met inwoners, ondernemers en betrokken partners.
- **Klimaatadaptatie** als leidend principe in nieuw- en verbouw.
- Vanuit een **integraal masterplan** komen tot een kwalitatief goed onderhouden buitenruimte, met veel groen in de wijken. Met ook aandacht voor thema's als bereikbaarheid, mobiliteit en verkeersveiligheid.
- Het inzetten van zoveel mogelijk duurzame oplossingen voor verkeer en vervoer, ook in voorwaardenscheppende zin.
- De toekomst van het **parkeerregime** onderzoeken via een business-case waarin diverse mogelijke scenario's in beeld worden gebracht

Speerpunten jaarplan 2023

De ambities hebben in 2023 onder meer invulling gekregen door te werken aan de volgende speerpunten.

Beheer openbare ruimte

Het IBOR (Integraal beheersplan openbare ruimte) geeft aan dat er voor de wegen een kwaliteitsniveau (B) geldt. In 2023 zijn aan de navolgende wegen groot onderhoud gepleegd, waardoor het kwaliteitsniveau vanuit het IBOR is gehaald:

Wegvakken aan de Kerkstraat, Koperstraat, Beemderlaan, Linderweg, Sneeuwberglaan en de Eschberg. De gehele deklaag is vervangen in de Sacre Coeurstraat en Lieve Vrouwenstraat.

Voor het groen hebben we voor de vaste beplanting een inhaalslag gemaakt. Er is een 0-beurt uitgevoerd en inboet en renovatie van de plantvakken heeft plaatsgevonden om deze op de juiste kwaliteit te krijgen.

We gebruiken op verschillende manieren de input van burgers, denk aan:

- Participatieavond Hilleslagerweg-> mogelijke aanpassing infrastructuur Vijlen;
- Wandelpaden Bloemendalpark;
- Herinrichting De Koel: verbetering/aanpassing infra en verplaatsen/plaatsen/vernieuwen banken;
- Aanbrengen trapleuningen Camilluspark;
- Verplaatsen lantaarnpalen of bijplaatsen van palen.
- Verzoeken tot snoeien, verzoek plaatsen "hondenbordjes" en reguliere meldingen die direct kunnen worden afgehandeld.

Zwerfafval acties (zwerfafvalbrigade, Landelijke opschoondag en World Cleanupday) zijn samen opgepakt met burgers. Tiny Forest: In samenwerking met het sociaal domein opgepakt. De aanleg van de Tiny Forest is daarmee deels gesubsidieerd (GALA), waardoor een rolstoelpad erbij gerealiseerd kon worden.

Wonen

Omschrijving:

Onze gemeente is gebaat bij gezonde groei. Dat is geen doel op zichzelf, maar het is van cruciaal belang om Vaals goed toegerust te laten zijn voor de toekomst. Om het draagvlak voor onze voorzieningen te behouden en waar mogelijk te vergroten. Om onze lokale sterke economie sterk te houden en om ervoor te zorgen dat we ook in de toekomst in onze gemeente voldoende mensen hebben die de groeiende zorgvraag, als gevolg van de toenemende vergrijzing, kunnen beantwoorden.

Doel:

Een prettige, groene en vooral veilige leefomgeving waarin onze inwoners wonen, werken maar ook opgroeien. Met de nog op te stellen agenda “Brede Leefbaarheid” beogen we de aandacht dichtbij te houden: redenerend vanuit de leefwereld van onze inwoners leggen we de link tussen fysieke, sociale, economische en andere elementen, die de leefbaarheid in onze gemeente versterkt. Daarom hebben we in de beoogde agenda aandacht voor onderwerpen als: bevolkingssamenstelling, woningbouw, zorg, veiligheid, groen, cultuur, economie en voorzieningen.

Voortgang:

Woningbouw – projecten:

We zetten in op jonge inwoners (jongeren en gezinnen met kinderen) en mensen met sterke schouders om aan ons te binden en te boeien. Onze lijn blijft daarom om in te zetten op het bouwen van woningen voor deze groepen: ruime woningen voor gezinnen en betaalbare woningen voor starters op de woningmarkt. Door vergrijzing en de daarmee gepaard gaande veranderingen in zorgvragen richten we ons op de samenwerking met Krijtland Wonen en zorgpartijen. Met hen willen we bereiken, dat er lokaal voldoende passende en betaalbare woningen beschikbaar zijn voor inwoners uit kwetsbare groepen. Een verdere uitwerking hiervan is te vinden onder de gemeentelijke bouwprojecten.

Economie:

Tevens is het van belang om de aantrekkelijkheid en het toekomstperspectief van het kernwinkelgebied Vaals integraal in beeld te brengen. In 2023 is gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden hiertoe. Een herijking van de (lokale) detailhandelsstructuur zal verder vorm gaan krijgen in de agenda brede leefbaarheid.

In de reeds opgezette aanpak rondom leegstand hebben we verwoord, dat we in de omliggende straten meer gaan inzetten op een mengvorm, waarbij winkels worden gecombineerd met wonen, werken en cultuur. Hierdoor wordt de aantrekkelijkheid van het kernwinkelgebied vergroot. Wij realiseren ons overigens dat detailhandel meer is dan het kernwinkelgebied in Vaals. De toekomstbestendigheid van buurtvoorzieningen heeft ook voortdurend onze aandacht. Zoals bij onze inbreng bij de evaluatie rondom de (regionale) Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL).

Agenda brede leefbaarheid

In 2023 is intern gewerkt aan een plan van aanpak rondom wonen, leegstand en detailhandel. In 2024 wordt dit verder vertaald in (en maakt het onderdeel uit van) de Agenda brede leefbaarheid.

Duurzaamheid

Met het vastleggen van de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES) heeft de gemeenteraad besloten om de ambitie te leggen bij de opwek van zon op daken in de bebouwde omgeving.

Daarnaast heeft de raad de Transitievisie Warmte (TvW 1.0) vastgesteld. Een van de genoemde mijlpalen in deze TvW 1.0 is de doelstelling om in 2030 de uitstoot van aardgas in de bebouwde kom met 20% te reduceren. Versnelde afbouw van de afhankelijkheid van gas is direct gekoppeld aan een versnelde opbouw van alternatieven met als gevolg meer druk op het landschap, vooral daar waar het zon en/of wind op land betreft.

Zonneweides in het landschap en windturbines zijn weliswaar (technisch) onderzocht in het kader van de RES 1.0, maar niet in de ambities opgenomen. De landschapsverdiepingsstudie op Zuid-Limburgse schaal is uitgevoerd. In deze studie wordt het spanningsveld tussen de diverse belangen, zoals nationaal landschap, grootschalige zonneweides, toeristisch profiel en windturbines beschreven en geprioriteerd. Tot nu toe is de conclusie, dat landschap vóór de opwek van energie gaat. Voor de gemeentelijke gebouwen worden mogelijkheden onderzocht om meer gebouwen te voorzien van zonnepanelen, bijvoorbeeld het monumentale gemeentehuis.

Naar aanleiding van de Transitievisie Warmte is in 2023 veel tijd en capaciteit gestoken in het opzetten van een warmte uitvoeringsprogramma. De conceptversie van het uitvoeringsprogramma is gereed en geeft voor de komende 4 jaar aan welke stappen gezet dienen worden om tot 2030 de gestelde reductie van 20% aardgas verbruik te kunnen halen. Ook wordt een doorkijk gegeven van de benodigde middelen.

De doelgroepen aanpak heeft zich in 2023 onder andere gericht op Verenigingen van Eigenaren en huurders, waarbij via rijkssubsidies besparingspakketten en adviezen verstrekt zijn. In 2023 zijn rond 258 huishoudens (huur- en koopwoningen) benaderd met energiebesparende adviezen. Bij deze huishoudens zijn met name kleinere aanpassingen doorgevoerd voor besparing van gas, zoals het plaatsen van radiatorfolie en elektriciteit besparende maatregelen, zoals inzetten van Ledlampen. Bij 22 huishoudens heeft nog een tweede gesprek plaatsgevonden met verdergaande adviezen met directe verlaging van energieverbruik tot gevolg.

Von Clermontpark / Beemderlaan

Omschrijving:

Het betreft het gebied dat ook wel te duiden is als herstructurering voormalige omgeving MUVA-fabriek. Het behelst een tweetal concrete locaties: enerzijds de langgerekte strook grond achter de vijver, vanaf de Beemderlaan tot aan het WoZoCo, groot ca. 6.500 m², anderzijds het terrein met het voormalige Vanhouten-gebouw. Laudly Vastgoedontwikkeling zal de strook in het Von Clermontpark gaan ontwikkelen.

Beleidskader:

Gemeente-begrotingen (incl. begroting 2023).

Doel:

De ontwikkelingsrichting bij dit project sluit aan bij de uitkomsten van de Woonvisie 2017 en het Woonbehoefte-onderzoek 2019, waarbij ingezet wordt op een mix van woningen voor diverse doelgroepen. Specifiek wensen we met deze ontwikkeling het aanbod aan woningen voor starters, gezinnen en senioren te vergroten. De prijsklasse van de diverse woningen is gericht op het midden-segment (deels koop deels huur).

Cijfers:

27 gestapelde appartementen, 16 grondgebonden stadswoningen en 6 vrije (bouw-)kavels (totaal 49).

Oorspronkelijke planning was 44 appartementen, respectievelijk 8 stadswoningen en 12 patiowoningen (totaal 64).

Verkoop- en verhuurprijzen zijn concreet, verwachte verkoopprijzen liggen rond € 400.000.

Terrein Von Clermontpark is in 2023 verkocht voor € 2 miljoen, verwachte betaling 2024.

Verwacht tekort op deze ontwikkeling: € 208.000 (zie paragraaf Grondbeleid).

Voortgang:

In april 2023 is een verkoopovereenkomst gesloten met Laudy Vastgoedontwikkeling m.b.t. de strook in het Von Clermontpark. In 2023 is verder vooral gewerkt aan de planvoorbereiding, uitwerking van benodigde tekeningen en onderzoeken. Verwachting is dat in de 2e helft van 2024 wordt gestart met de infra- en bouwwerkzaamheden (afhankelijk van de te volgen procedure). Medio 2024 start de verkoop van de woningen.

M.b.t. het terrein Beemderlaan (Vanhouten-gebouw) hebben in 2023 geen concrete ontwikkelingen plaatsgevonden, behalve dat het naastgelegen bedrijf Lidl wenst uit te breiden in de richting van het pand.

Vijlen Zuid Oost Fase 3

Omschrijving:

In het uitbreidingsplan Vijlen Zuid Oost zijn in het verleden 2 fases van woningbouw gerealiseerd. Er ligt nog een stuk gemeentegrond en tevens nog grond in eigendom van VOC Vastgoedontwikkelingscentrum. Beide eigenaren werken samen aan een toekomstige ontwikkeling van woningbouw (fase 3).

Beleidskader:

Gemeente-begrotingen (incl. begroting 2023).

Doel:

De ontwikkelingsrichting bij dit project sluit aan bij de uitkomsten van de Woonvisie 2017 en het Woonbehoefte-onderzoek 2019, waarbij ingezet wordt op een mix van woningen voor diverse doelgroepen. Specifiek wensen we met deze ontwikkeling het aanbod aan woningen voor starters, gezinnen en senioren te vergroten. De prijsklassen van de diverse woningen zijn gericht op het midden-segment en het midden-hoogsegment (alle grondgebonden en koop).

Cijfers:

7 grote ("niveau-") gezinswoningen (woonkamer/keuken op 1e etage), 4 patiowoningen voor senioren, 6 starterswoningen (2x3), 2 tweekappers en 3 vrije bouwkvavels (totaal 22).

Oorspronkelijke planning was 8 gezinswoningen, 4 patiowoningen, 6 starters, 2 tweekappers en 3 bouwkvavels (totaal 23).

Verkooprijzen variëren van € 359.000 (patio's) tot € 549.000 (grondgebonden woningen).

Gezamenlijke Grondexploitatie met VOC, verwachte opbrengst op deze ontwikkeling: € 188.000 (zie paragraaf Grondbeleid).

Voortgang:

Vanaf de start van dit initiatief blijkt een grote behoefte aan koopwoningen uit de lokale omgeving (met name uit de kern Vijlen). In 2023 zijn de infrastructurele werkzaamheden (bouwrijp maken) uitgevoerd. Er is een tijdelijke bouwweg aangelegd vanaf de Vaals-Vijlenerweg, om het bouwverkeer zoveel mogelijk uit de kern Vijlen te houden. Alle onderzoeken en tekenwerk is in 2023 uitgevoerd en aangedragen ter beoordeling. Begin 2024 zijn de benodigde omgevingsvergunningen afgegeven. De vrije bouwkvavels zijn vanaf medio 2023 in de verkoop, maar dat heeft nog niet tot concrete verkoop geleid. In het voorjaar van 2024 wordt gestart met de verkoop van de woningen. Blijken moet of de grote behoefte (volgens de voorinschrijvingen) ook leidt tot daadwerkelijke verkoop aan inwoners uit onze gemeente.

Pastoerswei - Lindenstraat

Omschrijving:

Het terrein van de voormalige basisschool St. Aloysius en bijbehorende gymzaal in de Lindenstraat wordt ontwikkeld door Burgt Bouw Zuid.

Beleidskader:

Gemeente-begrotingen (incl. begroting 2023).

Doel:

De ontwikkelingsrichting bij dit project sluit aan bij de uitkomsten van de Woonvisie 2017 en het Woonbehoefte-onderzoek 2019, waarbij ingezet wordt op een mix van woningen voor diverse doelgroepen. Specifiek wensen we met deze ontwikkeling grondgebonden levensloopbestendige seniorenwoningen aan te bieden in middensegment. Bijkomend doel is om de doorstroming op de lokale woningmarkt (vrijkomende woningen creëren voor andere doelgroepen) te bevorderen.

Cijfers:

18 levensloopbestendige seniorenwoningen.
Verkoopprijzen woningen vanaf € 400.000.
Terrein Pastoerwei is in 2020 verkocht voor € 700.000, verwachte betaling in 2024.
Verwachte opbrengst op deze ontwikkeling: € 469.000.

Voortgang:

Dit project heeft in 2023 vertraging opgelopen vanwege allerlei noodzakelijke aanpassingen aan het oorspronkelijke plan, met name m.b.t. de infrastructuur. Inmiddels zijn deze aanpassingen in de plannen aangebracht en de noodzakelijke besluiten genomen. Begin 2024 is gestart met de bomenkap en vervolgens volgen de infrastructuurwerken. De verkoop van de woningen is eind 2023 opgestart en verloopt, naar verluid van de ontwikkelaar, redelijk goed. De verwachting is echter wel dat er onvoldoende 55+ers uit de gemeente Vaals een woning zullen kopen, waardoor de doelgroep verbreed dient te worden (naar mensen met een binding dan wel historie met de gemeente Vaals).

Voormalige Esso-locatie

Omschrijving:

De gemeente heeft in 2017 het object voormalig Esso-tankstation inclusief omliggend terrein en bedrijfsgebouwen aan de Maastrichterlaan/Jos Francotteweg gekocht. De locatie zal door woningstichting Vanhier Wonen uit Voerendaal worden ontwikkeld tot woningbouwlocatie. Tevens wordt in deze ontwikkeling betrokken het resterende deel van het voormalig klooster, pand Maastrichterlaan 83.

Beleidskader:

Gemeente-begrotingen (incl. begroting 2023).

Doel:

Bedoeling van de aankoop in 2017 was om enerzijds een onveilige en kwalitatief slechte locatie te saneren naar een woningbouwlocatie, passend bij de vraag uit de gemeenschap. De ontwikkelingsrichting bij dit project sluit aan bij de uitkomsten van de Woonvisie 2017 en het Woonbehoefte-onderzoek 2019, waarbij ingezet wordt op het aanbod van sociale huurwoningen aan de bovenkant van het sociale segment.

Cijfers:

34 sociale huurappartementen in 2 appartementenblokken.

Oorspronkelijke planning ging uit van 37 woningen in 3 blokken.

Terrein is in 2021 verkocht voor € 600.000, verwachte betaling in 2024.

De gemeente zorgt voor sloop en sanering, ontvangt daartoe een Provinciaal subsidie van € 267.500 (maximaal).

Verwacht tekort op deze ontwikkeling: € 578.000, waarvan reeds € 500.000 afgedekt via voorziening (zie paragraaf Grondbeleid).

Koopprijs pand Maastrichterlaan 83 is € 150.000.

Voortgang:

In 2023 is met name gewerkt aan de bestemmingsplan-procedure en de omgevingsdialoog. Het bestemmingsplan en de daarop gebaseerde omgevingsvergunning zijn inmiddels onherroepelijk. Daarnaast is in 2023 de sloop afgerond. Nu de plannen concreet zijn, kan op grond daarvan ook de resterende sanering worden gerealiseerd. Dat gebeurt op het moment dat de bouwwerkzaamheden worden opgestart (medio 2024). De sanering betreft dan de grond die met het boren van de constructiepalen vrij zal komen (op enkele plekken resteert namelijk nog vervuilde grond). Als medio 2024 gestart kan worden met bouwen, zouden de woningen eind 2025/begin 2026 kunnen worden opgeleverd. Volgens Vanhier Wonen is er veel interesse getoond in de sociale huurwoningen.

In principe was het naastgelegen pand Maastrichterlaan 83 ook verkocht, onder het voorbehoud dat eerst de sloop werd afgewacht alvorens de overeengekomen verkoop te effectueren. Inmiddels is echter duidelijk dat deze beoogde verkoop niet door zal gaan. Bezien moet worden op welke manier het betreffende pand al dan niet bij de ontwikkeling door Vanhier Wonen kan worden betrokken.

Grenslandhal

Omschrijving:

De Grenslandhal betreft de oude gemeentelijke sporthal, welke in de voormalige Vaalser Textiel Fabriek is gevestigd, gelegen op verdieping boven woonappartementen. Met de realisatie van de nieuwe sporthal Cittafit is besloten dit object te verkopen voor andere ontwikkelingen (woningbouw of maatschappelijk).

Beleidskader:

Gemeente-begrotingen (incl. begroting 2023).

Doel:

De ontwikkelingsrichting bij dit project sluit aan bij de uitkomsten van de Woonvisie 2017 en het Woonbehoefte-onderzoek 2019, waarbij ingezet wordt op het aanbod van betaalbare appartementen voor jongeren/starters in het lage/middensegment (koop/huur).

Cijfers:

- 24 appartementen voor jongeren/starters.
- Verkoopprijs voor de appartementen is nog niet bekend.
- Vraagprijs voor dit object is € 225.000, verwachte verkoop in 2024.

Voortgang:

De gemeente is sinds 2021 in onderhandeling met ontwikkelaar Holland Steen BV. Deze partij, ook eigenaar van de voormalige sportschool ALC in hetzelfde gebouw, wenst in dit object, samen met de ontwikkeling van de Grenslandhal in totaal 40 appartementen te realiseren. De gemeente heeft een aantal voorwaarden gesteld om tot daadwerkelijke verkoop aan Holland Steen over te gaan. Eén van deze voorwaarden betrof het kunnen voorzien in de met de ontwikkeling benodigde parkeerplaatsen. De gemeenteraad heeft daartoe besloten het openbaar parkeerterrein aan de Selzerbeeklaan overeenkomstig in te zetten. Een andere voorwaarde betrof een integrale ontwikkeling, oftewel een bouwplan voor de Grenslandhal dat afgestemd is op het bouwplan, dat voor de ontwikkeling van het leegstaande Jardon-gebouw wordt ingediend. Dat laatste laat echter nog enige tijd op zich wachten, waardoor het plan rondom de Grenslandhal niet langer integraal kan worden bekeken. Eind 2023 zijn de voorwaarden ingevuld, waaronder een door de Stadsbouwmeester als positief beoordeeld bouwplan. Naar verwachting zal de verkoop in het voorjaar van 2024 worden bekrachtigd in een koopovereenkomst. De omgevingsvergunning is eind 2023 aangevraagd en zal eveneens in het voorjaar 2024 ter inzage komen (en daarna onherroepelijk worden), waarna met de realisatie en verkoop van de woningen kan worden gestart.

Hekkert-terrein

Omschrijving:

Het Hekkert-terrein dankt zijn naam aan het voormalige bedrijfsterrein van Opel-garage Hekkert aan de Sneeuwberglaan. Het terrein is ca. 2.700 m² groot en een aantal jaren geleden volledig opgeschoond/gesaneerd door de gemeente.

Beleidskader:

Gemeente-begrotingen (incl. begroting 2023).

Doel:

Nadat in het verleden enkele initiatieven voor het realiseren van studentenhuisvesting op deze locatie niet haalbaar zijn gebleken, is besloten deze richting niet meer te kiezen. Een concrete nieuwe ontwikkelingsrichting is nog niet afgesproken. Vooral nog wordt gekeken naar een samenhang met de nog op te stellen Gebiedsvisie Selzerbeek.

Cijfers:

Boekwaarde van dit object is € 1.000.000, echter realisatie hiervan is afhankelijk van de ontwikkeling (alleen haalbaar bij gestapelde woningbouw).

Voortgang:

Op zich beweegt weinig m.b.t. dit terrein. In 2023 heeft een groep jonge inwoners uit onze gemeente meermaals geïnformeerd naar mogelijkheden om bijvoorbeeld in een soort CPO-constructie (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) als groep zelfstandig met hulp van een extern adviseur tot ontwikkeling van bouwkavels/woningen te komen. Aan een dergelijke constructie zijn echter ook verstrekkende consequenties en risico's voor de potentiële bewoners verbonden. Er is nog geen concrete stap gezet. De gemeenteraad buigt zich in 2024 over de vraag of een dergelijke richting (bouwmogelijkheden voor eigen jongeren) een gewenste en haalbare richting kan zijn. Daarbij speelt de huidige boekwaarde ook een rol.

Gebiedsvisie Selzerbeek

Omschrijving:

Het gebied aan de Selzerbeek- en Sneeuwberglaan, tussen de outdoor-kartingbaan en jongerencentrum Fraiche, kenmerkt zich tweeledig. Aan de noordkant is sprake van teruglopende industrie, tegen een prachtige natuur/achtergrond, de Sneeuwberg. De zuidkant kenmerkt zich, met name in de buurt van de Grenslanthal en de Jardon-locatie, als een stevig versteend gebied met een enigszins desolate uitstraling. Hier ligt een opgave voor de gemeente om na te denken over een visie voor toekomstige ontwikkeling.

Beleidskader:

Raadsbesluit Opstellen Gebiedsvisie Selzerbeek - juli 2023. Starten proces voor een Gebiedsvisie.

Doel:

De gebiedsvisie moet een sturingsinstrument vormen voor het gemeentebestuur om toekomstige initiatieven voor ontwikkeling in dit gebied te kunnen richten op een gewenste samenhangende ontwikkeling van het hele gebied. Daarbij heeft de gemeente voor ogen om aan de noordkant een mix van woontypes te realiseren, waarbij wonen in het groen/verbinding met de natuur voorop staat. Het gaat dan om woningen in het midden- en hoogsegment. Aan de zuidkant wenst de gemeente de 'stedelijke rand' op een kwalitatieve manier af te ronden, ook met verschillende woontypen, in het midden- en lagere segment.

Cijfers:

- De raad heeft een bedrag van € 250.000 (voorbereiding- en onderzoekskosten) beschikbaar gesteld via de grondexploitatie Selzerbeekgebied.
- Gemaakte kosten 2023: € 45.000 (zie paragraaf Grondbeleid).
- Eventuele aan- en verkopen als ook ontwikkelingskosten en -opbrengsten dienen t.z.t. via deze grondexploitatie te lopen.

Voortgang:

Medio 2023 heeft de gemeenteraad besloten een proces te starten om te komen tot het samenstellen van een Gebiedsvisie Selzerbeek, welke visie moet dienen als sturingsinstrument. Deze behoefte komt o.a. voort uit het proces waarbij mogelijke studentenhuisvesting werd voorgesteld op een particulier terrein naast de outdoor-kartingbaan. De gemeente heeft zonder gebiedsvisie te weinig sturingsmogelijkheden om ontwikkelingen in een samenhangende richting te kunnen sturen. De gemeente heeft ook weinig eigendom in het gebied, waardoor maximaal ingezet moet worden op samenwerking met/invloed op grondeigenaren. In 2023 zijn diverse specifieke onderzoeken uitgevoerd naar bijvoorbeeld consequenties van mogelijke woningbouwontwikkeling in dit gebied voor Natuur & Landschap, Ecologie, Stikstof en Mobiliteit. Uiteindelijk moet er op basis van dergelijke onderzoeken en als uitkomst van een uitgebreid participatietraject met bewoners/inwoners een Gebiedsvisie uitrollen.

Programma Werk & Economie

Centraal in dit programma staat het stimuleren van de lokale en (eu)regionale economie, waarbij het toerisme en het “funshoppen”, de belangrijkste lokale pijlers zijn. Het historische centrum c.q. Koningin Julianaplein heeft, onder andere door de terugkeer van de markt en de diverse evenementen en activiteiten, een voorbeeld gegeven van de beleving die ons structureel voor ogen staat.

De grensligging biedt veel perspectief, zowel voor het ondernemerschap als ook voor onze werkgelegenheid. Er wordt actief gewerkt aan het zo optimaal mogelijk benutten van die kansen. De toestroom van de vele studenten en de huisvesting van startups biedt in dit kader zeker mogelijkheden.

In samenwerking met ketenpartners zoals Podium24, Sociale Zaken Maastricht Heuvelland en Hallo Collega, wordt actief gewerkt aan het begeleiden van mensen naar werk in Zuid-Limburg, maar zeker ook over de grens. En daar waar arbeidsmogelijkheden (tijdelijk) ontoereikend zijn wordt het accent gelegd op maatschappelijke participatie van mensen, die zonder werk zitten.

Meerjarige ambitie

Het meerjarig beleid wordt met name afgeleid uit het Coalitieakkoord 2022-2026 en kent de volgende ambities:

- De toeristische recreatieve sector is in economisch opzicht belangrijk voor Vaals. De keerzijde is dat er druk ontstaat op onze woon- en leefomgeving. Voor de toekomst willen we de draai naar **kwaliteitstoerisme** maken ondersteund door nieuw beleid dat ruimte biedt voor **nieuwe impulsen**. Deze impulsen willen we mede vormgeven in nauwe samenwerking met de lokale toeristisch-recreatieve ondernemers.
- We willen meewerken aan impulsen voor een **kwalitatieve opwaardering** van de grote publiekstrekker Drielandenpunt, als volwaardige partner met de Provincie, buurgemeenten en de lokale ondernemers.
- Met hulp van de **evenementen-adviescommissie** gaan we op zoek naar spraakmakende en aansprekende evenementen om Vaals meer op de kaart te zetten en bepaalde doelgroepen, zoals bijvoorbeeld jongeren, meer te kunnen bieden.
- We gaan de **gemeentelijke dienstverlening** nog ‘ondernemersvriendelijker’ maken.
- In verbinding met **onderwijspartijen** onderzoeken we de mogelijkheden om scholing (digitaal dan wel fysiek) dichtbij te halen voor branches/vakgebieden waar inwoners (o.a. jongeren) in de nabije toekomst in de direct omgeving aan de slag zouden kunnen.
- De **transitievisie Vaals verbind(t)** stelt dat de zwakke sociale structuur wellicht het grootste en meest complexe probleem is dat de gemeente Vaals heeft, met daaraan gekoppeld de transitie m.b.t. armoede. Structureel werken aan kansgelijkheid voor de inwoners van de gemeente Vaals is de drijfveer van beleid en uitvoering. Daarbij hanteren we een laagdrempelige toegang, een integrale aanpak en heldere, begrijpelijke communicatie.

Speerpunten jaarplan 2023

De ambities hebben in 2023 onder meer invulling gekregen door te werken aan de volgende speerpunten.

Commerciële plint Koningin Julianaplein

Omschrijving:

Middels het Centrumplan 2012 heeft de gemeente samen met de Woningstichting Vaals gewerkt aan een nieuw ‘hart’ van Vaals, waarbij het Koningin Julianaplein (KJP) en directe omgeving een volledige nieuwe vormgeving en inrichting hebben gekregen. De woningstichting de gebouwen, de gemeente de openbare ruimte. De plint in de nieuwbouw aan het KJP is eigendom van de Festivaals BV en zou een commerciële invulling moeten krijgen.

Beleidskader:

Kern van het Centrumplan uit 2012 was het realiseren van een levendig hart in het centrum van Vaals middels het Koningin Julianaplein. De ruimtelijke uitgangspunten zijn vastgelegd in het Bestemmingsplan Kon. Julianaplein uit 2012. In 2021 heeft de gemeenteraad de kaders voor de ontwikkeling van de commerciële ruimten verruimd door wintertuinen en, onder voorwaarden, een (beperkte) speelautomatenhal toe te staan.

Doel:

Het nieuwe hart van Vaals beoogt niet alleen een kwalitatief betere woonomgeving te zijn, maar mede dankzij de commerciële invulling van de plint vooral ook een pleinfunctie te creëren, waar het gezellig vertoeven is, mensen samenkomen, sprake is van levendigheid en daarmee ook de leefbaarheid wordt versterkt.

Cijfers:

Het eigendom van Festivals BV omvat 7 in te vullen locaties aan het KJP:

A1 = winkel, pakket-service e.d., A2 = entertainmentbar en speelautomatenhal, B = restaurant, C1 = voorbereidingskeuken restaurant B, C2 = bier- en wijnbar, D1 = 2 restaurants en afhaal-/deliveryservice, D2 = ijssalon en restaurant

Geen directe financiële consequenties gemeente, behalve te ontvangen legesopbrengsten

Voortgang:

Begin 2023 heeft de eigenaar de eerste omgevingsvergunning (blok A1) ingediend. Op grond daarvan is o.a. het noodzakelijke Bibob-onderzoek gestart en uitgevoerd door het Landelijk Bureau Bibob. In de zomer is gebleken dat op grond van de uitkomsten van dit onderzoek de verdere procedure voor omgevingsvergunningen kan worden voortgezet. Begin 2024 zijn alle benodigde omgevingsvergunningen onherroepelijk geworden. Volgende stappen betreffen de procedure van de exploitatie- vergunningen en de verbouwing en inrichting van de locaties.

Armoede

Armoede is een belangrijk thema binnen de gemeente Vaals. Door het verhogen van de inkomensnorm naar 110% hebben we gepoogd om armoede te verlichten.

Als voorbeeld, wij benaderen actief inwoners met een laag inkomen en kinderen tot aan 18 jaar voor kledingpakketten voor hun kinderen. Dit doen we in samenwerking met Stichting Stop Kinderarmoede. Onder dezelfde noemer helpen wij ook ouders met kinderen tot 18 jaar, dit via Stichting Leergeld in een bijdrage in de kosten voor binnen- en buitenschoolse activiteiten (zoals schoolreisjes en ouderbijdrage).

Het is geen eenvoudige opgave om zoveel mogelijk mensen te bereiken die in armoede leven. Zodra het gaat over armoede heerst vaak een gevoel van schaamte. Wij proberen zoveel mogelijk onze krachten te bundelen met allerlei partners (huisartsen, verenigingen, SZMH, de Kredietbank Limburg en Krijtland Wonen) om hierin de inwoner te ondersteunen.

Voorliggende voorzieningen als de financiële werkplaats spelen hierin een belangrijke rol. In het inloopsprekuur merken we, dat mensen snel en laagdrempelig geholpen worden, al dan niet door het gezamenlijk plannen van een afspraak bij bijvoorbeeld de werkplaats financiën. Daarnaast is in 2023 ingezet op het vormgeven van vroegsignalering waardoor gemeenten eerder op de hoogte zijn van een mogelijk moeilijke financiële situatie van een inwoner.

Om armoede alleen te verknopen met financiën zou een verkeerde indruk wekken. Armoede is meer dan dat. Het kan gaan om een vorm van sociale uitsluiting doordat je niet afdoende middelen hebt om sociaal te participeren (denk aan bijdragen van een sportvereniging, een uitstapje met de bejaardenvereniging of zelfs de maandelijkse bijdrage van iemands internetabonnement). Het levert (chronisch) stress op die niet goed is voor lichaam en geest. Tevens beïnvloedt armoede de denkracht waardoor vaker beslissingen worden gemaakt voor de korte termijn.

Intern zetten we in op de integrale aanpak tussen verschillende disciplines. Ervaring heeft geleerd dat bijvoorbeeld problemen van jeugdigen vaak samen gaan met armoede van het gezin.

Schuldhulpverlening

Voor meer mensen wordt het een uitdaging om rond te komen met hun besteedbaar inkomen.

Schulden hebben is niet voorbehouden aan mensen met een laag inkomen. Afgelopen jaar hebben middeninkomens en hun worsteling om financieel rond te komen regelmatig het nieuws gehaald. Wij zien dit ook terug in de cijfers van de Werkplaats Financiën. Hier melden zich vaker inwoners met een baan en/of aanvullende pensioenvoorzieningen. Zij vragen ondanks het hogere inkomensniveau toch hulp bij de bemiddeling en het oplossen van schulden.

Op 1 juli 2023 is de gewijzigde Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) in werking getreden. Kort samengevat regelt de Wsnp het proces van de schuldsanering. Dit start met een aanvraag tot het opstellen van een saneringsplan voor de schuldenaar waarin de looptijd van de saneringsregeling en de hoogte van het aflossingsbedrag worden bepaald. De duur van dit traject was oorspronkelijk drie jaar. Met de wetwijziging is de looptijd teruggebracht naar achttien maanden. Door de verkorte looptijd is de drempel om schuldsanering aan te (laten) vragen lager geworden en zijn mensen met financiële problemen eerder geneigd aan dit traject mee te werken.

We zien deze stijgende aantallen in Vaals waarbij wordt samengewerkt via WijVaals met de Werkplaats Financiën en de Kredietbank Limburg (KBL). In de dienstverleningsovereenkomst met de KBL hadden wij in 2023 ingezet op 20 mogelijke aanvragen voor een schuldhulpverleningstraject en dit bleken er eind december 2023, 45 te zijn (een stijging van 125%).

Participatiewet

Het uitkeringsbestand van de gemeente Vaals is in 2023 nagenoeg hetzelfde gebleven. In januari 2023 waren dit 252 uitkeringsdossiers ten opzichte van 251 eind december 2023. Een afname van 0,4%. Deze status quo laten de overige Heuvelland-gemeenten incl. Maastricht ook zien. De enige uitzondering hierop zijn Meerssen (stijging van 11,5%) en Valkenburg (daling van 4,9%).

De verwachting op landelijk niveau is, dat eind 2023 meer mensen in de bijstand terecht zijn gekomen, mede doordat in 2023 de AOW-leeftijd met 3 maanden is verhoogd tot 66 jaar en 10 maanden.

In 2022 had Vaals een uitkeringsbestand waarvan een derde niet kon werken. Zij waren ontheven van alle arbeidsverplichtingen. Hier is aanvullend onderzoek naar verricht. Het resultaat hiervan is dat nog 'slechts' 20% deze ontheffing heeft. In aantallen is dit een verschil van 105 in 2022 naar 50 eind 2023. Van velen die vanuit deze actie zijn geactiveerd is gebleken dat sociale activering oftewel vrijwilligerswerk voor nu het maximaal haalbare is (werkfitheid 1 – 30%).

Ondanks dat bepaalde sectoren herhaaldelijk roepen om personeel blijkt het geen eenvoudige opgave om mensen vanuit bijstand hierop aan te sluiten. SZMH maakt gebruik van een diagnose-instrument om als hulpmiddel de werkfitheid van een uitkeringsgerechtigde vastgesteld te krijgen. Deze werkfitheid geeft aan in welke mate iemand kan re-integreren of participeren. In onderstaand overzicht wordt deze indeling zichtbaar voor de 251 uitkeringsdossiers van Vaals:

- 80 – 100%	12% - 30	Uitstroom verwacht binnen max. 1 jr
- 50 – 80%	6% - 15	Uitstroom verwacht binnen 1 à 2 jr met begeleiding
- 30 – 50%	18% - 45	Uitstroom verwacht na 2 jr, eerst ontwikkeling
- 1 – 30%	40% - 100	(nog niet) ontwikkelbaar naar werk, participatie mogelijk
- 0%	20% - 50	(tijdelijk) nergens toe in staat
- Onbekend	4% - 11	

In het najaar van 2023 is SZMH met Podium24 gestart met het plan Samen Actief. Dit project was in eerste instantie bedoeld voor mensen met een werkfitheid van 30 – 50% maar uiteindelijk is de start gemaakt met mensen meer dan 50%. Hier wordt meer en intensiever begeleiding geboden om uiteindelijk mensen met een uitkering te koppelen met een werkgever.

Toeristisch beleid

Omschrijving:

Het toeristisch beleid van de gemeente Vaals omvat beleid, projecten en activiteiten op het snijvlak van (vrijtijds-)economie en leefbaarheid.

Beleidskader:

Visie Vrijtijdseconomie Zuid Limburg (VTE): Bestemming Zuid Limburg 2030 (raadsbesluit mei 2020). Deze kent een aantal speerpunten, waaronder:

- landschap versterken via de vrijetijdseconomie
- kernkwaliteiten beter beleefbaar maken
- aanspreken van nieuwe doelgroepen
- in balans brengen van vraag en aanbod verblijfsaccommodaties
- intergemeentelijk samenwerken.

Doel:

Toerisme is de kurk waar de economie en de werkgelegenheid in onze gemeente op drijft. Tegelijkertijd kent de toeristische aantrekkingskracht ook zijn keerzijde en staat soms de leefbaarheid voor onze inwoners onder druk. De vraag hoe de lusten en lasten zo veel mogelijk in balans kunnen worden gehouden, speelt in de hele regio Zuid-Limburg. Daarom zijn we op lokaal en regionaal niveau op zoek naar kwaliteitstoerisme en een goede balans met de leefbaarheid.

Cijfers:

Inkomsten Toeristenbelasting 2023: € 1.653.876 (vergelijk realisatie 2022: € 1.576.760).
Aantal toeristische accommodaties: rond 55

Voortgang:

Regionale samenwerking is op het gebied van toerisme cruciaal. De bezoeker komt namelijk niet sec voor een bepaalde kern of stad, maar komt voor het gebied Zuid-Limburg, de Euregio dan wel het Heuvelland. In de themagroep Vrijtijdseconomie werken Provincie en de 16 gemeenten derhalve samen aan uitwerking en uitvoering van de visie Vrijtijdseconomie. In 2023 zijn de eerste stappen gezet m.b.t. de uitvoering van deze visie. De aangesloten gemeenten hebben hun steun verleend voor het Uitvoeringsprogramma en op grond daarvan is gestart met het werven van een regionale Programma-manager, die de uitvoering gaat coördineren. Verwachte start is 2024. Daarnaast is er bestuurlijk draagvlak gevonden voor de verdere ontwikkeling van de Datahub Limburg, welke data rondom toerisme inzichtelijk en bruikbaar zal maken, zodanig, dat deze ook als stuurinformatie kan dienen bij het maken van keuzes en ontwikkelen van toekomstig beleid. In 2024 worden hiertoe verdere stappen gezet.

In 2023 zijn verdere stappen gezet binnen het project Knopenlopen – het netwerk van wandelroutes, dat in Zuid-Limburg zal worden uitgerold. De verwachting is dat het netwerk in 2024 wordt opgeleverd. Bezoekers en inwoners kunnen de rijke geschiedenis van Vaals sinds kort ook ervaren via de ‘speerpunten’ van de Archeo Route Limburg. Op twee plekken in Vaals – herkenbaar aan een speerpunt – staan geïnteresseerden virtueel oog in oog met een archeoloog en ervaren via moderne technieken ‘het geheim van de locatie’, zoals de vondst van een muntschat op het Von Clermontplein en het mysterieuze kindermelktandje bij de grafheuvels in het Vijlenerbos. Momenteel is een fietsroute welke de diverse speerpunten in de regio met elkaar zal verbinden, in ontwikkeling.

Oktober 2023 stond in het teken van de Cittaslow-beleefmaand. Inwoners, ondernemers en bezoekers konden in deze maand kennis maken met alles wat de drie Lijn 50 gemeenten tot Cittaslow maakt. Samen met de Cittaslow-ambassadeurs en andere lokale partners was een gevarieerd programma samengesteld met meer dan 100 activiteiten om actief aan deel te nemen, te bezoeken en te beleven.

Tenslotte zijn in 2023 de eerste stappen gezet om naar een nieuw toeristisch beleid toe te werken. Tussen november 2023 en januari 2024 is een enquête gehouden, waarbij er een respons was van meer dan 350. In 2024 zal hier verder aan gewerkt worden.

Evenementen

Omschrijving:

Evenementen vormen een mooi instrument om mensen meer bijeen te brengen, zowel tijdens het evenement als ook in de voorbereiding ervan. Onder evenementen verstaan we in dit verband activiteiten van vermaak, welke voor publiek toegankelijk zijn.

Beleidskader:

Beleidsnota Stadspromotie/Evenementenbeleid, raadsbesluit maart 2020. Dit beleid spreekt over het stimuleren van initiatieven die passen binnen de 4 V's van Vaals:

- verbinden (tussen kernen en steden)
- versterken (voorzieningen, nieuw aanbod)
- verleiden (aantrekken van doelgroepen)
- vertellen (promoten authentieke verhalen).

In 2020 is de zogeheten Evenementen-Adviescommissie (EAC) ingesteld, bestaande uit inwoners, welke commissie als doel heeft het gemeentebestuur te adviseren over (financiële) ondersteuning van evenementen.

Doel:

Het doel van (ondersteuning van) evenementen is tweeledig: primair zien we evenementen, welke voortkomen uit onze eigen samenleving en waaraan actief wordt meegewerkt door (verenigingen uit) die samenleving, als een middel om onderlinge samenhang en een gevoel van meedoen en trots zijn op te versterken; anderzijds willen we enkele spraakmakende (en terugkerende) evenementen waarmee we de aandacht op onze gemeente vestigen, waarmee we meer bezoekers trekken, hetgeen een positieve spin-off moet hebben voor onze samenleving.

Cijfers:

Ontvangen aanvragen 2023: 9, waarvan 2 weer ingetrokken, 2 afgewezen en 5 toekenningen:
Uit de lokale samenleving:

- Vocallis € 1.750
- Kunstmarkt € 2.500
- Krönungsmesse van Mozart € 1.000
- Völser Adventstreff € 2.500
- Vaals in Beeld € 10.000.

In totaal dus € 17.750 uitgegeven van het budget 2023 zijnde € 25.000.

Voortgang:

In 2023 waren de effecten van de Coronapandemie nog steeds merkbaar. Twee ingediende aanvragen bleken niet haalbaar/uitvoerbaar en werden weer ingetrokken. Twee aanvragen voldeden niet aan de toetsingscriteria van de 4 V's en werden afgewezen. De evenementen welke op steun van de gemeente konden rekenen (op advies van de EAC) zijn inmiddels min of meer 'Vaals gebonden'.

Vocallis, ooit gestart vanuit Vaals, wordt steeds meer een groot regionaal evenement, waarbij het (samen-)zingen, (samen) muziek maken en (samen) luisteren – in welke vorm dan ook – centraal staan.

In 2023 werd een mooi, nieuw, initiatief ontplooid vanuit het Koninklijk Mannenkoor Cecilia, o.a. in samenwerking met de Harmonie St. Cecilia uit Vaals. De uitvoering van de "Krönungsmesse van Mozart" in de Pauluskerk werd heel goed bezocht door onze inwoners. De initiatiefnemers overwegen in de toekomst wederom een dergelijke uitvoering te geven.

De 'Adventstreff' werd in december voor de 2e achtereenvolgende keer georganiseerd vanuit de ondernemersvereniging. Wederom een succes, met positieve reacties van de vele bezoekers.

Als spraakmakend evenement kan ook in 2023 genoemd worden het initiatief "Vaals in Beeld". Een evenement dat zijn oorsprong vond bij een organisatie buiten Vaals. Inmiddels echter komt dit voort uit een samenwerking van lokale verenigingen, organisaties en het onderwijs, mede georganiseerd door de gemeente. De tweede editie van dit evenement was wederom gericht op de bezoeker, waarbij authentieke verhalen over Vaals worden verteld. Het unieke evenement trok wederom veel bezoekers en mocht rekenen op veel positieve reacties van deelnemers en bezoekers.

De kwaliteit en de uitstraling van deze evenementen, alsmede de daarmee gepaard gaande beleving door de bezoekers, leiden tot steeds meer bekendheid van onze gemeente. Lokaal, regionaal en internationaal. Vooral de "buiten-evenementen" trachten de bezoekers te verleiden om een hele dag in Vaals te vertoeven. De lokale middenstand merkt dit en plukt hier de vruchten van. Waar een tweetal evenementen reeds kunnen terugvallen op de naamsbekendheid en de expertise die door de jaren heen is opgebouwd, zijn de nieuwe evenementen nog bezig hierin te groeien.

Programma Bestuur & Dienstverlening

‘Van buiten naar binnen denken’ past bij de ontwikkeling dat het steeds belangrijker is te weten wat burgers, bedrijven en andere belanghebbenden belangrijk vinden. En met die wetenschap ook iets te willen doen. In onze visie gaat het er voor gemeenten om dat ze de participatie van burgers en bedrijven zo breed mogelijk oppakken. Een voorbeeld daarvan is niet alleen te zorgen voor goed klantcontact met de aanvrager van een vergunning (op tijd antwoorden, eventueel meedenken over alternatieven), maar daar op tijd ook andere belanghebbenden bij betrekken. Het lokale bestuur (en haar organisatie) kan zo van grote meerwaarde zijn als er gedacht en gehandeld wordt vanuit de nabijheid van mensen en de kennis van de context waarin ze leven.

Om te kunnen handelen naar de veranderende behoefte van “buiten” hebben we een organisatie nodig die hierop kan anticiperen, de bedrijfsprocessen moeten hiervoor waar nodig worden versterkt.

De omstandigheden veranderen voortdurend en we willen laten zien dat we als gemeente meerwaarde kunnen leveren voor onze inwoners.

Meerjarige ambities

Het meerjarig beleid wordt met name afgeleid uit het coalitieakkoord 2022 – 2026 en kent de volgende ambities.

- **Behoud van zelfstandigheid:** zolang de aan inwoners geboden kwaliteit van dienstverlening aan de maat is. Die zelfstandigheid wordt mede geborgd door samenwerking met omliggende gemeenten.
- **Versterken van de organisatie:** De huidige personele bezetting is te krap. We moeten zorgen dat onze organisatie van voldoende omvang en kwaliteit is en kan anticiperen op de veranderende behoefte uit de samenleving.
- **Kwaliteit van dienstverlening en communicatie:** onderscheidend zijn voor en met onze inwoners, waarbij we de inwoner in zijn (vaak complexe) omgeving centraal stellen. Inspelen op vragen en behoeften vanuit die context is uitgangspunt van ons handelen. Als het nodig en mogelijk is worden procedures en regels losgelaten in het belang van de inwoners.
- **Actievere burgerparticipatie:** vanuit verbinding en in aansluiting op de **Transitievisie** achten wij het van essentieel belang om de komende jaren werk te maken van een versterking van burgerparticipatie. Participatie vanuit het besef dat onze inwoners bij uitstek deskundig zijn op het punt van leven, wonen en werken in Vaals.
- **Veilige leefomgeving:** hierbij gaat het ons niet **alleen om de feitelijke** veiligheid (cijfers), ook vooral om het veiligheidsgevoel, de beleving van veilige buurten.

Speerpunten jaarplan 2023

De ambities hebben in 2023 onder meer invulling gekregen door te werken aan de volgende speerpunten.

Dienstverlening

De algemene dienstverlening behelst receptie, telefonie en algemene informatie- en productvoorziening. De dienstverlening burgerzaken is strak geprotocolleerd. Enerzijds omdat de BRP de basis is voor een breed scala aan (niet-gemeentelijke) diensten en producten zoals toeslagen belastingen, uitkeringen, pensioenen; anderzijds omdat de BRP een belangrijke schakel is in het brede veiligheidsbeleid van zowel gemeente als rijk. In dat licht wordt de BRP steeds vaker ingezet als vindplaats van data gericht op preventie en vroegsignalering.

Dienstverlening vanuit het KCC (Klanten Contact Centrum) is voor veel inwoners het enige contactpunt met de gemeente en van daaruit een belangrijk aspect van ons streven naar meerwaarde. Het streven naar een meer integrale dienstverlening heeft vorm gekregen door een verregaande ontschotting tussen de verschillende functies binnen het KCC. Daartoe is bijvoorbeeld een afdelingsbreed leerprogramma uitgerold gedurende het hele jaar 2023, waarin alle medewerkers geparticipeerd hebben. Daarmee hebben we niet alleen voor alle medewerkers inzicht gekweekt op alle relevante terreinen, maar tevens een belangrijke stap gezet op weg naar voldoende vervangingscapaciteit; een belangrijk bedrijfsvoeringsaspect in een kleine organisatie. Overigens zien we in het afgelopen jaar steeds meer dwarsverbanden ontstaan tussen de KCC-dienstverlening en specifieke dienstverlening vanuit de inhoudelijke sectoren. Een goed voorbeeld daarvan is de implementatie van de wet Goed verhuurderschap, die in een nauwe samenwerking tussen de sector ruimte en het KCC vorm gekregen heeft. Maar ook de permanente afstemming tussen de teams binnen het sociaal domein en het KCC over de wijze waarop meldingen het meest adequaat verwerkt c.q. doorgeleid kunnen worden, is een sprekend voorbeeld van een groeiende integrale dienstverlening over afdelings- en sectorgrenzen heen.

Transitie Vaals Verbind(t)!

Omschrijving:

Onder de noemer 'transitie' willen we ervoor zorgen dat er weer meer verbinding met en tussen onze inwoners ontstaat en dat inwoners zelf (gezamenlijk) meer initiatief en verantwoordelijkheid nemen voor zaken die ze missen/van belang vinden. Initiatieven vanuit de samenleving verdienen ondersteuning. Onder de naam 'Vaals Verbind(t)' is een stichting ontstaan vanuit de samenleving, welke tot doel heeft initiatieven op gang te helpen, te ondersteunen en een netwerk te bouwen van mensen die bereid zijn voor elkaar de 'handen uit de mouwen' te steken.

Beleidskader:

Strategische visie: Transitievisie Vaals Verbind(t)!, opgesteld door (een vertegenwoordiging uit) de samenleving en omarmd door de gemeenteraad in 2020.

Doel:

Zorgen voor meer binding tussen inwoners en initiatief vanuit inwoners om gezamenlijk de gemeenschap te versterken. De samenleving dient te worden geënthousiasmeerd om initiatief te nemen en initiatieven worden ondersteund, om daarmee ook verantwoordelijkheid en daadkracht in de samenleving te versterken.

Cijfers:

Vanaf de start van Vaals Verbind(t) lopen er diverse (kleinere) initiatieven. In 2023 zijn daar enkele nieuwe bijgekomen. Specifieke ondersteuning kregen in 2023 de volgende initiatieven:

Regiomarkt (maandelijks in periode mei t/m oktober)	€ 1.000
Ontmoetingsplekken (activiteiten) Bloemendalpark	€ 4.000
Filmproductie 'We are Vaals, wij zijn Vaals'	€ 3.000
Adventstreff (huren schaatsbaan)	€ 3.500
Vrouwe vöör Vrouwe (diner)	€ 600
Wandelend Stadsbos (onderhoud)	€ 400
Warm de Winter door – grootste lappendeken	€ 1.000
Tuincoöperatie	€ 250
Creatieve Vrouwengroep	€ 250
Totaal	€ 14.000

Hiertoe is de VSB-subsidie (€ 30.000 in 2023) deels aangewend (zie hierna). Het resterende deel van deze subsidie wordt meegenomen naar boekjaar 2024.

Voortgang:

De beweging 'Vaals Verbind(t)' is niet onopvallend gebleven. In 2023 heeft het VSB-Fonds besloten om voor 2 jaar een subsidie van jaarlijks € 30.000 toe te kennen, omdat de beweging in Vaals één van de mooie voorbeelden vormt voor de rest van Nederland. Het fonds komt voort uit de voormalige VSB-bank en is bedoeld voor het stimuleren van initiatieven, waarbij mensen uit de samenleving zich actief richten op het ontwikkelen van buurten en de medemens. Het fonds wil zich onderscheiden door leerprocessen te stimuleren, gericht op het creëren van een sociale, inclusieve en creatieve samenleving.

De stichting Vaals Verbind(t) is in 2023 gestart met periodieke Klankbord-bijeenkomsten om hun netwerk van enthousiaste en behulpzame inwoners te vergroten. Via dat netwerk namelijk is het mogelijk om zoveel mogelijk waardevolle initiatieven uit de samenleving te faciliteren. Daarnaast zorgt de stichting ook voor 'persoonlijke benaderingen' om meer mensen aan het netwerk te verbinden. Inmiddels worden deze bijeenkomsten door zo'n 50 inwoners bezocht. Verder wordt ook de website vernieuwd om te zorgen voor een betere vindbaarheid van Vaals Verbindt en denken we na over een eventuele 'eigen locatie'.

In 2023 hebben een tweetal inspiratiesessies tussen Vaals Verbind(t), inwoners en de gemeenteraad plaatsgevonden.

Samenwerking

Wij concentreren ons niet op één regio of partner. Bijvoorbeeld sluit het college aan bij regio Maastricht – Heuvelland en Lijn 50 voor periodieke overleggen onder andere voor onderwerpen als toerisme en landschap. De in 2023 toegekende regio-deal Zuid-Limburg is een goed voorbeeld van concreet oppakken van samenwerkingskansen.

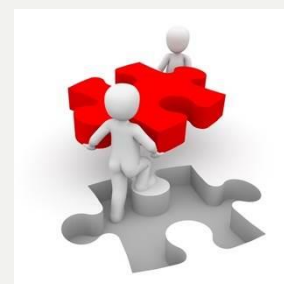
De regio-deal is een convenant gesloten door de minister van Binnenlandse Zaken en één of meer regiopartners om de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers in de regio te verbeteren. De Regio Deal Zuid-Limburg sluit aan op tal van relevante landelijke beleidsdoelen en programma's onder andere op het gebied van gezondheid en kansengelijkheid, de transitie naar een circulaire economie en het beschermen van de natuur.

De transitie naar een gezonde en vitale bevolking, een circulaire en meer duurzame economie en een gezond en vitaal landschap, kent in Zuid-Limburg een hoge mate van urgentie. Ten opzichte van het Nederlands gemiddelde kampt Zuid-Limburg al lange tijd met hardnekkige gezondheidsachterstanden en intergenerationele problematiek. Zo zijn onder andere overgewicht, langdurig zieken, kwetsbare jeugd (veelvuldig en intensief gebruik zorg) en eenzaamheid thema's die in Zuid-Limburg negatief afwijken van het Nederlandse gemiddelde. De vrijetijdseconomie, waardevol toerisme en de agrarische sector vormen belangrijke pijlers onder de regionale economie en het beheer en onderhoud van het nationaal landschap en biodiversiteit.

Gemeente Vaals besteedt middelen uit de regio-deal bijvoorbeeld voor de verbetering van de leefbaarheid voor de wijk Aan de Noot, een gebied waarin een sociaal-maatschappelijke problematiek speelt en de leefbaarheid onder druk staat. De buurt Aan de Noot betreft ca. 500 woningen (eigendom van Krijtland Wonen), gebouwd tussen 1965 en 1974. In de buurt is sprake van een relatief hoge graad van achterstanden op het gebied van taal, onderwijs, gezondheid en afstand tot de arbeidsmarkt.

Op operationeel vlak werken we samen met de gemeente Kerkrade, die de salarisadministratie voor onze gemeente beheert en uitvoert.

Om verder slagen vooruit te maken met samenwerking is het noodzakelijk, dat meer slagkracht ingezet kan worden in de samenwerkingsverbanden. Mede door het aannemen van een strategisch team in de loop van 2023 wordt onze slagkracht voor de komende periode vergroot.

Communicatie

In 2023 is de aandacht vanuit communicatie uitgegaan naar diverse projecten en thema's. Denk hierbij aan: Energieklus, Omgevingswet, Regio Deal, ANWB Automaatje, Roda JC Wijktoer Aan de Noot, beroep Regionaal Beleidsplan Politie en de enquête voor nieuw toeristisch beleid.

Online kanalen

De gemeente Vaals is, naast de website, actief op verschillende online kanalen: Instagram, Facebook en LinkedIn. Daarnaast bieden we de mogelijkheid om te abonneren op de wekelijkse digitale nieuwsbrief. In

2023 is met name ingezet op verhogen van het aantal abonnees op deze nieuwsbrief. Het aantal abonnees is gestegen van 618 naar 940. Dat is een stijging van 52%. Daarnaast is het aantal volgers op Facebook met 14% gestegen, LinkedIn met 36% en Instagram met 10%. Dit biedt de mogelijkheid om steeds meer gericht te communiceren met verschillende doelgroepen.

Aansluiten bij inwoners

In 2023 is veelvuldig aangesloten bij externe bijeenkomsten om verhalen op te halen bij inwoners, verenigingen of instanties. Door het ophalen van verhalen en deze te verwerken in (nieuws)berichten, worden deze persoonlijker en kunnen ze beter worden afgestemd op behoeftes van verschillende doelgroepen. Bij participatiebijeenkomsten is communicatie steeds meer vanaf het begin van het traject betrokken om zo vorm te geven aan het traject en ook qua communicatie op verschillende momenten in te kunnen spelen.

Strategisch communicatieplan

Eind 2023 is gestart met actualiseren van het strategisch communicatieplan. Het strategisch communicatieplan zorgt ervoor dat de communicatie vanuit een overkoepelende visie doelgericht, structureel en geïntegreerd plaatsvindt. De verwachting is, dat dit in het najaar van 2024 wordt afgerond.

Verklaring over rechtmatigheid

Tot het verslagjaar 2022 verstrekten externe accountants een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is dit gewijzigd en geeft het college een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening vanaf het verslagjaar 2023. Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant kijkt dus nog wel of de rechtmatigheidsverantwoording 'juist' is.

In 2023 en voorafgaande jaren zijn alle voorbereidingen gedaan zodat de rechtmatigheidsverantwoording door het college verstrekt kan worden.

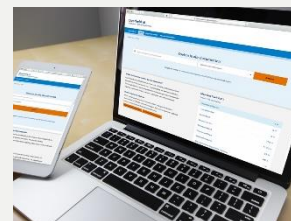
In 2023 zijn een aantal interne procescontroles verbeterd, zoals bijvoorbeeld de procescontrole op de salarisadministratie, het P&O proces of het inkoop-aanbestedingsproces en controleplannen geactualiseerd. Ter voorbereiding op de nieuwe werkzaamheden gerelateerd aan de rechtmatigheidsverklaring en -toets, hebben medewerkers trainingen en opleidingen in oktober 2023 gevolgd.

Digitale regelgeving

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo ziet op actieve en passieve openbaarmaking van overheidsinformatie. De passieve openbaarmaking is een voortzetting van Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Verzoeken om openbaarmaking worden afgehandeld zoals het onder de Wob het geval was.

De verplichting tot actieve openbaarmaking is nog niet in werking. We zijn bezig om de informatiehuishouding op orde te brengen waarop de actieve openbaarmaking kan plaats vinden. Onderdeel hiervan is het zaakgericht werken, dat is gestart in 2023.

Wet elektronische publicaties

Op 1 juli 2021 is de Wet Elektronische Publicaties (Wep) in werking getreden. We publiceren besluiten en aanverwante stukken conform de Wep. Daarvoor gebruiken we een extern bureau (Daadkracht).

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

Inwerkingtreding van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) is uitgesteld. Naar verwachting zal de wet op 1 januari 2025 in werking treden. Op basis hiervan krijgen burgers en bedrijven het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. In de loop van 2024 komt ter voorbereiding op de website van de gemeente nadere informatie over het digitaal communiceren. Tevens helpen we inwoners, die digitaal niet mee kunnen komen (of niet de middelen hebben om digitaal met de gemeente zaken te doen) middels ondersteuning via het informatiepunt digitale overheid bij de bibliotheek.

Deel 2

Financiële verantwoording

Financiële resultaten 2023 en financiële positie

Onderstaand wordt nader inzicht gegeven in de financiële positie van de gemeente Vaals middels de volgende volgorde:

- A) Rekeningresultaat 2023
- B) Analyse rekeningresultaat 2023:
 1. Bijstellingen 2023
 2. Mutaties per programma
 3. Realisatie dekkingsplan
 4. Consequenties geraamde “p.m.”-posten
- C) Rekeningresultaat vóór en na reserveringen
- D) Reserves en Voorzieningen
- E) Besluitvorming jaarstukken

A. Rekeningresultaat 2023

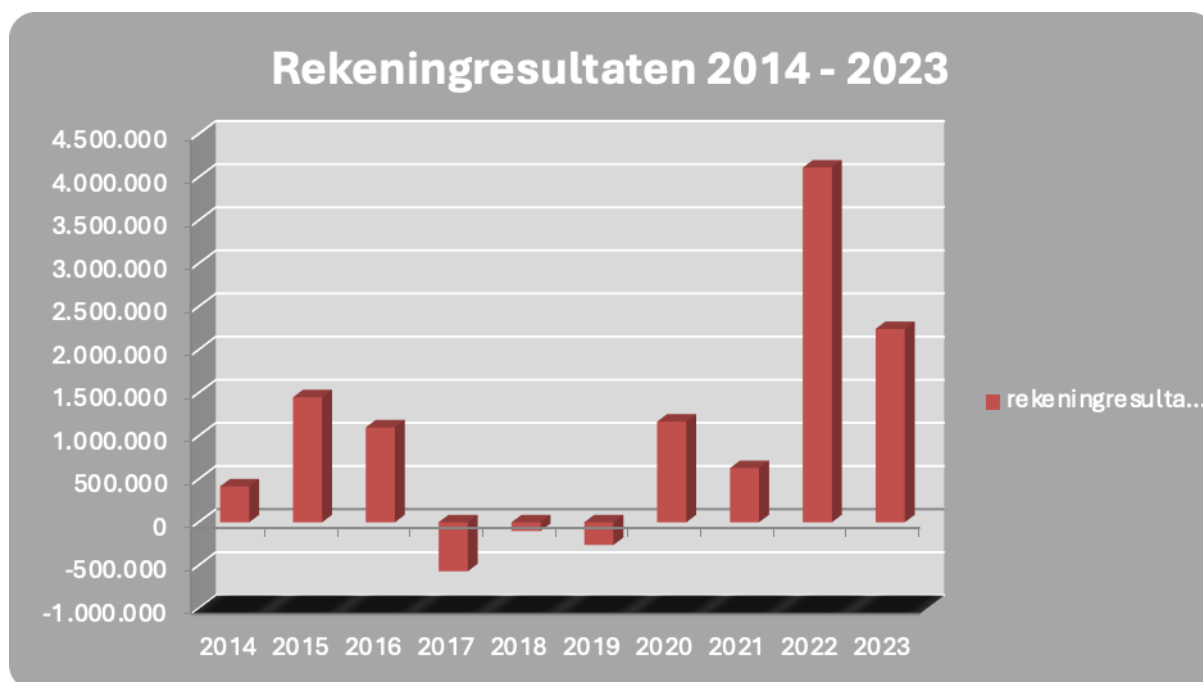
Het meest in het oog springend in een jaarrekening is vanzelfsprekend het resultaat. Wordt het jaar afgesloten met een overschot of met een tekort? **Het jaar 2023 laat een positief resultaat zien van € 2.242.000**

Het rekeningresultaat is het uiteindelijke verschil tussen baten en lasten. De primaire begroting 2023 toonde een nadelig saldo van € 100.000. In de loop van 2023 is dat oorspronkelijke resultaat bijgesteld. Doordat in de laatste raadsvergadering van 2023 de najaarsnota niet is vastgesteld, zijn de daarin opgenomen begrotingswijzigingen niet doorgevoerd en is de begroting slechts beperkt bijgesteld.

Dit komt tot uitdrukking in onderstaand schema waarin de begrotingsbijstellingen in de volgorde van de genomen raadsbesluiten worden getoond.

Rekeningresultaat 2023		Bedrag
Primaire begroting 2023 (november 2022) exclusief amendementen	-/-	100.000
Amendementen, Rb 10-11-2022	+	100.000
Voorjaarsnota Rb 10-7-2023	-/-	412.000
Raadsbesluiten Juli t/m December 2023	-/-	189.000
Totaal gewijzigde begroting 2023 (negatief)	-/-	601.000
Effecten bij het opmaken van de jaarrekening 2023:	+	2.843.000
Saldo jaarrekening 2023 (positief)	+	2.242.000

Deze eindstand noemen we het resultaat voor resultaatbestemming. In onderdeel E ‘besluitvorming jaarstukken’ wordt nader ingegaan op de resultaatbestemming. Hierin wordt voorgesteld om diverse (verplichte) reserveringen te doen, waardoor per saldo € 560.000 zal worden toegevoegd aan de algemene reserve, waarvan nog € 454.000 geormerkt is.

Deze grafiek toont de rekeningresultaten (voor resultaatbestemming) van de afgelopen 10 jaren. In de volgende onderdelen volgt een verdere analyse van het rekeningresultaat 2023.

B. Analyse rekeningresultaat 2023

De raad heeft ten behoeve van begrotingsjaar 2023 wijzigingen tot en met de decembervergadering geaccordeerd. Enerzijds zal dan ook de totstandkoming van het verschil tussen het negatieve saldo van € 100.000 van de primaire begroting 2023 en het voorlopige negatieve saldo van € 601.000 na het laatste genomen raadsbesluit met financiële consequenties worden geanalyseerd (onderdeel A in de tabel in onderdeel B.1). Anderzijds zullen ook de verschillen bij het opmaken van de jaarrekening 2023 geanalyseerd worden (onderdeel B in de tabel in onderdeel B.1).

In die paragraaf wordt verder ingegaan op de afwijkingen per programma, de mate van realisatie van het dekkingsplan 2023 en de effecten van de oorspronkelijk in de begroting 2023 opgenomen p.m.-posten. Deze uitgebreide analyse heeft voornamelijk tot doel inzicht te krijgen in de leereffecten (in financieel opzicht) voor de volgende jaren.

B.1 Bijstellingen 2023

In de volgende tabel wordt een inzicht gegeven in de wijzigingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2023, die hebben geleid tot het uiteindelijke rekeningresultaat 2023. Deze bijstellingen zijn voor een deel reeds door de Raad geautoriseerd (deel A) en voor een deel gebleken bij het opmaken van de jaarrekening (deel B).

Een '-' teken voor de lasten betekent een nadeel → hogere lasten. Bij de baten betekent een '-' een lagere opbrengst.

Analyse rekeningresultaat 2023	Effecten 2023		Saldo 2023
	Lasten	Baten	Totaal
Resultaat primaire begroting	-100.000		-100.000
A. Geautoriseerde bijstellingen (a.d.h.v. raadsvergaderingen 2023)			
<u>Raadsbesluiten november 2022 t/m december 2023:</u>			
Amendementen, Rb 10-11-2022	100.000		100.000
Voorjaarsnota, Rb 10-7-2023	-837.000	425.000	-412.000
Beheer openbare ruimte, Rb 10-7-2023	-115.000		-115.000
Bijdrage Xonar, Rb 2-10-2023	-65.000		-65.000

Vaals Verbindt, Rb 2-10-2023	15.000		15.000
Tiny Forest, Rb 2-10-2023	-15.000		-15.000
Vrije tijdseconomie, Rb 2-10-2023	-1.000		-1.000
WOZL Rb 13-11-2023	-8.000		-8.000
Subtotalen raadsbesluiten begroting 2023	-1.026.000	425.000	
Begroot jaarresultaat 2023 na begrotingswijzigingen			-601.000

Analyse rekeningresultaat 2023	Effecten 2023		Saldo 2023
B. Nog niet geautoriseerde bijstellingen in verband met het opmaken van de jaarstukken 2023	Lasten	Baten	
Nadeel Jeugd (m.n. zwaardere jeugdzorg)	-576.000		
Voordeel Wmo	208.000		
Voordeel Preventie Sociaal Domein	27.000		
Voordeel Ontheemden Oekraïne		1.895.000	
Voordeel Inburgering	21.000		
Voordeel Accommodatiebeleid en subsidiebeleid	111.000		
Voordeel Sport	64.000		
Nadeel Planschade toekenning Selzerbeeklaan	-190.000		
Voordeel handhaving bestemmingsplannen	17.000		
Voordeel Omgevingswet	138.000		
Nadeel afvalverwijdering	-23.000		
Nadeel riolen en pompgemalen	-102.000		
Voordeel Openbare verlichting	44.000		
Nadeel Verantwoord op weg	-38.000		
Nadeel Parkeren	-36.000		
Voordeel WOZL	10.000		
Voordeel Participatiewet - SZMH / Podium	245.000		
Voordeel Zoek de noden op	100.000		
Nadeel Armoedebelaid	-530.000		
Nadeel Euregionale oriëntatie	-15.000		
Voordeel Toeristenbelasting		107.000	
Nadeel Toeristisch recreatief Beleid	-20.000		
Voordeel Intensivering evenementen	11.000		
Voordeel Transitievisie	56.000		
Nadeel Vormen voorziening pensioen wethouders	-1.125.000		
Voordeel Regionale samenwerking	54.000		
Voordeel Leges rijk/ Leges Centrale balie	23.000		
Gegevenshuis	10.000		
Voordeel Vergunningverlening	19.000		
Nadeel Leges bouwvergunning	-104.000		
Nadeel Brandweer	-21.000		
Voordeel Gemeentefonds		1.444.000	
Voordeel belastingen (OZB eigenaren en Forensenbelasting)		85.000	
Nadeel systeem en gebruikersondersteuning	-144.000		
Nadeel Voorziening Verlofsparen	-26.000		
Voordeel Salarissen	155.000		
Voordeel stelpost prijsstijgingen	263.000		
Voordeel Energielasten	554.000		
Voordeel Dividendopbrengsten	80.000		
Voordeel kapitaallasten	75.000		
Overige voor- en nadelen	-23.000		
Totaal bijstelling begrotingsjaar 2023	-688.000	3.531.000	2.843.000
Rekeningresultaat 2023 positief			2.242.000

Na verwerking van het laatste in 2023 genomen raadsbesluit met financiële consequenties, was het begrote resultaat € 601.000 **negatief**. De opmerkelijkste verschillen (positief en negatief) met het voorliggend resultaat van € 2.242.000 **positief** worden onderstaand op hoofdlijn toegelicht:

Jeugd ZIN 18- (nadeel € 576.000)

Dit nadeel ontstaat hoofdzakelijk op Jeugdhulp en Jeugd PGB:

Jeugdhulp (nadeel € 621.000). We constateren een forse stijging in het beroep op de zware jeugdzorg. We hebben hier eerder al over gerapporteerd en helaas zien we hier nog steeds dezelfde trend. We zien nog steeds binnen onze gemeente (net als in de rest van Nederland en de regio) een forse stijging in de zwaardere jeugdzorg. Deze stijging zet zich op dit moment door. De grote kostentoeename op verblijf en GIKJ (gesloten en intensief klinische jeugdzorg) wordt veroorzaakt door 'slechts' 6 jeugdigen. Deze zorgen voor een forse budgetoverschrijding en nemen circa 20% van het totale jeugdbudget voor hun rekening. Naast deze 6 jeugdigen in de zwaarste vorm van verblijf hebben we nog 4 andere jeugdigen in andere (lichtere) vormen van verblijf. Deze 10 jeugdigen veroorzaakten in 2023 circa 35% van de kosten. Aangezien een groot deel van de jeugdigen in verblijf via rechters onder toezicht wordt geplaatst is de instroom van deze jeugdigen in verblijf niet te beïnvloeden. We zien in 2023 een stijging van 44% t.o.v. 2022 (in 2023 nu 18 jeugdigen) t.a.v. deze onder toezichtstellingen (bijvoorbeeld bij Bureau Jeugdzorg). Tevens zien we bij jeugdreclassering een gelijke ontwikkeling waarbij het aantal jeugdigen met jeugdreclassering toeneemt van 4 jeugdigen in 2022 naar 8 jeugdigen in 2023. Deze ontwikkeling betekent, dat we voor deze jeugdigen meer willen gaan inzetten op procesregie, wat inhoudt dat we de betreffende dossiers zo dichtbij mogelijk willen volgen om te kijken of er mogelijkheden zijn vanuit ons als gemeente om de zorg (sneller) af te schalen. De complexiteit van deze casussen maakt het vaak lastig om deze op een positieve wijze via ons toegangsmodel te kunnen beïnvloeden. Dit omdat vaak de lichtere (en ambulante) zorg eenvoudiger is om af te schalen en te normaliseren en dus makkelijker is om te beïnvloeden. Dit zien we ook terug in de daling van het aantal jeugdigen in jeugdzorg in 2023 t.o.v. 2022 met 5%. Tevens blijkt ook uit benchmarks (uit 2022) dat we qua aantallen 4,1% lager scoren dan andere gemeenten in Zuid-Limburg. We constateren wel een lichte stijging in de gemiddelde kosten van de ingezette arrangementen wat betekent dat de jeugdigen die wél in zorg zijn, gemiddeld gezien iets zwaardere zorg ontvangen.

Jeugd PGB (voordeel € 35.000). De persoonsgebonden budgetten voor jeugd nemen al jaren gestaag af doordat er veelvuldig gebruik wordt gemaakt van zorg in natura (ZIN). Het gebruik van PGB is in 2023 verder gedaald waardoor er nog maar een enkeling gebruik maakt van PGB. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 35.000 in de lasten.

WMO ZIN 18+ (Voordeel € 208.000)

Dit voordeel bestaat in hoofdzaak uit de volgende onderdelen:

WMO preventie (voordeel € 50.000). Dit voordeel bestaat uit meerdere posten. Het grootste deel (€ 21.000) betreft een nagekomen afrekening uit 2022 van MEE die betrekking heeft op werkzaamheden op het gebied van maatschappelijk werk. De taken op het gebied van maatschappelijk werk zijn inmiddels overgeheveld naar het sociaal domein waardoor de kosten van MEE lager zijn uitgevallen. Vanwege de samenhang tussen de resterende opdracht aan MEE en de taken van de gemeente is een heroriëntatie voor deze resterende opdracht gestart. Een daarvoor benodigd onderzoek is een half jaar later dan gepland opgeleverd doordat de dekking van de onderzoekskosten niet tijdig beschikbaar kwam (een later ontvangen specifieke uitkering clientondersteuning). Daardoor kan de heroriëntatie pas in 2024/2025 uitgevoerd worden. Door deze vertraging wordt aan de gemeenteraad voorgesteld het bedrag van € 21.000 via de reserve overloop over te hevelen naar 2024. De inzet van dit budget betreft een tijdelijke projectopdracht voor MEE om uitvoering te geven aan de uitkomsten van het onderzoek.

Daarnaast heeft een bedrag van € 15.000 betrekking op geraamde kosten voor 'één tegen eenzaamheid' die niet zijn gerealiseerd bij de organisatie van de week van de ontmoeting. De organisatie is afgelopen jaar op een andere manier vormgegeven. Dit betekent dat financieel de mogelijkheden zijn om in het kader van dit onderwerp meer te kunnen doen. Tot slot heeft een klein deel (€ 9.000) betrekking op lagere kosten voor mantelzorg-ondersteuning.

WMO PGB (voordeel € 44.000). De kosten voor PGB dalen enkele jaren gestaag t.a.v. de WMO. Deze daling zet ook door in 2023.

Huishoudelijke hulp (voordeel € 48.000). We constateren al jaren een stijging in de tarieven (ruim 5% in 2023) alsook in het aantal indicaties huishoudelijke hulp. Desondanks zien we een daling in het aantal cliënten dat hulp ontvangt. Dit hangt samen met de arbeidsmarktproblematiek waardoor onze zorgaanbieders momenteel niet aan alle vraag kunnen voldoen. De inschatting ten tijde van de begroting was dat de

arbeidsmarktproblematiek constant zou blijven maar we zien (vooral in de 2e helft van 2023), dat deze problematiek verergert. Hierdoor ontstaat een financieel voordeel van € 48.000.

Begeleiding (voordeel € 49.000). De aantallen en kosten begeleiding en dagbesteding zijn in 2023 en 2022 sterk afgenomen t.o.v. 2021. We zien hierin een verband met de aanpak binnen het sociaal domein (zoveel mogelijk inzetten op voorliggende voorzieningen en de kracht van de inwoner) en het toegangsmodel en de investeringen die daarmee gemoeid gaan. De aantallen liggen in 2023 iets lager dan in 2022 maar vanwege aanpassingen in het tarief zijn de kosten in 2023 circa 6% hoger dan in 2022. De verwachting is dat we redelijk rond het basisniveau zijn geraakt omdat er altijd mensen zullen zijn die een bepaalde wijze professionele zorg nodig hebben. Reeds bij de voorjaarsnota heeft een bijstelling van € 100.000 plaatsgevonden.

WMO Eigen bijdrage (voordeel € 31.000). Vanuit het abonnementstarief bij de WMO ontvangen wij als gemeente een eigen bijdrage. Met name de stijging van ondersteuningsvragen binnen de huishoudelijke hulp leidt tot een hogere ontvangst van eigen bijdragen en daarmee tot een financieel voordeel van € 31.000 in de baten.

WMO Woonvoorzieningen (nadeel € 21.000). De kosten voor woonvoorzieningen zijn de laatste maanden van 2023 iets toegenomen. Dit zijn posten die het karakter hebben om wat meer te schommelen, afhankelijk van sommige voorzieningen die incidenteel worden toegekend. Tevens passen de woonvoorzieningen bij het landelijk beleid om inwoners langer thuis te laten wonen dus de stijging past tevens bij de beleidsmatige verwachting. Dit betreft het merendeel trapliften. Dit leidt tot een nadeel van € 21.000.

Preventie Sociaal Domein (voordeel € 27.000)

De kosten voor onderzoek en standpuntbepaling in verband met een onafhankelijke cliëntondersteuning worden ten laste van deze begrotingspost gebracht. Het voordeel ontstaat door een daarvoor ontvangen hogere subsidie (voordeel € 14.000) en een geringer beroep op het noodfonds (voordeel € 13.000), dat eveneens deel uitmaakt van deze begrotingspost.

Vluchtelingen Oekraïne (voordeel € 1.895.000)

Dit voordeel bestaat uit 2 onderdelen:

Enerzijds een voordeel van € 1.855.000 voor de bekostiging van het bieden van de huisvesting voor de ontheemden. In de begroting 2023 werd nog uitgegaan van een kostendekkende subsidie. Pas in het voorjaar 2023 - ten tijde van de jaarrekening 2022 - werd op deze post een fors voordeel duidelijk. Ook in 2023 geldt dit voordeel. Dit komt door een hogere dagvergoeding, die hoger is dan de kosten én een verhoging van de opvangplekken die in het 2e halfjaar van 2023 is gerealiseerd.

In de begroting 2024 heeft het College aangegeven dat in 2024 wellicht de totale kosten voor de noodopvang ontheemden Oekraïne de rijksbijdrage gaat overstijgen.

Het 2e voordeel bedraagt € 40.000 en betreft ter beschikking gestelde middelen (decentralisatie-uitkering (gemeentefonds) voor het bevorderen van de zelfstandigheid van de vluchtelingen door het bieden van taalonderwijs en bijbehorend vervoer. Het begrote budget daarvoor bedroeg € 47.000 en is dus maar voor een klein deel uitgegeven.

De behoefte tot het volgen van professioneel onderwijs is aanwezig, maar kon in 2023 nog niet worden gerealiseerd waardoor aan de gemeenteraad wordt voorgesteld dit bedrag van € 40.000 over te hevelen naar 2024 via de reserve overloop.

Uitvoeringskosten Inburgering (voordeel € 21.000).

Vanwege het lagere aantal inburgeringstrajecten, zoals boven beschreven, zal op een later tijdstip aan de taakstelling moeten worden voldaan waardoor ook het beroep op vluchtelingenwerk en daaraan verbonden kosten toenemen waardoor aan de gemeenteraad wordt voorgesteld dit bedrag van € 21.000 over te hevelen naar 2024 via de reserve overloop.

Accommodatiebeleid en Subsidiebeleid (voordeel € 111.000)

Het komen tot nieuw beleid voor deze onderwerpen heeft in 2023 nog niet tot lasten geleid, waardoor € 111.000 niet is uitgegeven. Met name hierdoor ontstaat voor 2023 genoemd voordeel in de exploitatie. De voorbereiding voor de beleidsonderwerpen wordt in 2024 opgepakt met externe ondersteuning (en is in 2024 en verder begroot middels een bedrag van € 100.000 voor het accommodatiebeleid en een bedrag van € 50.000 voor het subsidiebeleid).

Sport (voordeel € 60.000)

In 2023 is voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) een specifieke uitkering ontvangen. Dit voordeel ontstaat hoofdzakelijk door het inbrengen van de activiteiten van sportcoaching in GALA.

Planschade toekenning Selzerbeeklaan (nadeel € 190.000)

In 2019 is een planschade toegekend die nu conform de verordening is afgewikkeld na beoordeling door een juridisch adviesbureau. De planschade vloeit voort uit het feit dat het bestemmingsplan Selzerbeek uit 2013 heeft geleid tot een planologisch nadeel voor het object van de aanvrager. In augustus 2023 heeft het College aan betrokkene medegedeeld over te gaan tot betaling van de hoofdsom plus rente voor een totaal van € 189.545.

Handhaving bestemmingsplannen (voordeel € 17.000)

Inmiddels is voor € 12.500 aan dwangsommen opgelegd en ontvangen. In de kosten van handhaving is eveneens een voordeel van € 4.500 gerealiseerd. Deze kosten ontstaan na constateringen in de handhaving. In dit geval is het budget daardoor niet volledig nodig.

Omgevingswet (voordeel € 138.000)

Voor de implementatie van de omgevingswet is via het gemeentefonds incidenteel een budget beschikbaar van € 138.000. Deze middelen zijn vervolgens begroot voor besteding in 2023. Door de vertragingen van de invoering van de omgevingswet vindt de besteding plaats in 2024 en 2025 waardoor een vrijval in het resultaat 2023. In de begroting 2024-2027 zijn deze kosten opgenomen voor het opstellen van een definitief gebieds-dekkend omgevingsplan.

Afvalverwijdering (nadeel € 23.000)

Het nadeel bestaat uit een tweetal componenten. De eerste component volgt uit de onlangs ontvangen jaarrekeningen van Rd4 en BsGW waaruit voor de gemeente Vaals een voordeel ontstaat van € 91.000. Dit is hoofdzakelijk een afrekening van de pmd (plastic, metaal en drankkarton) en voor BsGW de perceptiekosten. De tweede component volgt uit een nacalculatie voor bepaling van de kostendekkendheid die is opgesteld conform verslagleggingsregels. Hieruit volgt voor 2023 een niet geraamde dotatie aan de voorziening voor egalisatie van de afvalstoffenheffing waardoor een nadeel van € 114.000 ten opzichte van de begroting (begroot is een bate € 49.000 terwijl een last is gerealiseerd van € 65.000). Met deze dotatie wordt voldaan aan de eis van maximaal 100% kostendekkendheid.

Uit de gunstige afrekening van Rd4 en de kostendekkendheid volgt het relatief beperkte nadeel van € 23.000 (= voordeel € 91.000 – nadeel € 114.000).

De kostendekkendheidsberekening is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Riolen en Pompgemalen (nadeel € 102.000)

Ook bij de rioolheffing is een nacalculatie opgesteld voor bepaling van de kostendekkendheid die is opgesteld conform verslagleggingsregels. Hieruit volgt voor 2023 een lagere onttrekking aan de voorziening voor egalisatie van de rioolheffing waardoor een nadeel van € 101.000 ten opzichte van de begroting (begroot is een bate € 152.000 gerealiseerd is een last van € 51.000). Ook dit wordt gedaan om te voldoen aan de eis van maximaal 100% kostendekkendheid.

De kostdekkendheidsberekening is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Openbare verlichting (voordeel € 44.000)

Vanwege een grootschalige vervangingsinvestering, waarvoor de raad een krediet heeft goedgekeurd en die plaatsvindt in 2024, vervallen de reguliere vervangingen van armaturen waardoor dit bedrag van € 44.000 aan het jaarresultaat 2023 kan worden toegevoegd.

Verantwoord op weg (nadeel € 38.000)

In 2023 is op het product verkeersveiligheid € 38.000 uitgegeven voor digitale verkeersborden in verband met het meten van verkeersdruk.

Gelet op de samenhang met de lokale aanpak verkeersdruk buitengebied is aan de raad toegezegd in de zomer al aan de slag te gaan. Hierdoor wordt deze uitgave nu zichtbaar in de jaarrekening.

Parkeren (nadeel € 36.000)

In de producten van de parkeeropbrengsten is een voordeel van € 16.000 gerealiseerd vanwege hogere parkeeropbrengsten openbare wegen en de parkeergarage. (De baten zijn in de begroting 2023 naar beneden bijgesteld vanwege het aannemen van het amendement “eerste 2 uur gratis parkeren in de parkeergarage”).

Naast dit voordeel ontstaan nadelen van € 52.000 die met name worden veroorzaakt door gestegen servicekosten (met name de nu doorberekende energielasten, schoonmaakbeurten inclusief afrekening 2022) en de indexerings van de huur conform huurcontract (Sectie 5).

WOZL (voordeel € 10.000)

Het Jaarresultaat van de gemeenschappelijke regeling WOZL leidt tot een positieve bijdrage voor de gemeente Vaals van € 10.000.

Participatiewet - SZMH / Podium (voordeel € 253.000)

Ten aanzien van de verwachte kosten voor de werkzaamheden van SZMH/Podium24 is een voordeel gerealiseerd, het voordeel kan verklaard worden op volgende hoofdlijnen:
Uitkeringen Participatiewet (voordeel € 340.000). De specifieke uitkering voor: De Algemene Bijstand, Loonkostensubsidie en andere inkomensregelingen (IOAW, IOAZ en BBZ) werd middels de definitieve beschikking van oktober 2023 verhoogd. Hiermee wordt een voordeel van € 490.000 gerealiseerd ten opzichte van het begrote bedrag. Via de gemeenschappelijke regeling SZMH worden de uitkeringen vervolgens aan gerechtigden betaald. De uitkeringen werden in januari 2023 aangepast aan het verhoogde minimumloon waardoor de bijdrage voor SZMH in 2023 € 150.000 hoger uitvalt. Toelichting op verhouding tussen ontvangen bijdrage van het Rijk en anderzijds de uitbetaalde uitkeringen aan gerechtigden: De grondslag voor de ontvangen specifieke uitkering wordt berekend op basis van de laatst bekende realisatiecijfers 2022 terwijl de bijdrage aan SZMH is gebaseerd op de gegevens van 2023. Hierdoor ontstaat het voordelige verschil van € 340.000.
Overige componenten (nadeel € 95.000). Het nadeel van € 95.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door het afboeken van verwachte opbrengsten voor Sociale Recherche. In 2023 hebben de onderzoeken vanuit de sociale recherche minder strafbare of verwijtbare handelingen vastgesteld.

Zoek de Noden op (voordeel € 100.000)

In het amendement “Zoek de Noden op” is een bedrag van € 100.000 ter beschikking gesteld. De uitvoering hiervan kon in 2023 nog niet worden gerealiseerd, waardoor aan de gemeenteraad wordt voorgesteld dit bedrag van € 100.000 over te hevelen naar 2024 via de reserve overloop om de intensivering mogelijk te maken.

Armoedebeleid (nadeel € 515.000)

Dit nadeel komt hoofdzakelijk door de energie-armoedetoeslag. Het door SZMH bestede bedrag voor de energiearmoede 2023 bedroeg € 530.000. Let op: Deze last wordt gedekt door de desbetreffende ontvangst ten gevolge van de decembercirculaire zie toelichting gemeentefonds (Programma Bestuur en Dienstverlening).

Euregionale Oriëntatie (nadeel € 15.000)

De komende jaren willen we structureel blijven deelnemen aan Charlemagne en Grenzfopunkt. In 2022 en 2023 was hiervoor geen budget geraamd omdat de bijdrage tijdelijk zou worden voldaan uit een overschot in de exploitatie van Charlemagne. In de meerjarenbegroting 2024 is budget ad € 16.000 per jaar opgenomen.

Toeristenbelasting (voordeel € 107.000)

Dit voordeel ontstaat door een hogere aantal overnachtingen van de categorie ‘overige verblijven’. Deze overnachtingen hebben een hoger tarief waardoor de baten hoger uitvallen dan begroot. Daarnaast zijn het totale aantal overnachtingen hoger uitgekomen dan hetgeen was begroot in de begroting 2023.

Toeristisch recreatief beleid (nadeel € 20.000)

Binnen het Toeristisch recreatief beleid verbindt Cycling Connects drie landen met een fietsbeleving. Een consortium van 12 partners uit Nederland, België en Duitsland heeft samengewerkt om de infrastructuur met betrekking tot recreatieve fietsroutes in het gebied te verbeteren, de verschillende internationale fietsroutes met elkaar te verbinden en de fietser te faciliteren met meer informatie en veiligheid. Het project werd medegefinancierd vanuit de Europese Unie via het Interreg VA-programma Euregio Maas-Rijn. De lasten in 2023 betreffen “Overhead” kosten, die nog niet verrekend waren.

Intensivering evenementen (voordeel € 11.000)

De verstrekte subsidies voor het organiseren van evenementen zijn € 6.000 lager dan begroot. Daarnaast heeft de gemeente een restitutiebedrag ad € 3.000 ontvangen van Stichting 2021 en € 2.000 van Vaals in beeld. De restitutiebedragen zijn niet begroot.

Transitievisie (voordeel € 56.000)

In de begroting is € 65.000 opgenomen voor het opstarten van nieuwe strategische initiatieven en projecten. In 2023 is begonnen met het opstarten van een aantal nieuwe kleinere strategische initiatieven om de verbinding met de Vaalser samenleving te leggen en in 2024 verder te bevorderen. Echter heeft dit in 2023 nog niet tot grotere uitgaven geleid. Daardoor ontstaat nu een voordeel van genoemd bedrag.

College B&W (nadeel € 1.125.000) - voorziening pensioen voormalige wethouders

Tot nu toe zijn de bestaande pensioenen voormalige wethouders in de exploitatie verantwoord. Dit bedrag is door de jaren heen vrijwel constant gebleven. In 2023 en 2022 zijn pensioenaanspraken gekapitaliseerd. Om deze schommelingen in de toekomst te voorkomen is door de accountant tijdens de jaarrekeningcontrole 2022 de noodzaak aangegeven om een voorziening te vormen.

De voorziening "Pensioen voormalige wethouders" wordt gevormd op basis van een actuariële berekening door APG voor toekomstige uit te betalen lasten met betrekking tot pensioenen voormalige wethouders.

Vanaf januari 2024 worden alle pensioen gerelateerde lasten via deze voorziening verrekend. De dotatie wordt elk jaar via een actuariële berekening vastgesteld. De voorziening is gevormd per balansdatum 31.12.2023. Het resultaat-effect bedraagt € 1.125.300.

Regionale samenwerking (voordeel € 54.000)

Het algemene budget is bedoeld om een eerste impuls te geven aan ontwikkelingen en samenwerkingen die nu nog niet zijn voorzien. Die eerste impuls moet ervoor zorgen dat voorbereidingen getroffen kunnen worden om een voorstel te ontwikkelen op basis waarvan de gemeenteraad vervolgens kan beslissen of een structurele inbedding waardevol is. In 2023 is de facturatie (bijvoorbeeld van andere gemeenten in het Middengebied) beperkt.

Legesafdrachten Rijk/Leges centrale balie (voordeel € 23.000)

De begroting voor lasten aan legesafdrachten voor het rijk en inkomsten uit leges aan de centrale balie (zoals reisdocumenten) is gebaseerd op ervaringscijfers. Een beperkt nadeel op lasten voor reisdocumenten wordt ruimschoots goed gemaakt door de leges aan reisdocumenten, huwelijken en overige leges.

Gegevenshuis (voordeel € 10.000)

Het Jaarresultaat van de gemeenschappelijke regeling het Gegevenshuis is positief waaruit een bijdrage voor de gemeente Vaals volgt van € 10.000.

Vergunningverlening (voordeel € 19.000)

De wet Kwaliteitsborging bouw (Wkb) en de Omgevingswet zijn aan elkaar gekoppeld. De werkelijke kosten inzake de wet Kwaliteitsborging bouw (Wkb) verschillen met de begrote kosten. Dit is met name te verklaren door het uitstellen van de Omgevingswet. Door uitstel van de omgevingswet is het via het gemeentefonds ter beschikking gestelde kostenbudget van € 24.000 voor de implementatie niet benut. Daarnaast zijn lasten ad € 5.000 verantwoord voor een adviseur archeologie, die niet begroot waren. Samen een voordeel van € 19.000.

Leges vergunningverlening (nadeel € 104.000)

De in 2023 geraamde opbrengsten uit leges omgevingsvergunningen voor de ontwikkeling van het Von Clermontpark en Vijlen Zuid- Oost schuiven door naar 2024. Dit leidt in 2023 tot deze lagere baten.

Brandweer (nadeel € 21.000)

De hogere lasten van vloeien voort uit de additionele structurele bijdrage aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg inzake het FLO-dossier en een nagekomen afrekening als gevolg van de jaarstukken 2022 (nadeel € 20.000). Daarnaast is de definitieve verrekening (bijstelling voor de daadwerkelijke inflatieontwikkeling) in het Algemeen Bestuur op 1 december bekend gemaakt en gefactureerd (nadeel € 24.000). In totaal € 44.000 hogere lasten. Het jaarresultaat 2023 van de veiligheidsregio werd echter vastgesteld op een voordeel van € 23.000 waardoor per saldo nog een nadeel van € 21.000 resteert.

Gemeentefonds (voordeel € 1.444.000)

Het voordeel wordt veroorzaakt door de decembercirculaire 2023.

Dit betreft de volgende decentralisatie-uitkeringen (in totaal € 1.100.451):

-	Energietoeslag:	€ 884.361
-	Invoeringskosten omgevingswet:	€ 99.456
-	Nederlands-Soedanese repatrianten:	€ 77.760
-	Meerkosten Oekraïne sociaal domein:	€ 27.253

- Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak: € 11.621

Het restant ad € 343.400 is een toename in de algemene middelen gemeentefonds en wordt met name veroorzaakt door een aanpassing in de maatstaf "lage inkomens met drempel".

Visie van MT (december 2023: Memo Uitkomsten gemeentefonds) is om de Meerkosten Oekraïne sociaal domein en uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak niet apart zichtbaar te maken. Die bedragen komen t.g.v. het resultaat. Daarmee worden alleen de Energietoeslag en de Invoeringskosten omgevingswet geormerkt aan de algemene reserve toegevoegd (Energietoeslag € 884.361 en Invoeringskosten omgevingswet € 99.456). Inmiddels zijn € 530.020 van de uitkering energietoeslag aan SZMH uitgekeerd; blijft een te oormerken bedrag in de algemene reserve ad € 354.341 over van de oorspronkelijk ontvangen € 884.361.

Belastingen OZB eigenaren en Forensenbelasting (voordeel € 85.000)

De belangrijkste reden voor dit voordeel is de gemiddelde WOZ waarde 2023. Deze waarde is hoger dan verwacht waardoor pers saldo een voordeel is ontstaan van € 33.000. Daarnaast wordt op de producten van de overige belastingen € 51.000 voordeel behaald ten opzichte van de begroting – met name incidenteel de Forensenbelasting. In de begroting 2023 is voor forensenbelasting geen rekening gehouden met de naderhand vastgestelde hogere tarieven.

Systeem- en gebruikersondersteuning, aanschaf materialen ICT (nadeel € 144.000)

De hogere lasten van €134.000 zijn te verklaren door:

- € 70.000 hogere lasten vanwege de aanschaf van software inzake de wettelijke BIO-norm, indexaties bij de softwareleveranciers en de aanschaf van extra softwarelicenties van nieuwe medewerkers.
- € 15.000 verplichte bijdrage aan Parkstad IT voor software (voor Diginet beveiligd intergemeentelijk netwerk bescherming persoonsgegevens) waarvan de uitrol al in 2023 heeft plaatsgevonden.
- € 58.000 hogere lasten voor onderhoud computersystemen. Abonnementen zijn flink geïndexeerd ten opzichte van 2022. Daarnaast zijn er licenties aangeschaft voor nieuwe medewerkers en is het Wifi - en opslagnetwerk op de gemeentewerf vernieuwd, om gestroomlijnd online vergaderen en voldoende opslag en back-up ruimte voor Autocad tekeningen mogelijk te maken en vervanging van verouderde materialen.

Verlofsparen (nadeel € 26.000)

In verband met de mogelijkheid tot verlofsparen moet volgens de verslagleggingsregels een voorziening worden getroffen. Het nadeel bestaat uit de daarvoor noodzakelijke toevoeging aan deze voorziening voor een bedrag van € 26.000.

Salarissen (voordeel € 155.000)

Het voordeel van € 155.000 kan met name verklaard worden door:

De werkelijke salariskosten die lager zijn uitgevallen dan begroot. Dit heeft in grote lijnen 2 oorzaken:

De salarisverhoging als gevolg van het FUWA traject valt lager uit dan begroot.

Op overige personele budgetten blijken kosten voor software en personele verzekeringen lager dan begroot.

Energiekosten (voordeel € 554.000)

Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden met een energieverbruik ter hoogte van € 1.100.000. Het werkelijke verbruik was € 546.000. Het voordeel van € 554.000 is een gevolg van het opnemen van een stelpost die werd geraamd vanwege de kostenstijgingen voor gas en elektriciteit in 2022 en komt ten gunste van het resultaat.

In de begroting 2024 is deze stelpost tot een reëel niveau bijgesteld waardoor de totaal geraamde energiekosten 2024 € 631.000 bedragen. De fluctuaties in de energiemarkt worden zo nodig in de bestuur s rapportages aangepast.

Dividendopbrengsten (voordeel € 80.000)

De dividendopbrengsten laten een voordeel van € 80.000 zien. Dit voordeel is te verklaren door gunstige resultaten voor o.a. BNG en RD4 waardoor de dividenduitkering hoger is uitgevallen dan verwacht. Daarnaast blijkt de verwachte terugval van dividenduitkering van Enexis vanwege de verkoop van Fudura lager te zijn dan begroot. Dit leidt tot een structureel voordeel in de begrotingscijfers dat zal worden bijgesteld in de voorjaarsnota.

Stelpost prijsstijgingen (voordeel € 263.000)

Deze stelpost wordt doorgaans bij de najaarsnota verdeeld naar de begrotingsposten waar sprake was van contractaanpassingen c.q. het actualiseren van de prijsstelling en vergoedingen.

Kapitaallasten (voordeel € 75.000)

Vanwege het doorschuiven van de investeringen infrastructuur wordt een voordeel in de afschrijvingen gerealiseerd van € 37.000 en een voordeel in de rente van € 38.000 door het ontvangen van rente over tegoeden.

B.2 Mutaties per programma

In dit onderdeel wordt belicht op welke wijze het rekeningresultaat 2023 tot stand is gekomen, gezien vanuit de afwijkingen per programma ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2023.

Rekeningresultaat 2023 (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023			Rekening 2023			Resultaat-afwijking	
	Primair			Lasten	Baten	Saldo	Abs.	%
Programma's	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		
Mens & Voorzieningen	-10.812	1.744	-9.068	-13.550	5.521	-8.029	1.039	11%
Wonen & Verkeer	-7.288	4.404	-2.884	-8.200	4.405	-3.795	-911	-32%
Werk & Economie	-8.728	6.238	-2.490	-9.793	6.716	-3.077	-587	-24%
Bestuur & Dienstverlening	-4.296	378	-3.918	-5.675	381	-5.294	-1.376	-35%
Subtotaal programma's	-31.124	12.764	-18.360	-37.218	17.023	-20.195	-1.835	-10%
Overhead	-4.087	14	-4.073	-4.820	19	-4.801	-728	-18%
Financiering / algemene dekkingsmiddelen	-3.233	25.566	22.333	-2.514	29.752	27.238	4.905	22%
Totaal	-38.444	38.344	-100	-44.552	46.794	2.242	2.342	2.342%

Actuele Begroting: begrotingscriterium

Voorgaand zijn de verschillen belicht tussen de oorspronkelijke ramingen in de begroting 2023 en de uiteindelijke realisatie in de jaarrekening 2023. Aangegeven is dat een deel van deze wijzigingen reeds door de gemeenteraad bij eerdere raadsbesluiten is geaccordeerd. In de financiële verordening gemeente Vaals zijn bepalingen opgenomen omtrent het al dan niet autoriseren van begrotingsoverschrijdingen. In art. 3 lid 2a is opgenomen dat de Raad overschrijdingen, die per programma het totaal van de programmalasten niet met € 15.000 te boven gaan, niet vooraf behoeft te autoriseren.

Nieuw voor het verslagjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording door het College. Door het vaststellen van de jaarrekening stemt de Raad achteraf in met de gehele verantwoording en verleent het College op die manier decharge van het gevoerde bestuur en de financiële verantwoording. De afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn opgenomen in de bijlage rechtmatigheidsverantwoording en waar van toepassing inhoudelijk toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering, waarnaar we hier verwijzen. Als in de jaarrekening de rechtmatigheid en de afwijkingen ten opzichte van de begroting door het College correct en getrouw zijn weergegeven en verklaard in de rechtmatigheidsverantwoording respectievelijk de paragraaf bedrijfsvoering, betreft de accountant deze niet bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid kan worden afgegeven. De wijzigingen, die bij het opmaken van de jaarrekening naar voren komen, zijn per definitie nog niet door de Raad geautoriseerd. De volgende tabel gaat in op deze vergelijking.

Rekeningresultaat 2023 (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023			Rekening 2023		
	na wijzigingen			Lasten	Baten	Saldo
Programma's	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mens & Voorzieningen	-11.273	1.964	-9.309	-13.550	5.521	-8.029
Wonen & Verkeer	-8.072	4.508	-3.564	-8.200	4.405	-3.795
Werk & Economie	-9.110	6.002	-3.108	-9.793	6.716	-3.077
Bestuur & Dienstverlening	-4.321	358	-3.963	-5.675	381	-5.294
Subtotaal programma's	-32.776	12.832	-19.944	-37.218	17.023	-20.195
Overhead	-4.052	14	-4.038	-4.820	19	-4.801
Financiering/ algemene dekkingsmiddelen	-4.895	28.276	23.381	-2.514	29.752	27.238
Totaal	-41.723	41.122	-601	-44.552	46.794	2.242

Volgens de financiële verordening zijn de niet eerder geautoriseerde overschrijdingen, hoger dan € 15.000 per programma, strikt genomen onrechtmatig. Het betreft de volgende onderdelen:

Geconstateerd is dat in het programma Mens & Voorzieningen, Wonen & Verkeer, Werk en Economie, Bestuur & Dienstverlening en het onderdeel Overhead de overschrijding van de werkelijke totale lasten, afgezet tegen de laatst bijgestelde begroting, de vooraf toegestane marge van € 15.000 te boven gaan. De lasten in het programma Mens- en Voorzieningen, zijn overschreden met € 2.277.000 voornamelijk door de hogere kosten in het beleidsveld Jeugd en Jongeren en een overschrijding in het beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning door opvang van ontheemden Oekraïne. De lasten van Wonen & Verkeer zijn overschreden met € 128.000 en zijn met name het gevolg van de uitgaven in het beleidsveld ruimtelijke ordening (een uitkering planschade en salarissen (herverdeling salarisbegroting najaarsnota ontbreekt). De lasten in Werk en Economie zijn met € 683.000 overschreden in het beleidsveld inkomenszorg met name door inkomensvoorzieningen voor energiearmoede en de bijstandsuitkeringen. De lasten in Bestuur en Dienstverlening zijn met € 1.354.000 overschreden met name door de verplichting conform Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten tot het instellen van een voorziening pensioen wethouders, verdeling van salarissen en hogere lasten Systeem en gebruikersondersteuning.

B.3 Realisatie dekkingsplan

Bij de totstandkoming van de begroting 2023 is een dekkingsplan opgesteld dat bestond enerzijds uit enkele onttrekkingen uit reserves, naast de onttrekkingen die reeds middels eerdere raadsbesluiten (waaronder voorgaande begrotingen) zijn gevoteerd. In onderstaand overzicht is zichtbaar hoe het in de begroting 2023 opgenomen dekkingsplan is gerealiseerd en zijn de afwijkingen toegelicht.

Dekkingsplan 2023	Raming	Realisatie	Toelichting
Incidentele inzet gemeentelijke reserves (waarover vóór 2023 niet is besloten):			
Dekking incidentele kosten omgevingswet uit algemene reserve	120.000	53.000	De totale toegevoegde onttrekking is in dit dekkingsplan 2023 bepaald op € 120.000. De daadwerkelijke onttrekking t.l.v. de algemene reserve bedroeg € 53.000.
Dekking incidentele kosten ICT (2022) en DIV (documentaire informatievoorziening uit algemene reserve	13.000	0	Niet gerealiseerd. De in het dekkingsplan opgenomen kosten zijn niet gerealiseerd.
Vervallen voeding ontwikkelfonds	250.000	250.000	Dekking gerealiseerd. De dotatie aan het ontwikkelfonds heeft in 2023 niet plaatsgevonden.
Ombuigingen (waarover voor 2023 niet eerder is besloten).			n.v.t.
Dekkingsplan begroting inzet reserves 2023	383.000	303.000	

B.4 Realisatie P.M.-posten

Naast bovengenoemd dekkingsplan is in de begroting 2023 tevens gewezen op een aantal zogenaamde p.m.-posten. Bij deze posten kon bij het opstellen van de begroting niet concreet worden aangegeven wat de financiële impact ervan zou zijn. Voor deze posten werd derhalve geen bedrag geraamd. Wat dat betreft hielden deze posten een zodanig risico in, dat bij het oordeel omtrent de financiële positie hiermee rekening moest worden gehouden. In het volgende overzicht blijkt in welke mate deze posten tot consequenties voor de jaarrekening 2023 hebben geleid. Hier wordt ingegaan op de p.m.-posten die voor begrotingsjaar 2023 verwacht werden.

In de begroting opgenomen PM-posten	Realisatie	Toelichting
Kleine financiële impact < € 25.000	Bedrag	2023
Het onderhoud aan bruggen / kunstwerken en graffiti-afwijdering is vanaf de begroting 2017 PM geraamd, omdat de omvang daarvan niet te bepalen is. Reparaties gebeuren op basis van visueel inspecteren en controleren. Een regelmatige jaarlijkse cyclus zit hier niet in. De afgelopen jaren schommelden de werkelijke uitgaven op dit onderdeel tussen de € 0 en € 7.000.	€ 0	Geen uitgaven in 2023.

Gemeenten zijn op grond van art. 21 van de Wet Lijkbezorging verantwoordelijk voor de lijkbezorging van overledenen, indien niemand anders (nabestaanden) daarin voorziet. Of dit voorkomt en in welke mate, en de daarmee gemoeide kosten, is vooraf niet te voorspellen. Vandaar dat deze post als PM-post staat geraamd.	€ 0	Geen uitgaven in 2023.
Financiële impact tussen € 25.000 en € 100.000		
Uitgangspunt van de nieuwe Wet Open Overheid (Woo) is alle informatie openbaar te maken, geanonimiseerd, die voor een burger op een makkelijke manier toegankelijk is. Uitvoeringskosten gaan pas volop spelen met ingang van het begrotingsjaar 2023. Op dit moment van de begroting waren de kosten nog niet inzichtelijk.	€ 56.000	De kosten zijn gerealiseerd voor Personele inzet en ICT- diensten. Hierover de toelichting in de paragraaf WOO.
Grote financiële impact > € 100.000		
Gelet op mogelijke additionele kosten in het kader van beheer openbare ruimte (zie beleidsbegroting – programma Wonen & Verkeer) kan, afhankelijk van nog te maken keuzes, sprake zijn van financiële lasten.	Kosten inzichtelijk na raadsbesluit 2024.	De eerste voorbereidingen van de beheersplannen zijn afgerond.

C. Rekeningresultaat vóór en na reserveringen

De rekening 2023 sluit met een voordelig verschil tussen baten en lasten van € 2.242.000. Toch is dit resultaat niet puur het verschil tussen baten en lasten. Wat hierin meespeelt zijn de onttrekkingen, alsmede de toevoegingen aan reserves. Met andere woorden, het resultaat komt mede tot stand door deels de zogenaamde “gemeentelijke spaarpotten” aan te wenden en/of aan te vullen op basis van raadsbesluiten. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) dient het totale begrotings- en jaarrekeningresultaat echter zowel inclusief als exclusief de onttrekkingen aan reserves inzichtelijk te worden gemaakt. Uit onderstaand overzicht blijkt dat als wordt afgezien van onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves, sprake is van een exploitatiesaldo van € 1.699.000 positief.

Onderstaand wordt gespecificeerd aangegeven hoe we vanuit dit resultaat tot het voordeel van € 2.242.000 zijn gekomen.

Analyse rekeningresultaat vóór en ná reserveringen (bedragen * € 1.000)	Rekening 2023		
Programma-resultaten excl. reserveringen	Lasten	Baten	Saldo
Mens & Voorzieningen	-13.550	5.521	-8.029
Wonen & Verkeer	-8.200	4.405	-3.795
Werk & Economie	-9.793	6.716	-3.077
Bestuur & Dienstverlening	-5.675	381	-5.294
Overhead	-4.820	19	-4.801
Totaal programma's	-42.038	17.042	-24.996
Financiering/Algemene dekkingsmiddelen	-734	27.429	26.695
Resultaat vóór reserveringen	-42.772	44.471	1.699
Reserveringen per programma	Toevoegingen	Onttrekkingen	
Mens & Voorzieningen			
Onttrekking aan reserve overloop t.b.v. energiearmoede		107	
Onttrekking aan reserve overloop t.b.v. bibliotheek		20	
Onttrekking aan reserve overloop t.b.v. vrijwilligerswaardering		10	
Onttrekking aan reserve overloop t.b.v. re-integratie (Podium)		1	
Onttrekking aan reserve ontwikkelfonds t.b.v. project "Aan de Noot"		1	
Wonen & Verkeer			
Onttrekking aan algemene reserve t.b.v. omgevingswet		53	
Onttrekking aan reserve overloop t.b.v. klimaatakkoord (Energiek Heuvelland)		26	
Onttrekking aan reserve ontwikkelfonds t.b.v. sloop M3Zuyd		26	

Onttrekking aan reserve Masterplan t.b.v. onderhoud wegen infrastructuur		191	
Toevoeging aan reserve Masterplan t.b.v. onderhoud wegen infrastructuur	-191		
Werk & Economie			
Onttrekking aan reserve overloop t.b.v. Archeoroute		7	
Onttrekking aan reserve minimabeleid t.b.v. Stop kinderarmoede		14	
Bestuur & Dienstverlening			
Onttrekking aan algemene reserve t.b.v. hulp aardbeving Syrië en Turkije		11	
Overhead & financiering			
Onttrekking aan reserve overloop 2022 t.b.v. resultaat 2023		180	
Onttrekking aan reserve overloop 2021 t.b.v. resultaat 2023		112	
Toevoeging aan algemene reserve t.b.v. begroting 2023	-25		
Mutaties tussen reserves / voorzieningen			
Onttrekking algemene reserve t.b.v. voeding reserve overloop (resultaatbestemming 2022)		557	
Onttrekking/opheffing reserve BTW compensatiefonds t.b.v. voeding algemene reserve		506	
Onttrekking/opheffing reserve WMO/Jeugd t.b.v. voeding algemene reserve		251	
Onttrekking/opheffing reserve I-deel/WWB t.b.v. voeding algemene reserve		250	
Toevoeging algemene reserve opheffen drie bestemmingsreserves	-1.007		
Toevoeging reserve overloop t.b.v. resultaatbestemming 2022	-557		
Totaal reserveringen	-1.780	2.323	543
Resultaat inclusief reserveringen	-44.552	46.794	2.242

Bij de meeste onttrekkingen- en toevoegingen gaat het veelal om beleid waartoe in eerdere jaren is besloten (zoals bijvoorbeeld incidentele kosten omgevingswet, de toevoeging aan het ontwikkelfonds e.d.). Alle mutaties in de reserves zijn op grond van een raadsbesluit uitgevoerd.

D. Reserves en voorzieningen

Voor een juist inzicht in de financiële positie is het van groot belang om de omvang van het eigen vermogen van de gemeente nader te beschouwen. Dit eigen vermogen wordt gevormd door de reserves. We onderscheiden daarbij de algemene reserve, die dienstdoet als zogenaamde “buffer” voor toekomstige incidentele tegenvallers, enerzijds en de bestemmingsreserves, gelden die opzij gezet zijn voor specifieke bestemmingen, anderzijds. Verder is het ook van belang om oog te hebben voor de omvang en vooral de toereikendheid van de diverse voorzieningen, waarmee toekomstige risico’s en verplichtingen zoveel mogelijk dienen te worden afgedekt. In onderstaand overzicht wordt de omvang (en het verloop) van de diverse reserves en voorzieningen in 2023 ten opzichte van de begroting 2023 neergezet.

Verloop reserves / voorzieningen (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023			Jaarrekening 2023		
	Begin 2023	Mutaties 2023	Eind 2023	Begin 2023	Mutaties 2023	Eind 2023
Algemene reserve	3.935	-108	3.827	8.707	411	9.118
Bestemmingsreserves	1.778	-20	1.758	2.145	-954	1.191
Totaal reserves	5.713	-128	5.585	10.852	-543	10.309
Voorzieningen	2.769	-1.023	1.746	2.730	1.245	3.976
Totaal reserves en voorzieningen	8.481	-1.151	7.330	13.582	703	14.285

De reserves en voorzieningenportefeuille neemt in 2023 met € 531.000 toe. De resultaatbestemming van deze jaarstukken is in bovenstaande saldi nog niet meegenomen. Onderstaand worden de mutaties in 2023 nader belicht.

Mutaties reserves / voorzieningen 2023	Beginsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo
Algemene reserve	8.707.000	1.032.000	-621.000	9.118.000
Onttrekking t.b.v. incidentele Omgevingswet			-53.000	
Onttrekking t.b.v. Hulp aardbeving Syrië en Turkije			-11.000	
Onttrekking t.b.v. voeding reserve overloop			-557.000	
Toevoeging voeding algemene reserve		25.000		
Toevoeging middelen reserve BTW/compensatiefonds		506.000		
Toevoeging middelen reserve WMO/Jeugd		251.000		
Toevoeging middelen reserve I-deel/WB		250.000		
Bestemmingsreserves	2.145.000	748.000	-1.701.000	1.192.000
Onttrekking t.b.v. minimabeleid			-14.000	
Onttrekking reserve overloop 2021 t.g.v. exploitatie 2023			-112.000	
Onttrekking reserve overloop 2022 t.g.v. exploitatie 2023			-351.000	
Onttrekking reserve ontwikkelfonds t.b.v. Sloop M3Zuyd (VVE) voor verbetering leefomgeving en project Aan de Noot			-26.000	
Onttrekking reserve Masterplan openbare ruimte			-191.000	
Onttrekking reserve BTW/compensatiefonds t.b.v. toevoeging middelen aan algemene reserve			-506.000	
Onttrekking reserve WMO/Jeugd t.b.v. toevoeging middelen aan algemene reserve			-251.000	
Onttrekking reserve I-deel/WB t.b.v. toevoeging middelen aan algemene reserve			-250.000	
Toevoeging reserve overloop 2022		557.000		
Toevoeging reserve Masterplan openbare ruimte		191.000		
Voorzieningen	2.730.400	1.979.300	-734.000	3.975.700
Onttrekking t.b.v. dubieuze debiteuren			-51.000	
Onttrekking t.b.v. onderhoud gemeentelijke gebouwen			-231.000	
Onttrekking voorziening kwaliteitsfonds			-19.000	
Onttrekking voorziening egalisatie gebonden heffingen			-368.000	
Onttrekking voorziening voormalig personeel			-14.000	
Onttrekking voorziening egalisatie rioolheffing			-51.000	
Toevoeging voorziening gemeentelijke gebouwen volgens MJOP		384.000		
Toevoeging voeding voorziening debiteuren		1.200		
Toevoeging voeding voorziening riolering		7.100		
Toevoeging voeding egalisatie rioolheffing		175.000		
Toevoeging voeding egalisatie afvalstofheffing		261.000		
Toevoeging voeding Pensioenen gewezen wethouder		1.125.000		
Toevoeging voeding Verlofsparen		26.000		

Bij de meeste onttrekkingen- en toevoegingen gaat het veelal om reeds jaren geleden ingezet beleid, waartoe in eerdere jaren is besloten (zoals bijvoorbeeld incidentele kosten omgevingswet, de toevoeging aan het ontwikkelfonds e.d.). Alle mutaties in de reserves zijn op grond van een raadsbesluit uitgevoerd.

E. Besluitvorming jaarrekening 2023

Met het vaststellen van de Jaarstukken 2023 verleent de gemeenteraad het college van burgemeester en wethouders decharge over het gevoerde beleid van 2023. Daarnaast wordt de raad gevraagd in te stemmen met de bestemming van het positieve jaarrekeningresultaat van € 2.242.000.

Voorgesteld wordt:

- 1 Toe te voegen aan de reserve overloop:
 - a. Het positieve rekeningresultaat 2023 ad € 2.242.000 ten gunste te brengen van de algemene reserve;

- b. Een bedrag ad € 182.000 van de algemene reserve toe te voegen aan de reserve overloop, zijnde niet in 2023 ingezette budgetten waarvan de overtuiging bestaat dat deze budgetten in 2024 ingezet zullen worden voor het uitvoeren van deze activiteiten.
- 2 Toe te voegen aan bestemmingsreserves
- c. Een bedrag van de algemene reserve ad € 1.000.000 toe te voegen aan de reserve ontwikkelfonds ten behoeve van een de voeding van deze reserve voor de 4 komende jaren.
 - d. Een bedrag van de algemene reserve ad € 400.000 aan te wenden voor het instellen van een bestemmingsreserve Ontwikkelfonds buitengebied.
 - e. Een bedrag van de algemene reserve ad € 100.000 aan te wenden voor het instellen van een bestemmingsreserve kwetsbare groepen.
- 3 Te oormerken binnen de algemene reserve:
- f. Een bedrag van de algemene reserve ad € 100.000 te oormerken voor de omgevingswet vanwege de redenen genoemd in de decembercirculaire 2023.
 - g. Een bedrag van de algemene reserve ad € 354.000 te oormerken voor de afhandeling van de inkomensvoorziening energie-armoede op basis van de decembercirculaire 2023.

Opbouw resultaatbestemmingen (onder 1 en 2):

Ad 1 Reserve overloop

Bedrag	Omschrijving toevoeging aan de reserve overloop
€ 21.000	Tijdelijke project- opdracht MEE
€ 21.000	Uitvoeren de taakstelling voor inburgeringstrajecten
€ 40.000	Bevorderen van de zelfstandigheid voor taalonderwijs en vervoer van ontheemden Oekraïne
€ 100.000	Uitvoering van het amendement 'Zoek de noden op' geeft het sociaal domein de financiële ruimte om op zoek te gaan naar doelgroepen die we nu niet of onvoldoende bereiken
€ 182.000	Totaal toevoegingen aan de reserve overloop

Ad 2 Bestemmingsreserves

Bedrag	Omschrijving toevoeging aan bestemmingsreserves
€ 1.000.000	Toevoeging aan ontwikkelfonds
€ 400.000	Instellen van bestemmingsreserve Ontwikkelfonds buitengebied
€ 100.000	Instellen van bestemmingsreserve Kwetsbare groepen
€ 1.500.000	Totaal toevoegingen aan bestemmingsreserves

Ad 3 Oormerken

Bedrag	Omschrijving oormerken Algemene reserve
€ 100.000	Omgevingswet op basis van decembercirculaire
€ 354.000	Afhandeling Energie armoede inkomensvoorziening op basis van decembercirculaire
€ 454.000	Totaal oormerken

€ 1.782.000	Totaal resultaatbestemmingen
-------------	------------------------------

Het resultaat komt ten gunste van de Algemene reserve. Daarna komen de toevoegingen aan de reserve overloop en de reserve ontwikkelfonds en de nieuw te vormen reserve kwetsbare groepen ten laste van de algemene reserve.

Na deze toevoegingen aan de reserves, zoals vermeld onder 1 en 2, neemt de algemene reserve per saldo toe met € 560.000 (€ 2.242.000 - € 182.000 - € 1.500.000).

Hiervan wordt voorgesteld om een bedrag van € 454.000 te oormerken, waardoor een vrij aanwendbare toevoeging aan de algemene reserve resteert van € 106.000.

Voor een toelichting van de posten in de reserve overloop wordt verwezen naar de analyse van het rekeningresultaat in onderdeel B.1 pagina 34 tot en met 41.

Leeswijzer bij de financiële verantwoording van de programma's

Dit deel van de Jaarstukken 2023 bevat de financiële toelichtingen per programma.

Zowel de lasten als baten in een jaarrekening moeten afzonderlijk zichtbaar zijn (mogen niet worden gesaldeerd). De financiële verantwoording in dit deel laat dat zien.

Waardoor:

- Eerst de lasten en vervolgens de baten worden per beleidsveld toegelicht.
- De regels waarvan de lasten en baten bij elkaar opgeteld € 0 bedragen, zijn op die manier eerst in de lasten en vervolgens in de baten zichtbaar. Dit wordt ook “budgettair neutraal” genoemd. Ofwel die post heeft geen invloed op het jaarresultaat.
- Dit is bijvoorbeeld het geval als de kosten 1:1 worden gedekt uit een (eerder) ontvangen subsidie of vergoeding.
- Kosten die worden gedekt middels een onttrekking uit een reserve hebben geen invloed op het resultaat.
- De salarislasten worden in de kolom realisatie verdeeld op basis van een inschatting van de ingezette capaciteit. Door een andere verdeling van de personele inzet worden op het ene beleidsveld meer en op het andere beleidsveld minder salarislasten verantwoord dan begroot. Uiteraard heeft dit geen invloed op de totale hoogte van de salarislasten.
- Van begrotingsposten zoals energiekosten, onderhoudskosten, kapitaallasten, salarissen en de stelposten zoals voor perspectiefnota, prijsstijgingen en dotatie voorzieningen wordt de begroting opnieuw verdeeld bij goedkeuring van de bestuursrapportage in het najaar.

Programma Mens & Voorzieningen

	bedragen x € 1.000			
	realisatie	raming 2023 (begroting)	raming 2023 (na wijzigingen)	realisatie
	2022			2023
Lasten:				
Leefbaarheid buurten & wijken	-78	-66	-66	-61
Jeugd & Jongeren	-3.032	-3.095	-3.160	-3.752
Onderwijs	-864	-794	-794	-871
Ouderenzorg	-16	-15	-19	-20
Maatschappelijke ondersteuning	-4.103	-4.293	-4.244	-5.879
Gezondheidszorg	-610	-637	-857	-827
Vrijwilligers	-38	-64	-74	-67
Cultureel verenigingsleven	-463	-562	-620	-616
Kunst & vorming	-302	-297	-346	-407
Sport	-976	-989	-1.093	-1.050
Totaal lasten:	-10.482	-10.812	-11.273	-13.550
Baten:				
Leefbaarheid buurten & wijken	-	-	-	-
Jeugd & Jongeren	20	3	3	4
Onderwijs	337	261	261	310
Ouderenzorg	-	0	0	0
Maatschappelijke ondersteuning	2671	1.278	1.278	4.795
Gezondheidszorg	-11	-	220	171
Vrijwilligers	3	3	3	1
Cultureel verenigingsleven	147	125	125	112
Kunst & vorming	41	13	13	50
Sport	128	61	61	78
Totaal baten:	3.336	1.744	1.964	5.521
Saldo programma:	-7.146	-9.068	-9.309	-8.029

Toelichting realisatie versus raming na wijzigingen

Leefbaarheid Buurten en Wijken

De lasten en baten verlopen nagenoeg zonder afwijking ten opzichte van de begroting.

Jeugd en jongeren

Hogere lasten dan begroot van per saldo € 592.000, hoofdzakelijk te verklaren door:

- € 576.000 hogere lasten Jeugd (Zorg in Natura) dan begroot. Zie hiervoor de uitgebreidere toelichting die is opgenomen in de financiële analyse van het jaarresultaat 2023.
- € 57.000 hogere lasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de personele inzet. Een algemene toelichting op de salarislasten is opgenomen in de Leeswijzer op pagina 47.
- € 43.000 lagere lasten dan begroot voor de kinderopvang en peuterspeelzalen. Deze kosten worden gedekt door de rijksmiddelen voor Voor- vroegschoolse educatie. Door die dekking wordt een betere benutting van die rijksmiddelen bereikt, waardoor meer kinderen van de doelgroep kunnen worden geholpen.

Onderwijs

Hogere lasten dan begroot voor in totaal € 77.000 in hoofdzaak te verklaren door:

- € 7.000 hogere salarislasten dan begroot. Deze hogere lasten ontstaan als gevolg van een andere verdeling van de personele inzet.
- € 23.000 hogere lasten dan begroot voor leerlingenvervoer. Dit betreft grotendeels het toegenomen vervoer. De uitvoeringskosten zijn eveneens iets hoger (€ 2.000).
- € 40.000 hogere lasten dan begroot in verband met de Voor- en vroegschoolse educatie die in hoofdzaak zijn toegerekend vanuit de kinderopvang en peuterspeelzalen zoals boven omschreven in de toelichting Jeugd en Jongeren.

Hogere baten dan begroot van € 49.000 door:

- € 24.000 hogere baten dan begroot door benutting van de specifieke uitkering voor- en vroegschoolse educatie.
- € 25.000 hogere baten dan begroot door huurinkomsten van een nieuwe huurder (Stichting Humankind locatie gemeenschappelijke basisschool).

Ouderenzorg

Nagenoeg geen afwijking in baten en lasten ten opzichte van de begroting.

Maatschappelijke ondersteuning

Hogere lasten dan begroot voor in totaal € 1.635.000. Hoofdzakelijk te verklaren door:

- € 291.000 hogere lasten door een andere verdeling van de personele inzet. Een algemene toelichting op de salarislasten is opgenomen in de Leeswijzer op pagina 47.
- € 19.000 hogere lasten vanwege Wmo vervoer dat door Omnibuzz in 2023 is uitgevoerd. Hiertegenover staat ook een hogere bate in de vorm van een eigen bijdrage van € 12.000.
- € 169.000 lagere lasten zijn reeds toegelicht in de uitgebreidere toelichting van de financiële analyse van het jaarresultaat 2023 waarnaar wordt verwezen:
 - € 50.000 lagere lasten door Wmo preventie.
 - € 43.000 lagere lasten door Wmo PGB.
 - € 48.000 lagere lasten door Huishoudelijke hulp.
 - € 49.000 lagere lasten door Begeleiding.
 - € 21.000 hogere lasten door Wmo woonvoorzieningen.
- € 13.000 lagere lasten door een geringer beroep op het noodfonds.
- € 88.000 lagere lasten door het niet voldoen aan de taakstelling van inburgeringstrajecten
- € 1.603.000 hogere lasten voor de opvang van ontheemden als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Deze stijging van kosten is een gevolg van verlenging van de huurcontracten voor het volledige jaar 2023, waarmee de opvang ook in het 2^e halfjaar werd gewaarborgd.

Hogere baten van € 3.517.000 te verklaren door:

- € 3.497.000 hogere baten dan begroot vanwege noodopvang van Oekraïense vluchtelingen. In de begroting 2024 heeft het College aangegeven dat in 2024 wellicht de totale kosten voor de noodopvang de rijksbijdrage voor de opvang gaat overstijgen.
- € 67.000 lagere baten dan begroot doordat in 2023 nog niet kon worden voldaan aan de taakstelling van inburgeringstrajecten. Het surplus van baten en lasten van € 21.000 (€ 88.000 - € 67.000) is opgenomen voor overheveling van het budget naar 2024 via de reserve overloop zodat alsnog kan worden voldaan aan de taakstelling en waardoor het beroep op vluchtelingenwerk en daaraan verbonden kosten verschuiven naar een later moment (2024).
- € 14.000 hogere baten dan begroot door een hogere toekenning van de subsidie voor onafhankelijke cliëntondersteuning dan begroot.
- € 31.000 hogere baten dan begroot door eigen bijdragen voor Wmo maatwerk. Vanuit het abonnementstarief bij de Wmo ontvangen wij als gemeente een eigen bijdrage. Met name de stijging van ondersteuningsvragen binnen de huishoudelijke hulp leidt tot een hogere ontvangst van eigen bijdragen en daarmee deze hogere baten.
- € 12.000 hogere baten dan begroot Wmo vervoer. Door het hogere beroep op Wmo vervoer stijgen ook de baten vanwege de eigen bijdragen zoals al bij de toelichting van de lasten.
- € 32.000 hogere baten dan begroot voor een uitkering door UWV voortvloeiend uit de Wet arbeid en Zorg voor enkele medewerkers.

Gezondheidszorg

Lagere lasten van € 30.000 hoofdzakelijk te verklaren door:

- € 17.000 hogere lasten dan begroot door een andere verdeling van de personele inzet.
- € 52.000 lagere lasten dan begroot voor Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De gemeente Vaals heeft het budget 2023 van € 220.000 voor een groot deel kunnen besteden aan de doelstellingen en heeft een plan van aanpak opgesteld. Door goedkeuring van het plan is de financiering - een specifieke uitkering - veilig gesteld voor de periode 2023 -2027. Zodoende kunnen deze middelen bijdragen aan het bereiken van een gezonde generatie in 2040 door te investeren in preventie en het faciliteren van een gezonde leefstijl.

Lagere baten

- € 49.000 lagere baten dan begroot voor Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Op basis van de regeling zal de gemeente dit deel van het toegekende subsidiebedrag inzetten voor uitgaven in het volgende boekjaar waardoor de baten in 2023 lager uitvallen.

Vrijwilligers

De lasten en baten verlopen nagenoeg conform begroting.

Cultureel Verenigingsleven

De lasten en baten verlopen nagenoeg conform begroting.

Kunst en vorming

Hogere lasten van € 61.000 hoofdzakelijk te verklaren door:

- € 18.000 hogere lasten dan begroot voor de Kopermolen in verband met uitgaven voor de brand- en inbraakinstallatie, reparatie van de dakgoot en inspecties van de technische installaties.
- € 10.000 hogere lasten dan begroot vanwege het realiseren van het informatiepunt digitale overheid (IDO). Bij een IDO kunnen mensen terecht als zij vragen hebben over bijvoorbeeld toeslagen, belastingen, DigiD, AOW, werk, uitkering, rijbewijs, zorg, publieke producten en diensten. Het project wordt gesubsidieerd en uitgevoerd binnen het bibliotheekwerk. In de baten is de corresponderende bate te zien.
- € 12.000 hogere lasten dan begroot voor de versterking van het bibliotheekwezen. Door gebruik te maken van de tijdelijke regeling versterken gemeenten het bibliotekennetwerk en bereiden zich voor op de wijziging van de Bibliotheekwet in 2026.
- € 13.000 hogere lasten dan begroot voor Laaggeletterdheid. Het laaggeletterdheidsproject wordt gesubsidieerd vanuit de provincie en verloopt budgettair neutraal. In de baten is de corresponderende bate te zien.

Hogere baten van € 37.000 met name te verklaren door:

- € 10.000 hogere baten dan begroot vanuit de specifieke uitkering IDO waardoor het project budgettair neutraal verloopt.
- € 12.000 hogere baten dan begroot vanuit de specifieke uitkering versterking bibliotheekwezen waardoor het project budgettair neutraal verloopt.
- € 13.000 hogere baten dan begroot vanuit de balanspost subsidie laaggeletterdheid waardoor het project budgettair neutraal verloopt.

Sport

Lagere lasten van per saldo € 43.000 hoofdzakelijk te verklaren door:

- € 33.000 lagere salarislasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de personele inzet. Een algemene toelichting op de salarislasten is opgenomen in de Leeswijzer op pagina 47.
- € 64.000 lagere lasten sport en beweegbeleid dan begroot als gevolg van dekking van de gemaakte kosten door GALA middelen (Gezondheidszorg).
- € 40.000 hogere lasten dan begroot in het beheer van de gebouwen sport en sportterreinen (hogere energiekosten (€ 9.000), indexatie exploitatiebijdrage gymzaal (€ 4.000), onverdeeld budget vanwege indexatie groot onderhoud (€ 11.000 dotatie in voorziening) en regulier onderhoud kleedgebouwen (€ 14.000).
- € 13.000 hogere lasten dan begroot vanwege Sportstimulering. Onder meer terugbetaling van het overschot van de specifieke uitkering voor sportakkoord leef interventie en stimulering sport 2021 - 2022 (€ 8.000) en kosten voor sport coaching en Huis voor de Sport (€ 5.000) die niet onder GALA vielen.

Hogere baten van € 17.000 hoofdzakelijk te verklaren door:

- € 17.000 hogere baten dan begroot door een specifieke uitkeringen sport stimulering 2023 van € 9.000 en de in 2021 - 2022 ontvangen specifieke uitkering sport (€ 8.000 zie verklaring lasten) waarmee in 2023 de terugbetaling is gedekt.

Investeringsprojecten programma Mens & Voorzieningen

Lopende investeringen	Oorspr. plan jaar van uitvoering	Gevoteerd krediet		Huidige stand van zaken		
		Raadsbesluit	Bedrag	Gerealiseerd	Restant	Gereed
LED verlichting sportvelden	2022	Begr. 2022	63.000	72.313	-9.313	2023
Sporthal Grenslandhal	2022	2022	16.000	17.911	-1.911	2023*
Watertappunten speelterreinen	2023	2023	18.000	0	18.000	2024

*Budget en besteding specifiek voor de Grenslandhal (vanwege verkoopdoelstelling)

Verloop Jeugd en WMO

Jeugd	2020	2021	2022	2023
Aantal unieke jeugdigen	178	170	151	144
Aantal ingezette jeugdarrangementen**	351	326	288	257
Percentage inzet via alternatieve route	45%	44%	43%	45%

**Vanwege wijzigingen in de wijze van inkoop van maatwerkvoorzieningen is dit niet 1 op 1 te vergelijken omdat deze inhoudelijk niet gelijk zijn. Sommige producten worden toegevoegd of juist uit de arrangementen gehaald. Zoals crisis.

Wmo	2020	2021	2022	2023
Aantal Wmo meldingen + klantgesprekken	1.083	*	1.105	1.147
Aantal unieke cliënten Wmo Huishoudelijke hulp	386	398	382	364
Aantal unieke cliënten Wmo Begeleiding	129	142	148	128
Aantal unieke cliënten overige Wmo-voorzieningen	292	301	305	311

*Vanwege een overgang naar een nieuwe applicatie met nieuwe werkprocessen is deze situatie niet meer 100% vergelijkbaar.

Programma Wonen & Verkeer

	bedragen x € 1.000			
	realisatie	raming 2023 (begroting)	raming 2023 (na wijzigingen)	realisatie
	2022			2023
Lasten:				
Volkshuisvesting	-46	-141	-141	-4
Woningbouw	-97	-114	-164	-118
Monumentenzorg	-17	-19	-19	-14
Ruimtelijke ordening	-979	-490	-626	-1.054
Buitengebied	-60	-33	-33	-27
Openbaar groen	-1.174	-1.201	-1.331	-1.369
Algemene begraafplaats	-5	-14	-14	-3
Milieu	-1.049	-367	-835	-638
Afval	-1.631	-1.470	-1.470	-1.463
Riolen	-956	-1.072	-1.072	-1.026
Infrastructuur	-1.337	-1.527	-1.527	-1.550
Verkeer	-311	-266	-266	-299
Parkeren	-597	-574	-574	-635
Totaal lasten:	-8.259	-7.288	-8.072	-8.200
Baten:				
Volkshuisvesting	-	-	-	-
Woningbouw	7	-	-	10
Monumentenzorg	-	-	-	-
Ruimtelijke ordening	156	2	2	45
Buitengebied	-	-	-	-
Openbaar groen	36	13	13	13
Algemene begraafplaats	1	6	6	6
Milieu	836	41	345	270
Afval	2.316	2.135	2.135	2.097
Riolen	1.314	1.409	1.409	1.311
Infrastructuur	707	51	51	101
Verkeer	3	7	7	2
Parkeren	742	740	540	550
Totaal baten:	6.118	4.404	4.508	4.405
Saldo programma:	-2.141	-2.884	-3.564	-3.795

Toelichting realisatie versus raming na wijzigingen

Volkshuisvesting

Lagere lasten van € 137.000 dan begroot welke hoofdzakelijk zijn te verklaren door een andere verdeling van de personele inzet.

De baten zijn vrijwel geheel conform begroting gerealiseerd.

Woningbouw

Lagere lasten van € 46.000. Voornamelijk te verklaren door:

- € 57.000 lagere lasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de personele inzet. Een algemene toelichting op de salarislasten is opgenomen in de Leeswijzer op pagina 47.
- € 12.000 door hogere lasten dan begroot als gevolg van de op dit beleidsveld verantwoorde kosten voor het Vereinschoes en de afgeronde exploitatie van het VVV kantoor (met name kapitaallasten waaronder extra afschrijving en de sloopkosten zodat daar het wandelpad kan worden ontwikkeld).

Hogere baten dan begroot van € 10.000 door:

- huurontvangsten van € 8.000 hoger dan begroot en;
- een afrekening van aan VVV in rekening gebrachte kosten van € 2.000 hoger dan begroot.

Monumentenzorg

Zowel de lasten als de baten zijn nagenoeg conform begroting gerealiseerd.

Ruimtelijke ordening

Hogere lasten van in totaal € 428.000 ontstaan voornamelijk door:

- € 190.000 hogere lasten dan begroot door toekenning van een planschade die in 2023 is afgewikkeld na beoordeling door een juridisch adviesbureau. De planschade vloeit voort uit het feit dat het bestemmingsplan Selzerbeek uit 2013 heeft geleid tot een planologisch nadeel voor het object van de aanvrager. In augustus 2023 heeft het College aan betrokkene medegedeeld over te gaan tot betaling van de hoofdsom plus rente.
- € 86.000 kapitaallasten hoger dan begroot. In de begroting zijn de opbrengsten opgenomen voor bestemmingsplannen van Clermontpark en de exploitatie Clermontplein waardoor nu de kapitaallasten over een hogere boekwaarde zijn berekend dan ten tijde van de begroting.
- € 318.000 hogere lasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de personele inzet. Een algemene toelichting op de salarislasten is opgenomen in de Leeswijzer op pagina 47.
- € 165.000 lagere lasten omgevingswet dan begroot vanwege de verschuiving van de werkzaamheden naar begroting 2024.

Hogere baten van € 43.000 hoofdzakelijk als volgt te verklaren.

- € 28.000 hogere baten dan begroot door bijdragen van de lijn-50 gemeenten voor de kosten van Fase 2 van de Omgevingsvisie.
- € 13.000 hogere baten dan begroot door dwangsommen die ontstaan door constateringen door handhaving.

Buitengebied

Zowel de lasten als de baten zijn nagenoeg conform begroting gerealiseerd.

Openbaar groen

Hogere lasten voor een totaal van € 38.000 die voornamelijk ontstaan door:

- € 28.000 hogere uitgaven dan begroot vanwege toegerekende kosten elektriciteit en gas (doorbelasting buitendienst). Deze last wordt gedekt door de stelpost voor hogere energielasten.
- € 9.000 hogere salarislasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de capaciteit.

De baten zijn nagenoeg conform begroting gerealiseerd.

Algemene begraafplaats

Lagere lasten van € 11.000. Vanwege ontbreken begravingen voor onbemiddelden, lagere kosten onderhoud groen en onderhoud computerapparatuur.

De baten zijn nagenoeg conform begroting gerealiseerd.

Milieu

Lagere lasten van € 197.000 in hoofdzaak door:

- € 130.000 lagere lasten dan begroot in verband met de uitvoeringskosten voor klimaatadaptatie en duurzaamheid. Dit bedrag vormt een restant van een door de raad bij de najaarsnota 2022 toegekend budget, dat bij de jaarrekening 2022 aan de reserve overloop is toegevoegd. Dit restant van nog niet bestede middelen blijft voorhanden in de reserve overloop voor besteding in 2024 voor het doel van klimaatadaptatie en duurzaamheid.
- € 17.000 hogere lasten dan begroot door een andere verdeling van de personele inzet.
- € 75.000 hogere lasten dan begroot vanwege de uitvoering van de volgende projecten die volledig door baten van een subsidieregeling worden gedekt. Het betreft de volgende projecten:
 - € 279.000 lagere lasten vanwege nog niet bestede middelen voor de uitgaven Capaciteit decentrale overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE). Voor de besteding van deze middelen van in totaal € 843.000 in de periode 2023 – 2027 wordt in het voorjaar 2024 aan de raad een voorstel voorgelegd.
 - € 170.000 hogere lasten voor maatregelen energiearmoede. Voor dit bedrag zijn in 2023 zijn via de Energieklus 250 huishoudens in huur- en koopwoningen voorzien van advies en zijn ruim 1.800 kleinere energiebesparende maatregelen getroffen. De besteding van de specifieke uitkering loopt door tot en met 2025. Na 2023 kan nog € 320.000 worden besteed.
 - € 33.000 hogere lasten voor Energiek Heuvelland. Onder begeleiding van Limburgse Verenigingen van eigenaren (LVE) is een jaarprogramma samengesteld met informatie / thema

avonden, cursussen voor bewoners van VvE's en mogelijkheid om eerstelijnsadvies te krijgen. In het najaar van 2023 een loket geopend waar eigenaren van woningen in verenigingen van eigenaren terecht kunnen voor duurzaamheidsvragen. Daarnaast zijn door Vaals en nog 4 andere deelnemende gemeenten websites ontwikkeld met informatie voor verduurzaming van verschillende typen monumentale panden. Voor het project wordt een provinciale subsidie ontvangen.

Lagere baten van € 75.000 dan per saldo begroot. Dit zijn de baten die horen bij de drie bovengenoemde projecten (lagere baten van € 279.000 voor CDOKE, hogere baten van € 170.000 voor maatregelen energiearmoede en hogere baten van € 33.000 voor Energiek Heuvelland).

Afval

Lagere lasten van € 8.000 met name door

- € 4.000 lagere kosten dan begroot door lagere oninbare heffingen.

Lagere baten van € 38.000. Dit betreft in hoofdzaak de volgende verklaring.

- € 49.000 lagere baten dan begroot door een lagere onttrekking uit de de voorziening voor de egalisatie van de afvalstoffenheffing. Doordat de baten van de afvalstoffenheffing hoger zijn dan de lasten bleek de onttrekking aan de voorziening niet nodig te zijn.
- € 8.000 hogere baten dan begroot door hogere vergoedingen voor het inzamelen van huishoudelijk afval.
- € 3.000 hogere baten vanwege hogere inkomsten dan geraamd uit de afvalstoffenheffing zoals toegelicht in de paragraaf lokale heffingen.

Riolen

Lagere lasten van € 46.000 dan begroot met name door:

- € 61.000 lagere lasten dan begroot vanwege lagere rentelasten. De aan de taakvelden toegerekende rentelast is in de jaarrekening (1,1%). Dat is een lager percentage dan in de begroting werd gehanteerd (1,75%), waardoor deze lagere lasten ontstaan. Doorgaans worden de kapitaallasten bijgesteld in de bestuursrapportage in het najaar;
- € 22.000 hogere lasten dan begroot vanwege hogere elektriciteitskosten dan begroot en hogere lasten vanwege onderhoud door derden (werkzaamheden huisaansluiting, samenwerking voor informatie-uitwisseling met netbeheerders (op basis van wet informatie-uitwisseling boven- en ondergrondse netwerken WIBON), reinigingen, en onstoppingen.
- € 4.000 lagere lasten dan begroot vanwege een lager toegerekende bijdrage voor de kosten gemeenschappelijke regeling BsGW.
- € 3.000 lagere kosten dan begroot door lagere oninbare rioolheffing.

Lagere baten van € 98.000 hoofdzakelijk te verklaren door:

- € 107.000 lagere baten dan geraamd uit de rioolheffing zoals toegelicht in de paragraaf lokale heffingen.
- € 3.000 hogere baten door ontvangst van een bijdrage voor een huisaansluiting.
- € 7.000 hogere baten dan begroot vanwege ontvangst van een subsidie voor het afkoppelen van het regenwater voor een vijftal adressen.

Infrastructuur

Hogere lasten van per saldo € 23.000 in hoofdzaak door:

- € 43.000 lagere lasten dan begroot voor vervanging van armaturen van de openbare verlichting. Vanwege een grootschalige vervangingsinvestering waarvoor de raad een krediet heeft goedgekeurd en die plaatsvindt in 2024, vervallen de reguliere vervangingen van armaturen.
- € 7.000 lagere afschrijvingen dan begroot door nog lopende kredieten ofwel lagere investeringen en daardoor lagere kapitaallasten.
- € 76.000 hogere lasten dan begroot voor energiekosten van de openbare verlichting met name door de gestegen eenheidsprijzen van elektriciteit.

Lagere baten van € 50.000 hoofdzakelijk te verklaren door:

- Hogere baten dan begroot van € 48.000 door vergoedingen van nutsbedrijven voor het openbreken van de wegen om de leidingeninfrastructuur te onderhouden.

Verkeer

Hogere lasten van € 33.000 met name te verklaren door:

- € 38.000 hogere lasten dan begroot voor digitale verkeersborden in verband met het meten van verkeersdruk. Gelet op de samenhang met de lokale aanpak verkeersdruk buitengebied is aan de raad toegezegd in de zomer al aan de slag te gaan. Hierdoor wordt deze uitgave nu zichtbaar in de jaarrekening.

Lagere baten van € 5.000 dan begroot te verklaren doordat de subsidieregeling voor de verkeerseducatie basisonderwijs is vervallen.

Parkeren

Hogere lasten van € 61.000 voornamelijk te verklaren door:

- € 52.000 hogere servicekosten dan begroot (met door de doorberekende gestegen energielasten, schoonmaakbeurten inclusief afrekening 2022) en de indexering van de huur conform huurcontract (Sectie 5).
- € 14.000 hogere lasten dan begroot door gestegen eenheidsprijzen van elektriciteit.

Hogere baten van € 10.000 voornamelijk te verklaren door hogere parkeeropbrengsten openbare wegen en de parkeergarage. (Deze baten zijn in de begroting 2023 naar beneden bijgesteld vanwege het aannemen van het amendement "eerste 2 uur gratis parkeren in de parkeergarage").

Investeringsprojecten programma Wonen & Verkeer

Lopende investeringen	Oorspr. plan jaar van uitvoering	Gevoteerd krediet		Huidige stand van zaken		Oorspr. plan jaar van uitvoering
		Raadsbesluit	Bedrag	Gerealiseerd	Lopende investeringen	
Groenstructuurplan	2010 – 2024	Rb. 17.07.09	475.000	175.000	300.000	n.t.b.**
Wegreconstructie en rioolvervangng Camilluspark	2014	Kadernota 2011 / voorjaarsnota 2017	1.485.000	2.000	1.483.000	n.t.b.**
Wegreconstructie en rioolvervangng Zevensterweg	2019	Begr. 2017 en voorjaarsnota 2017	410.000	0	410.000	n.t.b.**
Wegreconstructie en rioolvervangng St. Martinusstraat	2020	Begr. 2017 en voorjaarsnota 2017	593.000	0	593.000	n.t.b.**
Wegreconstructie en rioolvervangng Irmgardstraat	2022	Begr. 2019	431.000	0	431.000	n.t.b.**
Weg reconstructie en rioolvervangng Schoolstraat Lemiers	2024	Begr. 2021	765.000	0	765.000	n.t.b.**
Rehabilitatie wegennetwerk	2015 – 2019	Begr. 2015	1.175.000	1.035.404	139.596	2023
Verbetering Beloopbaarheid Clermontplein	2024	Begr. 2024	250.000	0	250.000	2024
Uitvoering Deltaplan Vaals	2019	Rb 15.04.2019	470.000	396.562	73.438	2022
Relinen riolering Viergrenzenweg	2020	Begr. 2018	250.000	0	250.000	n.t.b.**
Relinen riolering Pr. Bernhardstraat	2023	Begr. 2022	59.000	59.177	-177	2023
Verkeersveilig-/leefbaarheid Vijlen e.o.	2023	Rb 12.12.2022	358.400	12.930	345.470	n.t.b.**
Afwatering rotonde randweg	2023	Begr. 2021	145.000	0	145.000	n.t.b.**
Ontwikkeling plangebied Aken	2022	Jaarrek. 2022	11.000	10.640	360	n.t.b.***
Ontwikkeling Selzerbeek gebied	2022	Jaarrek. 2022	250.000	72.870	177.130	n.t.b.***
Omgeving Café Oud Lemiers	2023	Rb 02.10.2023	1.100.000	1.025.968	74.032	2023
Zonnepanelen gebouwen	2018 – 2019	Rb 25.06.2018	275.388	0	275.388	2023
BP Vijlen Zuid Oost 3 ^e fase	2023	Rb 08.11.2022	346.000	326.306	19.694	2023
Aankoop grond Koperstraat	2023	Rb 08.11.2022	96.656	96.656	0	2023
Nieuw parkeerbeleid (PRISS)	2016 / 2017	Rb. 27.06.2016	50.000	0	50.000	n.t.b.
Vorbereidingskrediet verkeerspanel	2019	Begr. 2019	100.000	20.196	79.804	2023
Aanschaf VX-H81-F	2023	Begr. 2021	40.000	46.602	-6.602	2023
Aanschaf voertuig buitendienst	2025	Begr. 2022	40.000	0	40.000	2025
Aanschaf voertuig buitendienst	2025	Begr. 2022	40.000	0	40.000	2025
Aanschaf voertuig buitendienst	2025	Begr. 2022	40.000	0	40.000	2025
Aanschaf voertuig buitendienst	2026	Begr. 2022	40.000	0	40.000	2026
Aanschaf voertuig buitendienst	2026	Begr. 2022	50.000	0	50.000	2026

Aanschaf voertuig buitendienst	2027	Begr. 2023	50.000	0	50.000	2027
Aanschaf voertuig buitendienst	2027	Begr. 2023	50.000	0	50.000	2027
Vervanging Lichtarmaturen	2023	Rb 10.07.2023	465.000	0	465.000	2023
Vervanging Zoutsilo	2023	Rb 10.07.2023	92.000	0	92.000	2023

*** Deze kredieten vormen een onderdeel van het op te stellen masterplan (onderdeel meerjaren-investeringsplan dat in 2024 is geagendeerd. In 2024 wordt dit masterplan verder uitgewerkt waarbij de uitvoeringsjaren opnieuw worden bepaald.*

**** Budget en besteding specifiek voor ontwikkelingen plangebieden Aken respectievelijk Selzerbeek na vaststelling jaarstukken.*

Programma Werk & Economie

bedragen x € 1.000				
	realisatie	raming 2023 (begroting)	raming 2023 (na wijzigingen)	realisatie
	2022			2023
Lasten:				
Inkomenszorg	-9.513	-8.183	-8.574	-9.161
Economie	-247	-166	-163	-259
Toerisme	-198	-212	-206	-223
Evenementen	-138	-167	-167	-150
Totaal lasten:	-10.096	-8.728	-9.110	-9.793
Baten:				
Inkomenszorg	4.319	4.599	4.369	4.875
Economie	139	69	63	153
Toerisme	1.621	1.570	1.570	1.682
Evenementen	5	-	-	6
Totaal baten:	6.084	6.238	6.002	6.716
Saldo programma:	-4.012	-2.490	-3.108	-3.077

Toelichting realisatie versus raming na wijzigingen

Inkomenszorg

Hogere lasten van in totaal € 587.000 in hoofdzaak te verklaren door:

- € 157.000 hogere lasten dan begroot voor het Inkomensdeel WWB. De aanpassing van de uitkeringen aan het minimumloon leidde tot hogere uitkeringen en daarom hogere lasten voor genoemd bedrag.
- € 95.000 hogere lasten dan begroot door het afboeken van verwachte opbrengsten voor Sociale Recherche doordat in de onderzoeken vanuit de sociale recherche minder strafbare of verwijtbare handelingen zijn vastgesteld.
- € 558.000 hogere lasten dan begroot hoofdzakelijk door de energie-armoedetoeslag. Het door SZMH bestede bedrag voor de energiearmoede 2023 bedroeg € 530.000. Let op: Deze last wordt gedekt door de desbetreffende ontvangst ten gevolge van de decembercirculaire zie toelichting gemeentefonds (Programma Bestuur en Dienstverlening). Daarnaast zijn er nog hogere lasten dan begroot van € 28.000 als gevolg van de afwikkeling energiearmoede 2022.
- € 100.000 lagere lasten vanwege uitvoering van het amendement "Zoek de Noden op". In het amendement is een bedrag van € 100.000 ter beschikking gesteld. De uitvoering hiervan kon in 2023 nog niet worden gerealiseerd, waardoor dit budget is opgenomen voor overheveling naar 2024 via de reserve overloop.
- € 10.000 lagere lasten dan begroot door een positief resultaat van WOZL.
- € 18.000 lagere lasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de personele inzet.
- Lagere lasten van € 40.000 dan begroot voor het onderdeel BBZ- leningen. Er zijn minder aanvragen in 2023 gedaan voor een BBZ-lening.
- Lagere lasten van € 50.000 dan begroot voor het onderdeel begeleiding loonkostensubsidie; Door personeelstekort bij samenwerkende bedrijven en werkplekken werden minder recruiters ingezet in 2023 om mensen te kunnen begeleiden. Verder is Podium het project Samen actief gestart in 2023, dat was althans de bedoeling en hier werden kosten voor geraamd. Dit project is echter later van start kunnen gaan omdat er geen consultants waren.
- Lagere lasten dan begroot van € 19.000 bij het onderdeel Vaals werkt (vroeg signalering van schulden). Minder aanvragen voor vroeg signalering van schulden. Dit door verschuiving van aanvragen (van de eigen werkplaats Vaals naar kredietbank).

Hogere baten van € 506.000 in hoofdzaak te verklaren door:

- € 493.000 hogere baten dan begroot. De Algemene Bijstand, Loonkostensubsidie en andere inkomensregelingen (IOAW, IOAZ en BBZ) werden middels de definitieve beschikking van oktober 2023 verhoogd waaruit deze baten volgden.

De bijbehorende tabel met aantallen uitkeringsgerechtigden: deze hebben we niet ontvangen van SZMH.

Economie

Hogere lasten van € 96.000 met name door:

- € 15.000 hogere lasten dan begroot voor Euregionale Oriëntatie. De komende jaren willen we structureel blijven deelnemen aan Charlemagne en Grenzinfopunkt. In 2022 en 2023 was hiervoor geen budget geraamd omdat de bijdrage tijdelijk zou worden voldaan uit een overschot in de exploitatie van Charlemagne. In de meerjarenbegroting 2024 is budget ad € 16.000 per jaar opgenomen.
- € 13.000 lagere lasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de personele inzet.
- € 95.000 hoger lasten dan begroot vanwege de kosten van de projectleider in verband met de aanleg van glasvezel in samenwerking met de lijn-50 gemeenten. Tegenover deze kosten in het onderdeel nutsbedrijven van dit beleidsveld staat in de baten de dekking voor hetzelfde bedrag.

Hogere opbrengsten van € 90.000 voornamelijk de verklaren door:

- € 95.000 hogere baten dan begroot vanwege het project voor de aanleg van glasvezel. Deze hogere bate is het bedrag dat we van Delta als dekking ontvangen voor de realisatie.
- € 4.000 lagere huuropbrengst dan begroot vanwege lagere bezetting van het starterscentrum.

Toerisme

Hogere lasten van € 17.000 in hoofdzaak door:

- € 20.000 hogere lasten dan begroot in verband met Cycling Connects. Een consortium van 12 partners heeft samengewerkt om de infrastructuur voor de recreatieve fietsroutes te verbeteren, de verschillende internationale fietsroutes met elkaar te verbinden en de fietser te faciliteren met meer informatie en veiligheid. Het project werd medegefinancierd vanuit de Europese Unie via het Interreg VA-programma Euregio Maas-Rijn. De lasten in 2023 betreffen "Overhead" kosten, die nog niet verrekend waren.
- € 8.000 lagere lasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de personele inzet.

Hogere baten van € 112.000 voornamelijk door:

- € 112.000 hogere baten dan begroot door een hogere aantal overnachtingen van de categorie 'overige verblijven'. Deze overnachtingen hebben een hoger tarief waardoor de baten in totaliteit hoger uitvallen dan begroot. Daarnaast is het totale aantal overnachtingen hoger uitgekomen dan hetgeen was begroot in de begroting 2023.

Evenementen

Lagere lasten van € 17.000 met name door:

- € 13.000 lagere salarislasteren dan begroot. Deze lasten zijn lager door een andere verdeling van de personele inzet.
- € 6.000 lagere lasten dan begroot. De verstrekte subsidies voor het organiseren van evenementen bleken bij het sluiten van de boeken € 6.000 lager dan begroot.

Hogere baten € 6.000 voornamelijk door:

De gemeente een restitutiebedrag ad € 3.000 ontvangen van Stichting 2021 en € 2.000 van Vaals in beeld. De restitutiebedragen zijn niet begroot.

Aantallen per 31-12	2020	2021	2022	2023
WWB – participatiewet	267	265	237	245
IOAW	14	12	11	8
IOAZ	2	2	1	1
BBZ	2	1	1	1
Totaal	285	280	250	255

Bron: SoZa MH

Uitstroom	2020	2021	2022*	2023
Arbeid uit dienstbetrekking (banen v15-64 jr)	37%	42%	39%*	

*(2023 per 1-1-2022) Bron: waarstaatjegemeente.nl

	2020	2021	2022*	2023
VolWerkloosheidspercentage Vaals	n.b.	2,3%	4,5%	4,6%
Werkloosheidspercentage Nederland	n.b.	2,1%	3,5%	3,6%

*(per 1-1-2023) Bron: waarstaatjegemeente.nl

Minimaregelingen Vaals	2020	2021	2022	2023
Bijzondere bijstand	176	169	159	146
Langdurigheidstoelage (Individuele inkomensvoeslag)	158	162	157	150
Gemeentelijke regelingen:				
Premie aanvullende ziektekostenverzekering	183	168	171	167
Schoolkosten	21	15	22	13
Participatieregeling schoolgaande kinderen	256	242	218	199
Jeugdsportfonds	91	77	67	59
Jeugdcoftuurfonds	19	13	14	7
Leergeld	54	54	60	65
Peuterspeelzaalregeling	2	3	1	1

Bron: Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland

Programma Bestuur & Dienstverlening

Jaarrekening BESTUUR en DIENSTVERLENING	bedragen x € 1.000			
	realisatie	raming 2023 (begroting)	raming 2023 (na wijzigingen)	realisatie
	2022			2023
Lasten:				
Bestuur	-1.409	-1.575	-1.442	-2.621
Samenwerking	-21	-30	-30	-11
Dienstverlening	-1.558	-1.611	-1.697	-1.866
Openbare orde en veiligheid	-1.110	-1.080	-1.152	-1.178
Financiering	-2.378	-3.233	-4.895	-2.512
Overhead	-4.208	-4.087	-4.052	-4.820
Totaal lasten:	-10.684	-11.616	-13.268	-13.008
Baten:				
Bestuur	20	-	-	66
Samenwerking	-	-	-	-
Dienstverlening	388	378	358	287
Openbare orde en veiligheid	484	-	-	29
Financiering	27.171	25.566	28.276	29.750
Overhead	33	14	14	19
Totaal baten:	28.096	25.958	28.648	30.151
Saldo programma:	17.412	14.342	15.380	17.143

Toelichting realisatie versus raming na wijzigingen

Bestuur

Hogere lasten van € 1.179.000 in hoofdzaak door:

- € 1.123.000 hogere lasten dan begroot vanwege pensioenaanspraken voormalige wethouders. In 2023 en 2022 zijn pensioenaanspraken van voormalige wethouders gekapitaliseerd. Om deze schommelingen in de toekomst te voorkomen, is tijdens de jaarrekeningcontrole 2022 de noodzaak aangegeven om een voorziening te vormen. De voorziening "Pensioen voormalige wethouders" wordt gevormd op basis van een actuariële berekening door APG voor toekomstige uit te betalen lasten met betrekking tot pensioenen voormalige wethouders. De dotatie wordt elk jaar via een actuariële berekening vastgesteld. De voorziening is gevormd per balansdatum 31.12.2023. Alle pensioen gerelateerde lasten van wethouders worden daarna via de voorziening verrekend.
- € 65.000 Hogere salarislasten van € 65.000 dan begroot door een andere verdeling van de personele inzet. Een algemene toelichting op de salarislasten is opgenomen in de Leeswijzer op pagina 47.
- € 13.000 lagere lasten dan begroot voor het trainen van nieuwe raadsleden. Dit is vastgesteld in de jaarrekening 2022 en begroot voor 2023. Planning was om in het vierde kwartaal van 2023 te starten met de trainingen. Dit is echter niet gebeurd. Bedoeling is om in 2024 de trainingen door te voeren.
- € 32.000 hogere lasten dan begroot door juridische ondersteuning. Vanwege het vaker inwinnen van juridisch advies ontstaan hogere lasten van € 22.000. Dit wordt veroorzaakt door wetswijzigingen zoals de Omgevings- en Spreidingswet. Een tweede reden zijn de hogere kosten van de bezwaarcommissie € 10.000. Tegenover deze laatste kosten staan ook de baten die aan de andere gemeenten in de samenwerking in rekening worden gebracht.
- € 26.000 lagere lasten dan begroot voor de transitievisie. In de begroting is € 65.000 opgenomen voor het opstarten van nieuwe strategische initiatieven en projecten. In 2023 is begonnen met het opstarten van een aantal nieuwe kleinere strategische initiatieven om de verbinding met de Vaalser samenleving te leggen en in 2024 verder te bevorderen. Echter heeft dit in 2023 nog niet tot grotere uitgaven geleid. Daardoor ontstaat nu een voordeel van genoemd bedrag.

Hogere baten van € 66.000 hoofdzakelijk door:

- € 30.000 hogere baten dan begroot voor de transitievisie door een ontvangst van middelen gericht op de ontwikkeling van mensen, buurten of organisaties vanuit het VSB fonds.
- € 17.000 hogere baten dan begroot als dekking van de kosten van de intergemeentelijke bezwaarcommissie.
- € 19.000 hogere baten dan begroot voor een personeelslid in het kader van Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (Centraal beheer).

Regionale samenwerking

Lagere lasten van € 19.000 voornamelijk te verklaren door:

- € 19.000 lagere lasten dan begroot. Het lastenbudget is bedoeld om een eerste impuls te geven aan ontwikkelingen en samenwerkingen die nu nog niet zijn voorzien. Die eerste impuls moet ervoor zorgen dat voorbereidingen getroffen kunnen worden om een voorstel te ontwikkelen op basis waarvan de gemeenteraad vervolgens kan beslissen of een structurele inbedding waardevol is. In 2023 is de facturatie (bijvoorbeeld van andere gemeenten in het Middengebied) beperkt tot € 11.000 van het totale budget (€ 30.000).

Dienstverlening

Hogere lasten van € 169.000. Voornamelijk te verklaren door:

- € 180.000 hogere kosten dan begroot voor salarissen vanwege een andere verdeling van de personele inzet. Een algemene toelichting op de salarislasten is opgenomen in de Leeswijzer op pagina 47.
- € 19.000 lagere lasten dan begroot vanwege lagere werkelijke kosten inzake de wet Kwaliteitsborging bouw (Wkb). Dit is met name te verklaren door het uitstellen van de Omgevingswet waardoor de via het gemeentefonds voor de implementatie van het Wkb ter beschikking gestelde middelen (€ 24.000) niet zijn benut. Daarnaast zijn lasten ad € 5.000 verantwoord voor een adviseur archeologie, die niet begroot waren. Samen een voordeel van € 19.000.

Lagere baten van € 71.000 voornamelijk te verklaren door:

- € 104.000 lagere baten dan begroot vanwege het doorschuiven van bouwplannen van het Von Clermontpark en Vijlen Zuid- Oost naar 2024. Dit leidt in 2023 tot genoemde lagere legesbaten.
- € 32.000 hogere baten dan begroot door hogere legesopbrengsten reisdocumenten, huwelijken en overige legesbaten.

Openbare orde en Veiligheid

Hogere lasten van € 26.000 voornamelijk te verklaren door:

- € 44.000 hogere lasten voor de Brandweer dan begroot. De hogere lasten van vloeien voort uit de = additionele structurele bijdrage aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg inzake het FLO-dossier (FLO Functioneel Leeftijdsontslag) en een nagekomen afrekening als gevolg van de jaarstukken 2022 (nadeel € 20.000). Daarnaast is de definitieve verrekening (bijstelling voor de daadwerkelijke inflatieontwikkeling) in het Algemeen Bestuur op 1 december bekend gemaakt en gefactureerd (nadeel € 24.000). In totaal € 44.000 hogere lasten.

Hogere baten van € 29.000 hoofdzakelijk te verklaren door:

- € 23.000 hogere baten dan begroot door het jaarresultaat 2023 van de veiligheidsregio. De bate voor de gemeente Vaals bedraagt € 23.000.
- € 5.000 hogere baten dan begroot vanwege de piketvergoeding bevolkingszorg door onze organisatie aan de Veiligheidsregio.

Financiering

De grootste onderdelen van de post 'financiering' vormen de algemene uitkering uit het gemeentefonds, de gemeentelijke belastingen (zie paragraaf lokale heffingen) en de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (zie deel 1 van deze jaarstukken). Onderstaand volgt een toelichting op de ontwikkelingen van de algemene uitkering in het afgelopen jaar.

De algemene uitkering uit het gemeentefonds vormt de voornaamste inkomstenbron voor de gemeente. Ongeveer 50% van alle kosten worden hieruit gefinancierd. Het gemeentefonds is tot en met 2025 direct gekoppeld aan de omvang van de rijksuitgaven: hogere rijksuitgaven betekenen voor gemeenten een hogere uitkering uit het gemeentefonds (nog onder het motto "gelijk de trap op en gelijk de trap af"). Dit effectueert zich in het zogenaamde accres.

Sinds de meicirculaire 2022 wordt het accres daarnaast gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. Daarnaast is het volumedeel van het accres tot en met 2026 vastgezet. Bijstelling vindt plaats op basis van loon en prijsontwikkeling, zoals deze door het CPB wordt geraamd.

Zoals bekend bestaat veel onzekerheid omtrent de algemene uitkering vanaf het 'ravijnjaar' 2026.

Algemene uitkering gemeentefonds	Raming 2023 (begroting)	Raming 2023 na wijzigingen	Vershil	Realisatie 2023	Vershil
Basisuitkering:					
Basisbedrag algemene uitkering	22.075.000	22.144.309	69.309	22.610.973	466.664
Korting algemene uitkering i.v.m. belastingcapaciteit	-1.470.000	-1.470.219	-219	-1.470.219	-
Suppletie uitkering bommenregeling		6.688	6.688	6.688	-
Algemene uitkering:	20.605.000	20.680.778	75.778	21.147.442	466.664
Integratie- en decentralisatieuitkeringen:					
Participatie	1.444.000	1.580.852	136.852	1.603.476	22.624
Combinatiefuncties	35.000		-35.000		-
Armoedebestrijding kinderen	46.000	45.611	-389	45.611	-
Voorschoolse voorziening peuters	19.000	18.407	-593	18.407	-
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	1.000	1.000	-	1.000	-
Vergunning, toezicht & handhaving	29.000	29.186	186	29.186	-
Inburgering		1.011	1.011	2.533	1.522
Begeleiding statushouders		11.850	11.850	11.850	-
Extra capaciteit BOA 's	30.000	30.218	218	30.218	-
Wet goed verhuurderschap		10.016	10.016	10.016	-
Wet kwaliteitsborging bouw	10.000	8.809	-1.191	8.809	-
Taal voor ontheemde Oekraïne		22.659	22.659	22.659	-
Leerlingenvervoer Oekraïne		24.654	24.654	24.654	-
Veilig wonen			-	7.062	7.062
Invoeringskosten Omgevingswet			-	99.456	99.456
Meerkosten Oekraïne sociaal domein			-	27.253	27.253
NL-Soedanese repatrianten			-	77.760	77.760
Energietoelage				884.361	884.361
Uitvoeringskosten GA				11.621	11.621
Stelpost BTW Compensatiefonds (BCF)	180.000	180.000	-		180.000
Afrekening voorgaande jaren			-	25.258	25.258
Uitkeringsfactor (gerelateerd aan accres gemeentefonds)	1,307	1,304	-0,003	1,304	-
Totaal algemene uitkering gemeentefonds 2023	22.399.000	22.645.051	246.051	24.088.632	1.443.581

De ramingen van de algemene uitkering in de begroting 2023 waren gebaseerd op de septembercircularie 2022. Op basis van het inzicht op dat moment was een totale omvang van de algemene uitkering van € 22.399.000 geraamd.

De algemene uitkering is zoals gebruikelijk bijgesteld in de mei- en de septembercircularie met per saldo € 246.000 (meeropbrengst) tot een totale uitkering van € 22.645.000.

Het daadwerkelijk ontvangen bedrag over 2023 bedraagt € 24.089.000. Dat betekent dat de uitkering gemeentefonds voor het jaar 2023 na de septembercircularie is toegenomen met € 1.444.000. Dit wordt door 3 aspecten veroorzaakt: een hogere algemene uitkering ad € 467.000, een hogere opbrengst van de integratie- en decentralisatie-uitkeringen ad € 952.000 en afrekeningen van voorgaande jaren ad € 25.000 (voordelig) zoals vastgelegd in de decembercircularie.

Algemene uitkering. De algemene uitkering gemeentefonds valt in werkelijkheid € 467.000 hoger uit dan begroot na wijzigingen. Dit komt met name door de actualisatie van de aantallen voor de maatstaf "Huishoudens met een laag inkomen met drempel" waarbij het Rijk gebruik maakt van de brongegevens van het CBS. Deze aanpassing heeft een positief effect op de hoeveelheidsverschillen in het algemene deel van de uitkering gemeentefonds in 2023.

Specifieke uitkeringen. De hogere opbrengst specifieke uitkeringen is grotendeels het gevolg van 11 nieuwe decentralisatie-uitkeringen, zoals bijvoorbeeld Energietoelage (+ € 884.000), Invoeringskosten Omgevingswet (+ € 99.000), Nederlands-Soedanese repatrianten (+ € 78.000) en Meerkosten Oekraïne sociaal domein (+ € 27.000).

Afrekening voorgaande jaren. De afrekening voorgaande jaren ad € 25.000 valt uiteen in 2021 (€ 12.000) en 2022 (€ 13.000).

Omdat diverse maatstaven, die de omvang van de algemene uitkering bepalen, pas in een later stadium definitief worden vastgesteld door het CBS, volgt na afloop van het boekjaar nog een afrekening. Deze posten kunnen vooraf niet worden voorzien.

Onvoorzien

In de begroting 2023 is een post onvoorzien begroot van € 30.000.

Deze post is niet benut zodat het budgetbedrag in het resultaat 'vrijvalt'.

Gemeentelijke belastingen

Hogere lasten van € 45.000 voornamelijk te verklaren door:

- € 44.000 hogere lasten dan begroot in verband met perceptiekosten BsGW . Begrotingstechnisch is in de begroting 2023 rekening gehouden met perceptiekosten voor een bedrag van € 91.000.
- € 15.000 hogere lasten dan begroot vanwege hogere salarislasten door een andere verdeling van de personele inzet. Een algemene toelichting op de salarislasten is opgenomen in de Leeswijzer op pagina 47.
- € 13.000 lagere lasten dan begroot vanwege een voordeel op de oninbare belastingen (€ 5.000), onderhoud computerapparatuur en de lasten voor de waarderingkamer (€ 8.000).

Hogere baten van € 115.000 voornamelijk te verklaren door:

- € 50.000 hogere baten dan begroot in verband met OZB-gebruikers niet woningen, OZB-eigenaren woningen, OZB-eigenaren niet woningen. In de realisatie is de totale WOZ waarden hoger uitgekomen dan begroot waardoor nu sprake is van deze hogere baten.
- € 65.000 hogere baten dan begroot voor de Forensenbelasting. In de begroting 2023 is voor forensenbelasting geen rekening gehouden met de naderhand vastgestelde hogere tarieven.

Voor een nadere toelichting op de OZB wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Voor een nadere toelichting op de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

Overhead

Hogere lasten van € 769.000 hoofdzakelijk te verklaren door:

- € 504.000 hogere salarislasten dan begroot door een andere verdeling van de personele inzet. Een algemene toelichting op de salarislasten is opgenomen in de Leeswijzer op pagina 47.
- € 43.000 lagere kosten dan begroot in totaal door lagere reiskosten, werkkostenregeling, Centraal beheer en ABP, de personeelsadministratie Kerkrade en studiekosten.
- € 162.000 hogere lasten dan begroot voor energiekosten (€ 114.000) en onderhoudskosten (€ 48.000) van het gemeentehuis.
- € 144.000 hogere lasten dan begroot van systeem en gebruikersondersteuning zoals toegelicht in de financiële analyse van het jaarresultaat (B1).
- € 25.000 lagere afschrijvingslasten dan begroot voor documentaire informatievoorziening. In het onderstaande investeringsoverzicht staan enkele kredieten die nog niet zijn afgerond waardoor de kapitaallast nog niet op het niveau van de begrote last is gekomen.

Hogere baten te verklaren door:

- € 5.000 hogere baten dan begroot door verhuur van ruimten van het gemeentehuis.

Investeringsprojecten programma Bestuur & Dienstverlening

Lopende investeringen	Oorspr. plan jaar van uitvoering	Gevoteerd krediet	Huidige stand van zaken		Lopende investeringen	Oorspr. plan jaar van uitvoering
			Raadsbesluit	Bedrag		
Software omgevingswet	2021	Begr. 2021	145.000	71.984	73.016	2023
Meubilair kantine/conferentiekamer	2022	Begr. 2022	50.000	47.248	2.752	2023
Upgrade Corsa-omgeving	2021	Begr. 2023	75.000	56.403	18.597	2023
Verbeterplannen DIV.	2021	Begr. 2021	100.000	24.000	76.000	2023
Integratie Liber / gegevensmakelaar	2021	Begr. 2021	11.500	13.442	-1.942	2023
Netwerkswitches	2023	Rb 10.07.2023	49.000	50.084	-1.084	2023

	Jan 2020 – dec 2020	Jan 2021 – dec 2021	Jan 2022 – dec 2022	Jan 2023 – dec 2023
Aantal omgevingsvergunningen	89	88	85	87
Waarvan aantal geconstateerde afwijkingen	15	4	8	16
Waarvan aantal stilleggingen	8	1	4	4
Aantal controles op Rijksmonumenten en cultuurhistorische bebouwing	13	6	7	43
Waarvan aantal handhavend opgetreden	7	1	3	6
Waarvan aantal stilleggingen	3	0	1	2
Aantal controles bouw- en woningtoezicht	5	4	7	25
Waarvan handhavend (waarschuwingsbrief)	3	2	4	14
Aantal meldingen/klachten	71	51	56	64

Deel 3

Paragrafen

Paragraaf Bedrijfsvoering

Deel 1 - Kaders

1.1 Inhoud paragraaf

De bedrijfsvoering betreft het hele spectrum van taken die nodig zijn om de gemeentelijke dienstverlening en het extern opereren mogelijk te maken. Hieronder vallen de onderdelen management & organisatie, planning & control, personeelszaken, informatisering & automatisering, huisvesting en sinds 2023 rechtmatigheid.

1.2 Beleidskaders

Beleidskaders BEDRIJFSVOERING

Lopend beleid

De zelfstandige gemeente Vaals levert vanuit nabijheid bij de burger en diens omgeving een substantiële meerwaarde aan de kwaliteit van leven. Dat doet de gemeente door vanuit de kennis van en aandacht voor de context, het specifieke van de situatie, te handelen.

De manier waarop gemeentebestuur en organisatie hieraan invulling geven wordt bepaald door van buitenaf naar processen te kijken en zich voortdurend af te vragen wat een inwoner nodig heeft en van de gemeente mag verwachten. De context bepaalt of en zo ja welke interventies (via de gemeente) gewenst zijn, wat een inwoner nodig heeft. Hierbij kan (lokaal) maatwerk leidend zijn.

In principe zijn er twee manieren van organiseren, die passen bij de aard van de processen:

- systeemgedreven: van binnen naar buiten, managen van processen, procedures en regels, vooral bij standaardproducten, per definitie geen maatwerk gewenst
- contextgedreven: van buiten naar binnen, minder regels, vooral kaders, creativiteit faciliteren, per definitie maatwerk gewenst.

Een zelfstandig Vaals, dat in staat is om meerwaarde te leveren aan de kwaliteit van leven, moet de kwaliteiten in bestuur en organisatie hebben, om de burgers de voordelen van de kleinschaligheid te laten voelen. Dat betekent ook dat we keuzes moeten maken, ons concentreren op zaken die er toe doen en geen onnodige energie verspillen en risico's lopen op zaken die anderen beter kunnen. Vanuit onze **bedrijfsvoeringsfilosofie** vullen we dit als volgt in:

Diensten en processen, waarbij de context van groot belang is, vormen de 'corebusiness' van de gemeente Vaals en blijven per definitie lokaal.

De gemeente kan dit, vanuit kleinschaligheid/nabijheid bij de inwoner, beter dan elke andere instantie. Voor deze processen profiteren we van het schaalniveau Vaals. Op deze processen maakt de gemeente het verschil, levert de kwaliteit, die vooral wordt ingegeven door het verrichten van de juiste ondersteuning vanuit de kennis van en aandacht voor de situatie en de omgeving van de inwoner.

Naarmate de processen steeds minder context- en vooral meer systeemgedreven zijn, wordt de samenwerking met andere overheden of wel de zoektocht naar schaalvergroting, op afstand plaatsen en uitbesteden, groter. In deze processen spelen factoren als vakdeskundigheid en efficiency een grote rol.

De organisatie-inrichting en de daarbij geldende uitgangspunten rondom verantwoordelijkheden en dergelijke zijn geregeld in de **Organisatieverordening** Gemeente Vaals.

De verantwoordelijkheden, bevoegdheden, mandaten en dergelijke zijn vastgelegd in het **Mandaatbesluit** Gemeente Vaals 2022. De specifieke verantwoordelijkheden en bevoegdheden van budgethouders en budgetbeheerders zijn vastgelegd in de **Budgetregeling** Gemeente Vaals.

Het gemeentelijk **personeelsbeleid** is vastgelegd in de cao Gemeenten en het Personeelshandboek gemeente Vaals. De gemeentelijke zorgtaken op het gebied van de Arbowetgeving zijn vastgelegd in de Arbowet en in onze nota Arbobeleid en getoetst met de Risico Inventarisatie- en Evaluatie van 2018.

In 2013 heeft de Raad de **I&A visie** vastgesteld. Het uitgangspunt van deze visie, gebaseerd op door de Raad vastgestelde kaders, is dat de gemeente Vaals haar burgers centraal stelt: de dynamiek in de huidige samenleving vraagt dat wij op elke vraag, op elk door de burger gewenst moment via elk kanaal een antwoord hebben. Het uitgangspunt van deze visie is nog steeds actueel. Vanuit dit uitgangspunt wordt onze (digitale) dienstverlening doorontwikkeld.

Het beleid inzake communicatie en voorlichting is vastgelegd in het **Strategisch Communicatieplan 2011**. Het communicatiebeleid draagt ertoe bij dat de communicatie structureel en geïntegreerd plaatsvindt, rekening

houdend met de strategische, tactische en operationele doelstellingen van de gemeente Vaals. Het Cittaslow-gedachtegoed wordt integraal verankerd in het communicatiebeleid en wordt zowel bij in- als externe communicatie uitgedragen.

De huisvesting van de gemeentelijke organisatie en diensten is gebaseerd op het **Huisvestingsplan 2011**. Dit huisvestingsplan is dynamisch waarbij de feitelijke huisvesting bij behoefte wordt aangepast als dit in het belang van de dienstverlening en de organisatie is.

Het beleid rondom het gemeentelijk proces van inkopen (waaronder ook aanbesteden) is vastgelegd in het **Aanbestedingsbeleid 2022**. In dit beleid zijn ook aspecten van duurzaamheid, cittaslow en SocialReturn opgenomen.

De onderdelen van de financiële functie hebben hun beslag gekregen in de volgende regelingen:

- Treasurystatuut 2015 (in 2019 op actualiteit beoordeeld)
- Nota Reserves en Voorzieningen 2021
- Nota Risicomanagement
- Nota Activabeleid 2021
- Verordeningen inzake de financiële functie ex artikel 212 (2023), 213 en 213a Gemeentewet (in 2023 op actualiteit beoordeeld)

Realisatie 2023

Het actualiseren van de verordeningen inzake de financiële functie is eind 2022 opgestart. De afronding heeft in het voorjaar van 2023 plaatsgevonden.

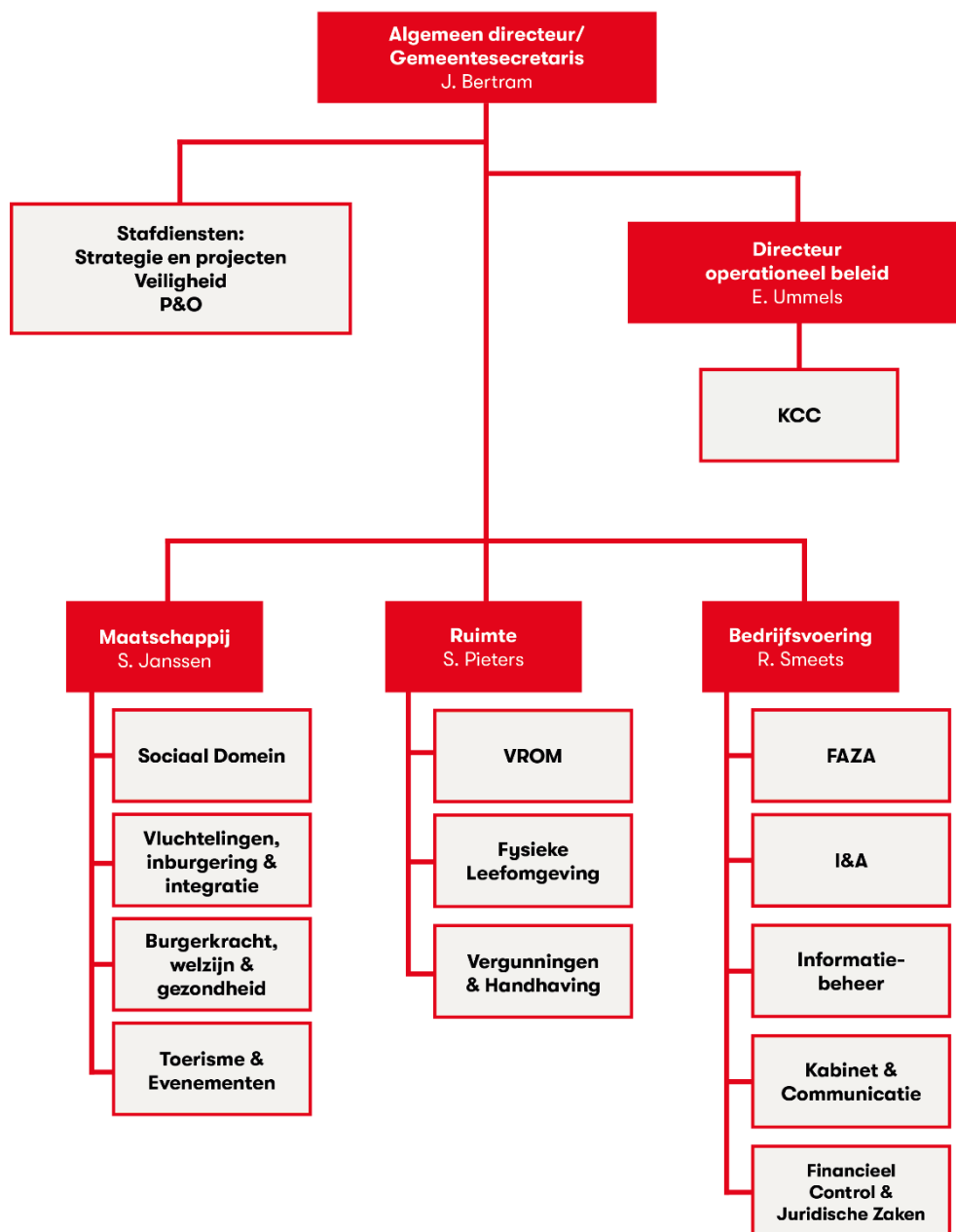
Het boekjaar 2023 is het eerste jaar waarvoor het college van B&W zelf verantwoording aflegt over de rechtmatigheid in de jaarrekening. Vanuit een gedegen voorbereiding heeft in 2023 de voorbereiding plaatsgevonden voor het kunnen afleggen van deze verantwoording.

In 2023 is geen onderzoek op basis van verordening 213a uitgevoerd.

1.3 Personele kaders

In ons bedrijfsvoeringsmodel sturen we op een integrale benadering van elk beleidsveld of opgave. De medewerker van de gemeente Vaals moet in staat zijn een vraag vanuit diverse invalshoeken te kunnen bekijken. Bij de insteek past eigenlijk geen organisatie-plaatje waarin lijntjes en hokjes zijn getekend. Toch is die structuur natuurlijk wel aangebracht, anders is het niet mogelijk een organisatie te sturen. We werken met de volgende organisatiestructuur.

Organogram Gemeente Vaals

SALARISLASTEN

De ambtelijke organisatie kent eind 2023 een totale toegestane omvang van 100,77 fte (full-time-equivalent), bestaande uit 107 medewerkers, die een totale salarislast van 10 miljoen euro vertegenwoordigen.

Onderstaande tabel geeft de totale salarislasten van de gemeentelijke organisatie weer.

Salarislasten	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Bestuur (raad, griffie, college)	€ 808.000	€ 808.000	€ 748.483
Ambtelijke organisatie	€ 8.767.290	€ 8.767.290	€ 8.743.144
Overige personele budgetten	€ 664.304	€ 664.304	€ 593.797
Totale salarislasten	€ 10.239.594	€ 10.239.594	€ 10.085.424

De totale personele budgetten van de ambtelijke organisatie zijn € 155.000 lager uitgevallen dan begroot, wat grotendeels kan worden toegeschreven aan drie belangrijke factoren:

De stelpost voor beloningsbeleid kon niet worden gebruikt in 2023 vanwege een te hoge werkdruk bij team personeelszaken, hierdoor was er geen ruimte voor de beoogde inhoudelijke invulling van het budget. De salarisverhoging als gevolg van het Functiewaarderingstraject valt hiertegen lager uit dan begroot.

De realisatie van de inhuur bleek hoger dan geraamd, voornamelijk vanwege een hoog percentage langdurig ziek personeel binnen de gemeente. Om deze personeelsleden te vervangen, werd meer gebruik gemaakt van inhuur dan oorspronkelijk begroot.

Daarnaast zijn de kosten op overige personele budgetten, met name kosten die gerelateerd zijn aan software en personele verzekeringen, lager dan begroot. Deze besparingen getuigen van een efficiënt beheer van de middelen en een verstandige allocatie van financiële middelen.

Personeelsbestand gemeente Vaals	Per 31-12-2023		
	Jaarrekening		Begroting
	Medewerkers	Fte's (toegestaan)	Fte's
Directie en Management	5	5	5
Staf & Veiligheid	13	13,78	7,50
Maatschappij	22	18,86	19,10
Openbare Ruimte	19	20	20,00
Ruimte	10	11,39	9,90
KCC	12	8,64	6,20
Bedrijfsvoering	26	23,10	22,40
TOTAAL ORGANISATIE VAALS	107	100,77	90,1

De formatie is in vergelijking met de begroting van 2023 met 10,7 fulltime equivalenten (fte) toegenomen. Een deel van deze toename, namelijk 0,7 fte, is te wijten aan een toename bij personeelszaken. Administratieve ondersteuning werd in dienst genomen omdat de externe salarisadministrateur niet meer de gewenste adequate ondersteuning kon leveren.

De resterende groei van de formatie, 10 fte, komt voort uit de perspectiefnota 2023. In de begroting van 2023 is besloten om de voorstellen uit de perspectiefnota over te nemen, waardoor een formatieve groei van 10 fte voor 2024 is vastgesteld.

Deze 10 fte's werden als volgt ingezet:

- 2 fte voor strategische capaciteit
- 2,5 fte voor wettelijke uitvoeringstaken
- 5,5 fte voor overige uitvoeringstaken.

PERONEELSBESTAND – samenstelling

In 2023 zijn 28 medewerkers in dienst gekomen bij de Gemeente Vaals en 11 medewerkers uit dienst getreden. In sommige situaties is tussentijds overlap geweest op eenzelfde functie, bijvoorbeeld met als doel de nieuwe medewerker in te kunnen werken en andere zijn van inhuur overgekomen in rechtstreekse dienst. De grootste verschuiving heeft in 2023 plaatsgevonden binnen de Sector Maatschappij.

Leeftijdsoopbouw	2022		2023		Omvang dienstverband	2022		2023		Salariëring	2022		2023	
< 24 jaar	0%	0,50%			tussen 0,0 en 0,39 fte	2%	0%			schaal 1 t/m 3	4%	0%		
tussen 25 en 34 jaar	18%	23%			tussen 0,4 en 0,59 fte	6%	4%			schaal 4 t/m 6	16%	13%		
tussen 35 en 44 jaar	20%	20%			tussen 0,6 en 0,79 fte	10%	18%			schaal 7 t/m 9	56%	53%		
tussen 45 en 54 jaar	27%	25%			tussen 0,8 en 0,99 fte	13%	13%			schaal 10 t/m 13	24%	32%		
tussen 55 en 59 jaar	23%	15%			fulltime dienstverband	68%	63%			schaal 14	0%	2%		
ouder dan 59 jaar	13%	16%			> fulltime	1%	2%							

Het grootste deel van ons personeelsbestand bevindt zich – net zoals vorig jaar – in de categorie tussen de 45 en 54 jaar (25%). Een lichte daling van 2% ten opzichte van vorig jaar. Het aantal medewerkers jonger dan 35 jaar bedraagt voor 2023 23,5 % en vertoont daarmee een lichte stijging ten opzichte van vorig jaar, waarbij deze groep 18% van het totale personeelsbestand vertegenwoordigde. Gemeente Vaals blijft zich actief inzetten om een stabiele mix van ervaren en jeugdige medewerkers te realiseren voor een toekomstbestendige gemeente. Het aantal medewerkers met een parttime dienstverband is licht gestegen (4%) t.o.v. het vorige jaar (31%) waardoor het aantal 'fulltimers' iets gedaald is van 68% naar 63% en 2% meer dan fulltime werkzaam is. De salarisverhouding van 2023 is gewijzigd t.o.v. 2022 mede door de doorgevoerde functiewaardering. De functieschaal categorie 7 t/m 9 blijft de grootste categorie met 53%, gevolgd door de functieschalen 10 t/m 13 met 32% die daarmee gestegen is met 8%.

Deel 2 – Doelstellingen en activiteiten

In dit deel wordt per onderdeel in beeld gebracht wat we per speerpunt willen gaan bereiken in de komende periode en wat we daarvoor gaan doen. Tevens wordt aangegeven wanneer een en ander qua tijdspad te verwachten is en, indien mogelijk, hoe het bereikte resultaat meetbaar gemaakt kan worden.

2.1 Management & Organisatie

Het voornaamste inrichtingsprincipe is dat **'de inhoud centraal'** staat. Daarnaast wordt voor een belangrijk deel gewerkt op basis van **integraal management en integrale verantwoordelijkheid**.

De strategisch/tactische aansturing van de organisatie geschiedt door het managementteam. Het managementteam draagt de ambtelijke verantwoordelijkheid voor de realisatie van de producten en taken van de organisatie. De aansturing van de organisatie vindt plaats op basis van onderlinge afstemming en minder vanuit een vaste structuur. Een MT-lid is niet enkel belast met functioneel leidinggevende taken, maar ook voor een belangrijk deel met inhoud op het betreffende vakgebied.

De organisatie zal blijvend de komende jaren een verdere **transitie** ondergaan. Dit past ook nadrukkelijk bij de transitievisie Vaals Verbindt. Vanuit de kracht van de participatie van de samenleving wordt een verdere transitie ingezet in de manier van werken. We kijken heel bewust naar samenwerking met andere partners. De organisatie moet dynamisch en veerkrachtig meebewegen met wat gevraagd wordt. Een stevige doelstelling die past bij een gemeente met ambitie.

De organisatie moet blijvend worden meegenomen in de veranderende rol en positie van de gemeente. De wereld om ons heen is aan blijvende verandering onderhevig, daarmee ook de rol en positie van gemeenten. Dit vraagt een vorm van continue mee-veranderen; een organisatie is daardoor nooit af. De aanpak die daarbij gekozen wordt, sluit aan bij de wijze waarop de gemeente ook de burgers wil benaderen. Daarbij gaat het om aandacht

voor het individu. Dat wil zeggen dat vooral vanuit de individuele omstandigheden gekeken wordt naar ontwikkelmogelijkheden. Ingezet wordt op het beter benutten van de sterke kwaliteiten van eenieder. Ondanks de geringe omvang van de organisatie en daarmee de hoeveelheid aan 'eenmans-functies' zal getracht worden mensen blijvend meer het werk te laten doen waar ze goed in zijn en dat ze graag doen, waar ze **talenten** voor hebben. Dat betekent dat mensen flexibeler inzetbaar worden en soms los van bepaalde functies taken vervullen.

2.2 Planning & Control

De beleidscyclus van de gemeente wordt ondersteund met documenten die voor Raad, College en management voldoende concrete sturingsinformatie verschaffen en waarbij gepoogd wordt aan te sluiten bij wens en behoeften. Een blijvend aandachtspunt is het vergroten van de 'leesbaarheid' van de producten uit de P&C-cyclus, bijvoorbeeld door de aangepaste opzet en opmaak van de stukken. Met de samenvattingen van de programmateksten in de publieksbegroting probeert het College het beoogde beleid voor de burgers toegankelijk en inzichtelijk te maken en op die manier participatie van de burgers te bevorderen. Binnen de financiële functie van de gemeente is de afgelopen jaren een behoorlijk instrumentarium geïmplementeerd. Het verbeteren van dit instrumentarium blijft een continu proces.

De rechtmatigheidsverklaring van de jaarrekening verschuift vanaf van de accountant naar het College. Dit betekent dat het college verantwoording aflegt over fouten en onzekerheden omtrent rechtmatigheid en het vangnet van de accountant voor de rechtmatigheidstoets verdwijnt. Hierdoor is het belang van het uitvoeren van interne controlewerkzaamheden toegenomen en wordt gebruik gemaakt van een interne medewerker interne controle. De accountant geeft wel vanuit de getrouwheidsverklaring een oordeel over de rechtmatigheidsverantwoording van het college.

2.3 Personeelszaken

In 2023 is het uitgebreide traject van *Functiewaardering (FUWA)* afgerond. De diverse functies in de organisatie waren namelijk nog voor een belangrijk deel gebaseerd op taakbeschrijvingen uit de periode 2009/2010. In de tussentijd zijn er veel zaken gewijzigd, zoals bv. andere eisen vanuit wet- en regelgeving. Maar ook de (nieuwe) manier van werken door de gemeentelijke organisatie moet zijn weerslag vinden in de functievereisten. Zo willen we (bestuurlijk en ambtelijk) veel meer in direct contact/nauwe verbinding met onze inwoners (en partners) zaken aanpakken. Willen we nog pro-actiever en meer dienstverlenend zijn. Dat heeft geleid tot aanpassingen in de functies en vervolgens ook tot, waar nodig, nieuwe technische waarderingen. Dit laatste is een objectief proces, dat uitgevoerd is onder regie van Buitenhek, het bureau dat het landelijke FUWA-systeem HR21 beheerd. Middels dit systeem zijn functies zoveel mogelijk vergelijkbaar te maken tussen gemeenten onderling met nagenoeg dezelfde omvang. Voorzien was dat dit proces ook financiële (loon-consequenties) zou hebben. Begrotingstechnisch werd rekening gehouden met een jaarlijkse meerlast van € 100.000 tot € 150.000. Uiteindelijk heeft het proces ook in een dergelijke opwaardering geresulteerd. M.b.t. de nieuwe functiebeschrijving en -waardering is geen enkel bezwaarschrift ontvangen, hetgeen de zorgvuldigheid van het traject benadrukt. Overigens worden met dit nieuwe systeem jaarlijkse actualisaties uitgevoerd, zodanig dat we niet over 10 jaar wederom een volledig FUWA-traject hoeven te doorlopen.

Eén van de aanvullende beleidsaspecten was om, naast het FUWA-traject, dat gaat over de primaire beloning/salaris van medewerkers, ook aandacht te besteden aan een verruiming van het secundaire beloningsinstrumentarium (aanvullend t.o.v. salaris). In de begroting 2023 e.v.j. is daartoe structureel € 250.000 uitgetrokken. Aanleiding hiervoor vormt de (inmiddels structurele) krapte op de arbeidsmarkt. Dit in combinatie met de kleinschaligheid van onze organisatie (gelet op doorontwikkelingsmogelijkheden) als ook de enigszins excentrische ligging, noodzaken om een goed, deels onderscheidend, instrumentarium te ontwikkelen op het gebied van *bindings- en beloningsbeleid*. Vanwege het uitlopen van het primaire FUWA-proces als ook de grote werkdruk i.v.m. andere (politieke) prioriteiten heeft het management te weinig stappen kunnen zetten op dit gebied in 2023. Derhalve valt in deze jaarrekening het voor 2023 geraamde bedrag ad € 250.000 vrij in de algemene middelen. Overigens is in 2024 inmiddels een goede start gemaakt met het ontwikkelen van een passend instrumentarium.

Zoals bekend werkt de gemeente Vaals op het gebied van de *salaris- en personeelsadministratie* nauw samen met de gemeente Kerkrade. In die zin dat de administratie van Vaals 'draait' op het systeem van Kerkrade en Kerkrade de mutaties en verwerking voor ons verricht. In 2023 is gestart met de voorbereidingen voor het implementeren van een nieuwe applicatie, omdat de licentie en het onderhoud van het oude pakket (YouForce) per 1 januari 2024 verliep. Inmiddels is de nieuwe applicatie (AFAS), zij het met de bijna gebruikelijke struikelingen, volledig operationeel.

2.4 Informatisering & Automatisering

ICT is een onmisbare component in de huidige bedrijfsvoering voor lokale overheden. Het basisuitgangspunt van de visie Informatievoorziening & Automatisering is dat de gemeente Vaals haar **burgers centraal** stelt: de dynamiek in de huidige samenleving vraagt dat wij op elke vraag, op elk door de burger gewenst moment en via elk kanaal een antwoord hebben. Om dit mogelijk te maken werken wij met **Virtual Desktop Infrastructure (VDI)**.

Wij blijven investeren in de **optimalisatie en actualisatie** van onze technische infrastructuur. Meer en meer kiezen we voor ontzorging op ICT-gebied en nemen we diensten af als **cloudoplossing**. Zoals de het bijhouden van de diverse geo-gerelateerde basisregistraties (BAG/BGT/BRK/WKPB) ondergebracht bij het Gegevenshuis in Landgraaf. De huidige visie Informatievoorziening & Automatisering beschrijft nog steeds onze ambities. Tevens zijn de door de Gemeenteraad vastgestelde kaders die als basis hebben gediend voor de huidige visie nog steeds actueel:

- het inzetten van ICT om de gemeentelijke dienstverlening en bereikbaarheid te optimaliseren;
- het innovatieve en creatieve karakter van de ICT-architectuur moet behouden en gestimuleerd worden;
- het vinden van een oplossing voor de toenemende kwetsbaarheid;
- uniformiteit in het opslaan, bewerken en archiveren van de informatievoorziening.

De ambitie van de afdeling ICT is om de gemeentelijke ICT en informatievoorziening zo te organiseren, dat deze ondersteuning biedt voor een moderne, efficiënte, betrouwbare en integere bedrijfsvoering en dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Team ICT is adviserend, ondersteunend en neemt graag een aanjagende rol aan bij het realiseren van de digitale ambities van onze gemeente.

De beveiliging van bedrijfsinformatie speelt een steeds grotere rol. Voor het beveiligen van informatie en data processen passen we de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) toe. Eind 2023 leggen wij verantwoording af over onze informatiebeveiliging door middel van de ENSIA-zelfevaluatie (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) en audit. De IT beveiliging wordt door een gerenommeerde security specialist in kaart gebracht.

De complexiteit van het ICT beheer neemt jaarlijks toe. Om de focus te houden op de specifieke gemeentelijke IT taken gelieerd aan o.a. de komst van de omgevingswet, informatie-/dataveiligheid en het sociaal domein zijn enkele basis IT taken (Monitoring, update- en patchmanagement) overgedragen aan een externe IT dienstverlener waarbij we intern de regie houden. Verder kiest de gemeente Vaals steeds vaker voor Cloud based software en SaaS oplossingen (afnemen van een dienst en dus niet in eigen beheer) om de afhankelijk van de eigen IT omgeving te verkleinen en de flexibiliteit te vergroten.

Er zijn nieuwe technieken bijgekomen, die de ICT veiligheid verhogen. Het "hybride" werken (combinatie van kantoor-en thuiswerken) blijft een belangrijke rol spelen bij het maken van keuzes m.b.t. de IT omgeving van de gemeente Vaals.

In 2023 heeft de archivaris een nieuw periodiek verslag opgesteld over de uitvoering van de gemeentelijke taken op het gebied van **informatiehuishouding en archiefbeheer**. De archivaris concludeert in het verslag dat de gemeente Vaals sinds de vorige rapportage in 2020 echt werk gemaakt heeft van de aandachtspunten waardoor er resultaten zijn geboekt en **voortgang zichtbaar** is. Er is veel werk verzet, op vrijwel alle aspecten is progressie geboekt en er zijn de nodige concrete resultaten bereikt. Echter dienen nog heel wat aspecten opgepakt, nader uitgewerkt en/of geïmplementeerd te worden. De archivaris geeft aan dat de gemeente juist nu moet doorzetten om de basis op orde te krijgen.

Om gecontroleerd een doorontwikkeling maken richting digitaal werken en een beter informatiebeheer is het **Doorontwikkelingsplan Informatiebeheer** opgesteld. Het is belangrijk om te realiseren dat de doorontwikkeling niet alleen wordt uitgevoerd om de provincie tevreden te stellen, maar juist om het informatiebeheer binnen de eigen organisatie goed op orde te brengen. Het **Doorontwikkelingsplan Informatiebeheer** vormt de basis waarmee de organisatie aan de slag is. Goed informatiebeheer ondersteunt alle processen binnen de organisatie en voorkomt risico's van bijvoorbeeld informatieverlies of het niet kunnen verantwoorden van besluitvormingsprocessen. Informatiebeheer is een onderdeel van de missie en visie van de organisatie. Medewerkers dienen dan ook goed begeleid te worden in deze nieuwe manier van digitaal werken en archiveren.

Eén van de aandachtspunten uit het recente verslag van de archivaris is dat de capaciteit van de formatie nog steeds **kwetsbaar** is en niet berekend is op alle taken die horen bij digitaal informatie- en archiefbeheer. In de perspectiefnota is hiervoor de noodzaak tot structurele personele uitbreiding benoemd. De gemeente moet zich bewust zijn van het feit dat het beheer van informatie een **organisatie-brede verantwoordelijkheid** is en dus meer is dan alleen het beheer van post en archief. In het **Doorontwikkelingsplan Informatiebeheer** wordt geadviseerd om zorg te dragen voor voldoende formatie voor alle taken omtrent informatie- en archiefbeheer.

De toetreding tot het Gegevenshuis voor het beheer van al onze Geo-data is een belangrijke stap in de verdere professionalisering van ons gegevensbeheer. Door de integrale aanpak maken we niet alleen een efficiëntieslag maar heeft de kwaliteit van de diverse Basisregistraties continue de aandacht. Het Gegevenshuis werkt hierbij nauw samen met zowel de diverse gemeentelijke afdelingen maar ook de Belasting samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). Afgelopen jaren zijn landelijk initiatieven genomen om te komen tot een Samenhangende Objectenregistratie (SOR). In de SOR zouden alle gegevens van de basisregistraties in het fysieke domein op een uniforme wijze worden vastgelegd. Door discussie op landelijk niveau over positionering en financiering van deze nieuwe (basis)registratie, is deze ontwikkeling voor onbekende tijd on hold gezet. Het is zelfs de vraag of de SOR er überhaupt gaat komen. Ongeacht deze vertraging is het van groot belang om reeds nu voor te sorteren op een vorm van integrale registratie. Hiervoor werkt het Gegevenshuis nauw samen met de BsGW waarbij gebruik wordt gemaakt van het zogenaamde Samenwerkingsportaal om de diverse administraties op elkaar af te stemmen. Ook de medewerkers van de gemeente Vaals kunnen toegang tot dit portaal krijgen.

Ook in 2023 is de WOZ-mutatiedetectie uitgevoerd, die bijdraagt aan de kwaliteitsverbetering van onze bestanden.

Wat betreft privacy blijkt dat ondanks de strenge beveiligingsmaatregelen van onze IT afdeling ook in Vaals elk jaar wel een aantal incidenten op dit gebied plaats vinden. Veelal is dit terug te leiden naar menselijk handelen. Derhalve zal het privacyteam meer inzetten op bewustwording. Maar denk ook aan de gebruikelijke beveiligingsmaatregelen zoals encryptie en Two-factor authentication.

Kijkende naar het **contractbeheer** en de inkoop van I&A wordt ingezet op een hoge kwaliteit, acceptabele kosten en partnerschappen met onze leveranciers. Hierbij wordt de inkoopnota van de onze organisatie als leidraad aangehouden. Ook worden contracten met leveranciers (partners), waar mogelijk, niet meer afgesloten voor periodes van 3 tot 5 jaar maar korter, zodat snel 'op -en afgeschaald' kan worden. Hierdoor verhogen wij onze flexibiliteit en wendbaarheid

2.5 Huisvesting

De huisvesting van de gemeentelijke organisatie en diensten is gebaseerd op het zogenaamde Huisvestingsplan. Naast het gemeentehuis aan het Von Clermontplein wordt ook gebruik gemaakt van een dependance voor de openbare werken. Dit betreft de zogenaamde gemeentewerf, gelegen aan de Selzerbeeklaan. Het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) is in 2022 geactualiseerd. Hier zijn energiebesparende maatregelen voor de komende jaren in opgenomen. In 2023 hebben we de volgende energiebesparende maatregelen uitgevoerd: Er zijn diversen onderzoeken gestart o.a. voor het vervangen van de warmwaterbereiding van de kleedlokalen van Rood-Groen, zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen. Bij Rood-Groen is veldverlichting vervangen door LED-armaturen. In het gemeentehuis zijn er aanwezigheid melders gemonteerd in alle kantoren en in de sanitaire ruimtes. Voor de VvE St. Jozefplein zijn we samen met Krijtland Wonen en adviesgroep K+ bezig geweest met het uitwerken van de wensen en het ontwerp m.b.t. het vervangen van het ketelhuis (CV en warmtepomp) van de Brede school, momenteel zitten we in de uitbestedingsfase en dit project zal in 2024 gerealiseerd gaan worden. Vanuit een convenant tussen de Provincie Limburg en diverse Limburgse gemeenten (waaronder Vaals) wordt het project '**energie-labeling en energiebesparende maatregelen gebouwen**' (gefinancierd door de Provincie) uitgevoerd. Hiervoor zijn in samenwerking met bureau Brink alle gemeentelijke gebouwen en gebouwen met een maatschappelijk karakter onderzocht en gelabeld.

2.6 Gegevensbescherming (Privacy)

In 2023 heeft de nadruk van het privacyteam gelegen op de adviesfunctie richting organisatie. Het privacyteam heeft een nieuwe impuls gekregen met de aanstelling van de nieuwe Privacy Officer per september 2023 en is hernieuwd gestart met bewustwording binnen de organisatie. Gedurende 2023 heeft een traject gelopen om gemeentelijke processen in kaart te brengen in een nieuwe applicatie, i-Navigator. Het Register van Verwerkingsactiviteiten (een belangrijk onderdeel om invulling te geven aan de AVG) maakt hier deel van uit en zal het huidige register in 2024 vervangen. Voor anonimisatie van stukken heeft gemeente Vaals in 2023 nieuwe software (SAAS-applicatie) aangeschaft. Aangezien hierbij mogelijk zeer gevoelige gegevens verwerkt worden, is een uitvoerige Data Protection Impact Assessment uitgevoerd.

2.7 Rechtmatigheid

In de rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties (exclusief SISA-regelingen) het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Voor de complete rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar pagina 150.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 11 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken.

Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1 % van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 445.000,-

In 2023 zijn er op de drie rechtmatigheidscriteria fouten en -onduidelijkheden boven de € 445.000,- geconstateerd:

1. Begrotingscriterium € 3.101.579,-;
2. Voorwaardencriterium € 381.000,-;
3. M&O Criterium geen financiële bevindingen.

Deze fouten en onduidelijkheden worden hieronder toegelicht.

Begrotingscriterium

Beschrijving fouten:

De over – en onderschrijdingen van de lasten op de programmaonderdelen sinds de laatste geautoriseerde begrotingsbijstelling bedragen € 3.101.579 miljoen Dit hele bedrag telt mee als begrotingsonrechtmatigheid.

Verklaring overschrijdingen op programmaniveau

In de analyse voor dit onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording worden begrotingsoverschrijdingen van een programma berekend door een totaalsom te maken van onderschrijdingen van lasten en overschrijdingen van lasten van alle beleidsvelden binnen een programma.

In de onderstaande tekst worden enkel de grote overschrijdingen op de lasten per beleidsveld benoemt, er wordt geen rekening gehouden met onderschrijdingen van lasten. Hierdoor wijkt het totaal van het hele programma af van de losse elementen als die bijeen zouden worden geteld maar wijkt deze analyse hierdoor mogelijk ook af van de analyse die in de jaarrekening per programma wordt gemaakt.

Programma Mens & Voorziening - Overschrijding € 2.277.547

Maatschappelijke ondersteuning overschrijding - € 1.603.000

De grootste afwijking ten opzichte van de laatste goedgekeurde begrotingswijziging zien wij in de lasten voor de opvang van vluchtelingen. Deze overschrijding van de lasten wordt echter gecompenseerd door direct gerelateerde hogere opbrengsten.

Deze bijstelling werd reeds in de Najaarsnota aangekondigd, door het afkeuren van de najaarsnota was een tijdige bijstelling niet mogelijk.

Jeugd overschrijding - € 621.000

We constateren een forse stijging in het beroep op de zware jeugdzorg. We verwijzen naar pagina 35 van dit jaarverslag voor een uitgebreide analyse.

De eindafrekening voor jeugdzorg werd ontvangen in december, hierdoor was een tijdige bijstelling niet mogelijk.

Onderwijs overschrijding - € 78.000

De eindafrekening van leerlingenvervoer werd in december ontvangen. Uit de eindafrekening bleek dat een verplichting van € 78.000 noodzakelijk was. Doordat de eindafrekening pas in december werd ontvangen was een tijdige bijstelling niet mogelijk.

Programma Wonen & Verkeer - Overschrijding lasten € 128.001

Ruimtelijke ordening overschrijding - € 428.000

- € 190.000 hogere lasten dan begroot door toekenning van een planschade die in 2023 is afgewikkeld na beoordeling door een juridisch adviesbureau. Deze bijstellingen werd reeds in de Najaarsnota aangekondigd, door het afkeuren van de najaarsnota was een tijdige bijstelling niet mogelijk.
- € 86.000 kapitaallasten hoger dan begroot. In de begroting zijn de opbrengsten opgenomen voor bestemmingsplannen van Clermontpark en de exploitatie Clermontplein waardoor nu de kapitaallasten over een hogere boekwaarde zijn berekend dan ten tijde van de begroting.
- € 318.000 hogere lasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de personele inzet. Een algemene toelichting op de salarislasten is opgenomen in de Leeswijzer op pagina 47. Deze bijstellingen werd reeds in de Najaarsnota aangekondigd, door het afkeuren van de najaarsnota was een tijdige bijstelling niet mogelijk.
- € 165.000 lagere lasten omgevingswet dan begroot vanwege de verschuiving van de werkzaamheden naar begroting 2024.

Openbaar groen overschrijding - € 38.000

Hogere lasten dan begroot door toegerekende kosten voor elektriciteit en gas en door een andere inzet van personeel. Deze bijstellingen werd reeds in de Najaarsnota aangekondigd, door het afkeuren van de najaarsnota was een tijdige bijstelling niet mogelijk.

Verkeer overschrijding - € 33.000

Hogere lasten dan begroot voor digitale verkeersborden in verband met het meten van verkeersdruk. Gelet op de samenhang met de lokale aanpak verkeersdruk buitengebied is aan de raad toegezegd in de zomer al aan de slag te gaan. Hierdoor wordt deze uitgave nu zichtbaar in de jaarrekening.

Parkeren overschrijding - € 61.000

Hogere servicekosten dan begroot en de indexering van de huur conform huurcontract plus een toerekening van elektriciteitskosten en gas.

Programma Werk & Economie – Overschrijding lasten € 682.530

Inkomenszorg overschrijding - € 588.000

De overschrijding vloeit voort uit een late afrekening van de Gemeenschappelijke regelingen SZMH en WOZL. De eindafrekening werd pas in maart 2024 ontvangen waardoor een tijdige bijstelling niet mogelijk was.

Economie overschrijding - € 96.000

- € 15.000 hogere lasten dan begroot voor Euregionale Oriëntatie. De komende jaren willen we structureel blijven deelnemen aan Charlemagne en Grenzfopunkt. In 2022 en 2023 was hiervoor geen budget geraamd omdat de bijdrage tijdelijk zou worden voldaan uit een overschot in de exploitatie van Charlemagne.
- € 13.000 lagere lasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de personele inzet.
- € 95.000 hoger lasten dan begroot vanwege de kosten van de projectleider in verband met de aanleg van glasvezel in samenwerking met de lijn-50 gemeenten. Tegenover deze kosten in het onderdeel nutsbedrijven van dit beleidsveld staat in de baten de dekking voor hetzelfde bedrag.

Deze bijstellingen werd reeds in de Najaarsnota aangekondigd, door het afkeuren van de najaarsnota was een tijdige bijstelling nog mogelijk.

Overschrijding investeringsbudget € 13.500

Het toegestane krediet voor de LED verlichting op sportvelden is wegens inflatie met een bedrag van € 12.000 overschreden.

Verbeterpunten om deze fouten in de toekomst te voorkomen:

Het bijstellen van de grote budgetten werd grotendeels in de najaarsnota voorgesteld, daar deze echter niet werd goedgekeurd was een tijdige bijstelling niet mogelijk. Hierdoor moeten veel overschrijdingen in de rechtmatigheidsverklaring worden toegelicht. Begrotingsafwijkingen na de najaarsnota doen zich altijd voor en kunnen niet altijd beïnvloed worden. Open-einde regelingen, late betalingen door het Rijk na najaarsnota of het treffen van noodzakelijke voorzieningen, leiden bijna onherroepelijk tot begrotingsonrechtmatigheid.

Voorwaardencriterium

Vanuit de reguliere controle op inkoop & aanbestedingen zijn dossiers onrechtmatig bevonden.

Voor wat betreft de aanbestedingen is er een bedrag van € 381.000 (aantal 9 leveranciers) aan onrechtmatigheden geconstateerd.

Dit is op te splitsen in € 75.000 (aantal 1 leveranciers) inzake Europese aanbestedingen en € 306.000 inzake afwijkingen in het kader van de interne inkoop- en aanbestedingsbeleid. De Europese aanbestedingen hebben te maken met uitbreidingen van contracten waardoor de aanbestedingsgrens voor de duur van 4 jaar wordt overschreden.

Het restant betreft opdrachten waarvan de documentatie of niet voorhanden zodat het traject van aanbesteding niet kon worden aangetoond of trajecten waarvan wel is vastgelegd om een en ander uit te voeren zonder aanbestedingstraject maar waarvan geen formeel afwijkingsselsuit is opgesteld

Verbeterpunten om deze fouten in de toekomst te voorkomen:

Bewustwording bij budgethouder is onze grootste prioriteit.

Er zijn informatieve teksten richting alle budgethouders gestuurd met tips rondom aanbesteden, deze teksten zijn ook middels een presentatie aan de budgethouders uitgelegd. De informatie zal later terug te vinden zijn in een compact inkoophandboek.

Op het gebied van ondersteunende software werd het programma “Zaakgericht werken” in 2024 geïmplementeerd, hier zal de module aanbestedingen en inkoop aan toegevoegd worden waarna de gehele organisatie uniform gaat werken.

Voor doorlopende opdrachten wordt een plan van aanpak opgesteld.

M&O criterium

De gemeente heeft geen overkoepelend M&O Beleid.

Deel 3 – Financiën

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de financiële impact van de onderdelen van het taakveld ‘overhead’.

	Realisatie 2022	Primaire Raming 2023	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Management & Organisatie	2.450	2.408	5.408	2.913
Kabinet & Communicatie	132	123	123	136
Planning & Control	61	82	82	83
Personeelszaken	381	425	425	381
Automatisering & Informatisering	642	652	652	777
Huisvesting & Facilitaire Zaken	508	348	360	507
Totaal	4.175	4.038	4.050	4.796

De toelichting van de hogere lasten is opgenomen in de financiële jaarrekening, programma Bestuur en Dienstverlening.

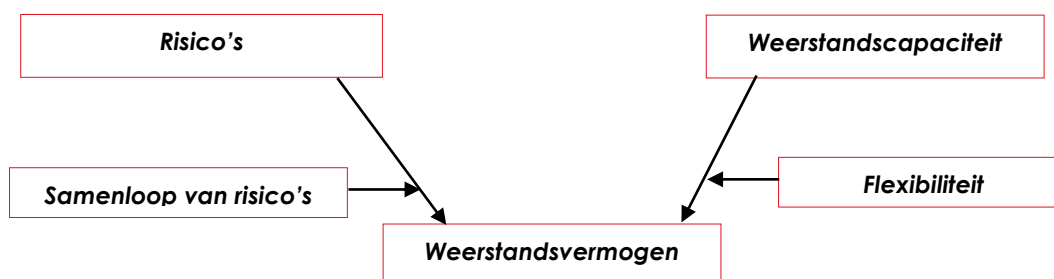
Paragraaf Weerstandsvermogen & Risicobeheersing

1. Inhoud paragraaf

In deel 2 van deze jaarrekening is al uitgebreid ingegaan op de effecten van deze jaarrekening voor de financiële positie van de gemeente Vaals. Een van de belangrijkste aspecten voor het oordeel omtrent deze financiële positie betreft het zogenaamde “weerstandsvermogen”. Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin een gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het gehele beleid omgegooid moet worden. In andere bewoordingen: de beschikbare financieel ruimte die zonder ingrijpende beleidswijzigingen beschikbaar is.

Het weerstandsvermogen bestaat uit twee belangrijke onderdelen, namelijk de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot deze risico's.

In onderstaande figuur komt de samenhang tussen de verschillende onderdelen tot uiting.

In de praktijk bestaat niet een precieze eenduidige definitie van de weerstandscapaciteit. De ‘ruimte’ in de begroting is hierbij een relatief grijs gebied. Op een aantal punten komen de verschillende meningen echter wel overeen. Het eigen vermogen van een gemeente vormt veruit de belangrijkste buffer tegen optredende risico's. Het eigen vermogen van de gemeente Vaals bestaat met name uit de algemene reserve. Daarnaast kan de gemeente na een onvoorziën incident de algemene reserve weer op peil brengen door bijvoorbeeld de belastingopbrengsten op te voeren. Deze maatregel heeft echter pas effect in het jaar daaropvolgend. De onbenutte belastingcapaciteit wordt daarom ook wel gezien als het dynamische deel van de weerstandscapaciteit.

De paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële huishouding van de gemeente is en welke risico's de gemeente loopt. Om financiële tegenvallers te kunnen opvangen, moet de gemeente beschikken over weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is in artikel 11 van het BBV gedefinieerd:

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

1. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
2. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het minimaal aan te houden weerstandsvermogen is afhankelijk van de grootte van de gemeente, de te onderkennen financiële risico's en het reserve- en voorzieningenbeleid.

2. Beleidskaders

Zoals reeds hierboven aangegeven bestaat het weerstandsvermogen uit de relatie tussen enerzijds de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden en anderzijds de mate waarin de risico's zijn afgedekt. Het beleid inzake het weerstandsvermogen richt zich dan ook op deze tweedeling.

Voor de weerstandscapaciteit is de omvang van de reserves (vanwege de aanwendbaarheid) van belang. Het beleid en de afwegingen rondom reserves en voorzieningen is vastgelegd in de nota Reserves en voorzieningen 2021, welke door de raad in december 2020 is vastgesteld.

In maart 2009 heeft de raad de Nota Weerstandsvermogen & Risicomanagement voor het laatst vastgesteld. De doelstellingen van deze nog altijd vigerende kadernota luiden als volgt:

- Inzicht krijgen in de risico's die de gemeente loopt. Op basis van dit inzicht kunnen risico's eventueel worden afgedekt;

- Ervoor zorgen dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid;
- Verder stimuleren van het risicobewustzijn (van medewerkers) in de organisatie en het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van de risico's;
- Beoordelen van het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit inclusief bepaling van de weerstandsfactor.

De benodigde weerstandscapaciteit stelt de gemeente vast aan de hand van een risico-inventarisatie. Alle sectoren inventariseren hun eigen risico's inclusief de kans van optreden en financiële gevolgen.

3. Risico's

3.1 Algemeen

Welke risico's loopt een gemeente zo al? Het kan bijvoorbeeld gaan om (bedrijfs)economische risico's, maar een gemeente kan ook te maken krijgen met juridische of milieutechnische risico's. Bij het maken van een goede risico-inschatting zijn twee aspecten van belang: wat is de kans dat een risico zich voordoet, en welke orde van schade kan ontstaan als dat gebeurt. Alle risico's moeten daarnaast ook in hun totaliteit worden bekeken: wat is met andere woorden het risicoprofiel voor de gemeente? Veel kleinere risico's samen kunnen bijvoorbeeld een schadebeeld opleveren dat vergelijkbaar is aan één groot risico. De kansen op verschillende soorten tegenvallers kunnen ook nog eens afhankelijk van elkaar zijn. Zo kan een terugval van de economische groei leiden tot een lagere algemene uitkering, hogere rente en meer beroep op bijstand uitgaven.

3.2 Risicoanalyse

Het weerstandsvermogen moet worden afgezet tegen de aanwezige risico's. Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten Provincies en Gemeenten moedigt gemeenten aan tot het systematisch inventariseren en 'waarderen' van de aanwezige risico's. Er zijn veel indelingen van risico's in omloop.

Wij onderkennen de volgende risico's:

- Financiële risico's: hierbij kan gedacht worden aan risico's voortvloeiend uit eigen beleid of het beleid van de rijksoverheid, samenwerking met andere gemeenten of instanties.
- Risico's op eigendommen: dit betreft zowel risico's door vervreemding of beschadiging van gemeentelijke eigendommen, maar ook de risico's die voortvloeien uit het ontbreken van onderhouds- en/of beheersplannen en risico's rondom het grondbeleid.
- Risico's die samenhangen met de interne bedrijfsvoering: hiermee wordt bedoeld risico's vanuit de informatievoorziening, de administratieve organisatie en de interne controle. Gevolgen kunnen dan liggen in de sfeer van de uitvoering van regelgeving etc.

De rapportagemomenten aan de gemeenteraad zijn als volgt:

- Jaarrekening: inventarisatie risicoprofiel, beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen.
- Begroting: actualisatie risicoprofiel, beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen.
- Tussentijds in raadsvoorstellen bij projecten waar relevante risico's worden gelopen.

3.3 Risicoprofiel Gemeente Vaals

Voor de kans van optreden van een risico hanteert de gemeente een driedeling: Laag, Midden en Hoog. Een exacte kans inschatting is meestal niet te maken, maar hiermee wordt een indicatie verkregen op basis van een reële inschatting.

Risico's relevant voor de weerstandscapaciteit dienen van materiële betekenis te zijn voor het balanstotaal of de financiële positie. Wij rekenen met een ondergrens van € 5.000 als minimale tegenvaller. Risico's waarvan de financiële tegenvaller lager dan € 5.000 wordt geschat, achten we object van reguliere bedrijfsvoering. Deze risico's dienen in principe binnen de productenramingen te worden opgevangen. Voor de jaarrekening 2023 hebben we gekeken, zoals afgesproken in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement, alleen naar de belangrijkste risico's.

Tabel 1 Samenvatting geïnventariseerde risico's

Nr.	Risico	Kans	Rekenbedrag	Bedrag in jaarrekening 2023	Toelichting	Doorkijk naar 2024
INCIDENTELE RISICO'S:						
1.	Grondexploitaties	Midden	€ 125.000	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 125.000
2.	Wachtgelden wethouders en pensioenen gewezen wethouders	Midden	€ 112.500	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 112.500
3.	Bijdragen tekorten gemeenschappelijke regelingen	Midden	€ 125.000	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 125.000
4.	Landschapselementen	Midden	€ 40.000	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ -
5.	Vluchtelingenproblematiek	Midden	€ 62.500	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 250.000
6.	Energieproblematiek	Midden	€ 62.500	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 62.500
Subtotaal Incidenteel			€ 527.500	€ -		€ 675.000
Totaal geïnventariseerde incidentele risico's			€ 527.500	€ -		€ 675.000
STRUCTURELE RISICO'S:						
7.	Maatschappelijke/landelijke ontwikkelingen Jeugd en WMO	Midden	€ 125.000	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 175.000
8.	ICT-risico's	Midden	€ 25.000	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 25.000
9.	Renterisico	Laag	€ 25.000	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 50.000
10.	Afname uitkering gemeentefonds	Midden	€ 150.000	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 250.000
11.	Vennootschap belasting	Laag	€ 12.500	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 12.500
12.	COVID-19	Laag	€ 62.500	€ -	Maatregelen niet meer van toepassing	€ -
13.	Dienstverlening vergunningen	Hoog	€ 50.000	€ -	Maatregelen niet meer van toepassing	€ -
14.	Dienstverlening KCC	Hoog	€ 100.000	€ -	Maatregelen niet meer van toepassing	€ -
15.	Handhaving	Midden	€ 50.000	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan.	€ 50.000
16.	Omgevingswet	Hoog	€ 150.000	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 100.000
17.	Verkeerspanel	Hoog	€ 12.500	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 12.500
18.	Kapellervoetpad	Laag	€ 12.500	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 12.500
19.	Investering verkeerssituatie Vijlen	Hoog	€ 400.000	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ -
20.	Planschade	Hoog	€ 200.000	€ 190.000	Toekennen planschade Selzerbeeklaan	€ 200.000
21.	Overige risico's	Midden	€ 150.000	€ -	Risico heeft zich in 2023 niet voorgedaan	€ 150.000
Subtotaal Structureel			€ 1.525.000	€ 190.000		€ 1.037.500
Totaal geïnventariseerde structurele risico's			€ 1.525.000	€ 190.000		€ 1.037.500
Totaal geïnventariseerde risico's			€ 2.052.500	€ 190.000		€ 1.712.500

Voor de doorkijk naar 2024 zijn de risico's geactualiseerd.

Toelichting van de opgenomen risico's:

4. Landschapselementen

De geplande inventarisatie van de landschapselementen is in 2023 afgerond. De hiermee verwachte financiële risico's hebben zich niet voorgedaan. Voor de begroting 2024 is met dit risico geen rekening meer gehouden.

5. Vluchtelingenproblematiek

Het begrote risico ten aanzien van vluchtelingenproblematiek heeft zich in 2023 niet voorgedaan. De omschrijving van dit risico in de begroting 2023 was met name gericht op het opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne. In 2023 kon Vaals niet (meer) aan de landelijke taakstelling opvang statushouders, die bijna een verdubbeling was van eerdere jaren, voldoen. Dit heeft voornamelijk niet tot financiële consequenties geleid. Voor de begroting 2024 is de inhoud van het risico uitgebreid met huisvesten van statushouders. Dit leidt tot extra reële risico's door de algemene woningtekorten en een mogelijk verscherpt toezicht van de provincie in geval van achterstand bij het huisvesten. Het ingeschatte risico bedrag is daarom verhoogd en de kans dat het risico zich voordoet is verhoogd van 50% naar 100%. De doorkijk naar 2024 is derhalve verhoogd in verhouding met het oorspronkelijk begrote bedrag.

7. Maatschappelijke/landelijke ontwikkelingen Jeugd en WMO

Voor 2023 wordt een forse stijging in het beroep op de zware jeugdzorg geconstateerd (landelijke trend). De kostentoeename op verblijf en GIKJ (gesloten en intensief klinische jeugdzorg) wordt in Vaals veroorzaakt door 'slechts' 6 jeugdigen. Naast deze 6 jeugdigen in de zwaarste vorm van verblijf zijn nog 4 andere jeugdigen in andere (lichtere) vormen van verblijf. Deze 10 jeugdigen veroorzaakten in 2023 circa 35% van de kosten. Aangezien een groot deel van de jeugdigen in verblijf via rechters onder toezicht wordt geplaatst is de instroom van deze jeugdigen in verblijf niet te beïnvloeden. Daarom is het ingeschatte risico bedrag in de begroting 2024 verhoogd.

9. Renterisico

De rente voor het aantrekken van financieringsmiddelen was de laatste jaren in historisch perspectief gezien heel laag. Dit is echter in de loop van 2023 veranderd. De kans dat het ingeschatte risico zich voordoet is zodoende verhoogd in de begroting 2024. Dit geldt zowel voor de rente voor vlottende als de rente voor vaste financieringsmiddelen. Toename van de rentepercentages kan gevolgen hebben voor de budgettaire ruimte.

10. Afname uitkering gemeentefonds

De financieringssysteem van het gemeentefonds is sinds 2023 veranderd. Het gemeentefonds is niet meer direct gekoppeld aan de omvang van de rijksuitgaven. De gemeente heeft vrijwel geen grip op veranderingen en is in principe "overgeleverd" aan de periodieke circulaire. De onzekerheden zijn voor de komende jaren heel hoog met name door het "ravijn jaar" (2026), de sterk gestegen inflatie sinds 2022, toekomstige mogelijke besparingen op rijksuitgaven en de trend om steeds meer rijksstaken over te hevelen naar gemeenten. Vanwege de beschreven onzekerheden is het risico bedrag verhoogd in de begroting 2024.

12. Covid-19

Maatregelen en bijbehorende beperkingen zijn niet meer van toepassing.

13. Dienstverlening vergunningen

Maatregelen zijn niet meer van toepassing.

14. Dienstverlening KCC

Maatregelen zijn niet meer van toepassing.

19. Investering verkeerssituatie Vijlen

De geplande onderzoeken naar de verkeerssituatie en -inrichting van de kern Vaals zijn afgerond. De hiermee verwachte financiële risico's hebben zich niet voorgedaan. Voor de begroting 2024 is met dit risico geen rekening meer gehouden.

20. Planschade

In 2019 is een planschade toegekend die nu conform de verordening is afgewikkeld na beoordeling door een juridisch adviesbureau. De planschade vloeit voort uit het feit dat het bestemmingsplan Selzerbeek uit 2013 heeft geleid tot een planologisch nadeel voor het object van de aanvrager

4. Weerstandscapaciteit

In principe is een weerstandscapaciteit die alle gesignaleerde risico's volledig (voor 100%) afdekt, toereikend. Aan deze analyse kleven echter ook enkele kanttekeningen. De belangrijkste daarvan zijn:

- niet alle risico's zullen zich tegelijkertijd en in volle omvang voordoen (neiging tot een neerwaartse correctie is aanwezig);
- de waardering en mogelijke kosten van risico's zijn niet objectief meetbaar (andere inschattingen leiden tot andere beelden);
- het aanspreken van de beschikbare weerstandscapaciteit heeft op termijn consequenties (flexibiliteit van de begroting);

Ter afdekking van de risico's is het nodig te beschikken over voldoende veerkracht in de vorm van structurele dan wel incidentele weerstandscapaciteit.

De structurele weerstandscapaciteit wordt afgeleid uit de posten "vrij te besteden budgetruimte en onvoorziene uitgaven" alsmede uit de onbenutte belastingcapaciteit. De beide eerste posten zijn geraamd in de begroting en de meerjarenraming. De regel is dat onbenutte belastingcapaciteit alleen aanwezig is als de lokale tarieven uitgedrukt in een percentage van de waarde (zie de paragraaf lokale heffingen) lager liggen dan het zogenaamde artikel 12 tarief, dat voor 2023 0,1729 % bedraagt. In de begroting 2023 is de onbenutte belastingcapaciteit berekend op € 0. Dit is echter niet het geval voor de jaarrekening. De onbenutte belastingcapaciteit (OZB) is berekend op € 313.000. De gemeente Vaals heeft echter de mogelijkheid om een hoger tarief te vragen dan het artikel 12 tarief, dus deze onbenutte belastingcapaciteit is niet een maximumbedrag.

Indien ruimte bestaat om belastingen en heffingen te verhogen, betekent dit een mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. Het verschil tussen de fictieve opbrengsten bij maximale belastingtarieven en de geraamde opbrengsten is dan de onbenutte belastingcapaciteit. In onze gemeente komt hiervoor uitsluitend de onroerendezaakbelasting (OZB) in aanmerking, daar voor de overige heffingen (rioolrechten en afvalstoffenheffing) kostendekkende tarieven worden gehanteerd.

Het jaarresultaat 2023 bedraagt € 2.242.000 en wordt tot de weerstandscapaciteit gerekend.

Onderstaand wordt de structurele weerstandscapaciteit voor 2023 in beeld gebracht:

Structurele weerstandscapaciteit	
Rekeningsaldo	€ 2.242.000
Restant stelpost voor onvoorziene uitgaven	€ 0
Onbenutte belastingcapaciteit (OZB)	€ 313.000
Totale structurele weerstandscapaciteit	€ 2.555.000

De incidentele weerstandscapaciteit heeft een statisch karakter en is niet toe te schrijven aan enig begrotingsjaar. Deze weerstandscapaciteit wordt afgeleid uit de omvang van de algemene reserve (de buffer), het vrij aanwendbaar deel van de bestemmingsreserves en de stille reserves. Met ingang van 2020 mag het vrij besteedbare deel van de bestemmingsreserves niet meer gebruikt worden voor de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit. Met deze gewijzigde regelgeving is bij het actualiseren van de nota reserves en voorzieningen rekening gehouden en zijn diverse bestemmingsreserves opgeheven en is de omvang daarvan overgeheveld naar de algemene reserve.

De algemene reserve is in principe volledig beschikbaar tenzij de raad reeds een gedeelte hiervan geormerkt heeft zonder dit af te zonderen in een bestemmingsreserve. De algemene reserve bedraagt per 31 december 2023 € 9.118.000. Voor de komende jaren zijn reeds door de Raad € 911.000 bestemd middels raadsbesluiten. Daarnaast heeft de raad besloten tot toevoeging van € 1.000.000 aan de algemene reserve. Het dan verwachte saldo van € 9.207.000 wordt tot de incidentele weerstandscapaciteit gerekend. Op basis van de concept beheersplannen zal na vaststelling door de raad een bedrag aan de algemene reserve onttrokken worden ten behoeve van het vormen van de voorziening "Onderhoud wegen" in de loop van 2024. Daarnaast wordt de

definitieve bestemming van het positieve jaarresultaat vastgesteld met de jaarrekening door de raad en is derhalve (nog) niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Van *stille reserves* is sprake indien de reële marktwaarde van de activa (bezittingen) de boekwaarde daarvan overstijgt. In principe dragen de stille reserves bij aan de weerstandscapaciteit. Tot de stille reserves behoren (courante) gebouwen, gronden en deelnemingen. Enkele stille reserves die denkbaar zijn betreffen het gemeentehuis, gebouw Fraiche en de Auw Sjoëel. Gezien het ontbrekende inzicht (stille reserves mogen alleen meegenomen worden op basis van een officiële taxatie) hierin op dit moment zijn de **stille reserves op nihil** gesteld bij de vaststelling van de weerstandscapaciteit.

Onderstaand wordt de **incidentele weerstandscapaciteit** voor 2023 in beeld gebracht:

Incidentele weerstandscapaciteit 2023	
Vrij aanwendbaar deel Algemene Reserve	€ 9.207.000
Stille reserves	€ 0
Totale incidentele weerstandscapaciteit	€ 9.207.000

5. Conclusies

De totale weerstandscapaciteit per 31 december 2023 bedraagt € 11.762.000 (in 2022: € 8.542.000). De totale weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de structurele weerstandscapaciteit en de incidentele weerstandscapaciteit.

De structurele weerstandscapaciteit is lager dan voorgaand jaar (- € 1.656.000), met name door het lagere jaarresultaat 2023 ten opzichte van het jaarresultaat 2022.

De incidentele weerstandscapaciteit bedraagt € 9.207.000 ten opzichte van € 4.421.000 in 2022. De stijging komt met name door het toevoegen van het zeer positieve jaarresultaat 2022 (€ 4.113.000) aan de algemene reserve.

De risico-inschatting valt in de tabel in twee groepen uiteen. Enerzijds betreft dit de gerealiseerde bedragen welke zijn verwerkt in de jaarrekening, incidenteel nihil (doorkijk 2024 € 675.000) en structureel € 190.000 (doorkijk 2024 € 1.037.500). Met de berekende risicobedragen voor de doorkijk respectievelijk € 675.000 en € 1.037.500 berekenen we de weerstandscapaciteit.

In het algemeen kan worden geconcludeerd dat de gemeente Vaals per 31 december 2023 over een uitstekend weerstandsvermogen beschikt. De ratio voor de jaarrekening 2023 bedraagt 6,9 (€ 11.762.000 / € 1.712.500). Bij de begroting 2023 werd uitgegaan van een ratio ad 2,1. Ten opzichte van de begroting is dus sprake van een duidelijk hogere ratio, als gevolg van het toevoegen van het zeer positieve jaarresultaat 2022 aan de algemene reserve en het in kleine mate effectueren van de ingeschatte risico's.

Ratio weerstandscapaciteit = beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit

Ratio	Beoordeling
> 3,0	Uitstekende weerstandscapaciteit
2,0 – 3,0	Ruim voldoende weerstandscapaciteit
1,0 – 2,0	Voldoende weerstandscapaciteit
< 1,0	Onvoldoende weerstandscapaciteit

De gemeente Vaals hanteert als maximale ratio 3,0 en minimale ratio 1,0. Indien de ratio in enig jaar kleiner is dan de minimale norm, kan de continuïteit van de dienstverlening in gevaar komen. Een ratio kleiner dan 1,0 geeft aan dat de gemeente over te weinig middelen beschikt om de onderkende risico's te dragen. De gemeente is dus kwetsbaar. Bij een ratio van 1,0 is precies genoeg weerstandscapaciteit aanwezig om de onderkende risico's af te dekken. Als de ratio meer dan 3,0 is, heeft de gemeente meer dan twee keer zoveel geld "voorradijg" als benodigd voor risico's die het heeft ingeschat.

Uit de tabel blijkt dat in totaliteit de weerstandscapaciteit van Vaals ruim uitstekend is. Er is geen landelijke norm voor de ratio weerstandscapaciteit.

6. Financiële kengetallen

In juli 2015 is een regeling opgenomen in het BBV dat financiële kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten. De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente.

De wijze waarop de kengetallen meewegen in de uiteindelijke beoordeling van de financiële positie van de medeoverheid is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

De ratio grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

De ratio structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Dit kengetal geeft aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

Jaarstukken 2023	Realisatie	Begroting	Realisatie
Kengetallen in %	2022	2023	2023
1a. Netto schuldquote	52,1	48,3	34,2
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	52,1	48,1	34,1
2. Solvabiliteitsratio	26,7	18,8	28,9
3. Grondexploitatie	14,4	1,1	14,0
4. Structurele exploitatieruimte	10,3	0,1	3,8
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	93,1	94,6	96,9

Er worden door de Provincie geen normen bepaald of conclusies getrokken op basis van deze kengetallen. Voor het toekennen van de toezichtsvorm (repressief of preventief) blijven het structureel en reëel sluitend zijn van de (meerjaren)begroting en de tijdige inzending van de begroting en jaarstukken de bepalende criteria, zoals opgenomen is in artikel 203 van de gemeentewet.

De netto schuldquote is voor 2023 lager dan de begroting 2023. Dit komt met name door hogere baten. Ten opzichte van de jaarrekening 2022 zijn de vaste en vlottende (kortlopende) schulden lager en de vorderingen zijn in 2023 hoger dan vorig jaar.

De solvabiliteitsratio, de mate dat de gemeente aan haar financiële verplichtingen kan voldoen is gestegen ten opzichte van de begroting 2023 en de jaarrekening 2022. Dit komt met name omdat:

- De totale passiva en het eigen vermogen zijn gestegen hetgeen een beter verhoudingsgetal met betrekking tot de solvabiliteitsratio oplevert.

Het eigen vermogen is hoger ten opzichte van 2022 door het positieve jaarresultaat.

De structurele exploitatieruimte is duidelijk hoger dan de begroting 2023. De stijging is het gevolg van het voordelige exploitatieresultaat.

Het kengetal grondexploitatie is nagenoeg onveranderd ten opzichte van de jaarrekening 2022.

Bij de gemeentelijk belastingcapaciteit blijkt dat ten opzichte van het landelijke gemiddelde de gemeente Vaals zijn belastingcapaciteit niet volledig benut. Dit betekent dat het genereren van eigen inkomsten door het heffen van belastingen op een niveau zit dat lager ligt dan het landelijke gemiddelde.

Paragraaf Lokale Heffingen

1. Inhoud paragraaf

Deze paragraaf heeft betrekking op zowel heffingen waarvan de besteding is gebonden aan een bepaalde specifieke taak van de gemeente en waarvan de besteding ongebonden is.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid.

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van:

- rechtsgronden gemeentelijke belastingen
- gevoerde gemeentelijke beleid ten aanzien van de lokale heffingen
- de gehanteerde tarieven en opbrengsten 2023
- resultaat kostendekkendheid gebonden heffingen
- overzicht kwijtschelding

2. Beleidskaders

Rechtsgronden gemeentelijke belastingen

De gemeentelijke belastingen 2023 zijn geheven op grond van onderstaande verordeningen en op basis van de vermelde heffingsgrondslagen.

I. Ongebonden heffingen

Soort belasting	Datum verordening	Heffingsgrondslag
Onroerende zaakbelastingen	12 december 2022	Tarief is een percentage van de vastgestelde WOZ-waarde
Toeristenbelasting	12 december 2022	Per persoon (vanaf 6 jaar) per overnachting gesplitst naar camping/kampeerboerderij/groepsaccommodaties en overige verblijven
Forensenbelasting	12 december 2022	Tarief is een percentage van de vastgestelde WOZ-waarde
Reclamebelasting	12 december 2022	Vast bedrag per vestiging waar sprake is van een reclameaanduiding
Hondenbelasting	12 december 2022	Een vast tarief per hond

II. Gebonden heffingen

Soort belasting	Datum verordening	Heffingsgrondslag
Rioolheffing	12 december 2022	<i>Eigenaarsheffing</i> Tarief is een percentage van de WOZ-waarde Verschillende tarieven voor woningen en niet-woningen <i>Gebruikersheffing</i> Tarief gedifferentieerd naar hoeveelheid waterverbruik
Afvalstoffenheffing	12 december 2022	Vast tarief voor één persoons- of meerpersoonshuishouden Aantal ledigingen (volume-frequentie)

Soort belasting	Datum verordening	Heffingsgrondslag
Marktgeld	12 december 2022 en wijziging per 1 juli 2023	Per strekkende meter
Leges	12 december 2022	Diverse tarieven opgenomen in aparte tarieventabel
Parkeerbelasting	12 december 2016 laatst gewijzigd 14 december 2020	Afzonderlijke tarieventabel

Gemeentelijk beleid lokale heffingen

De diverse gemeentelijke heffingen en de WOZ-werkzaamheden worden uitgevoerd door de

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) te Roermond. Op dit moment beslaat het verzorgingsgebied van de BsGW 31 Limburgse Gemeenten en het Waterschap Limburg. BsGW werkt tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. Om dit te bewerkstelligen is het traject harmonisatie in 2023 van start gegaan en zijn de eerste uitkomsten gedeeld en dit heeft haar doorwerking op het resultaat per 2024 (op afzonderlijke belastingsoorten).

Specifiek vanuit de situatie Vaals kan worden aangegeven dat het marktgeld tussentijds per 1 juli 2023 is verlaagd. Deze keuze is gemaakt vanwege het teruglopend aantal bezoekers aan de weekmarkt. Verder zijn geen specifieke bijzonderheden te vermelden die een directe doorwerking hebben op het resultaat per belastingsoort.

De gemeentelijke gebonden heffingen (afvalstoffen- en rioolheffing) worden geheven om kosten op een bepaald terrein (o.a. afvalverwijdering en -verwerking of de kosten van rioleringen) te kunnen dekken. Zowel voor de afvalstoffenheffing als voor de rioolheffing zijn in 2023 100% kostendekkende tarieven gehanteerd. In hoofdstuk vier van deze paragraaf wordt de realisatie van deze kostendekkendheid in kaart gebracht.

De gemeentelijke ongebonden heffingen hoeven niet direct in relatie te worden gebracht met de te maken kosten voor een specifieke gemeentelijke taak. Deze heffingen (met name de onroerende zaakbelastingen) worden dan ook aangemerkt als algemeen dekkingsmiddel.

3. Gehanteerde tarieven en opbrengsten 2023

Hieronder wordt per belastingsoort het fiscale resultaat van 2023 weergegeven.

Onroerende Zaakbelastingen

Onroerende zaakbelastingen

Omschrijving		Opbrengst	Resultaat
Eigenaar 2023	Woningen	€ 1.720.164	
	Niet-woningen	€ 370.680	
			€ 2.090.843
Gebruiker 2023	Niet-Woningen	€ 257.251	
			€ 257.251
Opbrengst 2023			€ 2.348.094
Opbrengst oude jaren			€ 4.326
Vermindering/oninbaar incl. oude jaren			-€ 33.250
Totale opbrengst na vermindering etc.			€ 2.319.171
Geraamde opbrengst begroting 2023		€ 2.274.565	€ 2.319.171
Resultaat			€ 44.606

De belangrijkste verklaring van de meeropbrengst is de hogere WOZ-waarden bij de aanslagoplegging ten opzichte van de prognose oktober 2022 van de BsGW.

Forensenbelasting

Omschrijving	Totaal
Opbrengst 2023	€ 81.240
Opbrengst oude jaren	€ 1.389
Vermindering/oninbaar incl. oude jaren	-€ 522
Totale opbrengst na vermindering etc.	€ 82.108
Geraamde opbrengst begroting 2023	€ 18.415
Resultaat	€ 63.693

Meeropbrengst wordt veroorzaakt doordat ten tijde van de opstelling van de begroting nog geen rekening was gehouden met de hogere tariefstelling. Ten tijde van de bespreking van de najaarsnota is hier aandacht voor geweest

Reclamebelasting

Omschrijving	Totaal
Opbrengst 2023	€ 31.983
Opbrengst oude jaren	€ 733
Vermindering/oninbaar incl. oude jaren	-€ 4.208
Totale opbrengst na vermindering etc.	€ 28.509
Geraamde opbrengst begroting 2023	€ 30.000
Resultaat	-€ 1.491

Opmerking geniet dat in het bovengenoemde resultaat nog geen rekening is gehouden met de perceptiekosten alsmede het uit te keren bedrag aan SOV. Het negatieve resultaat komt met name door het aantal verminderingen in relatie tot het aantal opgelegde aanslagen.

Toeristenbelasting

Omschrijving	Totaal
Opbrengst 2023	€ 1.734.849
Opbrengst oude jaren	€ 28.651
Vermindering/oninbaar incl. oude jaren	-€ 85.301
Totale opbrengst na vermindering etc.	€ 1.678.200
Geraamde opbrengst begroting 2023	€ 1.570.000
Resultaat	€ 108.200

Het gemiddelde tarief per overnachting op basis van de verordening toeristenbelasting 2023 ligt wat hoger dan hetgeen ten tijde van de begroting is uitgegaan. Anders gezegd zijn meer overnachtingen gerealiseerd binnen de 'overige verblijven'. Daarnaast zijn het aantal overnachtingen hoger uitgekomen dan hetgeen was begroot in de begroting 2023. Tot slot is sprake van een opbrengst van de voorgaande jaren van € 28.651. Dit alles heeft tot gevolg dat sprake is van een totale meeropbrengst van € 108.200.

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
Overnachtingen	640.919	534.949	614.760	664.734	742.836

Conform actuele opgave overnachtingen door BsGW per april 2023.

Hondenbelasting

Omschrijving	Opbrengst
Opbrengst 2023	€ 38.610
Opbrengst oude jaren	€ 21
Vermindering/oninbaar incl. oude jaren	-€ 2.528
Totale opbrengst na vermindering etc.	€ 36.103
Geraamde opbrengst begroting 2023	€ 34.800
Resultaat	€ 1.303

Door een lichte toename van het aantal honden is sprake van een positief resultaat.

Rioolheffing

Omschrijving	Totaal
Opbrengst 2023	€ 1.271.699
Opbrengst oude jaren	€ 632
Vermindering/oninbaar incl. oude jaren	-€ 17.034
Totale opbrengst na vermindering etc.	€ 1.255.297
Geraamde opbrengst begroting 2023	€ 1.256.795
Resultaat	-€ 1.498

Het geheel is redelijk in lijn met hetgeen ten tijde van de begroting was opgenomen. Sprake is van een beperkte en daarmee licht negatief resultaat van € 1.498.

Afvalstoffenheffing

Omschrijving	Totaal
Opbrengst 2023	€ 2.062.010
Opbrengst oude jaren	€ 12.448
Vermindering/oninbaar incl. oude jaren	-€ 66.943
Totale opbrengst na vermindering etc.	€ 2.007.515
Geraamde opbrengst begroting 2023	€ 2.005.882
Resultaat	€ 1.633

Sprake is van een beperkt voordeel ten opzichte van de begroting. Dit heeft te maken met het aantal ledigingen.

Marktgeden

Omschrijving	Totaal
Opbrengst 2023	€ 47.625
Opbrengst oude jaren	€ 0
Vermindering/oninbaar incl. oude jaren	-€ 508
Totale opbrengst na vermindering etc.	€ 47.118
Geraamde opbrengst begroting 2023 incl. bijstelling	€ 49.667
Verschil t.o.v. begroting	-€ 2.549

Per 1 juli 2023 is het marktgeden tarief verlaagd. De primitieve begroting 2023 is dan ook tussentijds aangepast met € 6.000 naar € 49.667. Uiteindelijk is sprake van een iets lagere opbrengst dit wordt 'veroorzaakt' door een lichte afname van het aantal in gebruik genomen strekkende meters voor een marktkraam.

Leges

Soort leges	Begroting	Opbrengst	Resultaat
Omgevingsvergunningen	€ 254.000	€ 150.613	-€ 103.387
Centrale balie	€ 103.500	€ 135.345	€ 31.845
Totale opbrengst	€ 357.500	€ 285.958	-€ 71.542

De groter / verwachte bouwprojecten zijn uiteindelijk in 2023 niet meer aangevraagd dit heeft haar doorwerking op het resultaat. Tegelijkertijd zijn het aantal verstrekte reisdocumenten en rijbewijzen juist toegenomen en dat heeft een positieve uitwerking op het resultaat. Het totale negatieve resultaat bedraagt € 71.542.

4. Resultaat kostendekkendheid tarieven

Zoals hiervoor vermeld mag de begrote opbrengst van de gebonden heffingen niet meer dan 100% van de begrote kosten bedragen. Voor 2023 is dat ook op realisatieniveau niet aan de orde. Hieronder volgt voor de desbetreffende belastingsoorten een beknopte uitwerking.

Belastingsoort	Begroting		Jaarrekening (totaal resultaat)	
	Kosten	Inkomsten	Kosten	Inkomsten
Marktgeld	€ 49.667	€ 49.667	€ 49.046	€ 47.118
Leges	€ 605.982	€ 357.500	€ 715.401	€ 286.638

Afvalstoffenheffing

	Onderdeel	Resultaat
A	Directe kosten taakveld	€ 1.349.164
B	Inkomsten taakveld	€ -87.400
C = A-B	Netto kosten taakveld	€ 1.261.765
D	Perceptiekosten	€ 30.051
E	Toe te rekenen kosten van taakveld Verkeer en Vervoer	€ -
F	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	€ 161.440
G	Rentekosten reserves/ voorzieningen	€ -
H	Toe te rekenen kosten taakveld inkomensregelingen	€ 246.188
I	Compensabele BTW	€ 242.478
J	Bate / Last vanuit Voorziening	€ 67.105
K = C tm J	Totale kosten	€ 2.009.026
L	Opbrengst heffingen	€ 2.009.026

Rioolheffing

	Onderdeel	Resultaat
A	Directe kosten taakveld	€ 1.060.075
B	Inkomsten taakveld	€ -11.390
C = A-B	Netto kosten taakveld	€ 1.048.684
D	Perceptiekosten	€ -34.384
E	Onkruidbestrijding	€ 58.352
F	Toe te rekenen kosten buitendienst	€ -
G	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	€ 118.646
H	Rentekosten reserves/ voorzieningen	€ -
I	Toe te rekenen kosten taakveld inkomensregelingen	€ 20.491
J	Compensabele BTW	€ 86.445
K	Bate / Last vanuit Voorziening	€ -44.419
L = C tm K	Totale kosten	€ 1.253.815
M	Opbrengst heffingen	€ 1.255.297

5. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

In de gemeente Vaals kan kwijtschelding worden aangevraagd voor de onroerende zaakbelastingen, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Voor de overige belastingen wordt geen kwijtschelding verleend. Beoordeling van de kwijtscheldingsverzoeken vindt plaats op basis van de Leidraad Invordering van de BsGW. Alle deelnemers van BsGW hanteren een kwijtscheldingsnorm van 100% van de bijstandsuitkering. In de praktijk betekent dit dat in principe iedere burger met een inkomen op bijstandsniveau kwijtschelding ontvangt, mits er geen vermogen is. Onder vermogen wordt verstaan spaargeld/auto/huis enz. In onderstaand schema een overzicht van het verloop van de verleende kwijtscheldingen over de laatste 5 jaar.

Kwijtscheldingen			
Belastingjaar	Realisatie	Begroot	Resultaat
2023 (oude jaren)	€ 27.350	€ 274.000	€ 7.322
2023	€ 239.328		
2022	€ 259.098		
2021	€ 216.136		
2020	€ 214.227		
2019	€ 241.173		

De aanslagen Diftar 2023 zijn achteraf opgelegd (februari 2024) zodat de kwijtscheldingsbedragen hiervan nog niet zijn verwerkt. Het positieve resultaat betreft dan op dit moment € 7.322 met inachtneming van de kwijtscheldingsverzoeken van de oude jaren.

Paragraaf Treasury

1. Inhoud paragraaf

In deze paragraaf wordt ingegaan op de wijze van financiering van beleid en het beheersen van de financiële risico's die met financiering gelopen worden. Dit taakveld wordt aangeduid met de naam treasuryfunctie, vandaar de naam treasury-paragraaf. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complexer wordende geld- en kapitaalmarkt. Aan de uitvoering van de treasuryfunctie zijn budgettaire consequenties verbonden, onder meer afhankelijk van het risicoprofiel.

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over, en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

2. Beleidskaders

Het beleid van Vaals ten aanzien van de treasuryfunctie is vastgelegd in de beleidsnota:

* [Actualisatie Treasurystatuut 2015 \(rb. 11.05.2015\)](#)

Dit [Treasurystatuut](#) is een afgeleide van de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido), welke per 1 januari 2001 is ingesteld. In dit statuut is de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, organisatorische en financiële kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie.

Een belangrijk punt uit het statuut is, dat het verstrekken van leningen aan derden en het garanderen van gelden alleen is toegestaan uit hoofde van een publieke taak. Daarnaast mag het uitzetten van gelden niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico.

Aan de gemeenteraad behoort specifiek de besluitvorming toe van het vaststellen van de treasurydoelstellingen, het treasurybeleid, globale richtlijnen en limieten. Daarnaast het bewaken van de voortgang, de evaluatie en de verantwoording van de treasuryactiviteiten via het vaststellen van de begroting en de jaarrekening. De uitvoering van het treasurybeleid is gemandateerd aan het college c.q. gedelegeerd aan het hoofd sector bedrijfsvoering.

3. Algemene ontwikkelingen

De renteontwikkeling voor **kortlopende geldleningen**.

In de meerjarenbegroting 2023 is uitgegaan van een rentepercentage van 0 % voor kortlopende geldleningen (geldmarkt). Voor het financieringstekort vallende binnen de kasgeldlimiet werd gerekend op een rentepercentage van 2 %. In werkelijkheid bedroeg het gemiddelde rentepercentage in 2023 voor het opnemen van een kortlopende geldlening (kasgeld 1 maand) 2,82 %

In 2023 zijn er in totaal 2 kasgeldleningen aangetrokken:

Bedrag	Looptijd	Rentepercentage
€ 1.000.000	15.02.23 – 15.03.23	2.70 %
€ 1.000.000	15.03.23 – 18.04.23	2,95 %

De renteontwikkeling voor **langlopende geldleningen**.

In de meerjarenbegroting 2023 is uitgegaan van een rentepercentage van 1,70 % voor langlopende geldleningen (kapitaalmarkt), omdat sedert medio 2013 de rentepercentages flink gedaald waren. De rentepercentages zijn echter vanaf het derde kwartaal 2022 flink gestegen. Bij het opstellen van deze paragraaf (medio maart 2024) schommelt het rentepercentage voor een lening met een looptijd van 20 jaar tussen de 3,20 % en de 3,40 %.

Rentetoerekening **aan taakvelden**.

Met ingang van 1 januari 2017 is het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten Provincies en Gemeenten (BBV) drastisch aangepast. Een van de aanpassingen betreft het toerekenen van rente (als onderdeel van de kapitaallasten) aan taakvelden. Er mag in principe niet meer rente toegerekend worden dan het verschil tussen de verschuldigde rente voor korte en lange financiering en de rentebaten. Waarbij wordt aangegeven dat over eigen vermogen en voorzieningen geen rente wordt berekend. Daarnaast moet de toerekening van de rente aan taakvelden plaatsvinden via het taakveld treasury.

Bij het opstellen van de begroting 2023 is het rentepercentage voor toerekening van de rente voor het jaar 2023 berekend op 1,75 % (na afronding). Voor het samenstellen van de jaarrekening dient er een nacalculatie te gebeuren. De nacalculatie voor 2023 kwam uit op -0,65 %. Het vorenstaande leidt tot onderstaand renteschema.

Renteschema 2023		
a) Externe rentelasten over de korte en lange financiering		483.379
b) Externe rentebaten		-/- 128.234
Totaal door te rekenen externe rente		355.145
c1) Toegerekende rente grondexploitatie	-/- 77.026	
c2) Toegerekende rente projectfinanciering	0	
		-/- 77.026
Saldo door te rekenen externe rente		278.119
d1) Rente over eigen vermogen		0
d2) Rente over voorzieningen		0
De aan taakvelden toe te rekenen rente		278.119
e) De werkelijk toegerekende rente		-/- 285.355
f) Renteresultaat op het taakveld treasury		-/- 7235

4. Treasurybeheer

Risicobeheer

Het risicobeheer geeft een samenvatting van het (verwachte) risicoprofiel van de organisatie en is het kernonderdeel van een treasuryparagraaf. Onder risico's wordt onder meer het renterisico op de vlottende schuld en het renterisico op de vaste schuld verstaan.

Renterisico voor de vlottende schuld

De werkelijke netto vlottende schuld wordt getoetst aan de toegestane omvang van de kasgeldlimiet. Deze toets vindt per kwartaal plaats. Indien de werkelijke omvang van de vlottende schuld lager is dan de toegestane kasgeldlimiet, is er sprake van ruimte. Indien de werkelijke omvang hoger is dan de wettelijke toegestane omvang, is er sprake van overschrijding. *Overschrijding is toegestaan voor een periode van drie kwartalen. Na deze periode moet een plan worden opgesteld om tot consolidatie (kort geld omzetten in lang geld) over te gaan.*

Toegestane kasgeldlimiet	2022	2023
Omvang van de jaarbegroting (exploitatie) op 1 januari	€ 34.694.000	€ 38.164.000
Kasgeldlimiet (vastgesteld percentage bij ministeriële regeling)	8,50%	8,50
Berekende kasgeldlimiet (percentage van de omvang jaarbegroting)	€ 2.949.000	€ 3.244.000
<u>Flottende schulden:</u>		
Omvang flottende schuld (in rekening courant) per 31 december	€ 0	€ 7.000
Opgenomen "kort-geld" (leningen met een looptijd korter dan 1 jaar)	€ 0	€ 0
Totaal flottende schuld:	€ 0	€ 7.000
<u>Flottende middelen:</u>		
Tegoeden in rekening courant per 31 december	€ 3.011.000	€ 6.843.000
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0
Totaal flottende middelen:	€ 3.011.000	€ 6.843.000
Toets kasgeldlimiet:		
Totaal flottende schuld	€ 0	€ 7.000
Totaal flottende middelen	€ 3.011.000	€ 6.843.000
Toegestane kasgeldlimiet (zie boven)	€ 2.949.000	€ 3.244.000
Ruimte (+) of overschrijding (-/-) per 31 december:	€ 5.960.000	€ 10.080.000

Uit bovenstaande berekening blijkt een overschrijding van de kasgeldlimiet per 31 december 2023. De toetsen van alle kwartalen in 2023 lieten een overschrijding van de toegestane kasgeldlimiet zien. Derhalve was het in 2023 niet noodzakelijk om tot consolidatie (kort geld omzetten in lang geld) over te gaan.

Renterisico van de vaste schuld

De *renterisiconorm* is bestemd om het renterisico op de vaste schuld inzichtelijk te maken. De opbouw van de leningenportefeuille dient zodanig te zijn dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassingen en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. Voorkomen moet worden dat in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd moet worden of op basis van de leningvoorwaarden wordt beïnvloed door een herziening van de rente.

Rente risiconorm en renterisico's van de vaste schuld begroting – jaarrekening 2023			
	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a – 1b)	0	0	0
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld o/g	€ 2.000.000	0	0
3b. Nieuw aangetrokken vaste schuld u/g	0	0	0
4. Netto aangetrokken vaste schuld (3a – 3b)	€ 2.000.000	0	0
5. Betaalde aflossingen	€ 1.600.000	€ 1.640.000	€ 1.640.000
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	€ 1.600.000	0	0
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	€ 1.600.000	0	0
Rente risiconorm			
8a. Stand van de vaste schuld	0	0	0
8b. Begrotings- c.q. rekeningtotaal	€ 38.444.000	€ 44.553.000	€ 43.634.000
9. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%
10. Rente risiconorm	€ 7.689.000	€ 8.910.600	€ 8.726.800
Toets rente risiconorm			
10. Rente risiconorm	€ 7.689.000	€ 8.910.600	€ 8.726.800
7. Renterisico op vaste schuld	€ 1.600.000	0	0
11. Ruimte (+) / overschrijding (-) (10 – 7)	€ 6.089.000	€ 8.910.600	€ 8.726.800

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, blijft het renterisico op de vaste schuld binnen de renterisiconorm. De voornaamste verklaring voor de afwijking tussen de begroting en de realisatie 2023 is, dat bij het opstellen van de begroting 2023 ervan uitgegaan werd, dat een langlopende lening van € 2.000.000 moest worden afgesloten, terwijl in werkelijkheid geen lening is afgesloten.

EMU-saldo

Het EMU-saldo over de jaarrekening 2023 bedraagt € 3.832.000

5. Overige ontwikkelingen

Schatkistbankieren

Op 26 november 2013 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren aangenomen. Dit houdt in dat vanaf 16 december 2013 de decentrale overheden verplicht zijn hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist. Het is toegestaan een relatief klein bedrag, het zogenaamde drempelbedrag buiten de schatkist aan te houden. Voor de gemeente Vaals bedraagt het drempelbedrag € 250.000. Het tegoed bij de schatkist per 31 december 2023 was € 7.096.000

6. Conclusie

In 2023 is het treasurybeleid uitgevoerd binnen de gestelde kaders in het treasurystatuut en de voor 2023 opgestelde treasuryparagraaf.

Paragraaf Verbonden partijen

1. Inhoud paragraaf

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden waarin onze gemeente participeert en bestuurlijke invloed kan uitoefenen: de zogenoemde verbonden partijen. De verbonden partijen betreffen organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk belang én een financieel belang heeft.

Onder bestuurlijk belang wordt hier verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking stelt of heeft gesteld, die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Naast het bestuurlijk en financieel belang is ook kenmerkend aan een verbonden partij dat zij een publiek belang behartigt. Daarnaast dient de gemeente bij een opheffing of een faillissement van een verbonden partij een nieuwe instelling te zoeken die dezelfde activiteiten en prestaties levert met dezelfde doelstelling.

Verbonden partijen kunnen gemeenschappelijke regelingen of deelnemingen (bijvoorbeeld vennootschappen, stichtingen en verenigingen) zijn. Naast “verbonden partijen” heeft de gemeente ook nog relaties met andere derde partijen, die echter niet onder deze paragraaf vallen.

2. Beleidskaders

Met de invoering van het dualisme is het besluit tot het participeren in een deelneming in principe niet meer aan de raad, het vormt een bestuurlijke beheerstaak voor het college. De raad stelt in deze paragraaf echter de kaders (**visie**) waarbinnen het college een dergelijke beheerstaak uitvoert. Deze kaders zijn overkoepelend af te leiden uit de criteria, zoals de raad die heeft gesteld ten aanzien van samenwerking.

De raad streeft namelijk een **pragmatische samenwerking** na, waarbij voor het aangaan van een samenwerkingsverband duidelijk moet zijn dat de volgende doelen haalbaar zijn:

- een *verhoging* van de kwaliteit/deskundigheid
- een *verbetering* van de effectiviteit
- een *verlaging* van de kosten (schaalvoordeel).

Daarnaast stelt de raad de volgende **specifieke randvoorwaarden** voor het aangaan van deelnemingen in verbonden partijen:

- het participeren in een verbonden partij is alleen toegestaan indien daarmee een publieke (wettelijke) taak wordt gediend;
- het participeren in een privaatrechtelijke rechtsvorm vindt uitsluitend plaats indien onderzocht en gemotiveerd is waarom uitvoering van beleidsvoornemens niet in een publieke rechtsvorm kunnen plaatsvinden.

Vanuit de kader stellende en controlerende taak van de raad moet bewaakt worden of het beleid van de verbonden partijen correspondeert met de doelstellingen die de raad in de betreffende programma's heeft gesteld.

De gemeente Vaals heeft geen aparte nota verbonden partijen, maar geeft haar visie over verbonden partijen in deze paragraaf weer. Uit het Verdiepingsonderzoek van de Provincie Limburg is geconstateerd dat Vaals voldoende voldoet aan de voorschriften gesteld aan de paragraaf verbonden partijen.

Overzicht verbonden partijen:

De gemeente Vaals participeert in de volgende verbonden partijen met behorende bijdragen.

Gemeenschappelijke Regelingen (GR)

	Naam verbonden partij	Rekening 2022	Begroot 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023
1.	Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD; Veilig Thuis; JGZ)	€ 562.834	€ 604.245	€ 633.861
2.	Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg	€ 100.809	€ 37.811	€ 72.576
3.	Omnibuzz	€ 221.217	€ 267.990	€ 267.662
4.	Regionale samenwerking leerplicht en RMC	€ 47.123	€ 63.500	€ 48.820
5.	Regionale samenwerking leerlingenvervoer	€ 103.770	€ 163.000	€ 115.410
6.	Reinigingsdiensten Rd4	€ 1.065.271	€ 1.070.827	€ 1.069.547
7.	RUD Zuid-Limburg	€ 107.201	€ 130.000	€ 126.272
8.	Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht - Heuvellandgemeenten	€ 1.203.702	€ 1.204.432	€ 1.268.142
9.	Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)	€ 1.649.462	€ 1.515.411	€ 1.523.671
10.	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	€ 173.485	€ 237.000	€ 236.759
11.	Subsidiëring AntiDiscriminatieVoorziening Limburg	€ 5.961	€ 4.500	€ 6.472
12.	Veiligheidsregio Zuid-Limburg	€ 432.860	€ 945.169	€ 982.034
13.	Het Gegevenshuis	€ 119.243	€ 130.382	€ 130.554
	Vennootschappen en coöperaties			
14.	Enexis Holding NV	-	-	-
15.	CSV Amsterdam BV	-	-	-
16.	Rd4 NV	-	-	-
17.	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	-	-	-
18.	WML			

In onderstaand overzicht volgt verdere informatie aangaande de verbonden partijen:

NAAM	1. Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam
VESTIGINGSPLAATS	Heerlen
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	De Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid -Limburg is een gezondheidsdienst die ten behoeve van de gemeenten de gezondheidssituatie van de bevolking bewaakt, beschermt en bevordert. De GGD Zuid-Limburg beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen, van jong tot oud, actief kan deelnemen aan onze samenleving.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 1. Mens & Voorzieningen
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Witter, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal.

BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur: Wethouder Jaegers.				
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een jaarlijkse bijdrage 2023 €633.861 (GGD € 207.765 Veilig Thuis € 115.507, JGZ € 310.589, op basis van een verdeelsleutel voor de basisproducten waarbij de besluitvorming via het algemeen bestuur loopt. Aanvullende producten (niet-basis) worden afzonderlijk en op contractbasis ingekocht.				
VERMOGEN	X 1.000	2020	2021	2022	2023
	eigen vermogen	€ 2.330	€ 2.196	€149	€1.107
	vreemd vermogen	€ 49.185	€ 36.685	€36.191	€35.553
FINANCIEEL RESULTAAT		2020	2021	2022	2023
	financieel resultaat	€ 866	€216	-€1.697	€1.098
RISICO'S	Door deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwonertal door de gemeenten gedragen.				
ONTWIKKELINGEN	De GGD versterkt de ingezette koers van Trendbreuk, behoudt de focus op jeugd en verbreedt naar andere doelgroepen. Tegelijkertijd kijkt men vooruit op de komst van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorg Akkoord (IZA). Dit zijn grote beleidsontwikkelingen die volop gaande zijn en waarvan de uitvoering en uitkomst nog onzeker zijn. Het doel is een eigentijdse, solide GGD die qua bedrijfsvoering voorbereid is om in te spelen op alle inhoudelijke uitdagingen en in staat is om snel te schakelen en kwalitatief hoogwaardig te blijven presteren.				

NAAM	2. Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, gemeente Maastricht is centrumgemeente.
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	<p>De deelnemende gemeenten zijn een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op de doelstellingen zoals verwoord onder de leden 1 en 2 van dit artikel en op basis van de uitgangspunten zoals verwoord onder de leden 3 tot en met 6 van dit artikel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte uitvoering van de jeugdhulptaken, zoals vastgelegd in de beleidsplannen Jeugd van de deelnemende gemeenten, met inachtneming van de bepalingen van de Jeugdwet. 2. Het delen van kennis en expertise in de regio die nodig zijn voor de ontwikkeling en uitvoering van het jeugdhulpbeleid. 3. De samenwerking wordt zodanig ingericht dat zij garant staat voor continuïteit en duurzaamheid van de jeugdhulp. 4. In de vormgeving van deze gezamenlijk uit te voeren jeugdhulp wordt maximaal aangesloten op de wijze van inrichting van de lokale jeugdhulptaken in de deelnemende gemeenten. 5. De deelnemende gemeenten behouden hun eigen bestuurlijke structuur, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, gericht op een goede dienstverlening aan de eigen bevolking en ruimte voor het behoud van eigen identiteit in de uitvoering van de nieuwe jeugdhulptaken. <p>Deze centrumregeling betreft de taken die de centrumgemeente voor de deelnemers verricht ten behoeve van de verwerving van de dienstverlening van de jeugdhulp</p>

	zoals omschreven in artikel 4 van deze regeling.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 1. Mens & Voorzieningen
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal.
BESTUURLIJK BELANG	Geen
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage (2023: € 72.576) voor ingekochte zorg op basis van feitelijk gebruik via de centrumgemeente en de uitvoeringskosten van de centrumgemeente. Besluitvorming verloopt via bestuurlijk overleg.
RISICO'S	Er bestaat binnen de Jeugdwet nog steeds een risico op nagekomen kosten uit eerdere jaren via de alternatieve route alsmede correcties (met terugwerkende kracht) die door de accountant van de Centrumregeling worden doorgevoerd. Op sommige onderdelen zoals Jeugdzorg Plus alsook de gecertificeerde instellingen wordt regionaal gestuurd met het risico dat er lokaal niet tijdig informatie voorhanden is. Tevens spelen hier ook regio-overstijgende afspraken die de sturing beïnvloeden. Al deze elementen vallen binnen de kosten (en afrekeningen) Jeugdwet die we vanuit de Centrumregeling Maastricht ontvangen.
ONTWIKKELINGEN	In 2019 is het beleidskader Jeugd Zuid-Limburg door de gemeenteraad vastgesteld. Een van de uitgangspunten in dit beleidsplan is dat gemeenten meer 'in control' komen. Bekostiging van de jeugdhulp die gemeenten inkopen hangt samen met dit uitgangspunt. Bekostiging vraagt om inkoop. Deze inkoop wordt in Zuid-Limburg samengedaan met gemeente Maastricht als centrumgemeente. De huidige zorgcontracten voor jeugdhulp in het kader van de Jeugdwet in de regio lopen af en er zal in 2024 gekeken moeten worden naar eventuele nieuwe aanbieders.

NAAM	3. Omnibuzz
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam
VESTIGINGSPLAATS	Sittard-Geleen
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Omnibuzz is een Gemeenschappelijke Regeling die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het vraag afhankelijk vervoer in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) voor 30 Limburgse gemeenten. De bijna 39.500 klanten zijn inwoners die van hun gemeente een indicatie voor ons vervoer hebben gekregen. De dienstverlening is gericht op optimalisatie van het vervoer voor zowel de reizigers als de deelnemende gemeenten. Omnibuzz voert tevens in een aantal gemeenten ander kleinschalig vervoer uit in opdracht van die gemeente(n).
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 1. Mens & Voorzieningen
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beek, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Beesel, Bergen (L), Brunssum, Gennep, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Simpelveld, Venlo, Venray, Voerendaal, Weert en Beekdaelen.
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur: Wethouder Jaegers
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage (2023: € 267.662) op basis van een verdeelsleutel voor de kosten van personeel en beheer die voortvloeien uit het te behartigen belang en de werkzaamheden. Alle kosten verband houdende met de uitvoering van het

	vervoer worden gedragen door de gemeenten op basis van het werkelijk gebruik daarvan door de inwoner van die gemeenten. Besluitvorming betreft een bevoegdheid van het algemeen bestuur.			
VERMOGEN	X 1.000	2021	2022	2023
	eigen vermogen	€ 4.242	€ 4.422	€3.005
	vreemd vermogen	€ 3.626	€ 1.977	€4.490
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2021	2022	2023
	financieel resultaat	€ 2.886	€3.382	€2.070
RISICO'S	Er is afgesproken dat de colleges er steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om al zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Het eigen vermogen is begroot door een zo goed mogelijke inschatting te geven van de reserves en voorzieningen op basis van de nu bekende risico's.			
ONTWIKKELINGEN	<p>De drie pijlers waarop alle ambities gebaseerd zijn, borgen de visie op de lange termijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het kantelen van vervoer en het OV-gebruik stimuleren. Een belangrijke ambitie is het optimaliseren van het gebruik van het reguliere OV of andere voorliggende vervoersvoorzieningen. Er zijn een aantal ontwikkelingen die de realisatie van deze ambitie in de weg zitten. Toch blijft dit de centrale pijler van Omnibuzz. - Het efficiënter organiseren van doelgroepenvervoer. Binnen het huidig Omnibuzz CVW wordt op verschillende manieren optimale efficiëntie nagestreefd. Op het gebied van instroom van andere vervoer zijn er interessante ontwikkelingen. - Omnibuzz als slimme organisatie. Omnibuzz is op de eerste plaats een uitvoeringsorganisatie, maar daarnaast ook een kennisorganisatie. De Interne Organisatie (IO) kent veel ontwikkelingen en Omnibuzz gebruikt deze kennis actief voor ideeontwikkeling en beleidsontwikkeling. Daarnaast is Omnibuzz hard bezig aan de vergaande digitalisering van processen waarin sterke prioriteit gegeven wordt aan wettelijke verplichtingen zoals de Wet Open Overheid (WOO) en toegankelijkheid voor klanten. 			

NAAM	4. Regionale samenwerking leerplicht en RMC
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, gemeente Maastricht is centrumgemeente.
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Doel van de leerplichtwet is te waarborgen dat jongeren in de Gemeente Vaals onderwijs volgen en gebruik maken van hun recht op onderwijs. Door regionale samenwerking ontstaat ruimte voor kwaliteitsverbetering, het toezicht op het handhaven van de leerplicht wordt eenduidiger en meer direct. Ook is de continuïteit van de uitvoering van de functie gewaarborgd. Voor scholen en instellingen is er één adres waar gemeld moet worden. Daarnaast worden de scholen en instelling meer betrokken in het verdere proces en zien ze sneller resultaat van hun melding.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 1. Mens & Voorzieningen
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg a/d Geul.
BESTUURLIJK BELANG	Geen

FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een vergoeding (2023: € 48.820) voor de kosten voor het personeel op basis van een vooraf vastgestelde kostprijs en formatieberekening. Besluitvorming betreft een bevoegdheid van de raden van de deelnemende gemeenten, het portefeuillehouders overleg adviseert hierin.
RISICO'S	Lichte vorm van een gemeenschappelijke regeling. Beleidsuitgangspunten, begroting en jaarrekening worden in gezamenlijk overleg jaarlijks vastgesteld.
ONTWIKKELINGEN	De uitvoering is belegd bij Team Onderwijs van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland. Leerplicht, RMC en VSV vormen één inhoudelijk en organisatorisch geheel om schoolverzuim en schooluitval tegen te gaan. Naast haar uitvoeringstaken heeft het Team Onderwijs intensieve contacten met het Rijk en de onderwijspartners in RMC-regio 39 Zuid-Limburg. Dit in het kader van de gemaakte afspraken in het Regionaal Programma 'Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten en aandacht voor kwetsbare jongeren'. Doel is om in samenspraak preventieve beleidsmaatregelen uit te voeren op scholen, die bijdragen aan het terugdringen van schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten. Beleidsmatig stelt de gemeente Maastricht zich als taak om samenhang te waarborgen tussen de aanpak LP-RMC/VSV en het regionale Beleidsplan Jeugd. Getracht wordt o.a. om voortijdige schoolverlaters en kwetsbare jongeren toe te leiden naar regulier werk. De gemeente Vaals zorgt hierbij voor de lokale afstemming met de jeugdconsulenten c.q. samenwerking met WijVaals in relatie tot de uitvoering van de leerplichttaken (met name op de basisscholen in Vaals en Vijlen) en hebben hiervoor contact met de leerplichtambtenaar van de gemeente Maastricht.

NAAM	5. Regionale samenwerking Leerlingenvervoer
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, gemeente Maastricht is centrumgemeente.
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Leerlingenvervoer is bedoeld voor kinderen die niet zelf naar school kunnen. Bijvoorbeeld door een handicap of doordat de school ver weg ligt. Het kan gaan om een leerling van een basisschool, het (voortgezet) speciaal onderwijs of een gehandicapte leerling van een reguliere basisschool of het voortgezet onderwijs. Leerlingen uit de deelnemende gemeenten kunnen gebruik maken het leerlingenvervoer. Samenwerking leidt niet alleen tot kostenbesparing, maar ook tot meerwaarde voor leerlingen. Zo leidt efficiëntie in rijtijden tot minder lange ritten.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 1. Mens & Voorzieningen
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Vaals, Maastricht, Meerssen, Valkenburg a/d Geul, Eijsden-Margraten en Gulpen-Wittem.
BESTUURLIJK BELANG	Geen
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een vergoeding van de kosten voor het personeel waarbij het aantal afgegeven beschikkingen de maatstaf is en een vergoeding voor de praktische uitvoering van het leerlingenvervoer waarbij het aantal aan een vervoersvoorziening deelnemende leerlingen de maatstaf is. 2023: € 115.410.
RISICO'S	Besluitvorming betreft een bevoegdheid van de colleges van de deelnemende gemeenten, het portefeuillehoudersoverleg adviseert hierin.
ONTWIKKELINGEN	Na het rapport van de Kinderombudsman van augustus 2019 genaamd: "Als de weg naar Passend Onderwijs niet passend is." heeft de VNG een nieuwe modelverordening aangeboden. De aanleiding voor de nieuwe modelverordening had weliswaar geen wettelijke grondslag, maar kwam voort uit de ontwikkelingen die in het sociaal domein en specifiek in het passend onderwijs spelen. Er was behoefte aan meer afstemming met Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, maar ook aan ruimte voor meer maatwerk voor leerlingen. De nieuwe modelverordening geeft inhoudelijk geen nieuw beeld maar wel de weg naar de beslissing geeft een wijziging in aanpak aan. In de mogelijke nieuwe werkwijze moet er in gesprek worden gegaan met de

	aanvragers om duidelijk te maken welke voorziening het meest passend is. Rekening houdende met de vraag vanuit het kind en de mogelijkheden vanuit de verordening. Dit geeft ons wellicht ook een mogelijkheid om in samenspraak met de ouder/verzorger de voorziening op een andere wijze in te vullen.
--	--

NAAM	6. Reinigingsdiensten Rd4				
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam				
VESTIGINGSPLAATS	Heerlen				
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Reinigingsdiensten Rd4 verzorgt de inzameling en verwerking van afvalstromen voor de deelnemende gemeenten. Ook beheert de Rd4 de milieuparken in deze gemeenten, verzorgt de straatreiniging, transport, kringloopactiviteiten en gladheidbestrijding. Daarnaast adviseert de Rd4 de gemeenten bij hun afvalbeleid. Rd4 neemt in opdracht van de aangesloten gemeenten de wettelijke afvalzorgplicht volledig voor haar rekening door een zo optimaal mogelijke exploitatie en beheer (maatschappelijk, financieel, milieu) van de gehele afvalketen.				
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 2. Wonen & Verkeer				
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Voerendaal.				
BESTUURLIJK BELANG	Lid dagelijks bestuur: Wethouder Verbeek				
FINANCIEEL BELANG	Bij Rd4 afgenomen diensten worden op contractbasis ingekocht (2023 € 1.069.548). Het algemeen bestuur besluit en informeert de raden van de deelnemende gemeenten.				
VERMOGEN	X geconsolideerd	1.000	2021	2022	2023
	eigen vermogen		€ 4.494	€ 2.858	€3.320
	vreemd vermogen		€ 44.716	€ 50.576	€34.430
FINANCIEEL RESULTAAT	X geconsolideerd	1.000	2021	2022	2023
	financieel resultaat		€ 1.667	€-606	€-322
RISICO'S	Er is sprake van een waarborg voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen waarbij de stemverhouding als verdeelsleutel geldt. De dienstverlening voor elke gemeente is tot in de details per product doorgerekend. Er wordt al jaren consequent en volgens een vaste methodiek gerapporteerd over de resultaten, zodat er nagenoeg geen financiële verrassingen in het lopende jaar voor de gemeenten kunnen ontstaan. Een risico bij de gemeente ligt aan de inkomstenkant. Indien het vaste en variabele tarief van de afvalstoffenheffing verkeerd wordt geschat en/of het aantal ledigingen dat aan burgers in rekening wordt gebracht te laag is, dan betekent dit een extra financieel risico. Bovendien bestaat het risico bij het doorberekenen van ledigingen dat niet alles kan worden doorberekend, bijvoorbeeld bij verhuizing.				
ONTWIKKELINGEN	In 2021 is het strategisch meerjarenplan (2022 – 2026) definitief gemaakt. Met dit plan heeft Rd4 de routekaart voor de komende jaren opgesteld. In de begroting 2024 zijn de benodigde activiteiten en middelen opgenomen om de plannen uit het SMP te realiseren. Recent is door de raad ook het grondstoffenplan 2022-2026 vastgesteld. Centraal hierin staat het komen tot een circulaire economie en het oneindig hergebruik van grondstoffen en daarmee het voorkomen van afvalstoffen. Instrumenten hiervoor zijn een verdergaande communicatie- (bijv. implementatie nieuwe app) en motivatie- projecten om afvalscheiding verder te stimuleren.				

Tevens zullen er gedragscampagnes gestart worden om dumpingen bij ondergrondse afvalcontainers tegen te gaan en zullen mogelijke investeringen gedekt worden uit de resultaten van het beter scheiden van afval.

NAAM	7. RUD Zuid-Limburg			
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam			
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht			
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	De Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg werkt aan een veilige en gezonde leefomgeving voor inwoners en bedrijven van de deelnemende gemeenten. Door het bundelen van kennis en expertise brengt de RUD Zuid-Limburg de kwaliteit en de professionaliteit op het vlak van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuvadvis op een hoger peil. Er kan efficiënter, beter én goedkoper gewerkt worden om incidenten te voorkomen. Er werken specialisten die de regio goed kennen. En dit samenwerkingsverband stelt de gemeente in staat om beter te kunnen reageren op steeds complexer wordende milieuwet- en regelgevingen.			
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 2. Wonen & Verkeer			
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en de provincie Limburg.			
BESTUURLIJK BELANG	Lid dagelijks en algemeen bestuur : Burgemeester Leunessen			
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage (2023: € 126.272) aan de kosten op basis van de feitelijke afname. Bij de kostentoekening worden naast de directe uitvoeringskosten tevens de overheadkosten verdisconteerd. Het algemeen bestuur besluit inzake het financiële en administratieve beheer.			
VERMOGEN	X 1.000	2021	2022	2023
	eigen vermogen	€ 2.219	€ 1.128	€1.810
	vreemd vermogen	€ 2.161	€ 2.329	€4.013
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2021	2022	2023
	financieel resultaat	€ 1.081	€-18	€785
RISICO'S	Er is sprake van een waarborg voor de tijdige en volledige betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van gesloten en af te sluiten kort- en langlopende leningen, leasecontracten en rekeningcourant overeenkomsten.			
ONTWIKKELINGEN	<p>In de toekomstagenda 2021-2025 van 9 december 2020 zijn de door het bestuur vastgestelde strategische doelen en de weg ernaar toe gekoppeld. Centraal staat een bestuurlijke gevoerde strategische dialoog over de toekomstige dienst die wordt gekoppeld aan leer- en ontwikkelingspunten van de organisatie. Dit heeft geleid tot het benoemen van zeven thema's die onderling samenhangen. De thema's zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategische discussie uitvoeringsdienst of omgevingsdienst - Verkennende pilot verdergaande samenwerking - Groeien naar partnerschap - Positionering/zichtbaarheid - Interne ontschotting - RUD-Zuid Limburg als aantrekkelijke werkgever - RUD-Zuid-Limburg als Kenniscentrum. 			

NAAM	8. Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht	-
-------------	---	----------

	Heuvellandgemeenten (SZMH)
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, gemeente Maastricht is centrumgemeente
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Het uitvoeren van de Participatiewet voor de deelnemende gemeenten. Het doel van deze samenwerking is een meer efficiënte uitvoering van de Participatiewet. Dit levert een stevigere organisatie op en een betere kwaliteit van de dienstverlening. Zowel digitaal als persoonlijk.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 3. Werk & Economie
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg a/d Geul
BESTUURLIJK BELANG	De regeling is bestuurlijk gezien een 'lichte' regeling: Wethouder Kompier
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage in de kosten (2023: €1.268.142) voor de uitvoering van het vastgestelde meerjarenplan op basis van een verdeelsleutel. Voor de uitvoering van het lokaal vastgestelde beleid, wordt een afzonderlijke dienstverlenings-overeenkomst gesloten. De financiële zeggenschap ligt bij de afzonderlijke gemeenten.
RISICO'S	Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden c.q. kosten van liquidatie. Een ander aspect is de ontwikkeling van de werkgelegenheid. Onzekerheid over de rijksbijdrage voor deze taken. Financiële risico's worden grotendeels afgedekt via het weerstandvermogen van de deelnemende gemeenten.
ONTWIKKELINGEN	Met de komst van de Participatiewet is de rol van de gemeente veranderd van het bieden van voorzieningen naar het ondersteunen van mensen om zelfstandiger te worden. Dit is verder vormgegeven door de nieuwe verordening re-integratie Participatiewet Maastricht - Heuvelland 2023 waarin meer mogelijkheden worden geboden om inwoners te ondersteunen bij hun re-integratie.

NAAM	9. Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam
VESTIGINGSPLAATS	Heerlen
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	WOZL heeft tot doel: <ul style="list-style-type: none"> - Het voorzien in het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsintegratie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatigte arbeid in staat zijn. - Uitvoering geven aan de door de deelnemende Gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van de Participatiewet.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 3. Werk & Economie
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal.
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur: Wethouder Kompier
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage (2023: € 1.523.671) in de kosten van het Werkvoorzieningsschap op basis van een verdeelsleutel (WSW-middelen). Het algemeen bestuur stelt regels vast met betrekking tot de organisatie van de administratie en van het beheer van de vermogenswaarden van het Werkvoorzieningsschap.
VERMOGEN	WOZL hanteert het uitgangspunt dat zij niet over een eigen weerstandsvermogen

	hoeft te beschikken.		
	X 1.000	2022	2023
	eigen vermogen	€646	€942
	vreemd vermogen	10.935	€7.813
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2022	2023
	financieel resultaat	€570	€907
RISICO'S	Er is sprake van een bijdrage bij een eventueel exploitatietekort. Ook wordt de betaling van rente, aflossing en kosten van de door het Werkvoorzieningsschap aangegane geldleningen en op te nemen gelden in rekeningcourant, door de gemeenten gegarandeerd. Via de begroting(wijzigingen) kan de gemeenteraad steeds toetsen in hoeverre WOZL op schema ligt met het verwezenlijken van de afgesproken doelstellingen.		
ONTWIKKELINGEN	<p>Het doel van de WOZL is het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het UWV afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn. In 2022 heeft de WOZL samen met strategische partners arrangementen gedefinieerd zodat beter kan worden voorzien in werkgeversbehoeftes. In 2023 zijn deze verder uitgewerkt en zijn er enkele arrangementen bijgekomen.</p> <p>WOZL zet steeds meer in op duurzame plaatsingen. Hierbij is de begeleiding intensiever en wordt ook nazorg geboden. Het resultaat hiervan is een vaak succesvollere plaatsing. Bij iets zwaardere gevallen werden jobcoaches ingezet. In 2023 zijn ook de eerste 40 buddy's getraind. Deze buddy's begeleiden kandidaten in hun traject en zorgen ook voor een betere aansluiting bij werkgevers. Naar verwachting worden er in 2024 nog 80 buddy's opgeleid en zijn er terugkomdagen voor de opgeleide buddy's in 2023.</p> <p>Verder heeft Social Return (SR) een vooruitstrevende ontwikkeling doorgemaakt in 2023. Door de toevoeging van procesondersteuning is er ruimte ontstaan voor meer strategische visie om alternatieve invullingsmogelijkheden te realiseren. Maatwerkprojecten in eigen regio zijn een belangrijk onderdeel hiervan. Hierdoor is o.a. een samenwerking met Stichting Everyday Heroes, Jinc Foundation en Match mate ZL gestart.</p>		
NAAM	10. Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)		
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam		
VESTIGINGSPLAATS	Roermond		
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) is een samenwerkingsverband voor heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschaps-belastingen en voor uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). De verzelfstandiging beoogt een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en -inning.		
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening		
DEELNEMENDE PARTIJEN	Het Waterschap Limburg en de gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert.		

BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur: Wethouder Kompier				
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage 2023 € 236.759 van Vaals in de kosten overeenkomstig de kostenverdeelssystematiek. Het algemeen bestuur stelt regels vast voor het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie.				
VERMOGEN	X 1.000	2020	2021	2022	2023
	eigen vermogen	€ -889	€- 362	€2.002	€-2.835
	vreemd vermogen	€ 9.101	€9.491	€8.244	€11.817
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2020	2021	2022	2023
	financieel resultaat	€ -2.092	€-1.565	€792	€-1.293
RISICO'S	De risico's met betrekking tot de bedrijfsvoering komen voor rekening van de regeling. De overige risico's, waaronder de risico's met betrekking tot de eigen belastingopbrengst komen voor rekening van de deelnemers. Ook staan de deelnemers garant voor de juiste betaling van rente, aflossing, boete en kosten van langlopende leningen, kasgeldleningen en in rekeningcourant op te nemen gelden naar verhouding van de kostenverdeelssystematiek.				
ONTWIKKELINGEN	<p>Net zoals veel verbonden partijen geeft de BsGW aan dat er veel landelijke 'problematiek' is. Daar vallen natuurlijk de inflatie en de stijgende (energie)kosten onder. Een andere grote ontwikkeling binnen overheidsland is natuurlijk de wet open overheid WOO.</p> <p>Een grote ontwikkeling binnen de bedrijfsvoering is het samenwerkingsportaal. Dit is een project van gemeentes, het Gegevenshuis en de BsGW en houdt in dat de nieuwe waarderingsystematiek voor woningen (op basis van gebruiksovervlakke) samen makkelijker in kaart en beheersbaar is. Het samenwerkingsportaal is een applicatie waar alle relevante gegevens in zijn opgeslagen en worden bijgehouden om op een efficiënte manier informatie uit te wisselen op zowel administratief als geografisch vlak.</p> <p>Dit is een voorzetje op een landelijke wens om één grote samenhangende objectenregistratie (BOR) te creëren waarin onder andere de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op wordt genomen.</p> <p>Verder is de BsGW bezig met het verbeteren van de informatievoorziening en ICT, een harmonisatie en herziening van de kostenverdelmethode en verbetering van het archiefbeheer.</p>				

NAAM	11. Subsidiëring Anti Discriminatie Voorziening Limburg
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, gemeente Maastricht en Roermond zijn centrumgemeente
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Anti-discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg) signaleert, voorkomt en bestrijdt discriminatie en ongelijke behandeling in de provincie Limburg. De regeling beoogt het inrichten van de Anti-discriminatievoorziening zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten uit Zuid-Limburg: Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal. De gemeenten uit Noord-Limburg: Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Leudal,

	Maasgouw, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo en Weert.
BESTUURLIJK BELANG	Geen
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage van € 6.471 ter financiering van de ADV Limburg en de coördinerende taken en werkzaamheden door de centrumgemeente naar rato van het aantal inwoners. ADV factureert jaarlijks in het lopende jaar de werkelijk te betalen bijdrage.
RISICO'S	Bij het uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden c.q. kosten van liquidatie.
ONTWIKKELINGEN	Kerntaken: klachtbehandeling & registratie, rapporteren, monitoren & (beleids)advisering en preventie & voorlichting. Verder wordt er deelgenomen aan een landelijk onderzoek naar discriminatie op de woningmarkt, zet de directeur zich in voor een constructief RDO en is hij met de landelijke organisatie in gesprek met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het versterken van de rol van Antidiscriminatie voorzieningen. Dit past bij het Nationaal Actieprogramma tegen discriminatie waarin is voorgenomen de komende jaren te investeren in samenwerking tussen alle bij de bestrijding van discriminatie betrokken partners.

NAAM	12. Veiligheidsregio Zuid-Limburg			
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam			
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht			
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	De missie van de veiligheidsregio Zuid-Limburg is om de bewoners en de gemeenten Zuid-Limburg zo veilig mogelijk te maken en te houden. Om deze missie te volbrengen moet de veiligheidsregio de risico's in de regio kennen en daarop voorbereid zijn. Ook moet de veiligheidsregio paraat zijn en slagkracht leveren. Dat doen ze samen met burgers, bedrijven en instellingen. Dit kunnen ze alleen waarmaken met een professionele, vitale en wendbare organisatie met vakbekwame, initiatiefrijke teamplayers die lef tonen. Dit zijn dan ook hun kernwaarden.			
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening			
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal.			
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur: Burgemeester Leunessen			
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage (2023: € 982.034) op basis van de verdeelsleutel. Het algemeen bestuur stelt financieel beleid, beheer en organisatie vast.			
VERMOGEN	X 1.000	2021	2022	2023
	eigen vermogen	€ 4.641	€4.387	€7.754
	vreemd vermogen	€ 55.556	€ 59.386	€58.895
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2021	2022	2023
	financieel resultaat	€ 680	€-402	1.940
RISICO'S	In de gemeenschappelijke regeling ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de veiligheidsregio door de deelnemende gemeenten wordt gedragen. Er zijn een aantal risico's volgens de VRZL. Deze risico's zijn in een 9-tal thema's onder te verdelen. Deze thema's zijn;			

	<ol style="list-style-type: none"> 1. CAO-ontwikkelingen 2. Technologische ontwikkelingen 3. Milieueisen 4. Datalekken / informatiebeveiliging 5. Krapte op de arbeidsmarkt 6. Omgevingswet 7. Wet open overheid (Woo) 8. Huisvestigingsbeleid bestuurlijke dialoog 9. Verlofsparen <p>In 2023 zijn ook een aantal risico's gemitigeerd. Deze risico's zijn; energiekosten, vrijwilligheid, Oekraïne, Asielzoekers / uithuisplaatsing statushouders en stichting waarborgfonds veiligheidsregio's.</p> <p>Risicomanagement zal 'going concern' blijven en het beoordelen daarvan heeft een cyclisch karakter.</p>
ONTWIKKELINGEN	<p>Twee grote crisissen hebben grote impact gehad op VRZL. Dit is de Oekraïne-crisis en de noodopvang van de asielzoekers. Daarnaast stond 2023 ook in het teken van de definitieve afhandeling van de hoogwaterramp van 2021. Ook hebben de volgende thema's een rol gespeeld in 2023;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Internationale samenwerking - Bevolkingszorg en evenementen - Informatiemanagement - MOV en MOTO - Risico en crisiscommunicatie - Kwaliteitszorg - GHOR

NAAM	13. Het Gegevenshuis			
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam			
VESTIGINGSPLAATS	Landgraaf			
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Het Gegevenshuis ontzorgt (lokale) overheden op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimtereguleerder (Basis-)registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal. Hiermee kunnen (lokale) overheden voldoen aan wettelijke verplichtingen op dit gebied en kunnen dienstverlening en bedrijfsvoering kwalitatief hoogwaardig en kosteneffectief worden uitgevoerd.			
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening			
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Voerendaal, Sittard-Geleen en het Waterschap Limburg. Daarnaast werkt Het Gegevenshuis ook in opdracht van de gemeenten Beesel en Valkenburg a/d Geul, de Stadsregio Parkstad Limburg, de Brandweer Zuid-Limburg en het Regionaal Orgaan Woningcorporaties (ROW) Parkstad Limburg.			
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur: Wethouder Kompier			
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een jaarlijkse bijdrage (2023: € 130.554) op basis van een jaarlijks overeen te komen dienstverleningsovereenkomst.			
VERMOGEN	X 1.000	2021	2022	2023
	eigen vermogen	€ 319	€316	376
	vreemd vermogen	€ 1.079	€ 1.061	403.217
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2021	2022	2023

	financieel resultaat	€ 262	299	201
RISICO'S	Er sprake van een waarborg voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen waarbij de verhouding tot ieders bijdrage aan de regeling als verdeelsleutel geldt. Voor uittreden geldt een opzeggingstermijn van één jaar, echter na een minimale deelname van vier kalenderjaren.			
ONTWIKKELINGEN	<p>Strategische groei blijft één van de belangrijke pijlers op de agenda van het Gegevenshuis. Die groei dient echter wel verantwoord te zijn. Groei wordt nagestreefd door nieuwe toetreders te werven en het uitbreiden van producten bij de huidige deelnemers. Voor 2024 en de volgende jaren wordt er gekeken en acquisitie gevoerd bij gemeenten ten noorden van Sittard-Geleen maar ook over de grens bij Aken.</p> <p>Daarnaast is de Samenhangende Objectregistratie (SOR) geen landelijk wettelijk iets meer en is dit overgegaan in Beters, Anders, Minder (BAM). BAM is in februari '23 door de VNG geïntroduceerd als richtlijn voor de verbetering van de gemeentelijke gebedrijfsvoering en procesoptimalisatie van de basis- en kernregistraties. Deze richtlijnen volgen naadloos de richting die het Gegevenshuis reeds heeft ingeslagen. Deze richting wordt dan ook verder ontwikkeld. Een goed voorbeeld van die richting is de zogenoemde 'digital twin' (digitale kloon van de werkelijkheid). Dat is gestart met een succesvolle pilot van het gebruiken van 3D-data om simulaties, voorspellingen en bijvoorbeeld plannen m.b.t. openbare ruimte te plannen en uitvoeren. Deze digital twin zal in de komende jaren verder worden ontwikkeld en uitgebreid worden in haar functionaliteiten.</p>			

NAAM	14. Enexis Holding NV				
RECHTSVORM	Naamloze Vennootschap (NV)				
VESTIGINGSPLAATS	's-Hertogenbosch				
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Altijd en overal in het voorzieningsgebied van Enexis kunnen beschikken over stroom en gas, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.				
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening				
DEELNEMENDE PARTIJEN	Provincie plus tal van gemeenten; de gemeente Vaals is aangesloten bij VEGAL (Vereniging Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding).				
BESTUURLIJK BELANG	Aandeelhouder: Wethouder Kompier				
FINANCIEEL BELANG	Het betreft een deelneming in het aandelenkapitaal. Het nominale aandelenpakket bedraagt € 180.900 (180.900 aandelen van nominaal € 1). De boekwaarde van de aandelen bedraagt € 60.805. Aandeelhouders ontvangen jaarlijks dividend. Daarnaast ontvangen de gemeenten nog een inconveniëntentoeslag.				
VERMOGEN	X 1.000	2020	2021	2022	2023
	eigen vermogen	€4.116.000	€4.241.000	€ 5.441.000	5.263.000*
	vreemd vermogen	€4.635.000	€5.154.000	€ 4.907.000	5.517.000*
	* per 30/06/ 2023				
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2020	2021	2022	2023
	financieel resultaat	€108.000	€199.000	€1.300	€ 15.000*
	* per 30/06/2023				
RISICO'S	Enexis is financieel gezond en heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).				

	<p>Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V.</p> <p>Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment bijna 50% eigen vermogen.</p> <p>Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gemitigeerd middels een overeengekomen streefwaarde van € 100 miljoen voor het jaarlijkse dividend.</p>
ONTWIKKELINGEN	<p>Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.</p> <p>Enexis zal in het voorjaar van 2024 een voorstel voorleggen aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) tot aanpassing van het strategisch plan (2022) in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening.</p> <p>In de AVA van 2022 is het nieuwe strategisch plan vastgesteld. Daarin wordt gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes <p>Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie <p>Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klanten weten wat ze aan ons hebben <p>Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.</p> <p>Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties</p>

NAAM	15. CSV Amsterdam BV				
RECHTSVORM	Besloten Vennootschap (BV)				
VESTIGINGSPLAATS	's-Hertogenbosch				
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Deze nieuwe organisatie vervult drie doelstellingen: a. namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON; b. namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland); c. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.				
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening				
DEELNEMENDE PARTIJEN	Tal van gemeenten; Vaals is aangesloten bij VEGAL (Vereniging Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding)				
BESTUURLIJK BELANG	Aandeelhouder (Wethouder Kompier)				
FINANCIEEL BELANG	De gemeente Vaals heeft in deze vennootschap een deelneming in het aandelenkapitaal. Het nominale aandelenpakket bedraagt € 24 (2.417 aandelen van nominaal groot € 0,01), welke gelijk is aan de boekwaarde.				
VERMOGEN	X 1.000	2020	2021	2022	2023

	eigen vermogen	€393	€293	€ 110	€ 98
	vreemd vermogen	€27	€25	€ 13	€ 51
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2020	2021	2022	2023
	financieel resultaat	€172	€-43	€ -102	€-111
RISICO'S	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders c.q. de gemeente Vaals is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal in de vennootschap.				
ONTWIKKELINGEN	<p>Nadat in juni 2016 een compromis werd bereikt tussen CSV Amsterdam BV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave is in april 2020 een tweede en finale compromis bereikt. Het resterend vermogen op de Escrow-rekening van ruim € 8 mln. is in mei 2020 onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal uitgekeerd aan de aandeelhouders.</p> <p>In 2021 werd bekend dat er misbruik had plaatsgevonden van de Escrow-rekening door de beheerder van de berekening. Inmiddels is er een overeenstemming bereikt en is de door CSV geleden schade vergoed.</p> <p>De vennootschap zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Na afwikkeling van deze bezwaar- en/of beroepsprocedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure zal de vennootschap kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.</p>				

NAAM	16. Reinigingsdiensten Rd4 NV				
RECHTSVORM	Naamloze Vennootschap (NV)				
VESTIGINGSPLAATS	Heerlen				
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Reinigingsdiensten Rd4 verzorgt de inzameling en verwerking van afvalstromen voor de deelnemende gemeenten. Ook beheert de Rd4 de milieuparken in deze gemeenten, verzorgt de straatreiniging, transport, kringloopactiviteiten en gladheidbestrijding. Daarnaast adviseert de Rd4 de gemeenten bij hun afvalbeleid. Rd4 neemt in opdracht van de aangesloten gemeenten de wettelijke afvalzorgplicht volledig voor haar rekening door een zo optimaal mogelijke exploitatie en beheer (maatschappelijk, financieel, milieu) van de gehele afvalketen.				
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 2. Wonen & Verkeer/ Programma 4. Bestuur & Dienstverlening				
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Voerendaal.				
BESTUURLIJK BELANG	Aandeelhouder (Wethouder Kompier)				
FINANCIEEL BELANG	Bij de RD4 afgenomen diensten worden op contractbasis ingekocht (2023: €1.069.548) Het algemeen bestuur besluit en informeert de raden van de deelnemende gemeenten.				
VERMOGEN	X 1.000 geconsolideerd	2020	2021	2022	2023
	eigen vermogen	€3.040	€4.026	€2.495	€3.179.

	vreemd vermogen	€ 41.315	€ 38.833	€40.448	€38.429
FINANCIEEL RESULTAAT	X1.000	2020	2021	2022	2023
	financieel resultaat	€973	€1.667	€0	€-131
RISICO'S	Er wordt al jaren consequent en volgens een vaste methodiek gerapporteerd over de resultaten, zodat er nagenoeg geen financiële verrassingen in het lopende jaar voor de gemeenten kunnen ontstaan. Doordat in het verleden reeds afschrijving van het aandelenpakket heeft blijft het risico beperkt tot benodigde extra bijdragen bij mogelijke toekomstige tegenvallende bedrijfsresultaten van de NV.				
ONTWIKKELINGEN	In het jaar 2023 is het Strategisch meerjarenplan voor de jaren 2022-2026 als leidraad gebruikt voor de verdere doorontwikkeling van Rd4. Er is samen met de beleidswerkgroep gewerkt aan de acties uit het Grondstoffenplan. RD4 is ook aan de slag gegaan met het verbeteringstraject met als thema "Samen Steeds Slimmer". Waarbij met name is ingezet op de ontwikkeling van leiderschap pijlers. In 2024 zal RD4 dit verder concreter uitwerken in een interne ontwikkelcyclus.				

NAAM	17. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV				
RECHTSVORM	Besloten Vennootschap (BV)				
VESTIGINGSPLAATS	's-Hertogenbosch				
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders Essent). Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid.				
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening				
DEELNEMENDE PARTIJEN	Tal van gemeenten; Vaals is aangesloten bij VEGAL (Vereniging Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding)				
BESTUURLIJK BELANG	Aandeelhouder (Wethouder Kompier)				
FINANCIEEL BELANG	De gemeente Vaals heeft in deze vennootschap een deelneming in het aandelenkapitaal. Betreffende deelneming is in de boekhouding opgenomen met een boekwaarde van € 1,-.				
VERMOGEN	X 1.000	2020	2021	2022	2023
	eigen vermogen	€ 1569	€ 1.532	1.480	1.445
	vreemd vermogen	€ 20	€ 7	€9	€32
FINANCIEEL RESULTAAT	X1.000	2020	2021	2022	2023
	financieel resultaat	€ 20	€ 37	€52	€36
RISICO'S	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.				
ONTWIKKELINGEN	Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand				

	gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan of deze contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat de vennootschap in 2022 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.
--	---

NAAM	18. WML				
RECHTSVORM	Naamloze Vennootschap (BV)				
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht				
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Voorzien in de behoefte aan water in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden.				
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 2. Wonen & Verkeer/ Programma 4. Bestuur & Dienstverlening				
DEELNEMENDE PARTIJEN	De Provincie Limburg en de 33 Limburgse gemeenten.				
BESTUURLIJK BELANG	Aandeelhouder (Wethouder Kompier)				
FINANCIEEL BELANG	Alleen de provincie Limburg en de in Limburg gelegen gemeenten kunnen aandeelhouder zijn. De gemeente Vaals heeft in deze vennootschap een deelneming in het aandelenkapitaal. Het nominale aandelenpakket bedraagt € 18.152, en betreft 4 aandelen van nominaal groot € 4.538. Dit aandelenkapitaal is volledig afgeschreven.				
VERMOGEN	X 1.000	2020	2021	2022	2023
	eigen vermogen	€187.941	€194.946	€ 201.413	n.b.
	vreemd vermogen	€397.127	€397.869	€ 390.100	n.b.
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2020	2021	2022	2023
	financieel resultaat	€4.191	€6.063	€ 6.303	n.b.
RISICO'S	Doordat in het verleden reeds afschrijving van het aandelenpakket heeft plaatsgevonden en geen dividend wordt uitgekeerd, blijft het risico beperkt tot benodigde extra bijdragen bij mogelijke toekomstige tegenvallende bedrijfsresultaten van de NV.				
ONTWIKKELINGEN	<p>Missie: heel Limburg kan rekenen op betrouwbaar drinkwater en waterdiensten op maat, nu en in de wereld van morgen. Het vertrouwen in gezond (drink)water, het stimuleren van duurzaam gebruik en het veiligstellen van de voorzieningen is van groot maatschappelijk belang.</p> <p>De WML bedrijfsdoelen volgen uit de missie en zijn samengevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - We leveren nu en in de toekomst, 24 uur per dag, 7 dagen in de week betrouwbaar drinkwater aan inwoners, bedrijven en instellingen in Limburg; - Onze klanten zijn tevreden over ons product, onze dienstverlening en prijs; - We ondernemen met oog voor mens en milieu. <p>WML wil middels een verantwoorde bedrijfsvoering de levering van betaalbaar en onberispelijk drinkwater borgen, vandaag en in de toekomst.</p> <p>Het financieel beleid is herijkt (tariefsverhoging). Hierdoor verbetert de schuldratio en voldoet WML vanaf 2025 aan de normen van commerciële banken. Daardoor zijn banken bereid WML te financieren voor investeringen, waarmee de zekerstelling van onze drinkwatervoorziening is geborgd.</p>				

WML heeft in lijn met de herziene landelijke Beleidsnota Drinkwater en als antwoord op de klimaatverandering, het programma 'Zuinig op (drink)water' opgesteld. Hiermee neemt WML stelling als waterketenpartner. Vanaf 2021 wordt bewust drinkwatergebruik gestimuleerd om de stijgende trend om te buigen en bij te dragen aan een duurzaam watersysteem in ons land en Limburg.

Paragraaf Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid gaat in op het beleid en de positie die de gemeente inneemt ten aanzien van gronden (onroerend goed) welke gebruikt worden voor een (strategische) ontwikkeling. Gronden in eigendom worden gezien als 'voorraad', een bedrijfsmiddel waarmee op een gewenste toekomstige ontwikkeling gestuurd kan worden. De grondpositie bestaat uit een aantal zogenaamde 'grondexploitaties'. Dat zijn locaties welke in ontwikkeling komen dan wel zijn. Eenmaal afgerond is geen sprake meer van exploitaties.

Bij de ontwikkeling van een gebied is de gemeente gehouden aan de geldende wettelijke en ruimtelijke kaders. Deze zijn vastgelegd in Europese en nationale wet- en regelgeving, maar ook in mogelijke provinciale, regionale en lokale beleidsnota's, kadernota's en visiedocumenten. In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten Provincies en Gemeenten (BBV) en de verordening artikel 212 van de Gemeentewet worden beheersmatige aspecten in paragrafen behandeld. In artikel 11g van deze verordening is het kader aangegeven: "In de paragraaf grondbeleid van de begroting en jaarstukken wordt ingegaan op de uitvoering van het grondbeleid en de financiële ontwikkelingen van de in ontwikkeling genomen projecten."

Grondbeleid heeft een grote financiële impact. De eventuele baten maar ook financiële risico's komen uiteindelijk uit in de Algemene Reserve en zijn daarmee van grote invloed op de algemene financiële positie van de gemeente. Hoewel bij planontwikkelingen en exploitatieberekeningen getracht wordt de risico's zoveel mogelijk te minimaliseren, is het noodzakelijk een algemene buffer achter de hand te houden. Zie hiervoor de paragraaf Risicomanagement en Weerstandsvermogen.

De inhoudelijke aspecten (planning, resultaten) van de diverse strategische ontwikkellocaties zijn nader beschreven bij het programma Wonen & Verkeer in het beleidsdeel van deze begroting.

De grondpositie van de gemeente Vaals kan momenteel gesplitst worden in een 6-tal grondexploitaties (onderhanden projecten).

Grond-Exploitaties	Boekwaarde begin 2023	Vermeerderingen in 2023	Verminderingen In 2023	Boekwaarde eind 2023	Resultaat-Verwachting
Hekkert - terrein	€ 1.000.049			€ 1.000.049	€ 45.000 V
Von Clermontpark VCP	€ 2.148.426			€ 2.148.426	€ 208.000 V
Locatie Beemderlaan	€ 380.000			€ 380.000	€ 100.000 W
Pastoerswei/Linden.	€ 155.328	€ 2.924	€ 27.092 -/-	€ 131.160	€ 469.000 W
Vereinshoes Koperstr.	€ 235.907		€ 10.723 -/-	€ 225.184	€ 81.000 W
Esso-locatie	€ 1.202.676	€ 172.070	€ 462.500 -/-	€ 912.246	€ 578.000 V
Vijlen Zuid-Oost fase 3	€ 4.651	€ 330.698	€ 9.043	€ 326.306	€ 188.000 W
Selzerbeekgebied	€ 27.576	€ 45.294		€ 72.870	n.n.t.b.
Omgeving Zaal Lemiers		€ 1.025.968		€ 1.025.968	€ 264.000 W

Zoals elk jaar in de paragraaf Grondbeleid wordt aangegeven, zullen de tekorten en winsten op de onderdelen 'Hekkert, VCP en Beemderlaan' uiteindelijk worden gesaldeerd en als restant boekwaarde op het project Von Clermontpark blijven staan. De na verkoop/ontwikkeling nog resterende bezittingen in het Von Clermontpark (o.a. voormalige loods) vertegenwoordigen een waarde die boven deze boekwaarde ligt.

Hekkert-terrein

Het grondstuk aan de Sneeuwberglaan, waarop de voormalige auto-garage Hekkert was gehuisvest, omvat zo'n 2.700 m² oppervlakte. Concreet zicht op een ontwikkeling op deze locatie is er nog niet. Er zijn wel enkele verkennende gesprekken gevoerd op initiatief van diverse ontwikkelaars, maar deze hebben vooralsnog niet tot een concreet resultaat geleid. Mede omdat de ontwikkelingsrichting nog niet helder is. Het lijkt logisch om die koers te bepalen bij de ontwikkeling van een visie op het gebied Sneeuwberg-/Selzerbeeklaan. De boekwaarde van het grondstuk is vrij fors. We gaan er vooralsnog van uit dat de boekwaarde nagenoeg te realiseren is. Rekening moet worden gehouden met kosten in de zin van voorbereiding en advisering. Bovendien ligt er nog een afspraak met het naastgelegen bedrijf/woning om, afhankelijk van de vormgeving van het nieuwbouwplan, de inritconstructie e.d. bij de burens aan te passen. Met een verkoopprijs van € 1 mio zouden we uiteindelijk het verlies op dit project kunnen beperken tot € 40.000. Dat verlies blijft als resterende boekwaarde Von Clermontpark staan.

Von Clermontpark

Het stadsvernieuwingsproject Von Clermontpark kent zijn oorsprong in de jaren '90 en omvat de herstructurering van een omvangrijk terrein waar voorheen onder andere de oude naaldenfabriek Muva stond, aangevuld met de voormalige voetballocatie Wit-Groen. Momenteel resteert nog de 'lange strook' achter vijver De Obelisk met een totale oppervlakte van ca. 6.500 m² als ook de locatie van het voormalige 'Van Houten-gebouw' aan de

Beemderlaan. Met Laudy Vastgoedontwikkeling is een verkoopprijs van € 2.000.000, sec voor het grondstuk achter de vijver overeengekomen en in april 2023 is hiertoe een koopovereenkomst gesloten. Laudy gaat hier een complex van 27 huur-/koopappartementen realiseren, 16 grondgebonden (starters-)woningen en een 6-tal bouwkwavels. De verdere uitwerking van de plannen loopt momenteel nog en de formele procedures voor de bouwvergunning zijn nog niet concreet opgestart. Derhalve zal de koopsom (bij onherroepelijke omgevingsvergunning) pas in 2024 worden betaald en niet, zoals bij de begroting 2023 gedacht, in 2023. Rekening houdende met gemeentelijke kosten in de aanleg (o.a. infra/riool en eventuele advieskosten, totaal geraamd op € 60.000), wordt uiteindelijk een tekort op deze ontwikkeling verwacht van € 208.000. Dit blijft als restant boekwaarde Von Clermontpark staan.

Locatie Beemderlaan

Op de locatie aan de Beemderlaan, waar nu het oude 'bedrijfsverzamelgebouw' is onderzoek verricht naar de haalbaarheid van een gecombineerde ontwikkeling. De richting van deze ontwikkeling betreft een centrale maatschappelijke voorziening, met eventueel een functie voor huisartsen/apotheek en woonruimten (senioren). De ontwikkeling ligt momenteel echter stil omdat de toekomstige richting ook afhankelijk is van keuzes in het gemeentelijk Accommodatiebeleid (bv. keuze voor een nieuwe centrale voorziening op deze locatie). Vooralsnog wordt uitgegaan van een mogelijke verkoop en ontwikkeling in 2025, tegen een minimale verkoopwaarde van € 500.000, hetgeen uiteindelijk na aftrek van eventuele kosten m.b.t. advies en aanpassing infra tot een boekwinst van € 100.000 moet leiden, welke boekwinst gesaldeerd wordt met het tekort op het VCP.

Pastoerswei

De locatie Pastoerswei is medio 2020 verkocht aan Burgt Bouw Zuid uit Maastricht voor een verkoopprijs van € 700.000. Het plan is om dit terrein 18 levensloopbestendige seniorenwoningen te ontwikkelen. Na een uitgebreide omgevingsdialoog in 2021 en 2022, is vervolgens gewerkt aan een nieuw bestemmingsplan. Hoewel bij de begroting verwacht werd dat de benodigde omgevingsvergunningen in de loop van 2023 onherroepelijk zouden worden, hebben er nog enkele aanpassingen in het plan (toevoeging groen en parkeerplaats) plaatsgevonden, waardoor een wijzigingsplan moest worden vastgesteld. Dit zal naar verwachting medio 2024 onherroepelijk zijn, waarna dan ook de koopsom zal worden betaald. In 2023 zijn er kosten gemaakt voor een advies m.b.t. bomen. Tevens heeft in 2023 de gebruikelijke afschrijving (financieel) plaatsgevonden, waardoor de boekwaarde eind 2023 iets lager is dan begin 2023. In 2024 wordt de koopsom van € 700.000 op de gemeentelijke rekening bijgeschreven en zullen we de restant boekwaarden van de voormalige gebouwen (school en gymzaal) volledig afschrijven (nu resteert nog ca. € 77.000), waardoor er uiteindelijk een positief resultaat van € 469.000 wordt verwacht. Dit positieve resultaat wordt in 2024 toegevoegd aan de algemene reserve.

Vereinschoes Koperstraat 21/21a

Het gebouw bestaat uit een café, bovenliggend zaaltje en een bovenwoning. In het verleden heeft de gemeente dit object in eigendom overgenomen van de Stichting Ons Volkshuis. In eerste instantie met de bedoeling om het eventueel te betrekken bij de ontwikkeling van het Koningin Julianaplein. Het beleid is inmiddels gewijzigd en het gebouw zal worden afgestoten. In 2023 is ca. € 10.000 aan afschrijving geboekt, hetgeen de boekwaarde van het gebouw laat zakken. We gaan uit van een verkoop in 2024 tegen een prijs van minimaal € 300.000. Rekening houdende met diverse bijkomende kosten zou dit resulteren in een boekwinst van € 81.000, welke bij realisatie kan worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Esso-locatie

In 2017 heeft de gemeenteraad besloten het op dat moment nog in exploitatie zijnde Esso-tankstation aan de Maastrichterlaan als strategische aankoop te verwerven. Een unieke kans om het risicovolle tankstation uit de woonkern te weren en een ruimtelijke kwaliteitsslag te realiseren op deze centrumlocatie, met een doorsteek naar het achtergelegen Von Clermontpark. In 2021 is de locatie verkocht aan VanHier Wonen uit Voerendaal, voor een koopsom van € 600.000. Deze corporatie wenst op deze locatie 37 appartementen te realiseren in het hogere sociale huursegment. Grootste probleem van de ontwikkeling betreft de nogal forse opgave inzake sloop en sanering. Via een samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en Provincie Limburg is door de Provincie een bijdrage toegezegd in 50% van het niet afgedekte 'gat' voor wat betreft sloop en saneringskosten van het voormalige Esso-tankstation, met een maximum van € 267.500. Na een forse vertraging bij de start (vanwege onderzoek naar vleermuizen en de gigantische prijsstijgingen in de bouwkosten), is in 2022 en 2023 voortvarend gewerkt aan de sloop. Reeds eerder meldden we dat de sloopkosten echter (enerzijds vanwege de prijsstijgingen en anderzijds vanwege onverwachte tegenvallers/obstakels) forst zijn tegengevallen. De kosten voor sloop komen uiteindelijk uit op ca. € 400.000 en qua sanering verwachten we ook nog een post van ca. € 120.000. Het toegezegde Provinciaal subsidie zal dus maximaal kunnen worden afgeroepen. In bovenstaand overzicht constateert u een vermeerdering (kosten) in 2023 van ruim € 172.000 (met name vanwege sloop- en stutwerkzaamheden). Tevens hebben we een subsidie in het kader van de Startbouwimpuls ontvangen van € 462.500, welk bedrag overigens volledig ten goede moet komen aan de bouwkosten/compensatie gestegen prijzen (dus aan de opdrachtgever, in casu Vanhier Wonen). Verder heeft de beoogde particuliere koper van het pand Maastrichterlaan 83 afgezien van een aankoop. De gemeente is, conform afspraak, verantwoordelijk voor de aanleg van een toegangsweg vanaf de Jos Francotteweg richting de parkeerplaats aan de achterzijde. Hiertoe hebben we een kostenpost van ruim € 100.000 opgenomen. Rekening houdend met alle nog te verwachten kosten en het subsidie van de Provincie komen we bij dit project uiteindelijk op een tekort uit van

€ 578.000. Daarvan is reeds in eerdere jaren voor € 500.000 een voorziening gevormd voor het te verwachten verlies.

Vijlen Zuid-Oost fase 3

Het uitbreidingsplan Vijlen Zuid-Oost heeft in de afgelopen jaren reeds 2 fasen doorlopen. De gemeente heeft in het restende deel nog bouwgrond, net als dat Vastgoed Ontwikkelingscentrum Jongen grond in eigendom heeft. Beide partijen hebben in 2021 het initiatief gestart voor een gezamenlijke ontwikkeling van woningbouw (de afronding van het gehele uitbreidingsproject). Op basis van een peiling onder inwoners (o.a. via informatiemiddag) is gebleken dat de belangstelling voor woningen voor diverse groepen uit onze gemeente, met name uit de kern Vijlen, heel groot is. Op grond daarvan is tussen gemeente en VOC begin 2022 een samenwerkingsovereenkomst gesloten, waarin besloten is tot een gezamenlijke ontwikkeling (woningen, bouwkavels en infrastructuur). De ruimtelijke procedures zijn inmiddels doorlopen, de infra is voor zover mogelijk aangelegd en de verkoop van de kavels en woningen is inmiddels gestart. In 2023 zijn ruim € 322.000 aan kosten gemaakt. Het overgrote deel van deze kosten heeft te maken met de aanleg van infrastructuur, nutsvoorzieningen en het afvoeren van grond. Tevens is reeds voor bijna € 34.000 aan ontwerp- en architectkosten gemaakt. Deze kosten worden via de verkoop van de woningen overigens weer terugverdiend. De verwachting is dat in 2024 en 2025 in totaal nog voor zo'n € 360.000 aan kosten zal worden gemaakt, maar dat met de verkoop van de woningen een opbrengst van € 1.250.000 gerealiseerd kan worden. Als we dan de resterende boekwaarde (van de diverse gronden) ad € 375.000 afwaarderen, dan resteert uiteindelijk een boekwinst van € 188.000. Deze valt vooralsnog lager uit dan oorspronkelijk geraamd, met name omdat de kosten voor de aanleg van de infra als ook de bouwkosten voor de woningen fors zijn gestegen in de afgelopen jaren. De boekwinst kan overigens pas na realisatie worden toegevoegd aan de algemene reserve (conform de BBV-voorschriften).

Selzerbeekgebied

De gemeenteraad heeft in juli 2023 opdracht gegeven om een zogenaamde Gebiedsvisie voor het Selzerbeekgebied voor te bereiden. Hierbij duiden we op de diverse percelen, welke grenzen aan de Selzerbeek, gelegen tussen de outdoor-kartingbaan aan de Selzerbeeklaan en de tennisbanen aan de Sneeuwberglaan. Daarnaast wordt ook het gebied ten noorden van deze percelen, gelegen tussen Vluket en de voormalige sporthal/Grenslandhal, betrokken. Het proces van opstellen van een gebiedsvisie vraagt om een veelheid aan specifieke onderzoeken, zoals bv. onderzoek naar natuurwaarden, ecologie, waterhuishouding, maar ook naar mobiliteit, verkeersafwikkeling etc. Met een dergelijk visieproces worden forse kosten gemaakt, welke later moeten worden 'terugverdiend' bij de verdere ontwikkeling van het gebied, conform de visie. Tevens zullen onroerend goed transacties gaan plaatsvinden om bepaalde ontwikkelingen mogelijk te maken. De raad heeft besloten om, conform de voorschriften van het BBV) een grondexploitatie voor deze ontwikkeling te starten. In 2022 zijn er reeds kosten gemaakt ter voorbereiding, voor een bedrag van € 27.000. In 2023 zijn er verdere kosten gemaakt m.b.t. onderzoek en advisering door externe bureaus. In de kolom 'vermeerderingen' treft u het hiermee corresponderende bedrag van € 45.000 aan. Ook in de komende jaren verwachten nog verdere kosten voor onderzoek en planvoorbereiding. We gaan vooralsnog uit van een bedrag van ca. € 225.000. Nog geen raming is te maken met betrekking tot aankoop/verkoop van gronden. Daartoe zal de raad eerst een visie moeten vaststellen. Derhalve is ook nog niets te zeggen (n.n.t.b. = nog nader te bepalen) over een uiteindelijk eindresultaat.

Omgeving Zaal Lemiers

De gemeenteraad heeft in oktober 2023 besloten om café/zaal Oud Lemiers aan te kopen, even als de direct naastgelegen panden, vanaf Lemiers-Rijksweg 16 t/m Van Thimusstraat 2A. Doel van deze aankoop is om in samenspraak met de verenigingen uit Lemiers en gebruikers van de zaal te kijken naar de behoeften voor een nieuwe gemeenschapsvoorziening met een uitvoeringszaal, wellicht op deze locatie. Daarnaast zal ook onderzocht worden of er voldoende behoefte is aan en er mogelijkheden zijn voor woningbouw, op deze locatie dan wel elders. Vanwege een mogelijke toekomstige ontwikkeling in combinatie met woningbouwontwikkeling is er vooralsnog voor gekozen om dit project en de bijbehorende investeringen onder te brengen als grondexploitatie. In 2023 zijn de genoemde panden aangekocht voor € 990.000. Daarbij komen nog de kosten van notaris en taxatie van bijna € 5.000. Verder is ook met de voormalig eigenaar overeengekomen om de inventaris van café en zaal over te nemen voor € 15.000. Tenslotte is op deze exploitatie ook het woonbehoefte-onderzoek dat reeds in 2022 is verricht ad € 16.000 te verantwoorden. Daarmee staat de huidige boekwaarde op bijna € 1.026.000. In dit project houden met rekening, voor zover in te schatten, met verdere onderzoeks- en ontwikkelkosten van ca. € 60.000. Een voorzichtige inschatting van een mogelijk gecombineerde woningbouw op de locatie café/zaal Oud Lemiers zou ca. € 600.000 kunnen opleveren, waarmee er een theoretisch tekort van ca. € 485.000 zou ontstaan. Als we de mogelijke ontwikkellocatie BMA Lemiers meenemen, dan gaan we vooralsnog uit van sloop- en ontwikkelkosten van ca. € 200.000 en een verkoopopbrengst van € 1.500.000 bij ontwikkeling van bouwkavels. Als dan de resterende boekwaarde van de BMA ad € 550.000 wordt afgeboekt, ontstaat op deze locatie een theoretisch overschot van € 750.000, waarmee het tekort op de locatie café/zaal Oud Lemiers wordt omgebogen in een overschot van € 265.000. Dat overschot zou dan volledig ten goede kunnen komen als gedeeltelijke dekking voor een nieuwe voorziening/zaal. Echter, dit zijn vooralsnog

theoretische voorspellingen, aangezien de raad heeft aangegeven dat woningbouw en 'terugverdien' geen bestuurlijke kaders aan de voorkant zijn voor een ontwikkeling van een uitvoeringszaal/gemeenschapsvoorziening.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

1. Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de (gewenste) onderhoudstoestand en de onderhoudskosten van infrastructuur (wegen, riolering), voorzieningen (groen, openbare verlichting en gebouwen) binnen de gemeente Vaals. Deze uitgaven voor onderhoud komen in alle programma's voor, maar met name in de programma's Wonen & Verkeer en Mens & Voorzieningen.

Vaals heeft aan openbare ruimte o.a. 35.000 meters weg binnen de bebouwde kom, 47.000 meters weg buiten de bebouwde kom, 72.000 strekkende meters riolering, 156.000 vierkante meter openbaar groen in beheer en ongeveer 20 gemeentelijke gebouwen. De kwaliteit van de wegen, riolering, groen, gebouwen e.d. en het onderhoud daarvan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de hoogte van de lasten.

Conform artikel 17 van de financiële verordening gemeente Vaals 2017 (vastgesteld 6 februari 2017) wordt in deze paragraaf een vertaling weergegeven van de onderhoudsplannen wegen, openbaar groen, gebouwen, riolering en openbare verlichting.

In de jaarrekening 2023 worden de regulier (jaarlijks terugkomende) kosten c.q. klein onderhoud ten laste van de exploitatie gebracht. De kosten voor groot onderhoud worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

2. Riolering

Beleidskader

De gemeente Vaals werkt vanuit een integrale visie en vanuit dit oogpunt is er gezamenlijk besloten om een "Masterplan" op te tuigen welke de leidraad moet vormen voor de komende jaren.

Dit resulteerde ertoe dat er op korte termijn veel werk verzet diende te worden op bijna alle vakdisciplines om anders na te denken over de inrichting van onze openbare ruimte en hier dan ook een start aan te geven.

In dit korte tijdsbestek is er een bulk aan rioolinspectiedata verzameld. De camera-inspecties worden in een zeer kort tijdsbestek gepland om de gegevens te verzamelen om risico gestuurd te kunnen handelen. Op basis van de totale leidinglengte van ongeveer 80km zoals in ons beheerprogramma RioGL was in 2023 afgerond 34,8 km rioolleiding te inspecteren. Werkelijk is er 32,8 km geïnspecteerd. Deze inspectie noemen we een nulmeting.

Verschil in maatvoering kan men als volgt verklaren:

1. Leidinglengte in RIOGL komt niet helemaal overeen met de werkelijke lengte;
2. Er zijn leidingen deels geïnspecteerd vanwege vervuiling, obstakels e.d.

Vanuit deze nulmeting zijn er enkele gebreken naar voren gekomen welke een goed functioneel riool niet kunnen waarborgen. Deze gebreken zijn dan ook per direct opgelost. Men kan dan bijvoorbeeld denken aan het verwijderen van wortels, spoelcement of losliggende delen zoals grote stenen en losgeraakt metselwerk.

Het streven is om de nulmeting in het eerste kwartaal van 2025 af te ronden. Voornemens om na het zomerreces aan te besteden inzake het MRP met de besproken doorkijk 2024 -2027 gekoppeld aan de cyclische (jaarlijks 10%) rioolinspecties met een risico gestuurde visie.

Gelet op het totaal en een eventuele doorkijk naar 2024 t/m 2027 in de vorm van een maatregelenpakket zijn de eerste rioolgegevens in 2023 voor een deel al beoordeeld.

Deze gegevens zijn dusdanig beoordeeld dat het rioolstelsel van de gemeente Vaals na het uitvoeren van dit maatregelenpakket in een goede functionele toestand zal verkeren. Het betreft geen kwaliteit A niveau maar wel tussen kwaliteit A-B met enkele uitschieters naar C niveau. Vertaald in gebreke en/of reparatiehandelingen gaat men over ongeveer 60 stuks (shortliners en freeswerk) exclusief het relinen van een 3 tal strengen.

Beheer en onderhoud van de riolering is de voornaamste taak. Energiekosten, onderzoek, materialen en reparaties in combinatie met uurloon bij gespecialiseerde bedrijven zijn de grootste kostenposten. Budgettaire gezien is het een opgave de zaken goed uit te voeren omdat het tot noch toe acteren op basis van calamiteiten is. Het streven is om hier meer grip op te krijgen door middel van de nulmeting en de daar op volgende jaarlijkse rioolinspecties.

Financiële Consequenties

De rioolheffing in de gemeente Vaals dient 100% kostendekkend te zijn. Dit wil zeggen dat de opbrengsten van de rioolheffing gelijk dienen te zijn aan de beheer en onderhoudskosten. Echter als blijkt dat dit percentage boven de 100% uitkomt bij het opstellen van de jaarrekening, zal het positieve restant toegevoegd worden aan de voorziening gebonden heffingen. Dit jaar is sprake van een onttrekking van € 51.000 waardoor gebruik wordt gemaakt van de egaliserende doel van de voorziening.

De tweede voorziening betreft de voorziening riolering. Deze voorziening dient als buffer om grote onvoorziene uitgaven op te vangen. Indien de gemeente Vaals subsidies dient uit te keren die betrekking hebben op het afkoppelen van regenwater dan komt dit ook ten laste van deze voorziening.

In 2023 zijn de exploitatielasten voor onderhoud begroot op €291.000 echter betreft de realisatie €303.000. De verklaring van het minimale verschil ligt in het feit dat er meer werkzaamheden hebben plaatsgevonden dan verwacht. Deze werkzaamheden zijn divers van aard te denken aan huisaansluitingen, vrijgaven van rioleringen en ontstoppingswerk.

In onderstaande tabel zijn de Onderhoudslasten en kapitaallasten weergegeven.

	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Onderhoudslasten	€ 275.000	€ 285.000	€302.000
Kapitaallasten	€ 488.000	€500.000	€432.000
Totaal	€ 763.000	€785.000	€734.000

3. Groen

Beleidskader

Beheer en onderhoud inzake de groenvoorziening van de gemeente Vaals is te verdelen in vier categorieën. Deze categorieën zijn: beheer beplanting, beheer grassen, beheer bomen en beheer van onkruidbestrijding. Het gewenste onderhoud niveau van alle categorieën betreft een B niveaustatus. Deze status wil zeggen dat er alleen klein onderhoud nodig is om het niveau te handhaven.

Beheer beplanting:

Huidig kwaliteitsniveau van de beplanting is voor een deel achterstallig te noemen. Diverse plantvakken lopen op het einde van hun levensduur en moeten gerenoveerd worden. Daarnaast is gebleken dat het jaarlijks structureel inboeten van beplanting in het verleden niet altijd heeft plaatsgevonden.

De plantenvakken met vaste planten, volgens het GreentoColour-concept (hierna: G2C) van Griffioen Wassenaar, worden sinds april 2023 weer op kundige wijze onderhouden en inmiddels is er begonnen met het renoveren van enkele van deze vakken. Ook in de komende jaren zullen er vaste plantenvakken gerenoveerd moeten worden om de kwaliteit hiervan weer naar het gewenste niveau te krijgen.

Beheer Grassen:

Het huidige kwaliteitsniveau van de grassen is over het algemeen voldoende en heeft een B Niveaustatus. Het beheer is op dit moment traditioneel te noemen en buigt niet volledig met de uitdagingen van dit moment mee. Hier liggen kansen ter vergroting van de biodiversiteit welke momenteel nog niet genomen worden. Indien deze kansen worden benut dan zou de status een A niveau bereiken.

Onderdeel van de beheergroep Grassen zijn ook de grassportvelden. De kwaliteit van de grassportvelden wordt een keer in de drie jaar gekeurd door een extern deskundige instantie (Kiwa). In het komende jaar wordt de inspectie wederom uitgevoerd, door onder andere het nemen van grondmonsters. Hieruit volgt een rapportage van de kwaliteit van de sportvelden, met daaraan gekoppeld onderhouds- en bemestingsadviezen. In afwachting van de uitkomsten van deze rapportage zal moeten blijken welke maatregelen genomen dienen te worden en of een mogelijke inhaalslag noodzakelijk blijkt te zijn.”

Beheer Bomen:

Het huidige kwaliteitsniveau van ons bomenbestand is verminderd. Uit de Boom Veiligheidscontrole (BVC) van 2023 blijkt dat er een achterstand is in het uitvoeren van beheermaatregelen. Naast dat er een aantal bomen moeten worden geveld blijkt dat het voorgaande jaar geen cyclisch en vakkundig bomenbeheer plaats heeft gevonden.

Op diverse plaatsen staan bomen kort op de bebouwing. Dit levert meldingen en klachten op. Gezien het beeld is hier het afgelopen jaar ook in het beheer van de betreffende bomen een en ander niet goed gegaan. Dit draagt bij aan het kwaliteitsverlies van het bomenbestand.

Tevens heeft het structureel inboeten van bomen (conform beleidsplan) het afgelopen jaar niet plaatsgevonden. Hier is een inhaalslag nodig om het gewenste onderhoudsniveau te krijgen.

Beheer Onkruidbestrijding:

Nadat er vanaf 2016 geen chemische onkruidbestrijding meer mag plaatsvinden in het openbare groen is er gezocht naar een goed alternatief hiervoor. In gemeente Vaals werkt men momenteel veelal met heet water. De resultaten zijn goed te noemen en het aantal meldingen/klachten over de onkruidbestrijding zijn beduidend minder geworden sinds men in 2023 is afgestapt van onkruidbestrijding met hete lucht en branden. Het huidige onderhoudsniveau heeft momenteel het gewenste B niveau.

Financiële Consequenties

Het beheer en onderhoud van regulier groen betreft de categorieën beplanting, grassen, bomen en onkruidbestrijding. In 2023 is voor dit onderhoud een bedrag van €371.000 begroot. Echter is de realisatie in 2023 €394.000. Dit is te verklaren doordat er meer snoeihout en groenafval verwerkt is en ook de kosten hiervoor gestegen zijn ten opzichte van voorgaande jaar.

In onderstaande tabel zijn de onderhoudslasten en kapitaallasten weergegeven.

	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Onderhoudslasten	€354.000	€371.000	€394.000
Kapitaallasten	€ 100.000	€96.000	€90.000
Totaal	€ 454.000	€466.000	€484.000

4. Gebouwen

Beleidskader

In 2022 zijn door Bremen Bouwadviseurs B.V. de meerderjaren onderhoudsplannen voor de gemeentelijke gebouwen geactualiseerd. Doel van de opdracht is om een duidelijk beeld te krijgen van de huidige staat van onderhoud van het gemeentelijke vastgoed. Daarbij wordt tevens een realistisch beeld gegeven in de onderhoudsactiviteiten en kosten voor de komende 10 jaar.

De gebouwen in het beheer van de gemeente Vaals zijn onder te verdelen in een aantal groepen. Het onderhoudsniveau van ieder gebouw is de maatstaf in welke groep het gebouw thuis hoort. Zo zijn Bergzicht en de Raadskelder gebouwen die in goede staat verkeren. In Bergzicht zijn alle warmtepompen in 2023 vervangen. Ook is het plafond gerenoveerd en is de verlichting in de zaal vervangen.

De Obelisk, Fraiche, de Kopermolen de Brede school, BMA Vijlen, het gemeentehuis inclusief het fractiehuis, de gemeentewerf en de monumenten zijn gebouwen waar groot onderhoud dient plaats te vinden om het onderhoudsniveau naar het gewenste niveau te tillen. In 2023 is een start gemaakt door in Fraiche de toiletten te renoveren. Ook is de vloer in de gaderobe vervangen. In de Obelisk is er een nieuwe brandmeldinstallatie geplaatst en is de detectie uitgebreid naar de zaal en het café. Sportcomplexen RKVV Vijlen, Rood Groen LVC'01 en TC mixed behoren tot deze zelfde categorie. In 2023 is alle veldverlichting op het complex van Rood Groen LVC'01 vervangen door LED verlichting. Aan de kerktoren en het wachthuisje is enkel klein onderhoud uitgevoerd.

Om beleidstechnische redenen is de keuze gemaakt om een aantal gebouwen in stand te houden en enkel regulier onderhoud uit te voeren. Deze panden zijn de Auw Sjoel, Beemderlaan HFD, BMA Lemiers en uitvoeringszaal Lemiers.

Specifiek voor de Auw Sjoel en de BMA Lemiers is er een instandhoudingsplan opgesteld. Een instandhoudingsplan houdt in dat eventuele gebreken inzichtelijk worden gemaakt. Aan de hand van het plan wordt gekeken naar noodzakelijk onderhoud die binnen de gestelde instandhoudingsperiode uitgevoerd dient te worden. Op basis van de thema's bedrijfsvoering en veiligheid/gezondheid wordt dit beoordeeld. De instandhoudingstermijn is gesteld op 5 jaar. Dit is de periode 2022 tot en met 2026 en verwerkt in het meerderjaren onderhoudsplan.

Tot de laatste groep behoren de volgende panden: de Grenslandhal, Hopschet 2, het Vereinschoes, het oude Licom gebouw en het Esso tankstation. Deze panden staan op de lijst om verkocht of gesloopt te worden. Hier wordt geen onderhoud meer uitgevoerd.

Financiële Consequenties

Het onderhoudsplan Bremen (MJOP, zoals vastgesteld in 2022) van toepassing op het groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening van €382.500, is geïndexeerd (CPI) en naar rato verdeeld over de verschillende gebouwen. Het begrote en uitgevoerde reguliere onderhoud komt ten laste van de exploitatie. Een groot gedeelte van het geplande groot onderhoud kon niet worden uitgevoerd als gevolg van grote personeelstekorten bij aannemers.

Het reguliere onderhoud laat €49.000 hogere lasten zien in verband met onvoorziene reparaties zoals dakschade bij museum de Kopermolen en rioolproblemen op andere locaties. Het totaal uitgegeven bedrag aan regulier onderhoud in 2023 is €191.000.

In onderstaande tabel zijn de onderhoudslasten en mutatie aan de voorziening onderhoud weergegeven.

	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Onderhoudslasten	€175.000	€142.000	€191.000
Mutatie voorziening onderhoud	€ 383.000	€383.000	€383.000
Totaal	€ 558.000	€525.000	€574.000

5. Wegen

Beleidskader

Na de reconstructie van de vaals Vijlenweg in 2022 is beleidstechnisch gekozen voor alleen regulier onderhoud in 2023. Daar waar de topklaag in slechte toestand verkeerde is dit gerepareerd en vervangen door een nieuwe asfalt topklaag.

Een aantal straten zijn in 2023 voorzien van nieuwe asfalt. Dit betreft het bovenste gedeelte van de Beemderlaan, het bovenste gedeelte van de Koperstraat, de Kerkstraat, de Sarce Coeurstraat, de Lieve Vrouwenstraat, de Sneeuwberglaan vanaf de kruising Beemderlaan tot TC Mixed en tot slotte de Lindeweg. De Eschberg heeft enkel noodzakelijke reparaties ondervonden indien een weggedeelte slecht was.

Door diverse bedrijven worden degeneratie kosten betaald ter compensatie van de door hun uitgevoerde werkzaamheden aan de ondergrondse infrastructuur. De door hun uitgevoerde werkzaamheden betreft het plaatsen van kabels en leidingen. Met deze financiële bijdrage heeft de gemeente in 2023 de volgende tijdelijke bestrating voorzien van definitief asfalt. Dit betreft de Mamelisserweg, de Viergrenzenweg ter hoogte van de Wilhelminatoren en het kruisingvlak Jos Francotteweg en Prins Bernhardstraat.

In Vijlen zijn de inritconstructies van de zijstraten die grenzen aan de Borstelkrans en de Pater Gelissenstraat vervangen door gelijkwaardige kruisingen. Door deze aanpassing voldoen deze wegen weer aan de verkeerswetgeving aangezien de verkeerssituatie recent is gewijzigd.

Financiële consequenties

De onderhoudskosten voor de wegen waren in 2023 begroot op €241.000. De daadwerkelijke kosten bedragen €276.000

Voor klein onderhoud wegen, veldwegen en de afhandeling van klachten waren de kosten in 2023 begroot op €72.000. Daadwerkelijk is hier €65.000 aan uit gegeven.

In 2023 is er onvoorzien voor €98.000 ontvangen aan degeneratie kosten betaald door nutsbedrijven en telecommunicatie bedrijven. Van dit bedrag is €15.000 besteedt om de schade van deze bedrijven te herstellen. Het overige bedrag is besteed om het asfalt van diverse wegen definitief te herstellen.

In onderstaande tabel zijn de onderhoudslasten en kapitaallasten weergegeven.

	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Reguliere onderhoudslasten	€ 34.000	€72.000	€65.000
Groot onderhoud	€237.000	€241.000	€276.000
Kapitaallasten	€501.000	€529.000	€472.000
Totaal	€772.000	€770.000	€748.000

6. Openbare verlichting

Beleidskader

Het beleid inzake de openbare verlichting is er op gericht om te streven naar een duurzame openbare verlichting met als gevolg dat de sociale veiligheid en verkeersveiligheid toeneemt en gewaarborgd blijft. De openbare verlichting heeft ook betrekking op het energieakkoord en klimaatakkoord. Het doel is om 50% energie te besparen in 2023 ten opzichte van het startjaar 2013.

De PL/TL lampen zijn vanwege verduurzaming in het eerste kwartaal van 2023 uit productie genomen. Daarom is reguliere vervangen van lampen niet meer mogelijk. Investeren in LED levert een besparing op in het energieverbruik en de CO2 uitstoot. Daarnaast zorgt LED verlichting voor minder onderhoudskosten, lagere energielasten en heeft het technische voordelen. Op basis van berekeningen verwachten we een besparing van 175.000 kWh en een CO2 reductie van 105.000 kg.

Het toekomstige Masterplan Openbare Ruimte (MOR) dient in de toekomst de kaders mee te geven voor de verdere verduurzaming van de openbare verlichting.

De gemeenteraad heeft besloten om in 2024 1060 stuks PL/TL armaturen te vervangen. De verwachte kosten voor deze investering bedragen €465.000

Financiële consequenties

In 2023 waren de werkelijke onderhoudskosten €95.000. De begrote onderhoudskosten waren €98.000. De energiekosten zijn fors duurder uitgevallen. Begroot was €35.200 de werkelijke kosten zijn €117.000 de reden hiervan is de onrustige energiemarkt.

In onderstaande tabel zijn de onderhoudslasten en kapitaallasten weergegeven.

	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Onderhoudslasten	€137.000	€98.000	€95.000
Kapitaallasten	€ 7.000	€14.000	€7.000
	€ 144.000	€112.000	€102.000

Paragraaf Wet open overheid

1. Inhoud paragraaf

In deze paragraaf wordt ingegaan op de Wet open overheid welke op 1 mei 2022 gedeeltelijk in werking is getreden. De Woo ziet op openbaarmaking van overheidsinformatie. Openbaarheid is belangrijk om het vertrouwen tussen burger en overheid te vergroten.

De Wet open overheid kent drie plichten. Dat betreft actieve (uit eigener beweging) en passieve (op verzoek) openbaarmakingsplicht en de informatiehuishoudingsplicht (duurzaam toegankelijk maken van overheidsinformatie). De openbaarmaking op verzoek is overgenomen van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en dergelijke verzoeken worden behandeld, zoals dat eerder ook het geval was.

Zowel voor het actief alsook voor het passief openbaar maken geldt dat niet alles openbaar mag worden gemaakt. In de Woo is nader aangegeven wanneer openbaarmaking niet aan de orde is. Zo gaat het onder meer om zaken, die

- de eenheid van de Kroon in gevaar kan brengen;
- de veiligheid van de Staat kan schaden;
- bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft (bv. medisch, religieus of seksueel);
- wettelijke identificatienummers betreft (bv. BSN of onderwijsnummer).

Voor de implementatie van de Woo ontvangen we een jaarlijkse bijdrage via de algemene uitkering. De benodigde kosten voor het digitale platform en de verplichte openbaarmakingen van de specifieke categorieën zijn door de tegenwoordige onzekerheden met betrekking tot het ontwikkelen van het landelijke digitale platform nog steeds niet in te schatten. Wat betreft het deel van de Woo dat in werking is, opereren wij in overeenstemming met de Woo.

2. Passieve openbaarheid (Woo-verzoeken)

Iedereen mag een verzoek om openbaarmaking indienen. Deze mogelijkheid bestond al op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Verzoeken om openbaarmaking behoren tot het taakveld van Juridische Zaken en worden als regulier werk afgehandeld.

3. Actieve openbaarheid

De verplichte actieve openbaarmaking is nog niet in werking. Het is vanwege de formatie van een nieuwe regering niet duidelijk wanneer die verplichting in werking zal treden. Die inwerkingtreding geschiedt via een Koninklijk Besluit. Daarnaast moet de openbaarmaking op een landelijk digitaal platform plaatshebben. Op deze manier is de overheidsinformatie op één centrale plaats makkelijk te vinden. De verplicht actief openbaar te maken informatie zal fasegewijs worden ingevoerd.

Voor de actieve openbaarmaking hebben we intern voorbereidingen getroffen. Zo is er voor de digitale informatiehuishouding software ten behoeve van de anonimisering van documenten aangeschaft en zijn we ook bezig met zaakgericht werken.

4. Financiële toelichting

Baten

Voor de implementatie van de Woo ontvangen wij een bijdrage via de algemene uitkering. Deze bedraagt voor boekjaar 2023: € 98.251.

Lasten

De lasten in dit programmaonderdeel zijn € 56.000,- deze lasten bestaan uit:

- Het ontwikkelen en beheren van goede en betrouwbare ICT- diensten € 11.000,-
- Personele lasten om verzoeken te behandelen € 45.000,-

Het resterende budget van € 33.251 is geïnvesteerd in het systeem voor de wettelijk verplichte actieve openbaarmaking. Momenteel is deze dienst nog niet in gebruik en wordt hier nog aan gewerkt.

Deel 4

Jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023

ACTIVA	2022	2023	PASSIVA	2022	2023
VASTE ACTIVA			VASTE PASSIVA		
Immateriële vaste activa	€ 93.877	€ 85.897	Eigen vermogen	€ 6.738.956	€ 10.309.573
Kosten sluiten geldleningen			Algemene reserve	€ 4.593.955	€ 9.118.100
en saldo agio en disagio	€ -	€ -	Bestemmingsreserves	€ 2.145.001	€ 1.191.473
Onderzoek en ontwikkeling	€ -	€ -			
Bijdragen activa derden	€ 93.877	€ 85.897			
Materiële vaste activa	€ 25.747.820	€ 24.396.520	Rekeningresultaat	€ 4.113.235	€ 2.241.140
Economisch nut	€ 11.569.247	€ 11.097.546			
Economisch nut (heffing)	€ 9.134.318	€ 8.697.242			
Maatschappelijk nut	€ 5.044.255	€ 4.601.732			
			Voorzieningen	€ 2.139.407	€ 3.434.122
			Verplichtingen, verliezen en risico's	€ 269.895	€ 1.407.275
			Egalisatievoorzieningen	€ 1.869.512	€ 2.026.847
Financiële vaste activa	€ 99.652	€ 132.868	Langlopende schulden	€ 21.112.340	€ 19.472.333
Kapitaalverstrekkingen			Onderhandse leningen		
aan deelnemingen	€ 99.652	€ 99.652	-binnenlandse pensioenfondsen en		
Leningen aan deelnemingen	€ -	€ -	verzekeringsinstellingen		
Leningen aan woningcorporaties	€ -	€ -	-binnenlandse banken en overige		
Overige langlopende leningen	€ -	€ 33.216	financiële instellingen	€ 21.100.000	€ 19.460.000
Uitzettingen	€ -	€ -	Waarborgsommen	€ 12.340	€ 12.333
Bijdragen activa derden					
Totaal vaste activa	€ 25.941.349	€ 24.615.285	Totaal vaste passiva	€ 34.103.938	€ 35.457.168
VLOTTENDE ACTIVA			VLOTTENDE PASSIVA		
Voorraden	€ 4.937.536	€ 5.982.960			
Onderhanden werk en bouwgronden in exploitatie	€ 4.937.536	€ 5.982.960			
Vorderingen	€ 9.396.919	€ 11.985.595	Vlottende schulden	€ 3.827.712	€ 3.944.902
Vorderingen openbare lichamen	€ 7.308.426	€ 4.526.329	Kasgeldleningen	€ -	€ -
Uitzetting 's Rijks schatkist	€ 1.526.792	€ 7.095.637	Overige schulden	€ 3.827.712	€ 3.944.902
Overige vorderingen	€ 561.701	€ 363.629			
Overige uitzettingen	€ -	€ -			
Liquide middelen	€ 153.405	€ 7.544	Liquide middelen	€ -	€ 392.393
Kas- en banksaldi			Kas- en banksaldi		
Overlopende activa	€ 180.033	€ 864.761	Overlopende passiva	€ 2.677.592	€ 3.661.682
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen bedragen door voorfinanciering specifieke uitkeringen	€ -	€ -	Verplichtingen	€ 1.480.175	€ 1.660.126
Vooruitbetaalde bedragen	€ 180.033	€ 864.761	Specifieke uitkeringen Rijk	€ 1.170.880	€ 1.974.130
				€ -	€ -
			Vooruitontvangen bedragen	€ 26.537	€ 27.426
Totaal vlottende activa	€ 14.667.893	€ 18.840.860	Totaal vlottende passiva	€ 6.505.304	€ 7.998.977
Totaal activa	€ 40.609.242	€ 43.456.145	Totaal passiva	€ 40.609.242	€ 43.456.145

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld volgens de geldende voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten Provincies en Gemeenten (BBV). In artikel 24 van het BBV is opgenomen, dat de balans en de toelichting verplichte onderdelen zijn van de jaarrekening. Alle bedragen luiden in euro's (€).

Ook moet in de jaarrekening uitgelegd worden op welke manier het resultaat is bepaald en via welke methode de boekwaarde van bezittingen en schulden worden bepaald. In deze paragraaf zal hier nader op worden ingegaan.

Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Grondslagen van de waardering van activa (bezittingen)

Activa (bezittingen) worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs wordt ook wel de historische kostprijs genoemd. Deze is opgebouwd uit de inkooprijzen en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de grond- en hulpstoffen die zijn gebruikt om het goed te vervaardigen. Daarbij komen nog bijkomende kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Ook kunnen een redelijk deel van de indirecte kosten worden meegenomen in de vervaardigingsprijs. Op vaste activa wordt jaarlijks lineair afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. De afschrijvingstermijnen per investering (actief) zijn opgenomen in de Nota Activabeleid gemeente Vaals (raadsbesluit 07 juni 2021). Als er sprake is van een investering gedurende het boekjaar, wordt pas afgeschreven in het daaropvolgende jaar.

Soort activa	Waarderingsgrondslag
Immateriële vaste activa	Immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en duurzame waardeverminderingen. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. De afschrijvingstermijn op kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen is maximaal 5 jaar (ex 212-verordening), tenzij de looptijd van de lening korter is. De afschrijvingstermijn voor de kosten voor onderzoek en ontwikkeling is maximaal 5 jaar (artikel 212-verordening). Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen verminderd met de afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publiek taak
Materiële vaste activa	Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en duurzame waardeverminderingen. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag.
Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en deelnemingen, leningen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde verminderd met aflossingen en een eventuele voorziening voor verwachte oninbaarheid. Onder uitzettingen worden aandelen, obligaties, maar ook leningen en vorderingen verstaan. Uitgezette bedragen met een looptijd langer dan één jaar worden onder de financiële vaste activa opgenomen. Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden onder de vorderingen (vlottende activa) opgenomen.
Voorraden	Voorraden, grond- en hulpstoffen en gereed product, alsmede bouwgronden in exploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voorraden en deelnemingen moeten tegen de marktwaarde worden gewaardeerd, indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (artikel 65 BBV). Voor de bouwgronden in exploitatie geldt, dat de winstneming plaatsvindt volgens de percentage-of-completion methode, hetgeen betekent, dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst wordt genomen. Hiervoor geldt de voorwaarde, dat het resultaat op betrouwbare wijze moet kunnen worden ingeschat.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	De vorderingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.
Liquide middelen	De liquide middelen zijn opgenomen tegen de nominale waarde.
Overlopende activa	De overlopende activa zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Afschrijvingstermijnen conform Nota Activabeleid gemeente Vaals 2021

Categorie	Omschrijving	Termijn in jaren
Gronden	Tuinaanleg / groenbeheer	20
	Sportpark velden	25-30
	Sportpark terreinen	25-30
	Aankoop gronden	N.v.t.
Gebouwen	Nieuwbouw	40
	Verbouwing / renovatie / uitbreiding	25
	Terreinafrastering (hekwerk)	10
	Installaties (o.a. verwarming)	15
	Inventaris (meubilair)	10
	Telefooncentrale	10
Openbare ruimte	Aanleg / reconstructie van wegen, parkeerplaatsen, woonomgeving, pleinen, fiets- en voetgangerspaden	20
	Kunstwerken	25
	Speeltoestellen	15
	Aanbrengen verkeersvoorzieningen	10-20
	Vervanging openbare verlichting	20
	Aanleg riolering	40
Voorzieningen	Wagenpark < 5.000 kg	7
	Wagenpark > 5.000 kg	12
	Woonwagens	25
	Hardware (server e.d.)	5
	Software (o.a. centrale balie, financiële administratie e.d.)	3-10
Onderzoek	Ontwikkelings- en onderzoekskosten	5

Bovenstaand genoemde afschrijvingstermijnen zijn indicatief bedoeld. De werkelijke gebruiksduurverwachting wordt per actief beoordeeld. Afwijking van bovenstaand genoemde afschrijvingstermijnen vindt enkel plaats wanneer hier op grond van de economische realiteit gegronde redenen toe bestaan. Deze afwijking wordt geformaliseerd middels een separaat raadsbesluit.

Grondslagen voor de waardering van passiva (schulden)

Passiva worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Soort Passiva	Waarderingsgrondslag
Eigen vermogen	Het eigen vermogen bestaat uit de reserves - bestaande uit de algemene reserve en bestemmingsreserves - en het resultaat na bestemming, volgend uit de programmarekening. De balans toont de financiële positie na aanwendungen en toevoegingen aan reserves.
Voorzieningen	<p>Voorzieningen worden gevormd ter afdekking van:</p> <ul style="list-style-type: none"> -verliezen of risico's van bepaalde te verwachten verplichtingen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is. Er wordt een inschatting gemaakt van het risico en dit wordt afgedekt door het vormen van een voorziening; -kosten die een volgend begrotingsjaar worden gemaakt en die hun oorsprong vinden in het begrotingsjaar. Het doel van deze voorziening is om de kosten gelijkmatig te verdelen over een aantal jaren. <p>Middelen die van derden verkregen zijn en die specifiek moeten worden besteed, worden opgenomen onder voorzieningen. Aan de voorzieningen vindt geen rente-toevoeging plaats.</p> <p>Tenzij bij de betreffende voorziening anders wordt vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.</p>
Uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde., verminderd met de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	Vlottende schulden worden opgenomen tegen de nominale waarde.
Overlopende passiva	Overlopende passiva worden opgenomen tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie dienaangaande opgenomen.

Grondslagen van de resultaatbepaling

Bij het opstellen van de jaarrekening is het baten- en lastenstelsel gehanteerd. Dit houdt in, dat opbrengsten (baten) en kosten (lasten) zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling.

De dividendopbrengsten worden verantwoord op het moment, dat deze betaalbaar worden gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen (personeelskosten) van een jaarlijks gelijkblijvend volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar.

Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

Volgens balans-indeling worden de immateriële vaste activa als volgt onderverdeeld:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling van activa;
- bijdragen aan activa in eigendom derden.

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31.12.2022	Vermeerdering investeringen	Vermindering investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31.12.2023
Kosten sluiten geldleningen en saldo agio / disagio	0	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen activa derden	93.877	0	0	7.980	0	0	85.897
Totaal immateriële vaste activa	93.877	0	0	7.980	0	0	85.897

In de onderstaande tabel worden de bijdragen aan activa in eigendom van derden gespecificeerd.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Boekwaarde 31.12.2022	Vermeerdering investeringen	Vermindering investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31.12.2023
Zaal Lemiers	18.334	0	0	1.666	0	0	16.668
Restauratie orgel Kopermolen	7.593	0	0	3.797	0	0	3.796
Behoud oudste gebouw	67.950	0	0	2.517	0	0	65.433
Totaal bijdrage aan activa in eigendom van derden	93.877	0	0	7.980	0	0	85.897

Materiële vaste activa

Volgens balans-indeling worden de materiële vaste activa als volgt onderverdeeld:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31.12.2022	Vermeerdering investeringen	Vermindering investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31.12.2023
Investerings met economisch nut	11.569.247	331.979	21.985	781.695	0	0	11.097.546
Investerings met economisch nut met heffing	9.134.318	12.990	87.754	362.310	0	0	8.697.242
Investerings met maatschappelijk nut	5.044.255	149.827	615	591.735	0	0	4.601.732
Totaal materiële vaste activa	25.747.820	494.796	110.354	1.735.740	0	0	24.396.520

In onderstaande tabellen worden de investeringen met economisch nut en de investeringen met maatschappelijk nut gespecificeerd. Investerings hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Investerings met economisch nut	Boekwaarde 31.12.2022	Vermeerdering investeringen	Vermindering investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31.12.2023
Gronden en terreinen	2.786.125	45.294	0	133.053	0	0	2.698.365
Woonruimten	49.823	0	0	3.073	0	0	46.750
Bedrijfsgebouwen	7.006.076	5.199	0	392.827	0	0	6.618.448
Vervoermiddelen	584.180	59.297	12.695	84.086	0	0	546.696
Machines, apparaten en installaties	1.143.043	222.189	9.290	168.655	0	0	1.187.287
Totaal investeringen met economisch nut	11.569.247	331.979	21.985	781.695	0	0	11.097.546

Ten opzichte van 2022 neemt de boekwaarde af. Dit vloeit voort uit de regulier afschrijvingen op de investeringen. De vermeerderingen (toename boekwaarden) worden veroorzaakt door uitgaven op: ontwikkeling

Selzerbeekgebied, verduurzaming van de sporthal en het voetbalterrein, aanschaf diverse voertuigen en materiaal buitendienst, upgraden en vernieuwing van hard – en software en aanschaf van nieuw meubilair.

De vermindering betreft de inruil van een vervoermiddel van de buitendienst.

Investerin- gen met economisch nut met heffing	Boekwaarde 31.12.2022	Vermeerdering investerings	Vermindering investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31.12.2023
Gronden en terreinen	5.950.896	0	0	190.076	0	0	5.760.820
Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken	3.183.422	12.990	0	172.235	87.755	0	2.936.422
Totaal investerings met economisch nut met heffing	9.134.318	12.990	0	362.311	87.755	0	8.697.242

Ten opzichte van 2022 neemt de boekwaarde af, mede door de reguliere afschrijvingen.

De vermeerderingen (toename boekwaarden) wordt veroorzaakt door uitgaven op lopende projecten, namelijk het relinen van de riolering aan de Prins Bernhardstraat.

De bijdrage van derden werd ontvangen middels een Spuk uitkering en heeft betrekking op het Deltaplan voor klimaatadaptatie.

Investerings met maatschappelijk nut betreffen investeringen in de openbare ruimte (b.v. wegen, bruggen, rotondes e.d.).

Investerin- gen met maatschap- pelijk nut	Boekwaarde 31.12.2022	Vermeerdering investerings	Vermindering investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31.12.2023
Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken	5.044.255	149.827	615	591.735	0	0	4.601.732
Totaal investerings met maatschap- pelijk nut	5.044.255	149.827	615	591.735	0	0	4.601.732

Ten opzichte van 2022 neemt de boekwaarde per saldo af. Dit vloeit voort uit de reguliere afschrijvingen op de investeringen.

De vermeerderingen (toename boekwaarden) wordt veroorzaakt door uitgaven op lopende projecten, zoals o.a. de verkeersveiligheid en leefbaarheid en de rehabilitatie van het wegennetwerk, verder werd een parkeerterrein gekocht in de Koperstraat.

De vermindering (afname boekwaarde) betreft een bijdrage in het voorbereidingskrediet verkeersmaatregelen panel.

Financiële vaste activa

Volgens de balansindeling vindt de onderverdeling van de financiële vaste activa plaats in:

- kapitaalverstrekingen aan deelnemingen;
- leningen aan woningcorporaties;
- leningen aan deelnemingen;
- overige langlopende leningen;
- overige uitzettingen met een rente-typische looptijd langer dan één jaar;

Financiële vaste activa	31.12.2022	31.12.2023
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	99.652	99.652
Leningen aan deelnemingen	0	0
Overige langlopende geldleningen	0	33.216
Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd langer dan één jaar	0	0
Totaal financiële vaste activa	99.677	132.868

Per onderdeel worden de belangrijkste gegevens uiteengezet.

Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen

De aandelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel tegen de marktwaarde, indien deze lager is dan de verkrijgingsprijs. De gemeente bezit de volgende aandelen.

Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	31.12.2022	31.12.2023	In boekjaar betaalbaar gesteld dividend
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	38.847	38.847	42.803
Reinigingsdiensten Rd4	0	0	14.283
Enexis Holding NV	60.805	60.805	227.788
Totaal kapitaalverstrekingen deelnemingen	99.652	99.652	284.874

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden volgens de geldende voorschriften verantwoord in het jaar waarin het recht op ontvangst ontstaat (dit is dus het jaar waarin de aandeelhoudersvergadering plaatsvindt).

Overige langlopende geldleningen	31.12.2022	31.12.2023
Lening tennishal	0	33.216
Totaal kapitaalverstrekingen deelnemingen	0	33.216

Op 23 december 2023 werden de tussen de gemeente en de tennishal geldende erfpacht voorwaarden bij notariële akte gewijzigd. De tennishal is hierdoor erfpachtbelasting verschuldigd. De voor rekening van de tennishal komende overdrachtsbelasting wordt door de Gemeente voldaan, hierdoor krijgt de Gemeente uit dien hoofde een vordering op de tennishal. De Tennishal verbindt zich om de vordering in 120 gelijke maandelijkse termijnen ad € 277,- euro af te lossen. Per jaar is de tennishal over het niet afgeloste deel van de vordering 2 % rente verschuldigd.

Voorraden

De voorraden bestaan uit bouwgronden in exploitatie. Op de boekwaarde is tot en met 2015 rente bijgeschreven.

Grondexploitaties	Boekwaarde 31.12.2022	Vermeer- dering investe- ringen	Verminder- ing investe- ringen	Afschrijving winstneming	Boekwaarde 31.12.2023	Voorziening verliesla- tend complex	Balanswaarde 31.12.2023
Von Clermontpark	3.828.475	0	0	0	3.828.475	0	3.828.475
BP Vijlen 3 ^e fase	4.651	330.698	9.043	0	326.306	0	326.306
Herinrichting omgeving Lindenstraat 4	155.327	2.923	0	4.108	154.143	0	154.143
Rehabilitatie omgeving Esso- station	1.202.676	172.070	462.500	0	912.246	-500.000	412.246
Ontwikkeling plangebied Aken- Vaals	10.500	140	0	0	10.640	0	10.640
Grond							
Totaal grondexploitaties	5.201.629	505.831	471.543	4.108	5.231.810	-500.000	4.731.810

Grondexploitaties	Boekwaarde 31.12.2023	Verwachte vermeerderingen / nog te maken kosten	Verwachte verminderingen / nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat nominale waarde
Von Clermontpark	3.828.475	0	0	-153.000
BP Vijlen 3 ^e fase	326.306	p.m.	p.m.	
Herinrichting omgeving Lindenstraat 4	154.143	2.923	-4.108	469.000
Rehabilitatie omgeving Esso- station	912.246	172.070	-462.500	-578.000
Ontwikkeling plangebied Aken- Vaals	10.640	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal grondexploitaties	5.231.810	174.993	-466.608	-262.000

Uit bovenstaand overzicht blijkt, dat bij de rehabilitatie van de omgeving Esso-station een verlies verwacht wordt van € 500.000. Hiervoor is een voorziening gevormd, die in mindering is gebracht op de boekwaarde van de voorraden. De overige veranderingen van de boekwaarde van de voorraden is helemaal toe te schrijven aan de bouwgrond-exploitatie. In de paragraaf Grondbeleid worden de mutaties per grondexploitatie uitgebreid toegelicht.

Vorraden	Boekwaarde 31.12.2022	Vermeer- dering investe- ringen	Verminder- dering investe- ringen	Afschrijving winstneming	Boekwaarde 31.12.2023	Voorziening verliesla- tend complex	Balanswaarde 31.12.2023
Koperstraat 21 + 21a	235.907	0	0	10.724	225.183	0	225.183
Café Oud – Lemiers	0	1.025.968	0	0	1.025.968	0	1.025.968
Totaal voorraden	235.907	1.025.968	0	10.724	1.251.151	0	1.251.151

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	31.12.2022	31.12.2023
Vorderingen op openbare lichamen	7.308.426	4.855.359
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.526.792	7.095.637
Overige vorderingen	602.071	405.242
Af: voorziening voor oninbaarheid	-40.370	-41.614
Totaal uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	9.396.919	11.985.594

De openstaande debiteuren hebben een normaal verloop.

Van het totaal te vorderen bedrag op openbare lichamen heeft € 2.468.294 betrekking op de compensabele BTW, die pas na 1 juli 2024 wordt ontvangen. Daarnaast heeft € 656.636 betrekking op de vordering op de BSGW inzake de afrekening van toeristenbelasting en diftar.

De voorziening voor oninbaarheid (dubieuze debiteuren) wordt op de vorderingen in mindering gebracht. Van dit gedeelte van de vorderingen is niet zeker of deze ook daadwerkelijk binnen zullen komen. Betreffende voorziening is in 2023 toegenomen met € 1.244

Ingaande 2014 moet in de toelichting op de balans in het kader van Schatkistbankieren nader informatie over het drempelbedrag worden verstrekt. Verwezen wordt naar onderstaande tabel.

Schatkistbankieren	2023
Drempelbedrag	250.000
Gemiddeld bedrag buiten 's Rijks Schatkist 1 ^e kwartaal 2023	-367.636
Gemiddeld bedrag buiten 's Rijks Schatkist 2 ^e kwartaal 2023	-142.647
Gemiddeld bedrag buiten 's Rijks Schatkist 3 ^e kwartaal 2023	-288.033
Gemiddeld bedrag buiten 's Rijks Schatkist 4 ^e kwartaal 2023	-306.352

Liquide middelen

Liquide middelen	2022	2023
Bank voor Nederlandse Gemeenten	145.074	0
Rabobank	4.033	2.592
Kasgeld	4.298	4.953
	75.810	7.545

De stand van de liquide middelen betreft steeds een momentopname per 31 december van het jaar. Het kan daarom zijn dat per jaar de stand van de liquide middelen sterk verschilt. Voor de financieringsbehoefte kan de gemeente gebruik maken van een kortlopende kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De

hoogte van deze faciliteit is onderdeel van de treasuryfunctie. Hierover leest u meer in de paragraaf Treasury.

Overlopende activa

De overlopende activa betreffen vooruitbetaalde kosten voor 2024. Facturen die betrekking hebben op 2024 en in 2023 al aan de gemeente worden gestuurd en betaald moeten worden voor 31 december 2023 staan op de balans onder de vooruitbetaalde facturen. Deze kosten horen namelijk in 2024 thuis en niet in 2023. De functionele verantwoording in 2024 heeft inmiddels plaatsgevonden. Daarnaast dienen hier de nog te ontvangen bedragen te worden opgenomen, waarvan de afwikkeling in een volgend boekjaar te verwachten is.

Overlopende activa	31.12.2022	31.12.2023
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	180.033	864.761
Totaal overlopende activa	180.033	864.761

Eigen vermogen

Eigen vermogen	31.12.2022	31.12.2023
Algemene reserve	4.593.955	9.118.100
Bestemmingsreserves	2.145.001	1.191.473
Saldo rekening na bestemming	4.113.235	2.241.140
Totaal eigen vermogen	10.852.191	12.550.713

Algemene Reserve	Balans 31.12.2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Balans 31.12.2023
Algemene reserve	4.593.955	1.032.000	-621.090	4.113.235	0	9.118.100
Totaal algemene reserve	4.593.955	1.032.000	-621.090	4.113.235	0	9.118.100

Voor aard en doel van de Algemene Reserve wordt verwezen naar de Nota Reserves en Voorzieningen 2021, zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 14 december 2020.

De volgende mutaties hebben plaatsvonden in de algemene reserve:

• Onttrekking t.b.v. incidentele lasten omgevingswet	€ -53.000
• Onttrekking t.b.v. hulp aardbeving Turkije/Syrië	€ -11.000
• Onttrekking t.b.v. voeding reserve overloop	€ -557.000*
• Toevoeging t.l.v. jaarrekeningsaldo 2022	€ 4.113.030*
• Toevoeging opheffing diverse bestemmingsreserves	€ 1.007.000
• Toevoeging t.b.v. algemene reserve	€ 25.000

Omgevingswet

Ten aanzien van incidentele middelen t.b.v. de Omgevingswet zijn in de begroting 2023 € 120.000 gereserveerd (respectievelijk 20k inhuur, omgevingsvisie 25k, omgevingsplan 75k (omgevingsplan is omzetten bestemmingsplan naar omgevingsplan)). In 2023 zijn € 52.885 aan de algemene reserve onttrokken t.b.v. incidentele middelen Omgevingswet. Het restant van € 67.115 "valt vrij" in de algemene reserve.

Hulp aardbeving Turkije/Syrië

Gemeente Vaals heeft in 2023 € 11.000 gedoneerd aan het VNG fonds uit de algemene reserve.

Diverse reserves

In de raadsvergadering van 13 november 2023 is vastgesteld om een aantal bestemmingsreserves op te heffen en de middelen uit die reserves aan de algemene reserve toe te voegen. Het betreft de reserves BTW/compensatiefonds ad € 506.000, WMO/Jeugd ad € 251.000 en I-deel/WB ad € 250.000. Een totaal

bedrag ad € 1.007.000 is toegevoegd aan de algemene reserve. Dit heeft geen effect op de totale omvang van de Reserves & Voorzieningen.

Storting in algemene reserve

In de begroting 2023 is vastgesteld om een bedrag ad € 250.000 toe te voegen aan de algemene reserve. In een amendement (tijdens de vaststelling van de programmabegroting) is vastgesteld de toevoeging met € 225.000 te reduceren. Dit leidt tot een storting in de algemene reserve ad € 25.000.

Resultaatbestemming – jaarrekening 2022

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2022 is besloten het jaarresultaat 2022 ad € 4.113.030 aan de algemene reserve toe te voegen.

*** Let op:** Het totale resultaat 2022 bedraagt € 4.113.235. Het resultaat is toegevoegd aan de algemene reserve. Vervolgens heeft de raad besloten om hiervan € 557.000 te onttrokken en als resultaatbestemming aan de reserve overloop toe te voegen. Dit is gepresenteerd in de tabellen op pagina 138 en 140 volgens bestendige gedragslijn.

Bestemmingsreserves	Balans 31.12.2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Balans 31.12.2023
Minimabeleid	45.917	0	-14.225	0	0	31.692
Overloop	111.691	557.000	-462.911	0	0	205.780
Uniformen-fonds	31.151	0	0	0	0	31.151
Re-integratie	224.000	0	0	0	0	224.000
WWB	250.000	0	-250.000	0	0	0
WMO	251.000	0	-251.000	0	0	0
Ontwikkelfonds	434140	0	-26.392	0	0	407.748
Parkeerfonds Vaals	36.102	0	0	0	0	36.102
Gemeentefonds	506.000	0	-506.000	0	0	0
Masterplan openbare ruimte	255.000	191.000	-191.000	0	0	255.000
Totaal bestemmingsreserves	2.145.001	748.000	-1.701.528	0	0	1.191.473

Voor aard en doel van de bestemmingsreserves wordt verwezen naar de Nota Reserves en Voorzieningen 2021, zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 14 december 2020.

De volgende mutaties hebben plaatsvonden in de bestemmingsreserves:

- Onttrekking reserve minimabeleid Stop kinderarmoede € -14.225
- Onttrekking reserve overloop t.g.v. exploitatie 2023 € -462.911
- Toevoeging reserve overloop € 557.000*
- Onttrekking reserve WWB € -250.000
- Onttrekking reserve WMO/Jeugd € -251.000
- Onttrekking reserve Ontwikkelfonds t.b.v. verbetering leefomgeving € 26.392
- Onttrekking reserve Gemeentefonds € -506.000
- Toevoeging reserve masterplan Openbare ruimte € 191.000
- Onttrekking reserve Masterplan Openbare ruimte groot onderhoud 2022 € -191.000

Reserve minimabeleid

In de begroting 2023 is amendement "Stop kinderarmoede" vastgesteld. Ten behoeve van kledingpakketten mogen € 20.000 aan de reserve Minimabeleid onttrokken worden. In 2023 zijn voor dit doel € 14.225 besteed in samenwerking met stichting "STOP". Het bedrag ad € 14.225 is aan de reserve Minimabeleid onttrokken.

Reserve overloop

In de regelgeving Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten Provincies en Gemeenten (BBV) is vastgelegd dat balansposities, die naar verwachting niet binnen een bepaalde termijn ingezet zullen worden voor hun oorspronkelijke doel of waarvan de daadwerkelijke lasten lager waren dan verwacht, administratief afgewikkeld moeten worden. Dit leidt tot een vrijval van € 61.827 ten gunste van het resultaat. Dit betreft de volgende posten: toekomstperspectief agrarische bedrijven € 35.000, omgekeerde verordening € 18.000 en overige posten € 9.000.

Aanvullend vallen in de jaarrekening 2023 een aantal posten uit de reserve overloop (uit jaarrekening 2021) vrij ad € 49.864 ten gunste van het resultaat. Dit betreft € 16.863 landschapselementen, € 23.001 omgevingswet en € 10.000 maatschappelijke begeleiding. Hiermee is de actualisatie middelen reserve overloop uit voorgaande jaarrekeningen afgerond.

Aangezien de gereserveerde middelen uit de voorgaande jaarrekeningen niet begroot zijn bedraagt het totale resultaatteffect € 111.691 (€ 61.827 + € 49.864).

In de jaarrekening 2022 zijn in totaal € 557.000 begroot in de reserve overloop. Hiervan zijn € 171.220 besteed voor de beoogde doelen (€ 107.000 Energiearmoede, € 26.000 klimaatakkoord, € 20.000 bibliotheek, € 10.000 vrijwilligerswaardering, overige € 8.000).

Daarnaast worden € 180.000 niet besteed voor de opgenomen doelen en vallen vrij ten gunste van het resultaat (€ 126.000 Transitiekosten omgevingswet, € 24.000 Wkb, € 30.000 Visie voor verbinding). Het resultaat effect wordt uitgelegd in de exploitatie op de betreffende beleidsvelden.

Van de begrote € 557.000 reserve overloop worden € 205.780 overgeheveld naar 2024 aangezien een aantal activiteiten pas in 2024 (volledig) uitgevoerd worden (€ 138.000 klimaatakkoord, € 43.780 intensivering re-integratie, € 13.000 training raadsleden, € 11.000 POK gelden / training).

Diverse reserves

In de raadsvergadering van 13 november 2023 is vastgesteld om een aantal bestemmingsreserves op te heffen en de middelen uit die reserves aan de algemene reserve toe te voegen. Het betreft de reserves BTW/compensatiefonds ad € 506.000, WMO/Jeugd ad € 251.000 en I-deel/WB ad € 250.000. Een totaal bedrag ad € 1.007.000 is toegevoegd aan de algemene reserve. Dit heeft geen effect op de totale omvang van de Reserves & Voorzieningen.

Reserve Ontwikkelfonds

Het Ontwikkelfonds is ingesteld (als reserve) om toekomstige investeringen te bekostigen welke bijdragen aan een verbetering van de woon- en leefomgeving van de gemeente. Eén van de in dit kader beoogde projecten betreft het project Aan de Noot. Hiervoor is een werkbudget ad € 50.000 opgenomen in de reserve "Ontwikkelfonds". In 2023 zijn voor het project Aan de Noot € 850 besteed. Dit bedrag is aan de reserve "Ontwikkelfonds" onttrokken.

Een ander initiatief in dit verband betreft de opdracht aan Michel Huisman om een verbeterplan kwaliteit openbare ruimte (Stadsrevisie) op te stellen. Net als voor het project Aan de Noot is ook hier sprake van verbetering van de leefomgeving en kan het werkbudget ad € 50.000 ingezet worden. In dit kader kan ook de sloop van het VVV pand worden gezien om daar het beoogde groen en wandelpad te realiseren (verbetering van de stads- / leefomgeving). Uit de reserve "Ontwikkelfonds" zijn voor dit initiatief € 25.543 onttrokken.

In totaal zijn in 2023 € 26.393 van het werkbudget ingezet

Reserve Masterplan

In de najaarsnota 2022 is besloten groot onderhoud wegen 2023 en 2024 uit de reserve Masterplan Openbare Ruimte te dekken. Voorstel is om daarvoor een bedrag van € 191.000 aan de reserve Masterplan Openbare Ruimte toe te voegen.

Deze toevoeging van € 191.000 kan worden gedekt uit de begroting beleidsveld wegen, doordat gelijktijdig de dotatie aan de voorziening vervalt. (Deze voorziening is immers opgeheven).

Het groot onderhoud 2023 dat voor € 191.000 is begroot bestaat uit:

- de Tyrellsestraat ad € 40.000 en;
- het wegenbestek ad € 151.000

Dit kan op die manier binnen de budgettaire mogelijkheden van € 191.000 worden gedekt ten laste van de reserve.

Voorzieningen

Voorzieningen	Boekwaarde 31.12.2022	Boekwaarde 31.12.2023
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	269.895	1.407.275
Egalisatievoorzieningen	1.869.523	2.026.847
Totaal voorzieningen	2.139.407	3.434.122

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	Boekwaarde 31.12.2022	Toevoegingen	Vrijval	Aanwendungen	Boekwaarde 31.12.2023
Uitkeringen gewezen wethouders	184.000	0	0	0	184.000
Voormalig personeel	66.692	0	0	-14.263	52.429
Kwaliteitsfonds landelijke inpassing	19.203	0	0	0	19.203
Pensioenen gewezen wethouders	0	1.125.300	0	0	1.125.300
Verlofsparen	0	26.343	0	0	26.343
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	269.895	1.151.643	0	-14.263	1.407.275

Egalisatievoorzieningen	Boekwaarde 31.12.2022	Toevoegingen	Vrijval	Aanwendungen	Boekwaarde 31.12.2023
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.309.176	383.884	0	-230.316	1.462.744
Wegen infrastructuur	0	0	0	0	0
Rioleringen	152.477	7.059	-18.930	0	140.606
Openbare verlichting	0	0	0	0	0
Woningbouwinitiatieven	40.040	0	0	0	40.040
Gebonden heffingen	367.830	0	-367.830	0	0
Rioolheffing	0	174.407	-51.478	0	122.929
Afvalstofheffing	0	260.528	0	0	260.528
Totaal egalisatievoorzieningen	1.869.523	825.878	-438.238	-230.316	2.026.847

Voor aard en doel van de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's wordt verwezen naar de Nota Reserves en Voorzieningen 2021, zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 14 december 2020.

De volgende mutaties hebben in 2023 plaatsgevonden:

- Onttrekking voorziening voormalig personeel € -14.263
- Vorming voorziening pensioenen gewezen wethouders € 1.125.300
- Vorming voorziening Verlofsparen € 26.343
- Toevoeging onderhoud gemeentelijke gebouwen € 383.884
- Onttrekking onderhoud gemeentelijke gebouwen € -230.316
- Toevoeging rioleringen € 7.059
- Onttrekking voorziening rioleringen € -18.930
- Vrijval voorziening gebonden heffingen € -367.830

• Vorming voorziening Rioolheffing	€ 174.407
• Onttrekking Rioolheffing	€ -51.478
• Vorming voorziening Afvalstofheffing	€ 193.423
• Toevoeging Afvalstofheffing	€ 67.105

Voorziening Voormalig personeel

De voorziening heeft als doel ter dekking van de kosten in het kader van het arbeidsvoorwaardenbeleid c.q. wettelijke verplichtingen ten behoeve van het voormalig personeel (uitkeringsrechten). Het bedrag ad € 14.263 heeft betrekking op de dekking van het verschil in salaris van een voormalig werknemer tussen het voormalig salaris bij gemeente Vaals en de nieuwe functie.

Voorziening Pensioenen gewezen wethouders

Tot nu toe zijn de bestaande pensioenen voormalige wethouders in de exploitatie verantwoord. Dit bedrag is door de jaren heen vrijwel constant gebleven. Echter zijn in 2023 en 2022 pensioenaanspraken gekapitaliseerd. Om deze schommelingen in de toekomst te voorkomen is tijdens de jaarrekeningcontrole 2022 de noodzaak aangegeven om een voorziening te vormen.

De voorziening "Pensioen voormalige wethouders" wordt gevormd op basis van een actuariële berekening door APG voor toekomstige uit te betalen lasten met betrekking tot pensioenen voormalige wethouders. Vanaf januari 2024 worden alle pensioen gerelateerde lasten via die voorziening verrekend. De dotatie wordt elk jaar via een actuariële berekening vastgesteld. De voorziening is gevormd per balansdatum 31.12.2023.

Voorziening Verlofsparen

Net als in de jaarrekening 2022 zijn voor de jaarrekening 2023 gemaakte afspraken met medewerkers met betrekking tot verlofsparen bij P&O opgevraagd. Voor 2022 was het berekende bedrag niet materieel en de noodzaak voor het vormen van een voorziening niet gegeven. Echter voor de jaarrekening 2023 dient een voorziening verlofsparen gevormd te worden. Met een medewerker is een overeenkomst getroffen om uren te sparen in verband met eerder stoppen met werken. Het berekende bedrag (uren in combinatie met bruto uurloon) bedraagt € 26.343.

Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen

De jaarlijkse dotatie aan de voorziening van €383.884, is geïndexeerd met 3,8% (CPI) en naar rato verdeeld over de verschillende gebouwen. Een gedeelte van het geplande groot onderhoud kon niet worden uitgevoerd als gevolg van personeelstekorten bij aannemers. In 2023 is € 230.000 uitgevoerd van het geplande onderhoud. Dit zal in 2024 zo snel mogelijk worden ingehaald. Wegens prijsstijgingen is voor dit doorgeschoven onderhoud een extra dotatie aan de voorziening noodzakelijk. Een bijstelling zal na het eerste kwartaal in de voorjaarsnota worden opgenomen en toegelicht.

Voorziening Rioleringen

De onttrekkingen betreffen diverse tegemoetkomingen aan burgers in verband met het afkoppelen van hemelwater.

Voorzieningen Gebonden heffingen/Rioolheffing/Afvalstofheffing

Naar aanleiding van een overleg met de accountant is de voorziening gebonden heffingen opgeheven (bedrag € 367.830) en is het totaalbedrag verdeeld over 2 nieuw gevormde voorzieningen (Egalisatie Rioolheffing en Egalisatie Afvalstofheffing). Dit heeft geen resultaat effect en ook geen effect op de totale omvang van de Reserves & Voorzieningen.

De dotaties en onttrekkingen voor de voorzieningen egalisatie rioolheffing en egalisatie afvalstoffenheffing zijn voor 2023 berekend en toegevoegd/onttrokken aan de desbetreffende voorziening.

Vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	Boekwaarde 31.12.2022	Opgenomen in 2022	Aflossing en nieuwe leningen	Totale schuld 31.12.2022	Aflossing in 2023	Boekwaarde 31.12.2023
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	21.100.000	0	0	21.100.000	1.640.000	19.460.000
Waarborgsommen	12.340	680	687	12.333		12.333
Totaal vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	21.112.340	680	687	21.112.333	1.640.000	19.472.333

Staat van vaste geldleningen

Datum geldlening	Rente-percentage	Boekwaarde 31-12-2022	Opgenomen in 2022	Aflossingen in 2023	Totale schuld 31.12.2022	Aflossing in 2023	Boekwaarde 31.12.2023	Rentelast 2023
05.01.06	3,365	1.080.000	0	120.000	960.000	120.000	840.000	34.980
16.01.07	3,975	1.110.000	0	120.000	990.000	120.000	870.000	41.187
24.04.07	4,500	1.000.000	0	100.000	900.000	100.000	800.000	41.971
01.06.11	4,250	4.250.000	0	500.000	3.750.000	500.000	3.250.000	170.675
09.09.14	1,990	6.700.000	0	400.000	6.300.000	400.000	5.900.000	130.345
14.06.19	0,760	8.600.000	0	400.000	8.200.000	400.000	7.800.000	64.220
Totalen		22.740.000	0	1.640.000	21.100.00	1.640.000	19.460.000	483.378

De waarborgsommen hebben betrekking op huurders van gemeentelijke gebouwen, woonwagens, garageboxen en gronden.

Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	31.12.2022	31.12.2023
Kasgeldleningen	0	0
Overige schulden	3.827.712	3.944.902
Banksaldi	0	0
Totaal netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan een jaar	3.827.712	3.944.902

Overlopende passiva

Overlopende passiva	31.12.2022	31.12.2023
Verplichtingen die in het lopende jaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.480.175	1.660.126
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbetalingen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.170.880	1.974.130
Overige vooruit ontvangen bedragen, die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	26.537	27.426
Totaal overlopende passiva	2.677.592	3.661.682

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbetalingen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	Boekwaarde 31.12.2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen en terugbetalingen	31.12.2023
Rijk				
Onderwijsachterstandenbeleid	55.700	26.863	0	82.563
Onderwijsachterstandenbeleid Corona	46.454	0	35.316	11.138
Inburgering	0	30.132	0	30.132
Onderwijsroute	0	9.152	0	9.152
Cliëntenonderzoek	50.000	0	13.803	36.197
Gezondheidszorg	10.000	10.000	0	20.000
Gezond en actief leven akkoord	0	88.950	0	88.950
Versterken bibliotheekvoorziening	0	206.124	0	206.124
Sportakkoord	6.647	0	6.647	0
Sportstimulering	1.392	0	1.392	0
Sanering verkeerslawaaï Lemiers / Mamelis	57.809	0	16.059	41.750
Sanering verkeerslawaaï Maastrichterlaan	0	143.550	0	143.550
Advies Warmtetransitie	3.724	0	0	3.724
Reductie energiegebruik	41.076	0	0	41.076
Energiearmoede	333.460	0	13.233	320.227
Klimaatbeleid CDOKE	0	278.574	0	278.574
NIP	0	310.739	0	310.739
SPUK Hulp toeslagenregeling	2.094	0	0	2.094
Provincie Limburg				
Doe Mee	12.969	0	1.312	11.657
Combinatiefunctionaris	15.320	0	0	15.320
Krimpgelden Bergzicht	25.141	0	0	25.141
Laaggeletterdheid	25.092	0	20.962	4.130
Sportstimulering / sportakkoord	36.780	0	0	36.780
tUrbine	109.112	600	109.112	0
Omgevingswet	34.378	0	21.774	12.604
Energiek Heuvelland	208.000	26.000	83.312	150.688
Ruilwinkel	19.732	0	0	19.732
Delta glasvezel	76.000	0	22.012	53.988
Totaal voorschotbetalingen	1.170.880	1.148.684	345.434	1.974.130

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen baten die betrekking hebben op 2024 en eventueel volgende jaren. Daarnaast worden hier de verplichtingen opgenomen die in het lopende jaar zijn opgebouwd, maar in toekomstige jaren worden betaald.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In dit hoofdstuk zijn de verplichtingen opgenomen, die niet uit de balans zijn te herleiden. Dit kunnen verplichtingen zijn in de vorm van borg en garantstellingen aan natuurlijke en rechtspersonen. Belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor de komende jaren is gebonden, worden hier ook vermeld.

Gewaarborgde geldleningen	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31.12.2022	Boekwaarde 31.12.2023
Woningcorporaties				
Stichting Krijtland Wonen	1.784.757	50%	721.601	641.951
Stichting Krijtland Wonen	746.330	50%	351.504	326.095
Stichting krijtland Wonen	1.085.881	50%	439.036	390.576
Stichting Krijtland Wonen	1.034.940	50%	670.734	644.120
Stichting krijtland Wonen	198.150	50%	128.419	123.323
Stichting Krijtland Wonen	308.912	50%	200.202	192.258
Stichting Krijtland Wonen	2.405.035	50%	1.725.210	1.666.930
Stichting Krijtland Wonen	3.400.000	50%	484.522	247.430
Stichting Krijtland Wonen	5.000.000	50%	5.000.000	5.000.000
Stichting Krijtland Wonen	5.000.000	50%	2.750.000	2.500.000
Stichting Krijtland Wonen	2.400.000	50%	960.000	800.000
Stichting Krijtland Wonen	3.500.000	50%	3.500.000	3.500.000
Stichting Krijtland Wonen	4.500.000	50%	3.300.000	3.150.000
Stichting Krijtland Wonen	5.000.000	50%	3.833.000	3.666.667
Stichting Krijtland Wonen	750.000	50%	540.000	510.000
Stichting Krijtland Wonen	1.500.000	50%	1.150.000	1.100.000
Stichting Krijtland Wonen	3.750.000	50%	2.250.000	2.000.000
Stichting Krijtland Wonen	2.650.000	50%	1.988.000	1.855.000
Stichting Krijtland Wonen	2.400.000	50%	1.440.000	1.200.000
Stichting Krijtland Wonen	5.000.000	50%	4.000.000	3.666.667
Overige bedrijven				
Heton	2.650.000	100%	2.104.842	2.029.682
Totaal gewaarborgde geldleningen			37.537.070	35.210.699

Verstrekte Bankgaranties	Omschrijving	Garantiebedrag per 31.12.2023	Uitbetalingen op basis garantstelling
CBRE DRET Custodian	Huurpenningen parkeergarage Beemderlaan	46.294	0

Zowel voor de gewaarborgde geldleningen, als de verstrekte bankgarantie zijn 2023 geen betalingen gedaan uit hoofde van aanspraken op verleende borg- en garantstellingen.

Overzicht meerjarige contracten

Nr.	Sector	Cluster	Leverancier	Jaar	Duur	Omschrijving	Jaarlijkse kosten
1.	Maatschappij	-	Heton	2015	30 jaar	Onderhoud sportcomplexen	350.000
2.	Maatschappij	-	VVV Zuid-Limburg	2020	6 jaar	Subsidie	115.495
3.	Maatschappij	-	Gemeente Maastricht	2013	GR	Leerlingenvervoer	153.000
4.	Maatschappij	-	Landal GreenParks Hoog Vaals	2008	10 jaar	Dienstverlening en toegankelijkheid park	40.300
5.	Maatschappij	-	WOZL detachering	2012	1 jaar, stilzwijgende verlenging	Papier prikken	20.000
6.	Ruimte	Infrastructuur	WOZL BV	2014	stilzwijgende verlenging	Detachering	65.200
7.	Ruimte	Infrastructuur	Balanz	2016	3 jaar, verlengd met 1 jaar	Onderhoud maaien kernen	59.500
8.	Ruimte	Infrastructuur	Van der Valk	2008	5 jaar, verlengd tot 31.12.2019	Rioolinspectie	54.300
9.	Ruimte	Infrastructuur	Rooden	2016	3 jaar	Onderhoud sportvelden	19.500
10.	Ruimte	Infrastructuur	Aquaco	1979	einde 31.12.2020	Onderhoud beregeninginstallaties	2.100
11.	Ruimte	Infrastructuur	Dolmans	2016	einde 31.12.2020	Onkruidbestrijding	36.500
12.	Ruimte	Infrastructuur	Global Vitus	2010	einde 31.12.2020	Onderhoud huisaansluitingen	1.100
13.	Ruimte	Infrastructuur	Gruppen	2019	3 jaar	Onderhoud vijverfonteinen	1.900
14.	Ruimte	Infrastructuur	Ibis	2018	1 jaar stilzwijgende verlenging	Online bestekadministratie	1.300
15.	Ruimte	Infrastructuur	De Inde	2017	1 jaar verlengd tot 31.12.2020	Onderhoud von Clermontpark	10.000
16.	Ruimte	Infrastructuur	Jonkers Hoveniers	2017	1 jaar verlengd tot 31.12.2020	Onderhoud plantsoenen	17.300
17.	Ruimte	Infrastructuur	Meteogroup	2018	5 jaar	Digitale gladheidsverwachting	2.000
18.	Ruimte	Infrastructuur	Mullenders Groen	2017	1 jaar verlengd tot 31.12.2020	Onderhoud speelterreinen en begraafplaatsen	10.000
19.	Ruimte	Infrastructuur	Provincie Limburg	2019	3 jaar	Onderhoud groenstrook N278	5.000
20.	Ruimte	Infrastructuur	Schaapskooi Mergelland	2023	3 jaar	Begrazen met schapen	10.000

21.	Ruimte	Infrastructuur	Wielierclub Trappedoelies	2017	1 jaar met stilzwijgende verlenging	Onderhoud mountainbikeroute	1.700
22.	Ruimte	Infrastructuur	Vaessen	2017	1 jaar verlengd tot 31.12.2020	Onderhoud hagen buitengebied	16.000
23.	Ruimte	Infrastructuur	Ziut	2016	10 jaar	Onderhoud openbare verlichting	85.000
24.	Ruimte	Infrastructuur	Schots	2017	3 jaar	Ecologisch maaibeheer	28.000
25.	Ruimte	Vergunningen & Handhaving	Roxit	2009	1 jaar, stilzwijgende verlenging	Onderhoud SquitXO	40.000
26.	Bedrijfsvoering	Financiën & Control	Ecclesia	2019	stilzwijgende verlenging	Eigendommen- en brandverzekering	61.500
27.	Bedrijfsvoering	Financiën & Control	G4s	2019	4 jaar	Parkeerservice en directe geldverwerking	28.000
28.	Bedrijfsvoering	Financiën & Control	RSM Nederland Accountants NV	2022	4 jaar	Accountantsdiensten	61.000
29.	Bedrijfsvoering	I & A	TMobile	2018	stilzwijgende verlenging	Telefonie	31.000
30.	Bedrijfsvoering	I & A	Canon Business Center	2023	1 jaar	Kopieerapparatuur	23.000
31.	Bedrijfsvoering	I & A	Eurofiber	2009	5 jaar, stilzwijgende verlenging	Internet	30.000
32.	Bedrijfsvoering	I & A	Ziggo zakelijk	2017	stilzwijgende verlenging	Ethernet VPN, Internet en telefonie	20.800
33.	Bedrijfsvoering	I & A	BCT BV	2001		Corsa platform informatiemanagement	29.000
34.	Bedrijfsvoering	I & A	Isilinx	2007	20 jaar	Glasvezelkabel	12.500
35.	Bedrijfsvoering	I & A	Pink Roccade	2003	7 jaar, Stilzwijgende verlenging	Applicatie middelen	14.200
36.	Bedrijfsvoering	I & A	Microsoft	2017	stilzwijgende verlenging	Microsoft Office	10.000
37.	Bedrijfsvoering	I & A	BCT BV	2019		Liber platform informatiemanagement	33.000
38.	Bedrijfsvoering	I & A	iBabs	2018		Digitale vergadertool	6.000
39.	Bedrijfsvoering	I & A	De Ree	2010		Beheer- en beschrijftool archieven	3.800
40.	Bedrijfsvoering	I & A	Validsign	2019		Integratietool digitale handtekeningen	6.600
41.	Bedrijfsvoering	I & A	Interaction Next	2020		Xential Saas oplossing	5.000
42.	Bedrijfsvoering	I & A	RHCL	2014		Dienstverleningsovereenkomst toezicht archief	8.000
43.	Bedrijfsvoering	Parkeren	Cannock	2020	2 jaar	Naheffingsaanlagen	6.000

			Chase			parkeerbelasting	
44.	Bedrijfsvoering	I & A	PinkRocade	2018	Stilzwijgende verlenging	Hosting Makelaar Suite	18.000
45.	Facilitair bedrijf	-	EBG	2017	5 jaar stilzwijgende verlenging	CV gemeentehuis	30.000
46.	Facilitair bedrijf	-	WOZL	2010	5 jaar stilzwijgende verlenging	Inhuur	19.200
47.	Facilitair bedrijf	-	Vattenfall	2023	5 jaar	Gas	afhankelijk van verbruik
48.	Facilitair bedrijf	-	Vattenfall	2023	5 jaar	Elektriciteit	afhankelijk van verbruik
49.	P & O	-	Centraal Beheer Achmea	2010		Werkgevers uitstapverzekering	28.500

Baten en Lasten 2023

Toelichting op Baten en Lasten 2023

In dit onderdeel wordt belicht op welke wijze het rekeningresultaat 2023 tot stand is gekomen, gezien vanuit de afwijkingen per programma ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2023.

Rekeningresultaat 2023 (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023			Rekening 2023			Resultaat-afwijking	
	Primair			Lasten	Baten	Saldo	Abs.	%
Programma's	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		
Mens & Voorzieningen	-10.812	1.744	-9.068	-13.550	5.521	-8.029	1.039	11%
Wonen & Verkeer	-7.288	4.404	-2.884	-8.200	4.405	-3.795	-911	-32%
Werk & Economie	-8.728	6.238	-2.490	-9.793	6.716	-3.077	-587	-24%
Bestuur & Dienstverlening	-4.296	378	-3.918	-5.675	381	-5.294	-1.376	-35%
Subtotaal programma's	-31.124	12.764	-18.360	-37.218	17.023	-20.195	-1.835	-10%
Overhead	-4.087	14	-4.073	-4.820	19	-4.801	-728	-18%
Financiering / algemene dekkingsmiddelen	-3.233	25.566	22.333	-2.514	29.752	27.238	4.905	22%
Totaal	-38.444	38.344	-100	-44.552	46.794	2.242	2.342	2.342%

Actuele Begroting: Rechtmatigheid – begrotingscriterium

Rekeningresultaat 2023 (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023			Rekening 2023		
	na wijzigingen			Lasten	Baten	Saldo
Programma's	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mens & Voorzieningen	-11.273	1.964	-9.309	-13.550	5.521	-8.029
Wonen & Verkeer	-8.072	4.508	-3.564	-8.200	4.405	-3.795
Werk & Economie	-9.110	6.002	-3.108	-9.793	6.716	-3.077
Bestuur & Dienstverlening	-4.321	358	-3.963	-5.675	381	-5.294
Subtotaal programma's	-32.776	12.832	-19.944	-37.218	17.023	-20.195
Overhead	-4.052	14	-4.038	-4.820	19	-4.801
Financiering/ algemene dekkingsmiddelen	-4.895	28.276	23.381	-2.514	29.752	27.238
Totaal	-41.723	41.122	-601	-44.552	46.794	2.242

Voor een toelichting wordt verwezen naar pagina 40 en 41.

Informatie Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op de gemeente Vaals. Het voor de gemeente Vaals toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

Verantwoordingsmodel WNT 2023		
Gegevens 2023		
bedragen x € 1	J.H.M. Bertram	F.L.M.H. Coenen
Functiegegevens	Secretaris / Algemeen Directeur	Griffier
Datum van tot	01-01-2023 / 31-12-2023	01-01-2023 / 31-12-2023
Omvang dienstverband	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Onbepaalde tijd - 36 uur per week	Onbepaalde tijd - 36 uur per week
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	111.715	78.419
Beloningen betaalbaar op termijn	17.805	10.619
Subtotaal	129.520	89.038
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet		
terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	129.520	89.038
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Verantwoordingsmodel WNT 2022		
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	J.H.M. Bertram	F.L.M.H. Coenen
Functiegegevens	Secretaris / Algemeen Directeur	Griffier
Datum van tot	01-01-2023 / 31-12-2023	13-09-2022 / 31-12-2022
Omvang dienstverband	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Onbepaalde tijd - 36 uur per week	Onbepaalde tijd - 36 uur per week
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	109.700	21.765
Beloningen betaalbaar op termijn	18.845	3.531
Subtotaal	128.545	25.296
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000	65.096
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet		
terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	128.545	25.296
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Staat van reserves en voorzieningen

Omschrijving	1-1-2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12-2023
9000000 (R) Algemene reserve	€ 8.706.985	€ 1.032.000	€ -620.885	€ 9.118.100
AR ALGEMENE RESERVE	€ 8.706.985	€ 1.032.000	€ -620.885	€ 9.118.100
9100120 (BR) Minimabeleid	€ 45.917		€ -14.225	€ 31.692
9100180 (BR) Overloop	€ 111.691	€ 557.000	€ -462.911	€ 205.780
9100190 (BR) Uniformenfonds	€ 31.151	€ -	€ -	€ 31.151
9100200 (BR) Reintegratie	€ 224.000			€ 224.000
9100210 (BR) Reserve Pentasz WWB	€ 250.000		€ -250.000	€ -
9100220 (BR) Reserve WMO/Jeugd	€ 251.000		€ -251.000	€ -
9100230 (BR) Ontwikkelfonds	€ 434.140		€ -26.392	€ 407.748
9200110 (BR) Bestemmingsplannen	€ -			€ -
9200170 (BR) Parkeerbonds Vaals	€ 36.102			€ 36.102
9300080 (BR) Gemeentefonds	€ 506.000		€ -506.000	€ -
9300220 (BR) Masterplan openbare ruimte	€ 255.000	€ 191.000	€ -191.000	€ 255.000
BR SUBTOTAAL BESTEMMINGSRERVE	€ 2.145.001	€ 748.000	€ -1.701.528	€ 1.191.473
R SUBTOTAAL RESERVES	€ 10.851.986	€ 1.780.000	€ -2.322.413	€ 10.309.573
9200075 (V) Pensioenen gewezen wethouders	€ -	€ 1.125.300		€ 1.125.300
9200080 (V) Uitkeringen gewezen wethouders	€ 184.000			€ 184.000
9300040 (V) Onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 1.309.176	€ 383.884	€ -230.316	€ 1.462.744
9300050 (V) Wegen infrastructuur	€ -			€ -
9300100 (V) Riolerings	€ 152.477	€ 7.059	€ -18.930	€ 140.606
9300110 (V) Dubieuze debiteuren	€ 90.999	€ 1.245	€ -50.630	€ 41.614
9300120 (V) Voorz. verliezen bestemmingsplannen	€ 500.000			€ 500.000
9300140 (V) Openbare verlichting	€ 0			€ 0
9300170 (V) Kwaliteitsfonds Landelijke	€ 19.203			€ 19.203
9300180 (V) Woningbouwinitiatieven	€ 40.040	€ -	€ -	€ 40.040
9300200 (V) Egalisatie gebonden heffingen	€ 367.830		€ -367.830	€ -
9300201 (V) Egalisatie Rioolheffing	€ -	€ 174.407	€ -51.478	€ 122.929
9300202 (V) Egalisatie Afvalstofheffing	€ -	€ 260.528		€ 260.528
9300210 (V) Voormalig personeel	€ 66.692		€ -14.263	€ 52.429
9300215 (V) Verlofsparen	€ -	€ 26.343		€ 26.343
V SUBTOTAAL VOORZIENINGEN	€ 2.730.417	€ 1.978.766	€ -733.448	€ 3.975.735
TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	€ 13.582.403	€ 3.758.766	€ -3.055.860	€ 14.285.308

Rechtmatigheidsverantwoording 2023

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 11 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 445.000,- De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Rechtmatigheidsverantwoording	
Begrotingscriterium	
Overschrijding van de lasten programma Mens & Voorziening	€ 2.277.547
Overschrijding van de lasten Programma Wonen & Verkeer	€ 128.001
Overschrijding van de lasten Programma Werk & Economie	€ 682.530
Overschrijding van de lasten Programma Bestuur & Dienstverlening	€ 0
Overschrijding van investeringsbudgetten	€ 13.500
Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
Saldo begrotingsonrechtmatigheden	€ 3.101.579
Voorwaardencriterium	
Totaal Voorwaardencriterium	€ 381.000
M&O Criterium	
Er zijn geen bevindingen boven de rapportagegrens	€ 0
TOTAAL AAN RECHTMATIGHEIDSAFWIJKINGEN	€ 3.482.579

Verklaring overschrijdingen op programmaniveau

In de analyse voor dit onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording worden begrotingsoverschrijdingen van een programma berekend door een totaalsom te maken van onderschrijdingen van lasten en overschrijdingen van lasten van alle beleidsvelden binnen een programma.

In de onderstaande tekst worden enkel de grote overschrijdingen op de lasten per beleidsveld benoemt, er wordt geen rekening gehouden met onderschrijdingen van lasten. Hierdoor wijkt het totaal van het hele programma af van de losse elementen als die bijeen zouden worden geteld maar wijkt deze analyse hierdoor mogelijk ook af van de analyse die in de jaarrekening per programma wordt gemaakt.

Programma Mens & Voorziening - Overschrijding € 2.277.547

Maatschappelijke ondersteuning overschrijding - € 1.603.000

De grootste afwijking ten opzichte van de laatste goedgekeurde begrotingswijziging zien wij in de lasten voor de opvang van vluchtelingen. Deze overschrijding van de lasten wordt echter gecompenseerd door direct gerelateerde hogere opbrengsten.

Deze bijstelling werd reeds in de Najaarsnota aangekondigd, door het afkeuren van de najaarsnota was een tijdige bijstelling niet mogelijk.

Jeugd overschrijding - € 621.000

We constateren een forse stijging in het beroep op de zware jeugdzorg. We verwijzen naar pagina 35 van dit jaarverslag voor een uitgebreide analyse.

De eindafrekening voor jeugdzorg werd ontvangen in december, hierdoor was een tijdige bijstelling niet mogelijk.

Onderwijs overschrijding - € 78.000

De eindafrekening van leerlingenvervoer werd in december ontvangen. Uit de eindafrekening bleek dat een verplichting van € 78.000 noodzakelijk was. Doordat de eindafrekening pas in december werd ontvangen was een tijdige bijstelling niet mogelijk.

Programma Wonen & Verkeer - Overschrijding lasten € 128.001

Ruimtelijke ordening overschrijding - € 428.000

- € 190.000 hogere lasten dan begroot door toekenning van een planschade die in 2023 is afgewikkeld na beoordeling door een juridisch adviesbureau. Deze bijstellingen werd reeds in de Najaarsnota aangekondigd, door het afkeuren van de najaarsnota was een tijdige bijstelling niet mogelijk.
- € 86.000 kapitaallasten hoger dan begroot. In de begroting zijn de opbrengsten opgenomen voor bestemmingsplannen van Clermontpark en de exploitatie Clermontplein waardoor nu de kapitaallasten over een hogere boekwaarde zijn berekend dan ten tijde van de begroting.
- € 318.000 hogere lasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de personele inzet. Een algemene toelichting op de salarislasten is opgenomen in de Leeswijzer op pagina 47. Deze bijstellingen werd reeds in de Najaarsnota aangekondigd, door het afkeuren van de najaarsnota was een tijdige bijstelling niet mogelijk.
- € 165.000 lagere lasten omgevingswet dan begroot vanwege de verschuiving van de werkzaamheden naar begroting 2024.

Openbaar groen overschrijding - € 38.000

Hogere lasten dan begroot door toegerekende kosten voor elektriciteit en gas en door een andere inzet van personeel. Deze bijstellingen werd reeds in de Najaarsnota aangekondigd, door het afkeuren van de najaarsnota was een tijdige bijstelling niet mogelijk.

Verkeer overschrijding - € 33.000

Hogere lasten dan begroot voor digitale verkeersborden in verband met het meten van verkeersdruk. Gelet op de samenhang met de lokale aanpak verkeersdruk buitengebied is aan de raad toegezegd in de zomer al aan de slag te gaan. Hierdoor wordt deze uitgave nu zichtbaar in de jaarrekening.

Parkeren overschrijding - € 61.000

Hogere servicekosten dan begroot en de indexering van de huur conform huurcontract plus een toerekening van elektriciteitskosten en gas.

Programma Werk & Economie – Overschrijding lasten € 682.530

Inkomenszorg overschrijding - € 588.000

De overschrijding vloeit voort uit een late afrekening van de Gemeenschappelijke regelingen SZMH en WOZL. De eindafrekening werd pas in maart 2024 ontvangen waardoor een tijdige bijstelling niet mogelijk was.

Economie overschrijding - € 96.000

- € 15.000 hogere lasten dan begroot voor Euregionale Oriëntatie. De komende jaren willen we structureel blijven deelnemen aan Charlemagne en Grenzinfopunkt. In 2022 en 2023 was hiervoor geen budget geraamd omdat de bijdrage tijdelijk zou worden voldaan uit een overschot in de exploitatie van Charlemagne.
- € 13.000 lagere lasten dan begroot vanwege een andere verdeling van de personele inzet.
- € 95.000 hoger lasten dan begroot vanwege de kosten van de projectleider in verband met de aanleg van glasvezel in samenwerking met de lijn-50 gemeenten. Tegenover deze kosten in het onderdeel nutsbedrijven van dit beleidsveld staat in de baten de dekking voor hetzelfde bedrag.

Deze bijstellingen werd reeds in de Najaarsnota aangekondigd, door het afkeuren van de najaarsnota was een tijdige bijstelling nog mogelijk.

Overschrijding investeringsbudget € 13.500

Het toegestane krediet voor de LED verlichting op sportvelden is wegens inflatie met een bedrag van € 12.000 overschreden.

Voorwaardencriterium

Vanuit de reguliere controle op inkoop & aanbestedingen zijn dossiers onrechtmatig bevonden.

Voor wat betreft de aanbestedingen is er een bedrag van € 381.000 (aantal 9 leveranciers) aan onrechtmatigheden geconstateerd.

Dit is op te splitsen in € 75.000 (aantal 1 leveranciers) inzake Europese aanbestedingen en € 306.000 inzake afwijkingen in het kader van de interne inkoop- en aanbestedingsbeleid. De Europese aanbestedingen hebben te maken met uitbreidingen van contracten waardoor de aanbestedingsgrens voor de duur van 4 jaar wordt overschreden.

Het restant betreft opdrachten waarvan de documentatie of niet voorhanden zodat het traject van aanbesteding niet kon worden aangetoond of trajecten waarvan wel is vastgelegd om een en ander uit te voeren zonder aanbestedingstraject maar waarvan geen formeel afwijkingbesluit is opgesteld

M&O criterium

De gemeente heeft geen overkoepelend M&O Beleid.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

SISA bijlage jaarrekening 2023

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024										
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
Jen V	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Gemeenten		Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
					Aard controle R Indicator: A16/01	Aard controle R Indicator: A16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Aard controle R Indicator: A16/04	Aard controle R Indicator: A16/05	Aard controle R Indicator: A16/06
				€ 4.547.321			€ 0	€ 0	€ 0	
		Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten en per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)					
		Aard controle R Indicator: A16/07	Aard controle R Indicator: A16/08	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10					
		€ 0	€ 0	€ 4.547.321	€ 6.980.108					
Jen V	A18B	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)	SiSa tussen medeoverheden	Naam veiligheidsregio	Naam kostensoort	Besteding per kostensoort (jaar T)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/02	Aard controle R Indicator: A18B/03				
				1 50706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0				
				2 50706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Hotels/centra	€ 0				
				3 50706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Overige specifieke meerkosten	€ 0				
				4 50706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Overige Meerkosten	€ 0				
	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld								
	Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/05								
	Ja									

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			1	7	0	0	Nee	Nee
		Wijziging keuze per (2023/2024)	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
		N.V.T.	Ja	0	0	0		
		Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/16	
					€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	
		Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/26	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27		
							€ 0	

BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Beschikingsnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle R Indicator: C43/03	Aard controle D1 Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06
			RREW2020-00449556	€ 0	€ 278.879	3.284		Nee
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			242	€ 115.066	€ 115.066	16	€ 7.608	€ 7.608
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
			258	€ 46.470	€ 46.470			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
			1.070	744	0	0	280	0
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toelagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 0	Ja				

BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 10.232	€ 0	1	27	5	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
			1 LAI/23-03609312	€ 0	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)		
			Aard controle R Indicator: C94/07	Aard controle R Indicator: C94/08	Aard controle R Indicator: C94/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10		
			1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

BZK	C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/02	Aard controle D1 Indicator: C105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/04	Aard controle D1 Indicator: C105/05	Aard controle R Indicator: C105/06
			1 2023-0000096224	0	Ja	0	Ja	€ 0
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/11	Aard controle D1 Indicator: C105/12
			1 2023-0000096224	€ 0	Ja		0	Ja
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C105/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C105/14				
			1 2023-0000096224	Nee				
OC W	D8	Onderwijscharters tandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 120.865	€ 94.520	€ 4.451	€ 0	€ 55.700	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijscharters tandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijscharters tandenbeleid		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09		
			1	€ 0		€ 0		
			2					
			100					

OC W	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05		
			€ 48.246	€ 0	€ 6.198	€ 0	€ 46.453		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs			
	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09					
	1								
OC W	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2023 naar 2024.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D24/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06	
			SB230031	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0	€ 206.124		€ 0	
	Eindverantwoording (Ja/Nee)								
	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07								
	1	Nee							

len W	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 2015090-03	€ 16.059	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 2015090-03	€ 53.908	€ 0	€ 0		Nee
len W	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SISa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060935 Gemeente Maastricht	92022) Zaaknummer 31178250 en nummer 50000005263	€ 6.056	€ 87.755	€ 26.575	€ 385.057
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 060935 Gemeente Maastricht	92022) Zaaknummer 31178250 en nummer 50000005263	Ja			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
			1 060935 Gemeente Maastricht	92022) Zaaknummer 31178250 en nummer 50000005263	Gemeente Vaals: Aanleg buffer, duikerpassages en verkanting weg passages	Ja		
			2					
			15					

EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T): salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 4.058.291	€ 74.021	€ 184.588	€ 4.292	€ 24.426	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)
Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)			
Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12			
€ 0	€ 9.105	€ 0	€ 244.514	€ 0	€ 0			
Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)							
Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14							
€ 0	Ja							

SZW	G3	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
		<i>Indicator: G3/01</i>	<i>Indicator: G3/02</i>	<i>Indicator: G3/03</i>	<i>Indicator: G3/04</i>	<i>Indicator: G3/05</i>	<i>Indicator: G3/06</i>
		€ 0	€ 0	€ 2.169	€ 0	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
		<i>Indicator: G3/07</i>	<i>Indicator: G3/08</i>	<i>Indicator: G3/09</i>	<i>Indicator: G3/10</i>	<i>Indicator: G3/11</i>	
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeente deel 2023	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 450	€ 24.334	€ 904
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 400	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 692	€ 4.090	€ 298
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 2.399	€ 6.917	€ 29
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 266	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 3.807	€ 35.741	€ 1.231
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	Gemeente <i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	0	

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G10/03</i>	
			€ 76.871	€ 0	Nee	
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12/03</i>	
			€ 0	€ 0	Nee	

SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie					
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02					
			€ 9.558	€ 13.890					
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is	
Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08				
1	Onderhoud kleedkamers	€ 364	€ 364						
2	Onderhoud terreinen	€ 13.526		€ 13.526					
100									
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06	
			1	1034327	€ 0	€ 0	€ 0	€ 15.000	€ 64.742
			2						
			3						
			4						
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoord ding (Ja/Nee)					
Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08								
1	1034327	Ja							
2									
3									
4									

VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04		
			€ 0	€ 0	Ja	Nee		
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Aard controle R Indicator: H21/03	Aard controle R Indicator: H21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05	
			Ja		€ 13.803	€ 13.803	Nee	

VW S	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 9.536	€ 3.122	€ 6.113	€ 3.122	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 65.651	€ 54.490	€ 11.161	€ 54.490	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 14.671	€ 22.276	€ 0	€ 22.276	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 11.003	€ 13.128	€ 0	€ 13.128	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 5.135	€ 1.848	€ 3.287	€ 1.848	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 12.837	€ 14.888	€ 0	€ 14.888	Ja
			7 Valpreventie	€ 37.777	€ 15.989	€ 15.119	€ 15.989	Ja
			8 Leefomgeving	€ 7.335	€ 7.636	€ 0	€ 7.636	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 1.834	€ 1.392	€ 441	€ 1.392	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 26.774	€ 11.318	€ 10.785	€ 11.318	Ja
			11 Mantelzorg	€ 7.335	€ 3.101	€ 2.767	€ 3.101	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 7.335	€ 3.101	€ 2.767	€ 3.101	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 4.034	€ 1.705	€ 2.329	€ 1.705	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 1.834	€ 2.493	€ 0	€ 1.393	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 6.528	€ 2.349	€ 4.179	€ 2.349	Ja
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>				
			1 Lokaal Sportakkoord	Ja				
			2 Brede regeling combinatiefuncties	Ja				
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Nee				
			4 Kansrijke Start	Ja				
			5 Mentale Gezondheid	Nee				
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	Ja				
			7 Valpreventie	Ja				
			8 Leefomgeving	Nee				
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja				
			10 Versterken sociale basis	Nee				
			11 Mantelzorg	Nee				
			12 Eén tegen eenzaamheid	Nee				
			13 Welzijn op recept	Nee				
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Nee				
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	Nee				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09</i>					
			Nee					
VW S	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H31/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05</i>	
			560173901	€ 11.677	€ 18.052	Ja		
VW S	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>				
			061883 Gemeente Sittard-Geleen	€ 0				

Bijlage taakvelden BBV

		TAAKVELDENREKENING GEMEENTE VAALS 2023			Programma
		Primair	Actueel	Rekening	
0 - Bestuur en ondersteuning		-16.564.252	-18.035.473	-17.009.609	
0.1 - Bestuur		1.273.542	1.140.542	2.173.563	B&D
Lasten					
1.1	Salarissen en sociale lasten	808.000	808.000	803.801	
3.5.1	Ingeleend personeel	0	0	1.116	
3.8	Overige goederen diensten	396.860	263.860	218.435	
4.3.2	Inkomensoverdrachten - gemeenten	30.000	30.000	10.549	
4.3.6	Inkomensoverdrachten - overige overheden	32.000	32.000	37.803	
7.2	Mutatie Voorzieningen	0	0	1.125.300	
7.3	Afschrijvingen	6.349	6.349	6.349	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	333	333	210	
Baten					
3.8	Overige goederen diensten	0	0	-30.000	
0.2 - Burgerzaken		878.148	917.068	1.052.503	B&D
Lasten					
1.1	Salarissen en sociale lasten	589.000	565.920	726.821	
3.5.1	Ingeleend personeel	0	0	10.909	
3.8	Overige goederen diensten	223.980	276.980	279.711	
4.3.1	Inkomensoverdrachten - Rijk	31.500	31.500	34.559	
4.3.3	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	121.382	130.382	120.905	
7.3	Afschrijvingen	15.252	15.252	15.252	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	534	534	336	
Baten					
3.7	Leges en andere rechten	-103.500	-103.500	-135.310	
4.3.1	Inkomensoverdrachten - Rijk	0	0	-680	
0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden		0	0	0	
0.4 - Overhead		4.364.104	4.337.604	5.163.234	B&D
Lasten					
1.1	Salarissen en sociale lasten	2.479.090	2.487.590	2.481.421	
2.1	Belastingen	6.270	6.270	3.257	
3.5.1	Ingeleend personeel	85.000	85.000	655.630	
3.8	Overige goederen diensten	1.586.495	1.551.495	1.808.487	
4.3.1	Inkomensoverdrachten - Rijk	5.000	5.000	5.139	
4.3.6	Inkomensoverdrachten - overige overheden	11.500	11.500	10.306	
4.3.8	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	8.000	8.000	10.979	
7.2	Mutatie voorzieningen	48.243	48.243	124.861	
7.3	Afschrijvingen	128.171	128.171	105.165	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	20.235	20.235	13.196	
Baten					
3.5.2	Verhuur personeel aan derden	-100	-100	0	
3.6	Huren	-12.000	-12.000	-17.335	
3.8	Overige goederen diensten	-1.800	-1.800	-20.637	
4.3.2	Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	-17.235	

0.5 - Treasury		-104.332	-175.332	-289.306	B&D
<i>Lasten</i>					
1.1 Salarissen en sociale lasten		50.360	50.360	49.504	
2.1 Belastingen		436	436	542	
3.8 Overige goederen diensten		9.742	9.742	11.484	
5.1 Rente		483.379	483.379	483.379	
7.2 Mutatie voorzieningen		705	705	1.513	
7.3 Afschrijvingen		5.919	5.919	6.129	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente		2.656	2.656	1.680	
<i>Baten</i>					
3.6 Huren		0	0	-240	
3.8 Overige goederen diensten		-200	-200	-195	
5.1 Rente		0	0	-128.234	
5.2 Dividenden en winsten		-170.786	-241.786	-322.050	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente		-486.543	-486.543	-392.818	
0.61 - OZB woningen		-1.530.658	-1.508.958	-1.574.371	B&D
<i>Lasten</i>					
1.1 Salarissen en sociale lasten		47.300	47.000	0	
3.5.1 Ingeleend personeel		0	0	61.898	
3.8 Overige goederen diensten		10.925	10.925	2.682	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen		50.486	72.486	63.725	
4.4.8 Oninbaar GB		8.622	8.622	928	
<i>Baten</i>					
2.2.1 belastingen op producenten		-1.647.991	-1.647.991	-1.703.604	
0.62 - OZB niet-woningen		-607.446	-607.446	-561.048	B&D
<i>Lasten</i>					
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen		16.338	16.338	55.446	
4.4.8 Oninbaar GB		2.790	2.790	4.915	
<i>Baten</i>					
2.2.1 belastingen op producenten		-626.574	-626.574	-621.409	
0.63 - Parkeerbelasting		-734.000	-534.000	-550.018	W&V
<i>Lasten</i>					
3.8 Overige goederen diensten		6.000	6.000	0	
<i>Baten</i>					
3.7 Leges en andere rechten		-677.000	-477.000	-543.120	
3.8 Overige goederen diensten		-63.000	-63.000	-6.898	
0.64 - Belasting overig		-32.864	-32.864	-24.889	B&D
<i>Lasten</i>					
3.8 Overige goederen diensten		30.177	30.177	28.658	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen		1.420	1.420	11.066	
4.4.8 Oninbaar GB		339	339	1.015	
<i>Baten</i>					
2.2.1 belastingen op producenten		-30.000	-30.000	-29.017	
2.2.2 belastingen op huishoudens		-34.800	-34.800	-36.611	
0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		-22.399.051	-22.645.051	-24.088.632	B&D
<i>Baten</i>					
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk		-22.399.051	-22.645.051	-24.088.632	
0.8 - Overige baten en lasten		2.211.305	1.818.964	-9.764	B&D
<i>Lasten</i>					
1.1 Salarissen en sociale lasten		1.215.000	1.213.660	12.134	
3.8 Overige goederen diensten		1.047.513	602.512	0	
7.2 Mutatie voorzieningen		49.957	103.957	1.245	
7.3 Afschrijvingen		-85.984	-85.984	0	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente		4.819	4.819	0	

<i>Baten</i>					
3.6	Huren	-20.000	-20.000	0	
3.8	Overige goederen diensten	0	0	-23.143	
0.9 - Vennootschapsbelasting		0	0	0	
0.10 - Mutaties reserves		117.000	-746.000	-542.413	B&D
<i>Lasten</i>					
7.1	Mutatie reserves	250.000	1.780.000	1.780.000	
<i>Baten</i>					
7.1	Mutatie reserves	-133.000	-2.526.000	-2.322.413	
0.11 - Resultaat van de rekening van baten en lasten		0	0	2.241.532	B&D
1 - Veiligheid		1.422.917	1.501.867	1.528.690	
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer		955.976	1.002.976	1.023.407	B&D
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	32.200	28.200	25.627	
3.8	Overige goederen diensten	18.020	29.020	30.059	
4.3.3	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	905.169	945.169	990.300	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	587	587	369	
<i>Baten</i>					
4.3.3	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	0	0	-22.948	
1.2 - Openbare orde en veiligheid		466.941	498.891	505.283	B&D
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	378.300	369.250	397.579	
3.8	Overige goederen diensten	88.391	109.391	89.856	
4.3.2	Inkomensoverdrachten - gemeenten	4.500	4.500	6.472	
4.3.8	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	15.750	15.750	17.077	
<i>Baten</i>					
3.8	Overige goederen diensten	-20.000	0	0	
4.3.3	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	0	0	-5.701	
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat		2.303.376	2.302.996	2.382.071	
2.1 - Verkeer en vervoer		1.735.011	1.734.741	1.746.629	W&V
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	342.330	342.060	336.591	
2.1	Belastingen	2.943	2.943	3.656	
3.8	Overige goederen diensten	506.795	732.001	859.010	
7.2	Mutatie voorzieningen	229.869	4.663	10.210	
7.3	Afschrijvingen	617.031	617.031	584.702	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	94.643	94.643	55.663	
<i>Baten</i>					
3.6	Huren	0	0	-1.620	
3.8	Overige goederen diensten	-58.600	-58.600	-101.583	
2.2 - Parkeren		568.365	568.255	635.442	W&V
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	66.400	66.290	65.960	
2.1	Belastingen	3.350	3.350	6.364	
3.5.1	Ingeleend personeel	47.500	47.500	49.655	
3.8	Overige goederen diensten	407.993	407.993	476.851	
7.3	Afschrijvingen	37.977	37.977	32.977	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	5.145	5.145	3.635	
2.3 - Recreatieve havens		0	0	0	W&V
2.4 - Economische havens en waterwegen		0	0	0	W&V
2.5 - Openbaar vervoer		0	0	0	W&V

3 - Economie		-1.348.354	-1.350.114	-1.499.628	
3.1 - Economische ontwikkeling		26.840	26.940	29.854	W&E
<i>Lasten</i>					
1.1 Salarissen en sociale lasten		26.300	26.400	14.370	
3.8 Overige goederen diensten		540	540	110.524	
<i>Baten</i>					
3.8 Overige goederen diensten		0	0	-73.028	
7.5 Overige verrekeningen		0	0	-22.012	
3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur		0	0	0	
3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		127	-3.333	2.350	W&E
<i>Lasten</i>					
1.1 Salarissen en sociale lasten		21.290	21.330	19.582	
2.1 Belastingen		109	109	135	
3.8 Overige goederen diensten		44.753	28.753	31.976	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen		1.062	1.062	5.533	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen		0	6.500	0	
4.4.8 Oninbaar GB		240	240	508	
7.2 Mutatie voorzieningen		176	176	378	
7.3 Afschrijvingen		1.252	1.252	1.305	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente		212	212	137	
<i>Baten</i>					
3.6 Huren		-10.000	-10.000	-5.940	
3.7 Leges en andere rechten		-55.667	-49.667	-47.625	
3.8 Overige goederen diensten		-3.300	-3.300	-3.639	
3.4 - Economische promotie		-1.375.321	-1.373.721	-1.531.832	W&E
<i>Lasten</i>					
1.1 Salarissen en sociale lasten		17.500	17.600	9.580	
3.8 Overige goederen diensten		22.257	23.757	41.023	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen		47.334	47.334	51.617	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen		115.500	115.500	116.212	
4.4.8 Oninbaar GB		93	93	4.736	
7.3 Afschrijvingen		9.421	9.421	9.421	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente		989	989	622	
<i>Baten</i>					
2.2.1 belastingen op producenten		-1.570.000	-1.570.000	-1.682.428	
2.2.2 belastingen op huishoudens		-18.415	-18.415	-82.615	

4 - Onderwijs	781.842	764.342	749.168	
4.1 - Openbaar onderwijs	0	0	0	M&V
4.2 - Onderwijshuisvesting	98.927	98.927	82.806	M&V
<i>Lasten</i>				
2.1 Belastingen	7.655	7.655	0	
3.8 Overige goederen diensten	4.006	4.006	4.972	
7.2 Mutatie voorzieningen	471	471	0	
7.3 Afschrijvingen	62.668	62.668	62.668	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	24.127	24.127	15.166	
4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	682.915	665.415	666.362	M&V
<i>Lasten</i>				
1.1 Salarissen en sociale lasten	35.100	17.600	24.833	
2.1 Belastingen	27.015	27.015	35.245	
3.8 Overige goederen diensten	150.134	150.134	222.364	
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	63.500	63.500	48.820	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	172.000	172.000	201.789	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	249.254	249.254	209.668	
7.2 Mutatie voorzieningen	41.263	41.263	48.612	
7.3 Afschrijvingen	150.026	150.026	150.026	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	55.135	55.135	34.656	
<i>Baten</i>				
3.6 Huren	-10.012	-10.012	-30.687	
3.8 Overige goederen diensten	0	0	-4.783	
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	-234.000	-234.000	-265.827	
7.5 Overige verrekeningen	-16.500	-16.500	-8.354	
5 - Sport, cultuur en recreatie	3.204.704	3.614.193	3.590.158	
5.1 - Sportbeleid en activering	272.945	367.145	332.901	M&V
<i>Lasten</i>				
1.1 Salarissen en sociale lasten	96.600	86.250	33.863	
3.5.1 Ingeleend personeel	0	0	19.882	
3.8 Overige goederen diensten	117.170	117.170	123.540	
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	0	0	2.054	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	77.175	181.725	187.702	
<i>Baten</i>				
3.8 Overige goederen diensten	-18.000	-18.000	-16.543	
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	0	0	-9.558	
7.5 Overige verrekeningen	0	0	-8.039	
5.2 - Sportaccommodaties	665.351	665.351	704.792	M&V
<i>Lasten</i>				
2.1 Belastingen	10.532	10.532	9.625	
3.8 Overige goederen diensten	540.901	540.901	574.436	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	40.099	40.099	42.459	
7.2 Mutatie voorzieningen	67.245	67.245	78.218	
7.3 Afschrijvingen	37.071	37.071	35.729	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	12.473	12.473	8.032	
<i>Baten</i>				
3.3 Pachten	-20.720	-20.720	-20.720	
3.6 Huren	-4.250	-4.250	-4.250	
3.8 Overige goederen diensten	-18.000	-18.000	-7.060	
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	0	0	-11.677	

5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		638.216	683.048	677.377	M&V
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	114.760	114.910	103.057	
2.1	Belastingen	21.684	21.684	22.768	
3.8	Overige goederen diensten	233.627	241.345	283.013	
4.3.8	Inkomstenoverdrachten - overige instellingen en personen	155.013	191.977	147.116	
7.2	Mutatie voorzieningen	73.791	73.791	86.521	
7.3	Afschrijvingen	132.274	132.274	132.485	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	32.559	32.559	20.476	
<i>Baten</i>					
3.6	Huren	-92.750	-92.750	-94.656	
3.8	Overige goederen diensten	-12.200	-12.200	-18.003	
7.5	Overige verrekeningen	-20.542	-20.542	0	
4.3.2	Inkomstenoverdrachten - gemeenten	0	0	-5.400	
5.4 - Musea		61.633	68.159	85.571	M&V
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	4.400	4.400	4.790	
2.1	Belastingen	1.985	1.985	0	
3.8	Overige goederen diensten	5.142	5.142	18.429	
4.3.8	Inkomstenoverdrachten - overige instellingen en personen	33.376	39.902	44.844	
7.2	Mutatie voorzieningen	9.617	9.617	11.204	
7.3	Afschrijvingen	10.160	10.160	11.259	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	2.753	2.753	1.718	
<i>Baten</i>					
3.6	Huren	-5.800	-5.800	-6.673	
5.5 - Cultureel erfgoed		47.307	62.508	56.497	M&V
<i>Lasten</i>					
2.1	Belastingen	181	181	224	
3.8	Overige goederen diensten	4.808	4.808	-1.030	
4.3.8	Inkomstenoverdrachten - overige instellingen en personen	27.962	43.163	42.880	
7.2	Mutatie voorzieningen	4.516	4.516	5.261	
7.3	Afschrijvingen	8.016	8.016	8.016	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	1.824	1.824	1.146	
5.6 - Media		159.100	199.100	199.081	B&D
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	17.500	17.500	18.353	
3.8	Overige goederen diensten	1.600	1.600	4.796	
4.3.8	Inkomstenoverdrachten - overige instellingen en personen	140.000	180.000	179.999	
7.5	Overige verrekeningen	7.676	7.676	0	
<i>Baten</i>					
4.3.1	Inkomstenoverdrachten - Rijk	0	0	-216.356	
4.3.2	Inkomstenoverdrachten - gemeenten	0	0	-11.873	
4.3.8	Inkomstenoverdrachten - overige instellingen en personen	-7.676	-7.676	0	
7.5	Overige verrekeningen	0	0	185.162	
5.7 - Openbaar groen en (openlucht)recreatie		1.360.152	1.568.882	1.533.939	W&V
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	632.890	661.920	589.761	
2.1	Belastingen	23.644	23.644	25.893	
3.5.1	Ingeleend personeel	50.000	50.000	70.906	
3.8	Overige goederen diensten	518.755	698.455	695.957	
4.3.8	Inkomstenoverdrachten - overige instellingen en personen	3.700	3.700	3.881	
7.2	Mutatie voorzieningen	7.226	7.226	15.504	
7.3	Afschrijvingen	115.199	115.199	134.633	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	21.788	21.788	10.982	
<i>Baten</i>					
3.6	Huren	-7.400	-7.400	-11.730	
3.8	Overige goederen diensten	-5.650	-5.650	-1.848	

6 - Sociaal domein	9.627.131	10.307.323	8.915.523	
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	1.651.457	1.735.198	207.438	M&V
<i>Lasten</i>				
1.1 Salarissen en sociale lasten	980.700	983.400	1.344.961	
2.1 Belastingen	5.061	5.061	5.021	
3.5.1 Ingeleend personeel	96.000	96.000	291.084	
3.8 Overige goederen diensten	103.598	160.598	2.836.737	
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	148.930	148.930	147.130	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	0	220.000	23.475	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	1.489.485	1.513.526	387.823	
7.2 Mutatie voorzieningen	16.554	16.554	19.247	
7.3 Afschrijvingen	542	542	542	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	208	208	131	
<i>Baten</i>				
3.6 Huren	-3.000	-3.000	-3.000	
3.8 Overige goederen diensten	0	0	-41.230	
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	-1.184.121	-1.404.121	-4.888.921	
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	-2.500	-2.500	-37.948	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	0	0	9.267	
7.5 Overige verrekeningen	0	0	113.119	
6.2 - Toegang en eerstelijnsvoorziening	650.111	453.111	250.493	M&V
<i>Lasten</i>				
1.1 Salarissen en sociale lasten	196.200	199.200	0	
3.8 Overige goederen diensten	40.300	40.300	112.592	
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	358.611	158.611	86.874	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	24.000	24.000	10.455	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	28.000	28.000	36.940	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	3.000	3.000	3.632	
6.3 - Inkomensregelingen	1.738.659	2.232.809	2.400.903	W&E
<i>Lasten</i>				
1.1 Salarissen en sociale lasten	99.900	124.050	119.087	
2.1 Belastingen	910	910	415	
3.4.1 Specifieke uitkeringen in natura	35.000	35.000	31.042	
3.8 Overige goederen diensten	47.960	169.960	37.325	
4.1.1 Sociale uitkeringen in geld	4.687.133	4.763.133	5.528.780	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	1.192.432	1.234.432	1.279.245	
4.4.8 Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	274.000	274.000	266.678	
<i>Baten</i>				
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	-4.598.676	-4.368.676	-4.861.669	
6.4 - Begeleide participatie	1.480.217	1.578.477	1.540.159	W&E
<i>Lasten</i>				
2.1 Belastingen	436	436	0	
3.8 Overige goederen diensten	33.000	33.000	14.565	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	1.425.411	1.523.671	1.513.333	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	21.370	21.370	12.261	
6.5 - Arbeidsparticipatie	251.382	296.382	202.362	W&E
<i>Lasten</i>				
1.1 Salarissen en sociale lasten	13.200	13.200	0	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	142.930	142.930	133.882	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	95.252	140.252	68.480	
6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	140.000	140.000	158.620	M&V
<i>Lasten</i>				
3.4.1 Specifieke uitkeringen in natura	140.000	140.000	158.620	
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.042.043	1.933.043	0	M&V
<i>Lasten</i>				
3.4.1 Specifieke uitkeringen in natura	1.675.000	1.575.000	0	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	246.990	267.990	0	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	200.000	170.000	0	
<i>Baten</i>				
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	-79.947	-79.947	0	

6.71 A- huishoudelijke hulp WMO	0	0	912.137	M&V
<i>Lasten</i>				
3.4.1 Specifieke uitkeringen in natura	0	0	927.290	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	0	25.215	
<i>Baten</i>	0			
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	0	-40.368	
6.71 B- Begeleiding WMO	0	0	487.710	M&V
<i>Lasten</i>				
3.4.1 Specifieke uitkeringen in natura	0	0	427.218	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	0	100.860	
<i>Baten</i>				
3.8 Overige goederen en diensten	0	0	50.630	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	0	-40.368	
7.2 Mutatie voorzieningen	0	0	-50.630	
6.71 C- Dagbesteding WMO	0	0	140.000	M&V
<i>Lasten</i>				
3.4.1 Specifieke uitkeringen in natura	0	0	140.000	
6.71 D- Overige maatarrangementen WMO	0	0	244.550	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	0	0	286.733	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	0	-42.183	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	1.365.000	0	0	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	1.330.000	0	0	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	35.000	0	0	
6.72a - jeugdhulp begeleiding	0	355.000	425.384	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	355.000	425.384	
6.72b - jeugdhulp behandeling	0	500.000	586.253	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	500.000	586.253	
6.72c - jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	0	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	0	0	
6.72d - jeugdhulp zonder verblijf overig	0	135.000	0	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	0	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	135.000	0	
6.73 A - Pleegzorg	0	125.000	107.150	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	0	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	125.000	107.150	
6.73 B - Gezinsgericht	0	0	32.767	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	0	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	0	32.767	
6.73 C - jeugdhulp met verblijf overig	0	435.000	993.785	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	381.457	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	435.000	612.328	
6.74 A - Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	15.000	16.001	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	0	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	15.000	16.001	

6.74 B - Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	50.000	45.600	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	0	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	50.000	45.600	
6.74 C - Gesloten plaatsing	0	0	0	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	0	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	0	0	
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	308.262	173.303	0	M&V
<i>Lasten</i>				
3.8 Overige goederen diensten	200.000	65.041	0	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	108.262	108.262	0	
6.82 A- Jeugdbescherming	0	125.000	123.158	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	123.158	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	125.000	0	
6.82 B- Jeugdreclassering	0	25.000	41.053	M&V
<i>Lasten</i>				
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	41.053	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	0	25.000	0	
7 - Volksgezondheid en milieu	-138.033	23.197	137.187	
7.1 - Volksgezondheid	525.513	525.413	690.469	M&V
<i>Lasten</i>				
1.1 Salarissen en sociale lasten	23.600	23.500	17.541	
3.8 Overige goederen diensten	41.020	41.020	93.281	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	460.893	460.893	580.345	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	0	0	2.000	
<i>Baten</i>				
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	0	0	-10.000	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	0	0	-2.698	
7.5 Overige verrekeningen	0	0	10.000	
7.2 - Riolering	-337.037	-337.037	-285.415	W&V
<i>Lasten</i>				
1.1 Salarissen en sociale lasten	151.080	151.080	148.511	
2.1 Belastingen	1.308	1.308	1.625	
3.8 Overige goederen diensten	343.726	343.726	366.342	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	38.625	38.625	34.384	
4.4.8 Oninbaar GB	6.421	6.421	3.155	
7.2 Mutatie voorzieningen	2.115	2.115	4.538	
7.3 Afschrijvingen	366.960	366.960	368.146	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	162.123	162.123	98.990	
<i>Baten</i>				
2.2.1 Belastingen op producenten	-1.256.795	-1.256.795	-149.787	
2.2.1 Belasting op huishoudens	0	0	-1.105.510	
3.6 Huren	0	0	-720	
3.8 Overige goederen diensten	-600	-600	-3.611	
4.3.3	0	0	-7.059	
7.2 Mutatie voorzieningen	-152.000	-152.000	-44.419	

7.3 - Afval		-660.870	-663.170	-633.682	W&V
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	162.090	159.790	160.542	
2.1	Belastingen	1.199	1.199	1.490	
3.8	Overige goederen diensten	1.208.992	1.208.992	1.149.665	
4.3.3	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	59.735	59.735	46.476	
4.4.8	Oninbaar GB	8.778	8.778	5.049	
7.2	Mutatie voorzieningen	1.939	1.939	71.265	
7.3	Afschrijvingen	23.591	23.591	24.170	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	6.457	6.457	4.087	
<i>Baten</i>					
3.6	Huren	0	0	-660	
3.7	Leges en andere rechten	-2.005.882	-2.005.882	-2.009.026	
3.8	Overige goederen diensten	-78.769	-78.769	-86.740	
7.2	Mutatie voorzieningen	-49.000	-49.000	0	
7.4 - Milieubeheer		326.248	489.888	368.241	W&V
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	82.200	81.840	97.728	
3.5.1	Ingeleend personeel	0	0	27.718	
3.8	Overige goederen diensten	154.991	343.991	360.768	
4.3.2	Inkomensoverdracht gemeente	0	0	0	
4.3.3	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	130.000	409.000	125.537	
4.7	Overige verrekeningen	0	0	26.000	
<i>Baten</i>					
4.3.1	Inkomensoverdrachten - Rijk	-15.943	-294.943	-889.769	
4.3.2	Inkomensoverdrachten - Gemeenten	-25.000	-50.000	0	
4.3.4	Inkomensoverdrachten - Provincies	0	0	-18.000	
7.5	Overige verrekeningen	0	0	638.259	
7.5 - Begraafplaatsen en crematoria		8.113	8.103	-2.426	W&V
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	800	790	596	
3.8	Overige goederen diensten	13.313	13.313	2.775	
<i>Baten</i>					
3.8	Overige goederen diensten	-6.000	-6.000	-5.797	
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		710.669	871.669	1.206.440	
8.1 - Ruimtelijke ordening		487.695	623.945	1.009.017	W&V
<i>Lasten</i>					
1.1	Salarissen en sociale lasten	166.500	166.750	220.634	
2.1	Belastingen	2.110	2.110	2.362	
3.5.1	Ingeleend personeel	20.000	20.000	278.661	
3.8	Overige goederen diensten	204.209	340.209	379.686	
7.3	Afschrijvingen	60.807	60.807	55.783	
7.4	Toegerekende reële en bespaarde rente	36.069	36.069	117.359	
<i>Baten</i>					
3.6	Huren	-2.000	-2.000	0	
3.8	Overige goederen diensten	0	0	-23.694	
7.5	Overige verrekeningen	0	0	-21.774	

8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	W&V
8.3 - Wonen en bouwen	222.974	247.724	197.423	W&V
<i>Lasten</i>				
1.1 Salarissen en sociale lasten	336.200	336.950	280.288	
2.1 Belastingen	1.262	1.262	2.197	
3.5.1 Ingeleend personeel	90.000	90.000	0	
3.8 Overige goederen diensten	60.108	84.108	69.118	
7.3 Afschrijvingen	2.677	2.677	13.796	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	876	876	4.228	
<i>Baten</i>				
3.6 Huren	-14.149	-14.149	-19.210	
3.7 Leges en andere rechten	-254.000	-254.000	-150.613	
3.8 Overige goederen diensten	0	0	-2.381	
Totale lasten	38.264.262	41.042.262	45.933.659	
Totale baten	-38.264.262	-41.042.262	-45.933.659	
Saldo	0	0	0	

Verplichte beleidsindicatoren BBV

Beleidsindicator	Eenheid	Peiljaar	Waarde
Bestuur en ondersteuning – formatie	FTE per 1.000 inwoners	2023	9,78
Bestuur en ondersteuning – bezetting	FTE per 1.000 inwoners	2023	9,11
Bestuur en ondersteuning – apparaatskosten	Kosten per inwoner	2023	€ 473,06
Bestuur en ondersteuning – externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2023	15,3% - €1.467.459
Bestuur en ondersteuning - overhead	% van totale lasten	2023	10,8%

Bron: eigen gegevens

Beleidsindicator	Eenheid	Peiljaar	Waarde Vaals	Waarde Nederland
Veiligheid – verwijzingen HALT	Aantal per 1.000 inwoners	2022	2	8
Veiligheid – winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2023	1	2,5
Veiligheid – geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2023	2,0	4,3
Veiligheid – diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2023	1,5	1,3
Veiligheid – vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2023	3,4	5,8
Economie – functiemenging	Percentage	2022	29,2%	53,8%
Economie – vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2022	133,2	174,1
Onderwijs – absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2022	7,2	4,2
Onderwijs – relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2022	13	24
Onderwijs – vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2023	2,8%	2,4%
Sport, cultuur en recreatie – niet sporters	Percentage	2022	50,4%	46,4%
Sociaal domein – banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2022	391,6	825,4
Sociaal domein – jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2019	1%	1%
Sociaal domein – kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2022	7%	6%
Sociaal domein – netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2023	59,5%	73,1%
Sociaal domein – werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2022	2%	1%
Sociaal domein – personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2023	438,6	344,8
Sociaal domein – lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2023	226,7	191,5
Sociaal domein – jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2023	9,5%	11,1%
Sociaal domein – jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2023	0,9%	1,0%
Sociaal domein – jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2023	n.b.	0,3%
Sociaal domein – cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2022	480	710
Volksgesondheid en milieu – omvang huishoudelijk restafval	Kilogram/inwoner	2022	118	148
Volksgesondheid en milieu – hernieuwbare elektriciteit	Percentage	2021	11,8%	33,1%
VHROSV – gemiddelde WOZ-waarde	Duizend Euro	2023	220	368
VHROSV – nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2022	1,7	9,3
VHROSV – demografische druk	Percentage	2023	79,0%	70,3%
VHROSV – gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2023	1.005	860
VHROSV – gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2023	1.083	942

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van de gemeente Vaals

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023**Ons oordeel**

Wij hebben de jaarrekening 2023 van gemeente Vaals te Vaals gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van gemeente Vaals op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2023;
2. de balans per 31 december 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol voor de accountantscontrole van de jaarrekening 2023 van de gemeente Vaals en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van gemeente Vaals zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikte is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op paginanummer 153 tot en met 155. Het college van burgemeester en wethouders heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 3.482.579 ligt boven de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 445.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 10.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa-, of WNT-redenen relevant zijn.

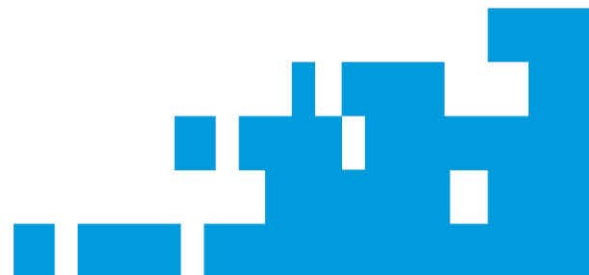
Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente Vaals en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort, alsmede de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent en op de uitkomsten daarvan.

Wij hebben ten aanzien van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude de opzet en implementatie van de interne beheersing geëvalueerd. De organisatie heeft diverse maatregelen verweven in de interne beheersing binnen de diverse processen. Een interne frauderisicoanalyse waarin frauderisico's worden geïdentificeerd en relevante interne controlemaatregelen worden gedefinieerd om deze frauderisico's te mitigeren is vooralsnog niet gestructureerd aanwezig.

Wij hebben om inlichtingen gevraagd bij de leden van het management en gevraagd of zij op de hoogte zijn van feitelijke, vermeende of vermoede fraude.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management

Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Hoewel het risico dat het management interne beheersingsmaatregelen doorbreekt in sommige entiteiten groter is dan in andere, is het in alle entiteiten aanwezig. Als gevolg van de onvoorspelbaarheid van de wijze waarop het management interne beheersingsmaatregelen doorbreekt, vormt dit een risico op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude en vormt het om die reden een significant risico. Dit betreft een vanuit de regelgeving verplicht frauderisico dat geadresseerd dient te worden tijdens de jaarrekeningcontrole.

Wij hebben inzicht verkregen in de voor de financiële administratie gehanteerde dagboeken, alsmede de aard van de journalisering die op deze dagboeken plaatsvinden. Tevens hebben wij het bestaan van het proces omtrent het doorvoeren van memoriaalboekingen getoetst. Op basis van het inzicht in dagboeken en journalisering hebben wij voor de dagboeken waarop memoriaalboekingen plaatsvinden, onderzoek verricht naar de doorgevoerde memoriaalboekingen.

Wij hebben inzicht verkregen in de wijze waarop het betalingsproces is vormgegeven en hebben de aanwezigheid van het vierogenprincipe in het betalingsproces getoetst. Wij hebben gegevensgerichte werkzaamheden ten aanzien van uitgaande betalingen uitgevoerd, uitgaande van een risico op onrechtmatige betalingen als gevolg van onterechte wijzigingen in een bankrekeningnummer van een crediteur.

Wij hebben inzicht verkregen in de wijze waarop de gemeente het proces ten aanzien van schattingen heeft vormgegeven. Wij hebben specifieke werkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van de jaarrekeningposten waarvoor een materieel schattingsrisico is geconstateerd, waaronder de voorzieningen en de grondexploitatie. Hierbij hebben wij door middel van diverse detailwerkzaamheden aansluitingen gemaakt tussen de verantwoording en de onderliggende brondocumentatie.

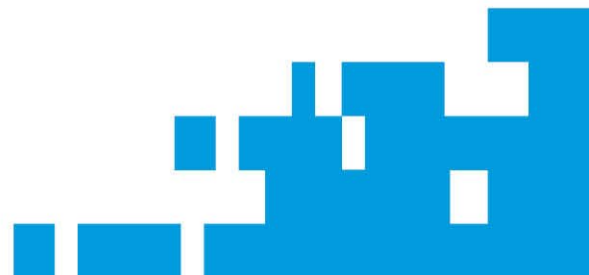
Wij hebben geïdentificeerd of er sprake is van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Voorts hebben wij in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd. Tevens hebben wij kennisgenomen van advocatenbrieven en correspondentie met toezichthouders en zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor signalen van fraude. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Frauderisico dat de Europese en gemeentelijke aanbestedingsregels niet worden nageleefd

Gemeenten doen zaken met een omvangrijk aantal leveranciers. Het risico bestaat dat Europese, dan wel gemeentelijke aanbestedingsregels niet worden nageleefd om opdrachten onterecht aan bevriende partijen te kunnen gunnen, hetgeen tot onrechtmatige besteding van middelen leidt.

Wij hebben door middel van het voeren van interviews inzicht verkregen in het aanbestedingsproces van de gemeente. Tevens hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om het bestaan van het aanbestedingsproces vast te stellen.

Wij hebben werkzaamheden uitgevoerd uitgaande van de cumulatieve meerjarige bestedingen per leverancier. Hierbij hebben wij deelwaarnemingen uitgevoerd, waarbij wij voor bestedingen die de Europese, dan wel de gemeentelijke drempelwaarden overschrijden aansluiting hebben gezocht met de onderliggende aanbestedingsdocumentatie.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in de paragraaf "Weerstandvermogen & Risicobeheersing" in de jaarstukken heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten.

Wij hebben onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd om de risico-inschatting van het college van burgemeester en wethouders te evalueren:

- Kennisnemen van de analyse in de paragraaf "Weerstandvermogen & Risicobeheersing" van het college van burgemeester en wethouders en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle van de jaarrekening kennis hebben genomen en door het bevragen van de organisatie over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze analyse.
- Kennisnemen van de meerjarenbegroting en de ontwikkelingen in de sector lokale overheden. Tevens hebben wij kennisgenomen van het door de toezichthouder gehanteerde toezicht uitgaande van de begroting van de gemeente.
- Vaststellen dat de verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare ratio's in de sector.
- Inwinnen van inlichtingen over kennis inzake het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere exploitatie.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

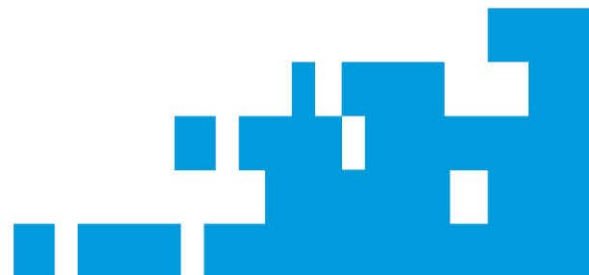
Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder lokale verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader behorend bij het controleprotocol voor de accountantscontrole van de jaarrekening 2023 van de gemeente Vaals en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol voor de accountantscontrole van de jaarrekening 2023 van de gemeente Vaals, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Heerlen, 27 juni 2024
RSM Netherlands Accountants N.V.

drs. S.J.M. Prevoo RA

